

Ne prezrite

naročilnice za

Vestnikov avto

VESTNIK

Murska Sobota, 10. decembra 1992 • Leto XLIV • Št. 49 • Cena 65 SIT

SKB., d.d. je odprla nove poslovne prostore na Kocljevi 6 v Murski Soboti. S poslovanjem smo začeli 7. decembra 1992. Priporočamo se za obisk in vam ponujamo vse vrste bančnih storitev.

SKB BANKA D.D.

DOKAZUJEMO, KAJ ZMOREMO

Uspeh liberalnih demokratov na teh volitvah je bil vnaprej kodiran. Zato tega uspeha ni moglo nič odvrniti, kar se lepo vidi po tem, da so liberalni demokrati dobivali povsod in tukaj bo potrebno še enkrat uporabiti že nekoliko zguljeno sintagmo: tam, kjer so volivci videli pred kandidatom vpisano ime liberalnih demokratov, so začutili nagnjenje, da bi jih volili, pa četudi bi bil na mestu kandidata vpisan konj, ne glede na to, kakšne nacionalnosti in pasme bi bil. Uspeha liberalnih demokratov ni mogla odvrniti niti napovedana inflacija, ki da so jo spočeli s svojo ekonomsko politiko in ki se v resnici napoveduje, kajti napoveduje se podražitev elektrike in zamrznitev plač, niti politika do državljanstva oziroma priseljencev, s katero so sproducirali surovi nacionalizem in izpodrinili iz političnega čustvovanja patriotizem.

Drnovškova stranka ima imidž, ki popolnoma ustreza slovenski politični duši. To je stranka, ki vedno deluje z nekakšnim deponiranjem. Nekaj ima vedno v zalogi, vendar ne kot alternativno rešitev, marveč kot rezervo za vsak primer. Če nima iniciative, kar se ji zadnje čase čedalje

Stranke v parlamentu

pogostejše dogaja, ji še vedno preostane status quo. Predhodniki današnjih liberalnih demokratov nekdanji zsmjevcji so bili pri svojem povzročanju slovenske pomladi v resnici vedno tipični Slovenci: igrali so vedno v okvirjih dovoljenega, v območju tistega, kar so jim institucionalni očetje vedno dopuščali. Kakor vemo, se je politična igra, katere nedvomni povzročitelji so, iztekla v svetovno zgodovinski dogodek. Od tod njihova aroganca, sicer slovensko netipična, vendar upravičena, do vseh tistih, ki pri prekucstvu niso sodelovali, radi pa bi si to pripisali za nazaj.

Slovenski volivec bi se torej rad igral politike, vendar z deponirano gotovostjo, da bo po končani igri vse ostalo pri statusu quo. Zato voli liberalne demokrate, ki so kot porok kontinuitete prevzeli to vlogo od prenovljenih komunistov. Poraz komunistov na teh volitvah gre z roko v roki z uspehom liberalnih demokratov.

(nadaljevanje na strani 6)

Volilni žetvi ni zrnja in plev, vse kar je v kašči mora pognati kal. Iz nekaterih kali zrastejo zeli spoznanja, iz drugih politične točke. Tudi neveljavne glasovnice nosijo sporočilo: do prihodnjih volitev jih je potrebno spraviti v svoj min...

Pomurski sejem namesto enega gornjeradgonskega direktorja dobil dva ljubljanska str. 5.

Razkrižani dosegli svoje str. 3

O volitvah na 3. in 6. strani

NISSAN

POLJOOPSKRBA

trgovina MARIBOR
tel.: (062) 303984
trgovina M. SOBOTA
tel.: (069) 21048

10%

popust v decembru za gotovinsko plačilo v vrednosti nad 100.000 SIT!

Trije v državnem zboru

Z nedeljskimi volitvami kandidatov za državni zbor so lahko dokaj zadovoljni tudi v Pomurju, saj so pridobili 3 poslanska mesta v državnem parlamentu. V okviru 8. volilne enote s sedežem na Ptuj je postal poslanec Geza Džuban, znani kmetijski strokovnjak, ki so ga v soboškem volilnem okraju na Goriškem kandidirali liberalni demokrati. Na listi Slovenskih krščanskih demokratov je dobil podporo Ciril Pucko, predsednik Skupščine občine Lendava, Feri Horvat, predsednik Gospodarske zbornice Slovenije, pa si je zagotovil poslansko mesto na Združeni listi v Gornji Radgoni. Iz ptujskega volilnega okraja pa so za poslanca izvolili Gabrijela Berliča (LDS) in dr. Ludvika Toplaka (SLS).

MJ

VREME

V petek bodo padavine postopoma ponehale, v soboto se bo zjasnilo, v nedeljo pa spet pooblačilo.

Vestnikov koledar

10. december, četrtek, Melkijad
11. december, petek, Damaz
12. december, sobota, Ivana
13. december, nedelja, 3.

adventna, Lucija
14. december, ponedeljek, Dušan

15. december, torek, Kristina
16. december, sredo, Albina

Pregovora

Dnevi od Lucije do božiča vreme vse mesece oznane. Koliko bliže božič prihaja, toliko hujši mraz pridaja.

ZMAJ
IME
KAKOVOSTNIH
BATERIJ

NAJNOVEJŠE

ZMAJ SUPER ZMAJ ULTRA

PO ZELO UGODNIH CENAH
DO 19. DECEMBRA '92

V PRODAJALNAH

VELETRGOVINE

Potrošnik

PO SLOVENIJI

■ **LJUBLJANA** – Veleposlanik Republike Hrvaške v Sloveniji Miljenko Žagar se je prvič predstavil slovenski javnosti. Na srečanju z novinarji je Miljenko Žagar, mag. teoloških znanosti, založnik in poslanec v hrvaškem saboru, izrazil željo, da bi postali odnosi med Slovenijo in Hrvaško zgled drugim državam.

■ **LJUBLJANA** – V mednarodnem centru za podjetja v družbeni lasti je bilo dvodnevno mednarodno srečanje o znanstvenem in tehnološkem razvoju. Med drugim so govorili, kako udeležiti politična in strateška sporočila konference, na kateri so sodelovali strokovnjaki iz 9 evropskih držav, predstavniki ES in Unesca.

■ **LJUBLJANA** – Na povabilo predsednika slovenskega parlamenta dr. Franceta Bučarja je Slovenijo obiskala delegacija parlamentarne skupščine Sveta Evrope, ki je spremljala nedeljske splošne volitve pri nas. Sestali so se tudi z republiško volilno komisijo in predstavniki vlade.

■ **LJUBLJANA** – Slovenski zunanji minister dr. Dimitrij Rupel je sprejel stalnega predstavnika programa Združenih narodov za razvoj (UNDP) Constanta Muzia, ki se je udeležil letne konference o privatizaciji. Govorila sta predvsem o nadaljnji vlogi UNDP v Sloveniji.

■ **LJUBLJANA** – Na enotedenskem obisku v Sloveniji je bil predstavnik mednarodne organizacije dela Maks Kehren, pristojen za mednarodne delovne standarde. Sodelavce ministrstva za delo je seznanil s postopki in opravili, ki jih predpisuje mednarodna organizacija dela v zvezi z uresničevanjem mednarodnih konvencij.

■ **LJUBLJANA** – Po dobrem letu delovanja slovenskega patentnega urada z uradnim nazivom Urad Republike Slovenije za varstvo industrijske lastnine so slovesno podelili prvi patent države Slovenije. Na slovesnost so povabili predstavnike diplomatskih zastopstev pri nas in evropske strokovnjake za patente.

PO SVETU

■ **BUDIMPEŠTA** – Predsednik slovenske vlade dr. Janez Drnovšek in madžarski premier Jozsef Antall sta podpisala pogodbo o prijateljstvu in sodelovanju med državama. Nanaša se na spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin vključno s pravicami manjšin, na varnostna in obrambna vprašanja, na spodbujanje gospodarskih in trgovinskih stikov, znanstveno-tehnično sodelovanje, zdravstvo, varovanje okolja ter promet in zveze. Predsednika slovenske vlade je sprejel tudi madžarski predsednik Arpad Göncz.

■ **DŽEZA** – Zunanji ministri držav članic Organizacije islamske konference so se v tem savdskem mestu sešli, da bi našli izhod za ustavitev vojne v BiH oz. se dogovorili o vojaški pomoči muslimanom. Med drugim so se zavzeli za ukinitev prepovedi izvoza orožja v BiH. OZN so predlagali, da izvede pritisk na srbske voditelje, če pa se bo vojna v BiH nadaljevala, potem bi pod pokroviteljstvom OZN sprožili vojaški poseg proti Srbiji.

■ **ZENEVA** – Komisija OZN za človekove pravice je na izredni seji sprejela resolucijo o varstvu človekovih pravic na območju nekdanje Jugoslavije. V njej je rečeno, da so za kršenje človekovih pravic odgovorni srbski voditelji v BiH, jugoslovanska armada in politično vodstvo Srbije. Poleg tega je v resoluciji rečen, da je treba v BiH zapreti vsa ujetniška taborišča, oblikovati varnostna območja za razseljene osebe in odpreti koridorje za človekoljubno pomoč.

■ **LONDON** – Ministri za priseljevanje držav članic Evropske skupnosti so na dvodnevni konferenci razpravljali o problemu beguncev in predpisih za odobritev plitličnega zatočišča. Sklenili so, da bodo poosttrili ravnanje s stotisoči beguncev, sprejeli pa so tudi stališče, da morajo begunci za politični azil zaprositi v prvi varni državi, ki jo dosežejo.

■ **BRUSELJ** – Nato je že začel pogovore z Albanijo o možnostih uporabe njenih ozemeljskih voda pri nadzoru poostrenega embarga proti samozvani ZRJ.

■ **BEOGRAD** – Čas je za spremembe in zato kandidiram za predsednika Srbije, je novinarjem povedal predsednik vlade t. i. ZRJ Milan Panić. Sedanjega srbskega predsednika Miloševića je obtožil, da je kriv za nenadzorovano inflacijo, osamitev države, nadaljevanje vojne, razpad ekonomije in povečanje nezaposlenosti.

■ **MOSKVA** – Tu je potekal 7. kongres poslancev ruskega parlamenta. Na dnevnem redu so bile gospodarske reforme, ustavna dopolnila, razmere v oboroženih silah, pa tudi zahteve o glasovanju zaupnici vladi. Jelcin je zahteval zmanjšanje pooblastil kongresa in da bi vse izvršilne pristojnosti na zvezni ravni dobila vlada, ki mora biti podrejena predsedniku in kongresu, vendar ni uspel.

■ **NEW YORK** – Varnostni svet OZN je soglašal z zamisljo, da bi ZDA vodile vojaško operacijo, s katero bi zagotovili pošiljanje hrane prebivalcem Somalije.

■ **PARIZ** – S precejšnjim zanimanjem so v tukajšnji javnosti spremljali prvi obisk belgijskega kralja Baudouina in kraljice v Franciji, saj gre za ponovna potovanja v Pariz šele po 31 letih. Skupni cilj srečanja s francoskimi državniki je poglobitev sodelovanja med državama.

■ **SARAJEVO** – Medtem ko z vseh bojišč v BiH poročajo o čedalje silovitejših spopadih, je na sarajevskem letališču pristalo več letal s človekoljubno pomočjo, nato pa so letališče spet zaprli. Streli iz lahkega orožja so namreč med pristajanjem zadeli ameriško transportno letalo, ko je bilo le nekaj sto metrov nad pristajalno stezo.

■ **AMRITSAR** – Indijske varnostne sile so v nemirni državi Pandžab v bojih, ki so divjali ves dan in noč, pobile 19 sikhovskih skrajnežev. Ti so pred tem blizu industrijskega mesta Ludhiana brez razloga napadli in ugrabili avtobus ter postrelili 16 hindujskih potnikov.

■ **BONN** – Francoski predsednik Mitterrand je skupno s sodelavci obiskal Nemčijo. S kanclerjem Kohlom se je pogovarjal o aktualnih zadevah v okviru francosko-nemškega srečanja na vrhu, ki ga pripravijo dvakrat na leto. Govor je bil zlasti o evropskih vojaških silah in evropski integraciji.

■ **MAGDEBURG** – Nemška policija je prišla osem mladih ljudi, ker so napadli dom za azilante. Razbili so šipe, stanovalcev pa niso napadli.

■ **PHNOM PENH** – V notranjosti province Kompong Thom so Rdeči Khmeri zajeli šest opazovalcev mirovnih sil Združenih narodov, pet pa so jih ranile eksplozije min.

■ **GAZA** – Na sedenem palestinskem območju, ki so ga pred petimi leti okupirale izraelske vojaške sile, je zelo napeto. Uboj mladeniča je povzročil močan odpor Palestincev.

Možnost sodelovanja z nemškim gospodarstvom

Trg z 80 milijoni prebivalcev

Nemčija je že zdaj najmočnejši zunanjetrgovinski partner slovenskemu gospodarstvu, saj podatki za deset mesecev kažejo, da je izvoz v to državo dosegel vrednost 984 milijonov dolarjev in je za 16 odstotkov večji kot v enakem lanskem obdobju. Izvoz se je sicer zmanjšal za 10 odstotkov in je znašal 763 milijonov dolarjev, vendar je čutil težnjo po zniževanju uvoza. Če ob tem upoštevamo še podatek, da se je celotni slovenski izvoz v desetih mesecih povečal le za 8, proizvodnja pa se je zmanjšala za 15 odstotkov, je takšen trgovski rezultat z Nemčijo več kot ugoden, vendar vse možnosti s tem še vedno niso izkoriščene. To so poudarili tudi na pogovoru pomurskih in slovenskih gospodarstvenikov z nemškim veleposlanikom v Sloveniji dr. Seibertom, ki se je skupaj z nekaterimi nemškimi gospodarstveniki prejšnji teden mudil na obisku v Pomurju.

Tudi pomursko gospodarstvo uspešno sodeluje z nemškimi partnerji, saj bo letos vrednost izvoza v to državo dosegla 190 milijonov dolarjev, med najuspešnejšimi partnerji

pa je gotovo soboška Mura. 6100 zaposlenih v tem podjetju ustvari letno okoli 250 milijonov nemških mark prihodkov, 95 odstotkov izdelkov pa izvozi. Mura izvažajo v 26 držav

sveta, od Japonske do Amerike, največji delež pa prav tako izvozijo v Nemčijo. Poleg dodelavnih poslov in klasičnega izvoza so si z dolgoletno tradicijo pridobili veliko izkušenj, da v zadnjih letih na tuje tržišče uspešno prodajajo tudi tehnologijo. Kljub recesiji, ki je na svetovnem tržišču, Mura uspešno konkurira na tujih tržiščih, in čeprav so tudi nemški partnerji, s katerimi Mura sodeluje, prodali za 10 do 15 odstotkov manj proizvodnje, se to ni poznalo pri obsegu medsebojnega sodelovanja. Ključ do novih uspehov vidijo v Muri v razvoju tehnologije in v podudarku na modnosti, saj so letos že vložili 8 milijonov nemških mark v tehnologijo, v posodobitev proizvodnje pa bodo letos vložili kar 15 milijonov nemških mark. V zadnjem času se na tržišču pojavljajo tudi z lastnima blagovna znamkama LeOna in Gallus.

Nekoliko manj, vendar uspešno sodelujejo z nemškimi partnerji tudi nekatera druga pomurska podjetja. Tako se Radenska z vsemi tremi dejavnostmi pojavlja na njihovem tržišču, v firmi Radenska-Stenle, ki izdeluje polnilno opremo, pa je nemški partner udeležen kar s 30 odstotki lastništva. Tudi zanimanje za zdraviliški turizem se med nemškimi gosti v zadnjem času spet povečuje, Radenska pa nemškimi partnerjem ponuja vlaganja v turizem in v širitev kovinsko-predelovalne industrije. Med pomurskimi podjetji, ki sodelujejo z nemškim gospodarstvom, je potrebno omeniti še Mesno industrijo Pomurka, Kemo Puconci, lendavsko Nafto, Varstoj, Elrad, Pan-Agro, Logo iz Lendave, Tehnostroj in še kakšno, za sodelovanje pa se zanimajo tudi mlekarji.

Po besedah Ferija Horvata, predsednika Gospodarske zbornice Slovenije, vse možnosti za sodelovanje z nemškim

gospodarstvom še niso izkoriščene, v zbornici si prizadevajo, da bi ga okrepili, in pomursko gospodarstvo ima pri tem precejšnje možnosti. To še toliko bolj, ker je Pomurje regija, ki ima na delu v tujini še vedno okoli 6 tisoč delavcev, dobršen del pa je zaposlen tudi v Nemčiji. Obe državi sta že podpisali sporazum o reintegraciji delavcev in po zagotovilih nemškega veleposlanika bo Nemčija tudi finančno podpirala vračanje slovenskih delavcev in njihovo zaposlovanje doma. Z denarjem bodo spodbujali predvsem razvoj podjetništva, pripravljani pa so sodelovati tudi s posojili, saj se zavedajo, da je prav pomanjkanje sredstev največja ovira za razvoj podjetništva. Obljubljajo tudi pomoč pri izobraževanju podjetnikov, slovenskemu gospodarstvu pa ponujajo možnost vključevanja v njihov informacijski sistem. Po sprejemu lastniške zakonodaje se med nemškimi partnerji povečuje tudi zanimanje za vlaganja v slovensko gospodarstvo, želijo, da bi bile njihove naložbe varne, zato jih zanima predvsem lastništvo posameznih firm.

Takšni pogovori, kot je bil prejšnji teden v Radenci, so za nemške gospodarstvenike zelo zanimivi, saj ne želijo delovati samo s centralno zbornico, ampak tudi z območnimi. Seveda pa razmere tudi v Nemčiji niso rožnate, saj prihaja do recesije po večletnem nemškem vzponu tudi v nemškem gospodarstvu. V letu 1991 je proizvodnja v primerjavi s prejšnjim letom znižala za 5 odstotkov, vendar razmere niso kritične, saj je njihova gospodarska osnova solidna. Ne gre pa pozabiti tudi na dejstvo, da je združena Nemčija trg z 80 milijoni prebivalcev, in da tem trgu bo moralo svoje možnosti poiskati tudi slovensko gospodarstvo.

LUDVIK KOVAČ

Iz Monoštra piše

Kdo smo?

V zadnjem času buri duhove v Porabju in tudi v širši okolici ustanovitev Vendske zveze, do katere je prišlo konec oktobra v eni najmanjših vasi slovenskega Porabja, na Verici. Da je bila venska teorija v Porabju vseskozi navzoča, smo opazili tudi takrat, ko smo se pred dvema letoma pripravljali na ustanovitev Zveze Slovencev. Takrat smo želeli pridobiti čimveč ljudi, o katerih smo vedeli, da jim je usoda porabskih ljudi pri srcu.

Dobili smo se tudi s sedanjim predsednikom Vendske zveze, ki smo ga želeli pritegniti k sodelovanju. Toda ko smo slišali njegovo čudno teorijo o našem izvoru in o slovenskem narečju v Porabju, smo videli, da iz sodelovanja ne bo nič. Nimam se za jezikoslovca, sem pa študirala slovenščino in madžarščino, torej sem poslušala jezikoslovce kar nekaj semestrov. Ko mi je omenjeni gospod razlagal, na kakšnih argumentih temelji njegova teorija, da je porabski govor bliže lužiškemu srbskemu govoru kot slovenščini, enostavno nisem vedela, naj se smejim ali jočem. Razlagal je namreč, da se v njegovi vasi izgovarja slovenska beseda žena takole: žena (torej z ozkim é-jem) in da imajo lužiški Srbi na tem mestu isti naglas. Zastoj sem mu potem razlagala, da to ni nobeden dokaz za tako bližnje sorodstvo, kot trdi on. S tem sem mlatila prazno slamo, ko sem mu povedala, da sem preživel 10 dni med lužiškimi Srbi. Čeprav kar dobro govorim porabsko narečje, mi je sporazumevanje z njimi povzročalo kar precej težav. Še več težav pa bi imela, če ne bi govorila knjižne slovenščine, malo ruščine in nemščine. Torej mi moj porabski materni jezik ni pomagal prav veliko med »našimi sorodniki« v Nemčiji. Toda največ debat nismo imeli o jeziku, temveč o tem, kakšen naj bo naziv naše organizacije. Omenjeni gospod je namreč vztrajal pri tem, da mora biti v nazivu tudi beseda Vend, torej naj bi bili vendsko-slovenska zveza. Ker se pač nismo dogovorili, smo se razšli.

Oktobra 90. leta je bila ustanovljena slovenska zveza, pred kratkim pa Venska zveza.

Kje naj bi iskali vzroke za to, če bo naletela Venska zveza na odziv med Porabci. Prvič v zgodovinskem ozadju. Porabje in do trianonske pogodbe tudi Prekmurje je bilo del Avstro-Ogrske in ni imelo tesnejših stikov s preostalimi predeli slovenskega ozemlja. Po trianonski pogodbi, sploh pa po letu 1945 so porabske vasi izgubile stik tudi s Prekmurjem. In kaj so poslušali v madžarščini o sebi približno 100 let? To, da so Vendi. Torej, beseda Vend je v njihovi zavesti izenačena z narečnim pojmom Sloven. Slovenec. Te posledice preteklosti smo doživeli ob raziskavi Gornji Senik-Dobrovnik, ko smo med drugim spraševali tudi za narodnostno pripadnost. Če smo vprašanje postavili v madžarščini, so bili na Seniku skoraj vsi Vendi, redkokateri je bil toliko zaveden, da je za svojo narodnost uporabil v madžarščini besedo »szlovén«. Če smo pa isto vprašanje postavili slovensko, so bili na Gornjem Seniku sami Slovence, Slovenci.

Isto razdvojenost ali zmešnjavo lahko opazimo tudi pri ustanovitvi nove zveze. To najbolj dokazujejo izjave oz. nekateri odstavki njihovega statuta.

V članku v županjskem časopisu smo lahko namreč ob ustanovitvi nove zveze prebrali: »Vendi nismo Slovenci, temveč potomci panonskih Slovencev,« je izjavil predsednik. Eden od sekretarjev zveze nam je v pogovoru povedal: »Mi zastopamo tiste Slovence, ki se imajo, čutijo za Vende.« »Narobe svet« pravijo nonsens poeziji. Znamenje narobe sveta najdemo tudi pri novi zvezi. Kot prvotni cilj so si namreč zastavili negovanje porabskega narečja. To je vsekakor hvalevredno (Naj omenim le v oklepaju, da si tega želi tudi Zveza Slovencev, saj je približno 50 odstotkov našega časopisa v domačem narečju). Toda kako hočejo uresničiti ta cilj, ko ima nova organizacija za sekretarja Madžara. Oziroma če smo natančni: eden je na pol Slovenec, toda ker je živel do pred kratkim v Budimpešti, ne zna niti besede v slovenskem jeziku, bodisi v narečju ali v knjižnem jeziku. Da o drugem sekretarju, ki živi v Švici, je pa Madžar in je kupil parcelo na Verici, niti ne govorimo.

O neki stvari je pa vsekakor treba razmišljati. Vpliv nove zveze lahko zmanjšamo le tako, da se v prihodnje še več dela, še več hodi med ljudi. Nevarno je namreč, če se tako maloštevilna manjšina, kot smo Slovenci v Porabju, razdvoji. Voditeljem nove zveze pa ne bi škodilo, če bi prebrali uvodne besede zbirke Andrasa Bertalana Székelya Od Rabe do Mure, v kateri se jasno opredeli o pojmu Vend, ko pravi: »Izraz Vend je bil v rabi v starejšem madžarskem jeziku... Termin je lahko v rabi le kot zgodovinska kategorija, vendar s poudarkom, da so porabski Slovenci neodtujljiv del slovenskega naroda, ki pa imajo zaradi trajnega manjšinskega položaja nekatere posebnosti, ki jih je oblikovalo življenje ob madžarsko-nemški jezikovni meji.«

MARIJANA SUKIČ

AVTO-MOTO DRUŠTVO MURSKA SOBOTA ORGANIZIRA BREZPLAČNE TEČAJE ZA KANDIDATE VOZNIKOV MOTORNH VOZIL A, B, C- IN F-KATEGORIJE. PRAV TAKO DAJEMO 20% POPUSTA PRI PRAKTIČNI VOŽNJI. MOŽNOST PLAČILA NA OBROKE.

PRIJAVE SPREJEMAMO NA SEDEŽU DRUŠTVA ALI PO TELEFONU 21172 VSAK DAN OD 7.00 DO 15.00.

AVTO-MOTO DRUŠTVO MURSKA SOBOTA VABI VSE VOZNIKE MOTORNH VOZIL, DA SE VČLANIJO V DRUŠTVO.

UGODNOSTI:

1. Brezplačni prevoz v prometni nesreči poškodovane vozila
2. Brezplačna odprava manjših okvar na vozilu
3. Brezplačni prevoz pokvarjenega vozila do 80 km
4. Brezplačne tehnične storitve
5. Tehnične storitve s članskim popustom
6. Popust pri kasko zavarovanju
7. Brezplačno prejemanje MOTO REVIE
8. Brezplačni pravni nasveti
9. Popusti v avtokampih in nekaterih gostinskih objektih

SERVIS ZA AVTOMOBILE ŠKODA PRI AMD MURSKA SOBOTA

PRODAJA IN SERVISIRANJE VSEH TIPOV MOTORNH VOZIL ŠKODA PO SISTEMU

PLAČAJ-PELJI!

Informacije pri AMD Murska Sobota, Noršinska 2, Murska Sobota ali po telefonu 21172.

PRIDITE

Prekmurški in prleški svetnik

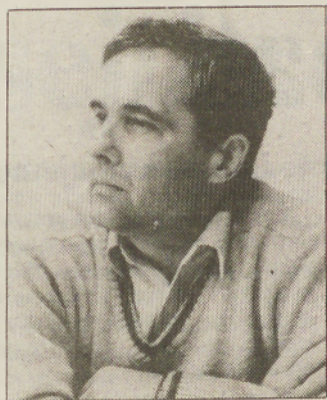
Predstavnik lokalnih interesov v državnem svetu z levega brega Mure je dr. Jože Magdič.

Vprašanje: Doktor Magdič, ob izvolitvi za svetnika ste nekoliko ganjeni, kar je čudno, saj imate navsezadnje dvainpolletno parlamentarno izkušnjo in ste takorekoč že prekaljeni v politiki, tako v dobrem kot v zlem. Zakaj vas potemtakem ta izvolitev radosti?

Dr. Jože Magdič: Če odgovorim kronološko, v skladu z zaporedjem terminov v vprašanju – izraz ganjen me je ganil. Mislim, da je ob tej izvolitvi v resnici aktivirano vse moje politično čustvovanje. Ne samo zavest, tudi podzavest v smislu hvalečnosti do volivcev. Hvaležen sem jim tudi ne zavedno.

Gre torej za čustveni odnos Prekmurk in Prekmurcev. Poleg tega da sem politik, sem seveda tudi človek, če to dvoje ločim zato, da bi dal mesto svoji čustvenosti. Znam se tudi veseliti.

S tem sem obdelal vsele komponente izvolitve. »Boug plati« tistim, ki so glasovali za Jožeta Magdiča, enako pa »boug plati« tudi tistim, ki so na mojih predvolilnih nastopih izražali kritičnost do politike, tudi do moje, kajti le-ti so smotno in jih imam zelo rad. Ganjen sem tudi z vidika obveznosti. Kot veste, sem se že pred tremi leti odločil za takšno politiko, ki je ob mojem

zdravniškem delu možna. Ljudje volivci so mi ponovno naložili dolžnosti politika. Sedaj seveda ne več zgolj v strankarskem smislu, sedaj moram biti predstavnik vseh Prekmurcev, celotnega Prekmurja. Govorim vam torej o skrbi, ki je v meni, in o želji, ki je več kot želja: da bi bil pri svojem delu za našega človeka uspešen.

Ganjen sem tudi zaradi vseh nejasnosti okrog državnega sveta. Ta nima pravilnika za delo. Šlo bo torej za neko politično spontanost in toliko pomembnejši bo angažma, toliko pomembnejše bo sodelovati pri dajanju smernic tako državnemu zboru kot tudi predsedniku.

Vprašanje: Zdaj ste predvsem predstavnik lokalnih interesov, kaj je z vašim strankarstvom?

Dr. Jože Magdič: Med predvolilno kampanjo sem povsod

dobival občutek, da se vloga državnega sveta zapostavlja. Vedno sem se na predstavitev predstavljaj zadnji kot nekdo, ki kandidira za tretjerazredno institucijo. To me je motilo, kajti v resnici imam politični nagon in vem, da je vloga državnega sveta zapostavljena.

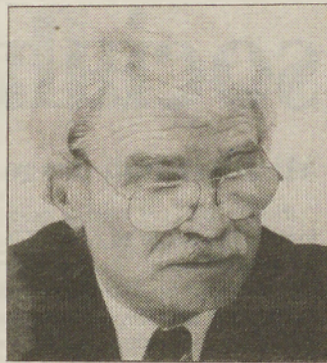
Ostal bom aktiven tudi v stranki, kjer sem v izvršilnem odboru. Toda zaporedje mojih nalog je takšno: 1. zdravnik, 2. svetnik, 3. politik SKD-ja. Potrebno bo usklajevati vse tri aktivnosti.

Toda jaz ljubim. Opozarjam tukaj na to, da bi se volitve pravzaprav morale imenovati »ljubitve«, ker »volim« ni slovenska beseda. Moje Prekmurke in Prekmurci, ki so me volili, ljubijo mene in ljubim jih tudi jaz.

Predstavnik lokalnih interesov v državnem svetu z desnega brega Mure je Andrej Hrstelj.

Vprašanje: Gospod Hrstelj, v predvolilni kampanji ste shujšali, je bilo vse skupaj vredno truda in muke?

Andrej Hrstelj: Res sem shujšal. Kot veste, sem zaveden narodni demokrat in se zavedam poslanstva v državnem svetu, kjer bo potrebno storiti marsikaj, da bomo čez nekaj let našim sinovom in vnukom zapuščali bolj urejeno državo.

pravno državo z evropskim standardom. Vredno je bilo truda.

Vprašanje: Menda v državnem svetu ne mislite zastopati samo narodnodemokratskih interesov?

Andrej Hrstelj: Svoje zastopanje vidim predvsem kot ščitene lokalnih interesov in države in tako se mislim tudi obnašati. Torej nadstrankarsko, državotvorno in lokalpatriotsko. V dobro lepih Slovenskih gorah in slovenske države.

Vprašanje: Mislite, da je zastopanje lokalnih interesov skladno z narodnodemokratskimi interesi, ali pa je včasih potrebno lokalni interes žrtvovati narodnemu?

Andrej Hrstelj: Popolnoma je skladno. Kot veste, je veriga toliko močna, kolikor je močan njen najšibkejši člen.

STEFAN SMEJ

Optični križ čez vso Slovenijo

Ministrstvo za znanost in tehnologijo si prizadeva ob sodelovanju ministrstva za promet in zveze posodobiti slovenski telekomunikacijski sistem. Tako imenovani optični križ naj bi pomenil dograditev magistralnega digitalnega prenosnega omrežja. Zanj bi potrebovali 55 milijonov dolarjev in dve leti.

Ustanovili so posebno komisijo, v kateri so združili vse glavne porabnike: PTT, železnice, elektrogospodarstvo, RTV ter velike porabnike v industriji in gospodarstvu. Zavedajo se, da vsaka paralelnost teh organizacij samo podraži telekomunikacijski sistem. Prav zaradi tega – pa tudi zaradi funkcionalnosti – je ministrstvo za znanost zahtevalo koordinacijo dela. Nismo namreč dovolj bogati, da bi vsakdo prekopaval Slovenijo. Posebna komisija je od septembra do sedaj pripravila strategijo razvoja telekomunikacij, zdaj pa bodo skušali prodreti v prora-

čun republike za prihodnje leto. Odgovorni ljudje so pričarani, da Slovenija bolj potrebuje tak sistem povezav kot pa ceste. Lahko se namreč zgodi, da bo Slovenija izločena iz evropskih povezav preprosto zato, ker sama ni nič naredila na svojem ozemlju. Danes pa si prav vsi prizadevajo, da bi bili nosilci za povezave z vzhodno Evropo. Po nekaterih izračunih naj bi stal celoten telekomunikacijski križ v Sloveniji toliko kot 4 kilometre avtoceste. V prvem letu želi od države ministrstvo za znanost in tehnologijo dobiti 25 milijonov dolarjev. PTT-organizacija že zamenjuje analogne centrale z digitalnimi – tudi zaradi telefonskega razvoja znotraj Slovenije. PTT namenja od cene impulza 1,20 tolarja 0,20 tolarja posodobitvi omrežja. V prihodnjem letu je posodobitev in popolna obnova povezave z Madžarsko – do Murske Sobotne in Lendave. M.H.

Razkrižani dosegli svoj cilj

Na Razkrižju spet odprta cerkev – Najkasneje do božiča slovenski duhovnik – Do takrat je odposlanec svetega očeta v Sloveniji (nuncij) CELATTO obljubil pisni dekret o prehodu razkriške župnije pod administraturo (upravljanje) mariborske škofije – Hrvaški župnik Slaviček pa ima še naprej maše v župnijski učilnici, češ da je cerkev oskrnjena.

Dokaj nepričakovano je bila v petek zvečer sprejeta odločitev, da bodo farani razkriške župnije naslednji dan spet odprli svojo cerkev, ki so jo zapečatili 23. avgusta v znak protesta, ker jim po dolgotrajnih prizadevanjih ni uspelo doseči, da bi župnik Slaviček (tudi dekan gornjega Medžimurja) uvedel slovenščino kot uradni jezik tako pri cerkvenih obredih kot na župnijskem uradu in pri verouku. Ali se je torej naposled premislil oziroma kaj je bil vzrok, da je cerkev spet odprta?

Nazadnje smo poročali, kako so Razkrižani s sestro Vido Žabot hodili iskat svojo pravico v Rim in Vatikan, od koder so se vrnili dokaj zadovoljni. Še bolj pa jih je razveselilo četrtkovno srečanje z odposlancem svetega Očeta v Sloveniji LUIGIEM CELATTOM in mariborskim škofom FRANCEM KRAMBERGERJEM. Povabila sta jih v Maribor, kjer so se o vsej zadevi še enkrat pogovorili, nuncij Celatto pa jim je ob tej priložnosti povedal, da je zadeva na sedežu svete stolice v Vatikanu že tako daleč, da pomeni dejansko rešitev problema v njihovo korist in da tega ne more preprečiti nobena stvar. Ker so torej tako rekoč dosegli svoj cilj – sledili bodo le še formalni uradniški postopki –

Kmalu potem ko so moški odpečatili cerkevna vrata, so ženske prinesle rože, očistile in okrasile prostore, vmes pa tudi zapele. Tudi zvonovi so se čez čas oglasili in kazalci cerkvene ure so se spet premaknili. (Fotografija: J. G.)

naj se pokažejo kot verniki in kristjani. Škof Kramberger pa je dodal, da bosta mariborska in zagrebška škofija v zelo kratkem času prejeli pisni dekret, da bo Razkrižje z določenim datumom prešlo pod administraturo mariborske škofije. Prav tako jim je povedal da ima za njihovo župnijo že tudi določenega duhovnika, njegovega imena pa še ni povedal.

Po teh zagotovilih tako visokih cerkvenih dostojanstvenikov se je 7-članska delegacija (Bernard Šajnovič, Ludvik Bratuša, Teodor Žabot, Blaž Zajnkovič, Feliks Smolkovič, Vida Žabot in Stanko Ivanušič), ki je bila na tem srečanju, odločila predlagati ponovno odprtje cerkve. Ko so se o tem pogovarjali naslednji dan na skupnem sestanku v osnovni šoli, so imeli nekateri pomisleke, češ da bi bilo treba počakati na pisno zagotovilo in na konec volitev. Nazadnje so glasovali in večina jih je bila za to, da cerkev vendarle odprejo v soboto ob 8.30. Tako se je tudi zgodilo. Kmalu nato so očistili prostore in jih okrasili z rožami, vmes pa je posebna komisija opravila popis cerkvenega inventarja. Potem so oddali še pisno sporočilo za župnika Slavička, da je cerkev spet pripravljena za bogoslužje. Kot smo zvedeli, pa g. Slaviček še naprej mašuje (v hrvaščini) v župnijski učilnici, češ da je cerkev oskrnjena. V nedeljo popoldne so imeli v njej domačini molitveno uro s sestro Vido. Prišli so dokaj množično in s tem dokazali, da so si res želeli materni besedo v svojem božjem hramu. Upajo, da bo kmalu tudi priložnost za posebno slovesnost in tedaj bodo proslavili tudi 50-letnico razkriške župnije. Kot smo lahko slišali, je ni ustanovila hrvaška cerkvena oblast, temveč so to storili Madžari med okupacijo. JOŽE GRAJ

Volitve poslancev madžarske narodnostne skupnosti

Skupaj volivcev:	6886
Skupaj glasovalo volivcev:	5145
Skupaj oddanih glasovnic:	5139
Veljavne glasovnice:	4930
	1 2 3 4 5 6 7
MARIA POZSONEC	2970 487 162 77 69 53 192
T.: 25335 DEL: 33,04%	
JOŽEF HORVAT	61 194 315 315 304 351 415
T.: 6455 DEL: 8,42%	
ELIZABETA BERNJAK	385 465 448 340 223 183 139
T.: 0259 DEL: 13,38%	
OMKA GYORGY	1043 613 377 303 145 97 81
T.: 14786 DEL: 19,28%	
JOSZEF MURSICH	241 252 371 432 451 196 129
T.: 18656 DEL: 11,29%	
JANOS DAVID	54 109 191 246 316 604 417
T.: 5544 DEL: 7,23%	
VILI HERZENJAK	95 113 179 242 377 393 525
T.: 5648 DEL: 7,37%	
Udeležba je bila 74,72-odstotna.	
Neveljavne glasovnice:	209.

Zaposlovanje in deagrarizacija pomurskega prebivalstva na knjižni polici

Pri Pomurski založbi v Murski Soboti je izšla knjiga, doktorsko delo dr. Etelke Korpič-Horvat, Zaposlovanje in deagrarizacija pomurskega prebivalstva. Avtorica je v predgovoru zapisala, da delo poskuša odgovoriti na vprašanja, kje so bili vzroki za tako močne deagrarizacijske procese, kot so bili v Pomurju, ali je nanje vplivalo zaposlovanje doma in v tujini, ali so ti procesi še potrebni in kaj pomenijo za nadaljnji razvoj pokrajine. Deagrarizacijski proces pojmuje kot proces spreminjanja strukture prebivalstva in ne zgolj kot preseljevanje ljudi s podeželja v mesto.

Da bi bila spoznanje in možnost pojasnjevanja čim popolnejša, je avtorica segla v zgodovino vse tja do šestnajstega stoletja. Čeprav je izhodišče v pravni usmeritvi, pa je v delu uporabljen multidisciplinarni pristop. V prvem delu je pisala o razvoju odnosov v kmetijstvu Pomurja pred letom 1945 in po njem ter nadaljevala s sezonskim in izseljevanjem pomurskega prebivalstva v istem obdobju. V tretjem poglavju pa je

raziskovala povezanost zaposlovanja na tujem in doma z deagrarizacijo ter brezposelnost po drugi svetovni vojni do danes. Slednji poglavji sta torej po mnenju dr. Polone Končar, mentorice doktorskega dela, ki je ob predstavitvi knjige pripravila uvod, osrednji.

Avtorica knjige pa je zbranim na predstavitvi že pripravila nadaljevanje. Zbrala je najnovejše podatke, s katerimi

je mogoče slediti ali spremljati v knjigi opisane procese v naši regiji, in predstavila »podoba« naše pokrajine. Pomurje ima najvišjo stopnjo brezposelnosti, prikrito nezaposlenost, največ kmečkega prebivalstva, največ zaposlenih na tujem, najnižjo stopnjo izobrazbe, največji delež mešanih kmetij, pa tudi vedno manj nas je. Kot tezo je izpostavila trditev, da na naših kmetijah še vedno živi preveč ljudi oziroma jih preveč živi od kmetijstva, opozorila pa je tudi na nezavidljivo socialno varnost mladih na kmetijah, na primer sin na kmetiji. Nekateri podatke je torej povezala s sedanjim časom in namerami ter predlagala, kakšno stališče naj zastopajo naši poslanci. Le policentrični razvoj bo prinesel srečnejši razvoj Pomurja, je dejala. MH

Novi poslovni prostori SKB banke v Murski Soboti

Za občane in gospodarstvo

Ob navzočnosti številnih gospodarstvenikov, poslovnih partnerjev in občanov so sredi prejšnjega tedna v Murski Soboti predali namenu poslovni objekt SKB-banke, v katerem bodo poleg poslovne enote banke dobili prostore tudi nekateri drugi uporabniki. Zbranim je ob odprtju spregovoril tudi Feri Horvat, predsednik Gospodarske zbornice Slovenije. SKB-banka, ki ima zdaj 12-odstotni delež v slovenskem bančništvu, želi tudi s širitvijo mreže poslovnih enot povečati ta delež vsaj na četrtino, po letu dni poslovanja v Murski Soboti pa tudi na tem območju že dosega nekatere poslovne rezultate. Banka že sodeluje s tremi četrtinami pomurskega gospodarstva, bilančna vsota v poslovnih enoti v Murski Soboti je dosegla vrednost 15 milijonov nemških mark, posebno pozornost pa v SKB-banki namenja razvoju podjetništva in drobnega gospodarstva. Ta banka je ena redkih, ki se ne ubadajo s problemom slabih naložb v preteklosti, saj kontaminirani krediti predstavljajo le 3-odstotni delež vseh kreditov,

zato SKB-banka tudi ne bo sanirana v okviru slovenskega bančništva.

SKB-banka, ki je bila investitor novega poslovnega objekta, je v gradnjo vložila 78 milijonov tolarjev, notranja oprema je vredna 15 milijonov tolarjev. Banka je tako pridobila 580 kvadratnih metrov novih poslovnih prostorov. Fotografija: LUDVIK KOVAČ

Zdravilišče postalo družba v mešani lasti

Minuli teden smo najprej s primorske strani izvedeli zanimivo novico, da je novogoriški HIT s trajno dokapitalizacijo v višini 3,8 milijona mark pomagal moravskemu zdravilišču prebroditi finančne težave. Zdravilišče je imelo namreč že 58 dni blokiran žiro račun, zato mu je grozil stečaj. Še bolj zanimiv pa je podatek, da je HIT le eden od rešiteljev.

Zdravilišče Moravske Toplice se je preoblikovalo iz družbenega podjetja v družbo z omejeno odgovornostjo v mešani lastnini. Hkrati s preoblikovanjem pa so uspeli razumno rešiti nerazčističena lastninsko-pravna razmerja s prejšnjim matičnim podjetjem Radensko. Za osvežitev spomina: Moravske Toplice so se najprej razvijale pod okriljem Zvezde Murska Sobota, nato pa so dosegle sedanjo slavo in dograditev zadnjega hotela Ajda pod okriljem največje pomurske turistične organizacije Radenske iz Radenec. Na podlagi dogovora je bila sodna poravnava, na kateri je zdravilišče priznalo obveznosti v višini 4 milijona nemških mark, ki so se poravnale v obliki vložka, poleg tega pa so Radenski priznali še 1,5 milijona mark finančnih obveznosti, ki jih bodo morali plačati v treh letih. Prvotno zahtevani znesek, je bil trikrat večji, zato je razumljivo, da so v Moravskih Toplicah s poravnavo nadvse zadovoljni. Laže pa bodo zadili tudi zaradi kapitalnega vložka Ljubljanske banke v višini 4,5 milijona mark in Ministrstva za gostinstvo in turizem v višini 1,2 milijona mark. S kapitalnimi vložki omenjenih podjetij, banke in ministrstva se je vrednost kapitala v zdravilišču povečala s 25,5 na 35,3 milijona mark.

Tako ima zdravilišče Moravske Toplice vse možnosti, da bo v prihodnje govorilo tudi o dobičku in ne le o odplačevanju posojil in obrestih. K temu bosta prav gotovo prispevala tudi dva letošnja laskava naslova za najlepši kamp v Sloveniji in najboljšo kopališče v Sloveniji. Čestitkam in lepim željam za uspešno poslovanje se pridružuje tudi uredništvo Vestnika. **BERNARDA B. PEČEK**

V lendavskih podjetjih je prostor za tuj kapital

Gospodje svetovalne agencije ACC (Avstrian consulting corporation) iz Gradca so si ogledali lendavska podjetja Logo, Varstroj, strojne delavnice Nafta ter termalno zdravilišče Terme, kjer je prostor za nove programe in kamor lahko pride tuji kapital. Avstrijska svetovalna agencija, ki v nekdanjih socialističnih državah išče možnosti za tuja vlaganja in vanje ta kapital tudi pripelje, ima svoje izpostave na Madžarskem, Češkem, Slovaškem pa tudi na Hrvaškem in v Sloveniji. In prav zaradi tako postavljene mreže, ki zajema zanimive države nekdanjega socialističnega bloka, velja, da programe ali ponujeni tuji kapital dobi tisti, ki ga prvi sprejme in zanj pripravi ugodno mesto.

Slovenija pa se zapira za tuji kapital, so opozorili gostje z avstrijske agencije. Gospod Kurt K. Uhlmann, ki dela pri več projektih sodelovanja, je povedal, da so se pred časom pogovarjali z našimi dvaindvajsetimi podjetji in o šestnajstih projektih, potem pa sta bila s slovenske strani potrjena samo dva. Nemalo projektov za sodelovanje »stoji« in gospod Uhlmann je povedal, da je o tem pisal pomembnejšim možem pri nas, tudi predsedniku vlade, vendar ni dobil niti odgovora. Negotovitost in strah z naše strani je po njegovem mnenju prevelik, za tujega vlagatelja pa so odprta vprašanja pri nakupu zemljišča in nepremičnin, nejasni so predpisi o obdavčitvah in tudi kapitalski tokovi, niso dovolj dobro zavarovani.

To so bile njihove splošne ugotovitve in pripombe, medtem ko so bili nad vidnim v lendavskih podjetjih zadovoljni, presenečeni pa predvsem nad tehniško dovršenostjo izdelkov. Na mizo pa so takoj položili dve ponudbi, in sicer za gradnjo industrijsko-podjetniškega centra, ki bi bil mednarodni ter za pospeševanje industrije. Velikopolanski podjetju pa so ponudili šivanje kakovostnih ženskih oblek. To bi lahko delalo petdeset delavcev. Zanimala sta jih tudi zdravilišče in zdravilnost vode. Gospod H. Ferdinand Ebner, partner v svetovalni agenciji, drugače pa dvorni svetnik pri deželni vladi Štajerske, je odprl vrata agencije za vse, ki se zanimajo za tuja vlaganja ali bi sami šli s svojim kapitalom na tuje, da se oglasijo. Najdejo jih lahko na Glacisstrasse 35 v Gradcu. **MH**

Dražja pošta

S 15. decembrom se bodo podražile poštne storitve. To je posledica odločitve slovenske vlade, ki je privolila v omejenе podražitve. Tako bo poslej treba na navadno pisemsko pošiljko nalepiti znamko za 6 tolarjev, na nestandardizirana pisma pa znamko od 7 tolarjev (20-gramsko) do največ 73 tolarjev (1000- do 2000-gramsko), odvisno od teže pisma. Po novem bo stala dopisnica 6 tolarjev.

Hkrati so se podražile tudi telefonske storitve. Za mesečno naročnino bo treba pri enojnem priključku odšteti 600 tolarjev, pri dvojčku pa 480 tolarjev. Ob tem naj pripomnimo, da naročnine telefonskih priključkov niso v pristojnosti vlade in je njihova cena pač prepuščena PTT-podjetju. Ker v naslednjih letih načrtujejo hitrejši razvoj poštne in telekomunikacijskih storitev z uvedbo digitalnega prenosnega sistema na medkrajevskih linijah, naj bi precej potrebnih sredstev za uresničitev teh naložb dobili s posebnim prometnim davkom od telefonskega impulza. Kot je znano, so telefonski impulzi obdavčeni z 20-odstotnim prometnim davkom, v ptt-ju pa predlagajo 110-odstotno stopnjo. S tem denarjem bi namreč lahko zagotovili razvoj ptt-prometa. To pomeni, da bi se sedanja cena telefonskega impulza, ki znaša 1,20 tolarja, s predlaganim posebnim prometnim davkom povišala kar na 2,10 tolarja. S tem bi bila podražitev 75-odstotna.

Z nekaterimi od teh podražitev se bomo kmalu srečali, nekaj podražitev pa bo vendarle moralo za zdaj ostati le želja, kajti v republiškem ministrstvu za promet in zveze nasprotujejo občutnemu dvigu cen ptt-storitev. Po njihovem mnenju gre za monopolistično izsiljevanje podražitev telefonskih storitev. **MILAN JERŠE**

Javna dela še vedno sociala na lopati

Minilo je tudi drugo leto javnih del. Tako jih že lahko ocenjujemo

Javna dela res nosijo zgodovinski pridih prisile in državnega jopiča, vendar je to drugo leto ta etiketa vsaj za naša javna dela povsem zbledela. Za javna dela se nezaposleni odločajo povsem prostovoljno in odklonitev tega dela ne prinaša nobene sankcije. Javna dela ne rešujejo brezposelnosti, saj gre za občasna, kratkotrajna dela (za manj kot leto dni), prav tako pa niso nasilje nad brezposelnimi. S pogledom na človeka pomenijo zlasti psihološko obravnavanje brezposelnega, njegovo vključevanje v delo in življenje.

Brezposelni, ki se lotevajo javnih del, prejemajo tudi denarni prejemek, ki res ni visok, pomembno pa je, da imajo za tisti čas plačano še zdravstveno in pokojninsko varstvo, malico ter prevoz na delo. Javna dela imajo torej, upoštevaje njihov namen, pozitivni predznak in lahko postanejo ob pestrih programih tudi zelo učinkovita ter pritegnejo brezposelne z različnimi poklici in stopnjo izobrazbe. Lahko pa jih v celoti zavrnemo z argumenti, ki spodbijajo prav ta psihološki, človeški vidik dela s predlogom, da bi ta denar raje namenili za nova delovna mesta.

Krojilec javnih del pa ni država s svojimi institucijami, ampak predvsem občine. Zavod za zaposlovanje opravi pri programu javnih del predvsem administrativni del in izplača državnj prispevek za zaposlene

v javnih delih, medtem ko morajo občine javna dela pripraviti, predlagati in zanje namenijo tudi denar. Po pregledu javnih del letošnjega leta pa bi lahko rekli, da so imeli v občin-skih službah bolj slabo domišljijo, saj smo imeli v Pomurju predvsem socialnovarstvene in komunalne programe. V javna dela pa je bilo vključenih 146 oseb (Murska Sobota 39, Ljutomer 24, Lendava 49 in Gornja Radgona 34).

Murska Sobota je imela štiri programe javnih del (delo v begunskem centru, pomoč ostarelim na domu, obnova gradu ter čiščenje javnih odlagališč).

Ljutomer je pripravil šest programov (delo v begunskem centru, pomoč na domu, socialna preventiva, urejanje melioracijskih jarkov, v dveh krajevskih skupnostih pa so urejali komunalno infrastrukturo).

Lendava je imela pet programov, in sicer delo v begunskem centru, pomoč na domu, čiščenje divjih odlagališč, urejanje dolinskega pašnika in okolice lendavskega gradu ter čiščenje obrežnih jarkov.

Gornja Radgona je organizirala delo v begunskem centru, obnavljanje starega mestnega jedra in okolice gradu ter čiščenje divjih odlagališč.

V socialnovarstvene programe so vključevali predvsem brezposelne s peto in višjo stopnjo izobrazbe, v druge pa nezaposlene brez izobrazbe.

Ali so javna dela predvsem naloga, obveznost ali breme občin, je lahko tudi vprašanje. Ali so res občine tiste, ki se morajo ukvarjati še tudi s tem, ali pa so prav one tiste, ki bi tu morale narediti še več in se bolj zavzeto lotiti programov javnih del? Vendar tu ne gre samo za pripravljanje programov, ampak tudi za denar. Občina mora namreč iz občinskega proračuna za vsak program javnih del primakniti večino denarja, zaposlenim pa izplačati še denarno nagrado. Zavod za zaposlovanje namreč plača delavcem za javna dela

ob zdravstvenem in pokojninskem zavarovanju, malici in prevoznih stroških še denarno nagrado v višini 80 odstotkov zajamčene plače, delavec pa naj bi prejel za javno delo 70 odstotkov plače delavca na podobnem ali istem delovnem mestu. Ker pa je bila zajamčena plača skoraj vse leto zamrznjena, bi morale občine plačati večji del nagrade, saj so se plače zaposlenih le poviševale. Po pregledu občinskih nagrad zaposlenim v javnih delih pa lahko ugotovimo, da so bili ti zneski skromni, razen za zaposlene v begunskih centrih. Ti so namreč prejemali, odvisno od opravljenih ur, 80 odstotkov zajamčene plače ter še od devet do štirinajst tisočakov denarne nagrade. Ta denar so občinam povrnil. Za druge pa je nagrada znašala od treh do pet tisočakov.

Motiv nezaposlenih, da bi se vključevali v javna dela, torej ni ravno prejemek ali plačilo za delo, pa vendar se ni zgodilo, da za posamezni program ne bi našli ljudi. Ostaja pa vprašanje, koliko javnih del bomo v Pomurju imeli prihodnje leto. Rok za prijavo za prihodnje leto je namreč petnajsti januar, v zvezi s tem pa se je na Zavodu za zaposlovanje oglašila samo ena pomurska občina. Lahko bi sicer sprejeli tudi več, da so javna dela za občine breme, vendar pa moramo dodati, da so jih drugje znano dobro izkoristili, s pestnimi programi, ki so občinam prinesli korist.

MAJDA HORVAT

Glavna ulica v Gornji Radgoni bo dobila semaforje in izgubila štiri prehode za pešce

Velike spremembe

Delavci Cestnega podjetja Maribor bodo z deli na magistralni cesti skozi Gornjo Radgono nadaljevali šele spomladi. Če bi začeli z gradnjo že junija in ne šele septembra (kar ni njihova krivda), bi lahko pravočasno končali z osnovnimi gradbenimi deli, preplastili cesto tudi s končno asfaltno prevleko ter jo označili s končno signalizacijo.

Sicer pa jim bo ta vmesni čas prišel prav, kajti pri RUC-u se morajo še marsikaj dogovoriti, na primer tudi o tem, ali je cesta skozi Gornjo Radgono predvsem prometna magistralna cesta ali mestna ulica; pri prvi je potrebno poskrbeti, da potnik čim hitreje in neovirano pride skozi mesto (zato namesto dosedanjih sedmih le trije mejni prehodi), pri drugi definiciji pa je pomembno upoštevati mestnih razmer in varnosti prebivalcev.

V četrtek, 3. decembra, se je v Gornji Radgoni sestala komisija za ugotavljanje prometne ureditve, ki jo sestavljajo republiški prometni inšpektor, predstavnik prometnega sektorja pri RUC-u, predstavniki UNZ Murska Sobota in Jože Ščavničar (SO Gornja Radgona). Do aprila, ko bodo nadaljevali dela, naj bi se dogovorili za prometno ureditev.

Vsekakor bo v Gornji Radgoni precej sprememb, saj naj bi do spomladi tudi zgradili novo avtobusno postajo (načrte pripravila Olga Vanček – IPTI Maribor) na sedanjem osrednjem parkirnem prostoru pred hotelom Grozd, mesto pa bo končno dobilo tudi popolno ulično razsvetljavo in semaforje. Zaradi tretjega pasu pri poštni zgradbi bo moralo pasti drevo, avtobusi pa bodo po preureditvi vozili na postajo pred pošto. **BERNARDA B. PEČEK**

Ljubljanski nadzornik trdi, da bo zimska služba bolje organizirana; v Pomurju mu ne verjamejo preveč

Zimska služba bo cenejša, a za koga?

Republiška uprava za ceste Ministrstva za promet in zveze je prav gotovo najbolj strokovno usposobljen in najpomembnejši organ v Sloveniji, ki skrbi za gradnjo in vzdrževanje cest. Vendar pa pri vzdrževanju cest predstava o odgovornosti ni več tako jasna; RUC opravlja nadzor in poskrbi za denar, resnični »lastniki« in najbolj odgovorna pa so posamezna cestna podjetja. Po mnenju nadzornika Romana Černiceva pa to ni edini problem. Povsod po svetu so vsa druga podjetja zasebna in podjetniška, le podjetja za vzdrževanje cest so ostala v državni lasti. Pri nas pa je nasprotno – cestna podjetja se ukvarjajo tudi s podjetništvom, gradnjo cest in podobnim, zato je poleti težko dobiti koga na ceste, da bi poskrbel za občestne znake, pokosil travo in drugo, saj so vsi delavci na gradbiščih. Pozimi, ko ni dela na gradbiščih, pa bi jih radi čim več spravili na ceste.

Organizacija letošnje zimske službe bo drugačna kot prejšnja leta, predvsem bo v tej službi precej manj »dežurnih«, kar z drugimi besedami pomeni, da bo manj denarja. Direktor Cestnega podjetja Murska Sobota Vito Gyarek je povedal:

»V Sloveniji manjka za zimsko službo 540 milijonov tolarjev. Zdaj naj bi cestna podjetja ta dela opravljala, čeprav potrebnega denarja ni! Namesto da bi poskusili ta denar izboriti pri proračunu, nam celo predlagajo, da bi cestno podjetje kreditiralo RUC. Ta kreditni aranžma bi dobili plačan šele enkrat marca. Na to nismo pristali, niti govora ni o tem! Vse to se bo verjetno reševalo tako kot doslej: prek sporov z nadzorniki iz Ljubljane.«

Sedem nadzornikov

Vsekakor bo v prihodnje nadzor nad vzdrževanjem cest precej večji kot prejšnja leta. Nadzornik RUC-a za vzdrževanje magistralnih in regionalnih cest v Pomurju je Roman Černivec, ki je na vprašanje, kakšne bodo novosti letošnje zimske službe, odgovoril:

»Letos je novost, da imamo v bistvu dve stopnji pripravljenosti zimske službe. Včasih je bilo na primer tako, da je bila zimska služba v Cestnem podjetju Murska Sobota sestavljena iz 70 ljudi, ki so bili v stalni pripravljenosti. Če je bil na primer eden dežuren 24 ur, potem je bil lahko tri dni doma. Bili so tudi primeri, da so bile temperature 10 ali 12 stopinj, ljudje so bili dežurni, na cestah pa ni bilo nič narejenega. Ta aparat je ogromno stal, na cesti pa ni bilo pravega učinka. Letos imamo dve stopnji dežurstev: prva je minimalno število dežurnih, ki

so stalno na cestnem podjetju. Če je lepo vreme, opravljajo delo na cesti, ponoči pa je lahko dežuren le šofer z avtomatskim posipalnikom. Če pa pride do močnega sneženja, se aktivira 2. stopnja zimske službe. Zimska služba bo tako cenejša, pa tudi na cestah bo več narejeno.«

Sredstev je dovolj do sredine oziroma do konca decembra. Vemo, da je največ snežnih padavin prav v januarju, vendar to ne pomeni, da cestarji ne bodo čistili cest. Letošnji proračun je bil sprejet šele spomladi, tako verjetno tudi s prihodnjimi. Podjetja bodo torej svoje delo morala opraviti, plačilo zanj pa bodo dobila čez nekaj mesecev. Ker na nekakšen način kreditirajo republiški proračun, bi lahko zračunali obresti?

»Zračunajo, vendar jim proračun običajno tega ne prizna. Seveda imajo to pravico, toda z nekim stalnim investitorjem nihče noče konflikt. Mislim pa, da se Pomurju ni treba bati zime, kajti podjetje je usposobljeno za redno vzdrževanje, če pa je snega več, so vključene vse zmogljivosti. Če bo vreme tako kot sedaj, bodo lahko druga dela – poseki, izkopavanje signalizacija – opravljali naprej,« je še povedal Roman Černivec.

Vsak bo moral biti neizpisen in vztrajen pri svojih zahtevah: prebivalci in nadzorniki moramo zahtevati dobro vzdrževane in pravocelne spluzene ceste, cestna podjetja pa redno in dobro počilo za svoje delo.

BERNARDA B. PEČEK

Pomurski sejem bo namesto enega gornjeradgonskega direktorja dobil dva ljubljanska – Pomurski sejem nikoli ni bil poslovna enota

Arhiv sejma so pojedle... miši

Pomurski sejem z največjim kmetijsko-živilskim sejmom je del Pomurja. Je naš ponos, pravzaprav praznik, ki ga v zadnjih avgustovskih dneh obišče vsaka prekmurska in prleška družina. Razstaviščem in ljudem, ki organizirajo tukajšnje sejme, smo vsi tesno povezani, veliko bolj kot pa so ljubljanski sejmari povezani z Ljubljano. In ker nas skrbi za usodo sejmšča in sejemskih prireditelj, smo se odločili, da nekoliko podrobneje predstavimo problematiko (vsaj v Pomurju jo vidimo kot problem) organiziranja in lastninjenja Gospodarskega razstavišča Ljubljana.

Obiskala sem odgovorne Pomurskega sejma. Ljubljanskega sejma in Gospodarskega razstavišča Ljubljana, ki je še vedno družbeno podjetje in kjer je ostala tretjina zaposlenih. To družbeno podjetje in vsi zaposleni so ustanovili delniško družbo Ljubljanski sejm, kamor se je preselila tudi vsa »pamet«: direktor, finančni sektor, računovodstvo, knjigovodstvo, pravniška služba... Pravno je bilo vse »čisto«, po takrat veljavnih zakonih, toda preveč je nezadovoljnih ljudi tako v Ljubljani kot v Pomurju, ki dvomijo o dobroti in mernosti d.d. Ljubljanski sejm. Vsak se na svoj način bori proti konkurenci, ni pa prav, da eni pri tem onemogočajo druge. Zakaj v Sloveniji še vedno ni sejemске skupnosti?

Zgodovina se začne 1975. leta!

Borut Jerše, direktor d.d. Ljubljanski sejm je kar nekajkrat poudaril, da »se zgodovina ne da naenkrat presekati, potrebno se je vrniti v leto 1975«. Pri tem misli na zahtevo pomurske komisije (sestavljene iz predstavnikov pomurskega gospodarstva), da podrobneje, osvetljuje organiziranja in povezavo Ljubljanskega sejma, Gospodarskega razstavišča in Pomurskega sejma. Borut Jerše zatrjuje, da bil finančni položaj Pomurskega sejma v letu 1975 tako katastrofalen, da je bil tik pred likvidacijo. Milan Bajič, pomočnik direktorja in odgovoren za finančno in splošno posredovanje, pa dodaja, da če bi bil on takrat odgovoren za finance, Pomurskega sejma ne bi nikoli prevzel.

Na naslovniku VESTNIKA, ki je izšel 21. avgusta 1975 leta, lahko preberemo, da je bil Pomurski sejem v Gornji Radgoni ustanovljen 1962 leta, da se je ves čas razvijal površinsko in kakovostno, se 1973. leta preselil na novo lokacijo na Tratah na površini 4 hektarjev, razstaviščni prostor je komunalno urejen, varen pred poplavi, skupno pa je tudi 1200 kvadratnih metrov pokritih površin. Prav tako pa so precej površin za asfaltirali. Sejem je obiskalo 35 tisoč obiskovalcev. Takratni predsednik izvršnega sveta SO Gornja Radgona Branko Jerše je v isti predsejemski številki Vestnika izjavil:

»Do 24.4.1990 Pomurski sejem ni bil registriran kot posebna poslovna enota (iz kronoškega pregleda, ki ga je pripravil vodja splošnega sektorja Jože Blažič). Zakaj su potem vsa minula leta zavajali javnost, razstavljalce in zaposlene: (priloženo o INPaku)

»Prav ta preorientacija sejma od pretežno potrošniškega na specializirani kmetijsko-živilski sejem je osnova za to, da sta izvršni svet, pa tudi izvršna občina tako odločno opredelila nadaljnji razvoj sejma. Tako smo rešili vprašanje nove lokacije, odpisali milijon din, s spremembami in zamenjavo načrtov pa smo sejemu namenili tudi večje površine neposredni bližini Pomurskega sejma. V letošnjem letu smo zagotovili prostor za novo hale, ki jo bodo kmalu začeli graditi. Prav tako smo v celoti pripravi združitve z Gospodarskim razstaviščem. Mislim, da

se bo Pomurski sejem z novo organizacijo dela – pri tem bodo vsekakor dobrodošle izkušnje Gospodarskega razstavišča – že kmalu lahko razvil v osrednji kmetijsko-živilski sejem. V samoupravnem razumu o združitvi se je Gospodarsko razstavišče obvezalo, da bo tak koncept sejma podpiralo in razvijalo.«

Takratni direktor Gospodarskega razstavišča Ljubljana Leopold Krese pa je poudaril:

»Delovna organizacija Gospodarskega razstavišča je prevzela Pomurski sejem v upravljanje na pobudo upravnega odbora, ki je že 12 let na povsem amaterski podlagi in z velikim entuziazmom organiziral to prireditelj. Upravni odbor je prišel namreč do ugotovitve, da nadaljnega razvoja sejma ni več mogoče graditi le na amaterski bazi, pač pa je potrebno, da to dela profesionalna organizacija, ki ima za to potrebne kadrovske in tehnične zmogljivosti ter izkušnje. Poleg tega je za razvoj sejma v smeri kmetijsko-živilske specializacije nujno, da se zgradi razstavišče v Radgoni in v tem smislu smo se že dogovorili za skupna vlaganja, da bi lahko realizirali interes gospodarstva in ustvarili razmere za nadaljnji razvoj tega sejma.«

Jože Blažič, Borut Jerše in Milan Bajič (najodgovornejši možje delniške družbe Ljubljanski sejm) so prepričani, da je nova organizacija povečala motivacijo zaposlenih.

Prvi direktor sejma v času združitve z Ljubljano je bil Ivan Kovač, ki je to funkcijo obdržal vse do danes (upokojil se bo s 1. januarjem 1993, vendar bo še naprej ostal v upravnem odboru Ljubljanskega

sejma kot edini član iz Pomurja). Spominja se, da je pred združitvijo imela roko nad sejmom občina. Sejme so vsako leto organizirali začasni zunanji sodelavci (na primer 1973 leta Herbert Sefer). 1974 ga je organiziral Ivan Kovač in zatem sta ga obiskala predsednik gornjeradgonske občine Bogo Verdev in predsednik izvršnega sveta Branko Borko. Kovačev pogoj, da je pristal na nadaljnje vodenje sejemске dejavnosti, je bila združitve z Gospodarskim razstaviščem Ljubljana in gradnja ustreznih objektov. Že naslednje leto so zgradili rdečo halo, leto zatem

pa je ABC Pomurja postavila tudi svojo halo. Investicija je knjižena kot lastnina Kmetijske zadruge Radgona, vodil pa jo je takratni direktor zadruge Janko Slavič.

»Kaj hočejo gospodje tam gor?«

Nesporno je, da so bile ambicije in želje vodstva Pomurskega sejma po razvoju gornjeradgonskega sejmšča precej večje kot tovrstne želje Gospodarskega razstavišča Ljubljana. Pri tem so jih podpirala pomurska podjetja in občina – z večanjem zemljišča ni bilo problemov, večina je še vedno v občinski lasti. Ivan Kovač in Albina Horvat sta obiskovala razstavljalce na drugih sejmih, jih vabila v Gornjo Radgono; marsikateri je pristal tudi na tesnejše poslovno sodelovanje, saj je kar 50 stalnih razstavljalcev financiralo na ta ali oni način svoje razstavne prostore – toda to je bilo nekakšno »divje financiranje«, se spominja Ivan Kovač, saj so razstavljalci vlagali v objekte na ta način, da so plačali manj najemnine ali pa celo nič. Zaradi tega je bil seveda manjši celotni prihodek Pomurskega sejma, toda nekaj novih objektov so vsako leto vseeno dobili. Živinorejsko – poslovna skupnost oziroma ŽVZ Pomurja je investirala gradnjo hlevov (ki jih je kasneje menda sejem odkupil?), Radenska in Zvezda pa ogromno površino pokritih gostinskih prostorov.

Letos spomladi je v Pomurju završalo, kajti z novo organizacijo je Pomurski sejem razde-

odrekamo (še zdaj ne vem česa), da bomo tam ustanovili neko firmo, da bodo tam neki vložki... kakšni vložki? Pogledajmo, koliko občina, koliko mi. Teh papirjev pa veliko manjka. Delniška družba ne more nastati tako, da bi se trije kar zmenili in jo ustanovili, zato je potreben postopek.«

Martin Bizjak, direktor Gospodarskega razstavišča: »Natančno lastništvo naših objektov v Gornji Radgoni se bo še ugotavljalo.«

Na pripombo, da je bilo sodelavcem v Pomurskem sejmu v Gornji Radgoni obljubljeno, da je ta delitev na dve podjetji začasna in da bo čez nekaj časa v Gornji Radgoni spet ustanovljena samostojna enota, je Jerše odgovoril: »Vsaka stvar je živ organizem in se lahko naprej razvija v takšno ali drugačno smer. Tudi ustanovitev delniške družbe ni dokončna. Mi smo se vedno izogibali teh delitev – tudi takrat na tozde – ker je to finančno neracionalno. Mi smo bili tudi prej enovita firma, resda smo puščali ime Pomurski sejem zaradi lokalnih... to smo nasledili in nismo rezali. Malo je bila nelogična shema, ker je bil Kovač po rangi moj pomočnik, imel pa je naziv direktor Pomurskega sejma, vendar se v te stvari nisem vtikal, ker nikogar ni bolelo.«

Ali ni bilo to tudi nekakšno zavajanje javnosti, kajti na vseh sejemskih publikacijah je z mastnimi črkami pisalo: Gospodarsko razstavišče Ljubljana, poslovna enota Pomurski sejem, direktor Ivan Kovač?

Podrejeni položaj Gospodarskega razstavišča?

Zakaj ima pri vseh odločitvah glavno besedo Ljubljanski sejm oziroma njegov upravni odbor? Pomurski član tega odbora je Ivan Kovač, ki bo ostal še naprej v njem kljub upokojitvi, predstavnik Gospodarskega razstavišča v upravnem odboru Martin Bizjak pa je iz osebnih razlogov pred kratkim odstopil.

Delniško družbo Ljubljanski sejm so ustanovili vsi zaposleni v družbeno podjetje Gospodarsko razstavišče, ki upravlja z družbenimi sredstvi, ponuja tehnične storitve razstavljalcem, pripravlja razstavne prostore in drugo. »Posebej bi poudaril, da smo organizacijsko popolnoma ločeni, če že kapitalstvo nismo – 80 odstotkov delnic, ki jih je GR vložilo v Ljubljanski sejm, je prednostnih in torej nimajo nikakršnega vpliva na upravljanje in odločanje. Pobiramo sicer obresti, soupravljamo pa le toliko, kolikor je vložka v navadnih delnicah. Glede Gornje Radgone: poslovna enota v Gornji Radgoni je bila ukinjena in to enostavno zato, ker zgoraj nimamo nobenega zaposlenega. Vse objekte smo dali s pogodbo v najem Ljubljanskemu sejmu in v bistvu oni skrbijo zanje – torej ta ekipa v Gornji Radgoni, ki pa so vsi zaposleni pri Ljubljanskem sejmu,« je povedal direktor Gospodarskega razstavišča Martin Bizjak.

Gospodarsko razstavišče se je s pogodbo zavezalo, da bo dajalo prostore v najem zgolj delavcem Ljubljanskega sejma, najemnika, ki jo za to plača Ljubljanski sejm, pa se »natančno pokriva s stroški vzdrževanja«, kar pa ne more biti uresničljivo. Martin Bizjak in njegov pomočnik Rudi Dolšek pa tudi poudarjata, da ima Gospodarsko razstavišče »zvezane roke«, saj se ne more enakovredno boriti proti

vedno večji konkurenci in za uspešno poslovanje – Ljubljanski sejem namreč lahko za postavljanje razstavnih prostorov najame kogarkoli! Zavedajo se, da upravljajo z družbeno lastnino, ki bo najverjetneje delno ostala pod državnim okriljem, vendar pa se jim ne zdi prav, da je celotno »znanje« skoncentrirano v Ljubljanskem sejmu. Rudi Dolšek je še povedal: »Moje osebno mnenje je, da so ljudje iz Gornje Radgone vsa ta leta več kot dokazali, da so sposobni popolnoma samostojno organizirati in voditi sejme brez nadziranja in kontrole katerega koli drugega kraja. In tega se ljudje v Pomurju zavedajo, zato tudi ta ideja, ki prihaja iz Gornje Radgone.«

Zanimivo je bilo komentiranje vprašanja, kako da je Gospodarsko razstavišče podrejeno Ljubljanskemu sejmu, treh vodilnih mož v Ljubljanskem sejmu direktorja Boruta Jeršeta, Milana Bajiča (finančno in splošno področje) in Jožeta Blažiča (vodja splošnega pravnega sektorja). »Oni so nam dali prostore v celoletni najem, ne! To je bilo določeno že pri ustanovitvi delniške družbe.«

Zakaj je bila potem sploh potrebna delitev na dve podjetji, če pa so še vedno tesno povezani, poslovno in finančno?

»Zaradi boljše organizacije dela, boljše motivacije. Isto število zaposlenih je sedaj naredilo dvojno število sejmov. Po navadi je tako, da je softwar ena firma, tisti, ki ga postavljajo, pa druga. Tako je tudi pri nas. Mi smo tisti, ki sejme organiziramo, delamo programske zasnove, pripravimo usmeritve in tržimo, 20 ljudi Gospodarskega razstavišča pa sejme potavlja.« Pripomba, da imajo ti delavci pri tem veliko konkurenco, saj se s podobno dejavnostjo tačas ukvarja okrog 10 podjetij (agencij) v Ljubljani, je izzvala pri sogovornikih bučen smeh.

»Tudi mi imamo konkurenco v Kranju in Celju. Tudi Maribor je že objavil, da hoče imeti pol tistega, kar je v Radgoni, pa še nekaj iz Ljubljane. Jaz ne bi želel komentirati ne nezadovoljstva ne odstopa direktorja iz upravnega odbora. Tudi mi smo bili z našim učinkom nezadovoljni, pa smo ga povečali za 100 odstotkov, pri njih pa je padel za 100 odstotkov. Če bi bil jaz tam direktor, bi se stvari drugače lotil. Naši delavci so zadovoljni in tudi Kovač je na zadnjem sestanku rekel, da ima občutek, da so ljudje zadovoljni. Tudi tako bi se lahko dogovorili, da bomo po-

stavljali vse prek njih, to je stvar njihove odločitve...«

Čigav je in bo Pomurski sejem?

Sejem je naš, pomurski. Toda morala in čustva ter prijateljske geste na sodišču ne pomagajo. Tam so potrebni konkretni dokazi: podjetja so financirala to in to in to...

»Arhiv je izginil v lesenih barakah! Kdo je kriv za to? Bila so tudi razna sovlaganja na osnovi ustnih dogovorov. Težko, da ima kdo kaj zabeleženo, ker je bilo v tistih letih prepovedano investiranje v negospodarstvo in se je večina odločila, da to zabeleži kot strošek materialnega poslovanja. Naredili so si torej objekt kot razstavni eksponat, knjižico neposredno kot strošek. Mi imamo to z inventuro popisano kot tujo last. Občina ima nekaj zemljišča,« smo izvedeli na Ljubljanskem sejmu.

Tudi Ivan Kovač se spominja: »Ko sem prišel sem, sem dobil dve ali tri mape. Pisarno smo imeli tu v leseni hišici, kjer je bila kasneje lokalna razglasna postaja. Pozimi 77/78 so prišle tja miši in uničile precej tistega materiala. S tistimi obgrizenimi papirji sem šel v Ljubljano in jih vrget na mizo ter rekel: Če hočete, da bomo še kaj delali, potrebujemo upravo zgradbo. Naše ambicije so bile v začetku gotovo večje, kot je bil interes Gospodarskega razstavišča, da vlaga sem. Ne bi smeli dovoliti, da sejem stagnira. Vedno je bilo veliko sodelovanje lokalnih dejavnikov in brez volje ter vztrajnosti tu zaposlenih, ki živijo s sejmom, tega ne bi bilo.«

Težko je delati kakršne koli sklepe, vseeno pa se ponuja nekaj vprašanj: kdo je odgovoren za to, da sta bila javnost in pomursko gospodarstvo vsa ta leta prepričana, da je Pomurski sejem samostojna poslovna enota v okviru Gospodarskega razstavišča, za zaposlene v Gornji Radgoni se z novo organizacijo ni nič spremenilo glede dela. Janez Erjavec še vedno skrbi za sejmšče v tehničnem smislu kot prej, sejme organizirajo kot samostojne projekte, veliko pa se je spremenilo v pravnem smislu; v prihodnje v Gornji Radgoni ne bo več direktorja, niti nobeden od zaposlenih ne bo v upravnem odboru Ljubljanskega sejma; delež podjetij se bo moral upoštevati na tak ali drugačen način, prav tako delež občine v obliki zemljišča!

BERNARDA B. PEČEK

AGROSERVIS p. o.
Murska Sobota

63000 Murska Sobota, Kroška c 58
poštni predal 41
telefon (063) 21-630

telefax (063) 21-322
telex 35-219
faks račun 51900-601-11849

AGROSERVIS
VAŠ SERVIS

V MESECU DECEMBRU VAM
PONUJAMO:

- Ugodno prodajo vozil RENAULT, dobava takoj
- Možnost nakupa na posojilo
- Avtoličarske in avtokleparske storitve, kjer posebej priporočamo manjša popravila
- DINITROL zaščito vozil z ugodnim popustom
- Avtoelektričarske storitve – brezplačna kontrola in meritve akumulatorjev
- Brezplačna zamenjava hladilne tekočine, olja in gum, kupljenih v naši trgovini

Cenjene stranke obveščamo, da bomo
v decembru delali do vključno 31. 12.

V Agroservisu vas pričakujemo!

Množična podpora Milanu Kučanu – Zagotovljenih pet mandatov v državnem zboru – Državna svetnika sta Andrej Hrastelj in dr. Jože Magdič

81,91 – odstotna udeležba Pomurcev

Tudi na letošnjih volitvah predsedniških kandidatov ter poslancev državnega zbora in državnega sveta – predstavnikov lokalnih interesov so se Pomurci znova izkazali, podobno kot na prejšnjih volitvah. Lahko rečemo, da se ponasamo z udeležbo naših ljudi na številnih voliščih v gornjeradgonski, lendavski, ljutomerski in murskosoboški občini, kar dokazuje, da smo disciplinirani še iz dobrih starih časov. Po neuradnih izidih se je volitev v Pomurju udeležilo 81,91 odstotka volilnih upravičencev, v vsej Sloveniji pa približno 76 odstotkov. Pri tem je za predsedniškega kandidata Milana Kučana oddalo svoje glasove 73,63 odstotka pomurskih volivcev, kar je v primerjavi s slovenskim povprečjem za približno 10 odstotkov več.

Dva mandata liberalnim demokratom

Zanimiv je gotovo tudi vrstni red političnih strank, za katere smo se odločali v pokrajini ob Muri. Tudi tu je namreč določena razlika glede na slovenske povprečne rezultate. Največ volivcev oz. skoraj 23 odstotkov se jih je odločilo za **Liberalno-demokratsko stranko**. V naši regiji so zmagali **Slovenski krščanski demokrati**, za katere se je odločilo 19,99 odstotka volivcev. Na drugem mestu je **Liberalno-demokratska stranka** z 19,79 odstotka, tretja je **Združena lista** s 14,06 odstotka, četrta pa **Slovenska ljudska stranka**, za katero se je odločilo 10,76 odstotka volilnih upravičencev. Od tajnika volilne komisije 8. volilne enote, ki ima sedež na Ptuj, **Milana Koržeta** pa smo neuradno zvedeli, da si lahko na tem območju, kamor so zajete vse štiri pomurske občine ter Lenart in Ormož, obetamo 5 mandatov za državni zbor. Dva poslance naj bi imela **Liberalno-demokratska stranka**, po enega pa **Slovenski krščanski demokrati**, **Slovenska ljudska stranka** in **Združena lista**, ki bi si tudi razdelile preostanek glasov.

V Lenartu padla odločitev

Poleg tega smo v dveh volilnih enotah volili poslance za državni svet – predstavnike lokalnih interesov. Prekmurci, torej prebivalci lendavske in murskosoboške občine, so se v 11. volilni enoti odločili med petimi kandidati. Dokaj pričljivo je zmagal član Slovenskih krščanskih demokratov dr. **Jože Magdič**, nevropsihiater iz Rakičana, ki je bil poslanec že v dosedanem parlamentu. Skupno je zbral 36,07 odstotka

glasov, od tega največ v lendavski občini (44,19 odstotka). V 8. volilni enoti, ki je obsegala občine Ormož, Ljutomer, Gornja Radgona in Lenart, pa je zmagal narodni demokrat in znani javni delavec **Andrej Hrastelj** iz Gornje Radgone. Njemu so volivci namenili 26,69 odstotka glasov. Zanimivo je, da je dobil največ glasov v lenartski občini, in sicer 42,42 odstotka. Tako bosta našo regijo zastopala v novoizvoljenem državnem svetu.

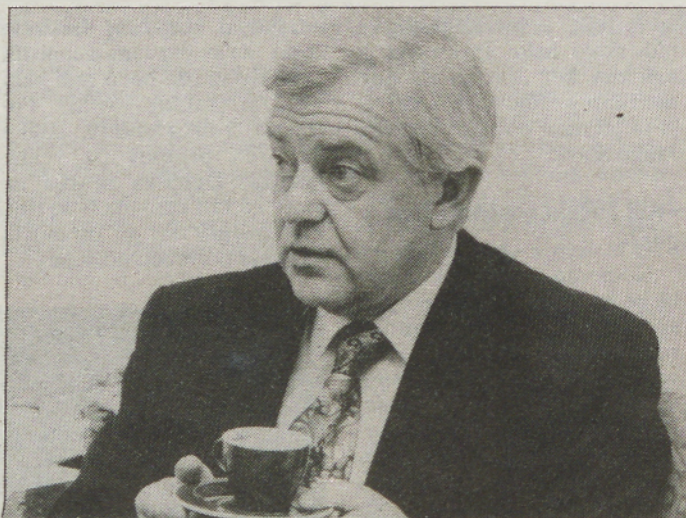
Kako smo volili

Volitve so minile brez omembe vrednih zapletov in tudi opazovalci so jih dobro ocenili. Kot izvirno velja omeniti zamisel na volišču krajevne skupnosti Park v Murski Soboti, kjer so vsem 18-letnikom podarili nageljčke. Nekaj težav je menda povzročal zamotan sistem za glasovanje na narodnostno mešanih območjih v lendavski in murskosoboški občini, kjer so se odločili za točkovni sistem razvrščanja kandidatov.

Ljutomer

Liberalni demokrati
Pavla Šerca

In na kaj kažejo podrobnejši volilni izidi iz posameznih volilnih enot in okrajev? Takoj je treba opozoriti, da gre za neuradne izide in da niso upoštevani glasovi, ki jih pričakujejo po pošti. V volilni enoti 8, okraj 3, kamor sodi Ljutomerska občina, se je po podatkih, ki nam jih je posredovala tajnica občinske volilne komisije **Marija Filipič**, nedeljskih volitev udeležilo 83,63 odstotka volilnih upravičencev. Med predsedniškimi kandidati je dobil največ glasov **Milan Kučan**, in sicer 67,43 odstotka,

Ivan Bizjak 19,20 odstotka, Jelko Kacin 7,09, dr. Stanislav Buser 2,41, dr. Alenka Žagar-Slana 1,35, dr. Ljubo Sirc 16,30, Darja Lavtižar-Bebler 0,86, in France Tomšič 0,35 odstotka glasov.

Volitve poslancev za državni zbor pa so pokazale, da ima največjo podporo **Liberalno-demokratska stranka**, saj je za njenega kandidata Pavla Šerca glasovalo 21,92 odstotka volivcev. Sledijo Slovenski krščanski demokrati z 20,57-odstotno podporo za njihovega kandidata Jožeta Osterca in **Združena lista** z Jožetom Šumakom s 15,09 odstotka glasov. Pri glasovanju v državni svet je dobil največ glasov **Miroslav Steržaj**, za katerega se je odločilo 38,62 odstotka volivcev, za Andreja Hrastelja je bilo 17,97 odstotka, za Ljuba Jaklja 17,72 odstotka, za Mirana Krajnca pa 10,17 odstotka volilnih upravičencev.

Lendava

Krščanski demokrati Cirila Pucka

Iz Lendave smo dobili neuradno podatke od tajnice občinske volilne komisije **Marije Hajos**. Z udeležbo, ki je bila 77,31-odstotna, so dokaj zadovoljni, čeprav je bila nižja kot ob prejšnjih volitvah. Med predsedniškimi kandidati je dobil daleč največjo podporo **Milan Kučan**, za katerega se je odločilo kar 72,67 odstotka volivcev. Sledijo Ivan Bizjak

(18,84 odstotka), Jelko Kacin (4,61), dr. Stanislav Buser (1,28), dr. Alenka Žagar-Slana (0,82), dr. Ljubo Sirc (0,66), Darja Lavtižar-Bebler (0,62) in France Tomšič (0,50 odstotka).

V 8. volilni 1. okraja pa so volivci iz lendavske občine glasovali za poslance državnega zbora takole: največ glasov, in sicer 27,13 odstotka, so namenili kandidatu Slovenskih krščanskih demokratov **Cirilu Pucku**. Na drugem mestu je s 17,37 odstotka kandidat Liberalno-demokratske stranke Janez Sirše, tretji pa je Leon Alt, ki ga je podpirala **Združena lista**, in je prejel 12,6 odstotka. Pa še volitve za državni svet, kjer je pričljivo zmagal **dr. Jože Magdič**, za katerega je bilo 44,19 odstotka volivcev. Sledijo Jože Tompa (25,14), Jože Turkl (13,06), Rudi Cipot (11,69) in Zdenka Vidovič (5,93 odstotka). V skupni volilni enoti, v kateri sta lendavska in murskosoboška občina, pa je dobil dr. Jože Magdič 36,07 odstotka glasov. Njegovi tekmeči pa so dobili naslednje število glasov: Rudi Cipot 23,92, Jože Turkl 18,3, Jože Tompa 13,39 in Zdenka Vidovič 8,59 odstotka glasov.

Maria Pozsonec bo narodnostna poslanka

V obeh občinah na levem bregu reke Mure pa so na 24 voliščih 10. volilne enote glasovali

tudi pripadniki madžarske narodnosti, ki so se odločali za svojega poslanca. Izvoljena je bila dosedanja republiška poslanka **Maria Pozsonec**, ki je zbrala 325.335 točk ali 33,04 odstotka glasov volilnih upravičencev. György Tomka je dobil 19,28 odstotka, Elizabeta Bernjak 13,38, Jozsef Mursics 11,29, Jožef Horvat 8,42, Vili Herzenjak 7,37 in Janos David 7,23 odstotka.

Murska Sobota

Liberalni demokrati
Geze Džubana in Daneta Kataliniča

Murskosoboška občina pa je bila razdeljena na dva volilna okraja v 8. volilni enoti. V četrtem volilnem okraju, ki obsega predvsem Goričko, je bil predsednik volilne komisije **Mirko Benko**. Od njega smo zvedeli, da je prišlo na volišča 83,16 odstotka volilnih upravičencev. Daleč največji odstotek glasov, in sicer kar 81,17, je dobil **Milan Kučan**, kot drugi pa **Ivan Bizjak** 10,73 odstotka. Za **Jelko Kacina** je glasovalo 3,79 odstotka, za **dr. Stanislava Buserja** 2,01, za **dr. Alenka Žagar-Slano** 0,74, za **Franceta Tomšiča** 0,54, za **dr. Ljuba Sirca** 0,53 in za **Darjo Lavtižar-Bebler** 0,49 odstotka volilnih upravičencev.

Med kandidati za državni zbor je dobil največjo podporo **Geza Džubana**, ki ga je predlagala **Liberalno-demokratska stranka**, in sicer 24,49 odstotka glasov. Sledita mu Janko Halb iz SLS z 18,22 in kandidat SKD Ivan Obal (15,98 odstotka). Izidi volitev za državni svet pa so naslednji: **Rudi Cipot** 33,08, **dr. Jože Magdič** 30,22 in **Jože Turkl** 17,91 odstotka.

V petem volilnem okraju, kjer je bil predsednik volilne komisije **Dezider Novak**, se ponasajo z 84,39-odstotno udeležbo, pa je dobil **Milan Kučan** 77,33 odstotka glasov. Za **Ivana Bizjaka** je bilo 14,51 odstotka volivcev, za **Jelko Kacina** 3,92, za **dr. Stanislava Buserja** 1,46, za **dr. Alenka Žagar-Slano** 0,96, za **dr. Ljuba Sirca** 0,79, za **Darjo Lavtižar-Bebler** 0,67 in za **Franceta Tomšiča** 0,35 odstotka volilnih upravičencev.

Za državni zbor so dali volivci podporo **Liberalno-demokratski stranki** in njenemu kandidatu **Danetu Kataliniču**, ki je zbral 20,81 odstotka glasov. Na drugem mestu je **Jože Kavka** kot predstavnik Slovenskih krščanskih demokratov (14,89), nato pa si tesno sledijo **Andrej Gerenčer** iz Socialistične stranke (11,05), **Jože Trvadar** iz Slovenske ljudske stranke (11,04) in **Danilo Sipot** iz **Združene liste** (10,93 odstotka). In še državni svet: tu je slavil **dr. Jože Magdič** (33,08) pred **Rudijem Cipotom** (21,59) in **Jožetom Turkdom** (21,59 odstotka).

Gornja Radgona

Zdržena lista Ferija Horvata in Miha Vodenik

Tudi v gornjeradgonski občini so lahko zelo zadovoljni z udeležbo na nedeljskih volitvah, saj je prišlo na volišča 81,05 odstotka volilnih upravičencev. Prebivalci te obsejajo občine so množično podpirali kandidaturu **Milana Kučana** za predsednika Republike Slovenije. Zanj se je odločilo 67,07 odstotka volilnih upravičencev. Za **Ivana Bizjaka** je bilo 16,77 odstotka volivcev, **Jelko Kacin** je dobil 7,55, **dr. Stanislav Buser** 2,57, **dr. Alenka Žagar-Slana** 1,35, **Darja Lavtižar-Bebler** 0,91, **dr. Ljubo Sirc** 0,86 in **France Tomšič** 0,43 odstotka glasov.

Za državni zbor je dobil največ glasov (21,56) kandidat **Združene liste Ferija Horvata**. Slovenski krščanski demokrati in njihov kandidat **Jože Kocuvan** so zbrali 21,23, **LDS** pa 14,53 odstotka glasov. Za državni svet pa je pričljivo slavil **Milan Kučan** z 42,01 odstotka, sledila mu **Andrej Hrastelj** (19,31) in **Miroslav Steržaj** (12,29).

Kot rečeno, gre za neuradne izide nedeljskih volitev, kajti uradni podatki bodo znani čez nekaj dni. Čeprav pričakujemo, da bodo prišli iz tujine in od vojakov, pa lahko rečemo, da se uradni izidi ne bodo bistveno razlikovali od objavjenih.

MILAN JERŠIČ

Pojasnilo

Konec ali začetek igre? Tako smo naslovili komentar, ki smo ga objavili v prejšnji številki na str. 3, v katerem smo citirali tudi izjavo, znane strokovne delavke za otroško varstvo. Ker se iz tega da tudi sklepati, da gre za strokovno delavko **Zdenko F.** na občini v Murski Soboti, kar so ji nekateri že očitali, pojasnjujemo, da ni imela nič pri tej izjavi. Če kdo ne verjame, da je resnična, pa hranimo kot dokaz magnetofonski posnetek. Ampak res bi že bil čas, da se ta 'igra' konča!

J. G.

Stranke v parlamentu

Slovenski krščanski demokrati so po uspehu druga stranka, čeprav so upali, da bodo prva. Nemara so po dejanski moči tudi v resnici prvi, če k njihovi potencialni moči štejemo še člane slovenske

ljudske stranke, ki so v svoji stranki bolj po inerciji kot po prepričanju, vendar volitve tega niso potrdile, ker so volilni uspeh žrtvovali za čistost protikomunistične vere in moralni radikalizem. Zato so na kandidatne liste uvrščali samo tiste svoje člane, ki nikoli niso bili komunisti in ki živijo po pravih formaliziranih monogamijah. Ker pa so za slovenskega volivca nova stranka, drugače kot liberalni demokrati, ki imajo v depozitu svojo zgodovino, jim volivci zaradi kadra, ki so ga ponujali, niso zaupali.

Prenovitelji so si z združitvijo z delavsko in upokojsko stranko naredili medvedjo uslugo, ker so se definirali kot politična stranka, ki je tukaj zato, da plačuje usluge. Oba sloja, tako upokojsenci kot delavci, nimata drugih intencij kot zagotavljanje dobrin na kratki rok. Na tak način so prenovitelji izgubili politično projekcijo in pričakovati je, da bodo stranko zapustili niti ne tako redki intelektualci, ki pa vendar ne morejo v politiki živeti samo z »naturalnim pragmatizmom«.

Čas Slovenske nacionalne stranke prihaja. Zato ker ji prostor v politični pokrajini delajo vse druge stranke, ki nimajo odgovorov na naci-

onalno-gospodarska vprašanja. Nacionalne stranke so postmoderna alternativa, ki so, kar so nekoč bila ekološka, in druga gibanja, ki so se sredi namestila, vsaj za prehodni čas, v tisti politični prostor, ki so ga etabrirane stranke ljudske gledale. Slovenska ljudska stranka je s svojim uspehom samo anketno presenečenje, ankete so ji napovedovale nizke odstotke, bilo pa je čudno, če bi dobila manj, je. Demokrati so poročali, ker so v imenu nekakšnega gospodarskega pragmatizma navedli intelektualizirani nacionalni program. Zeleni so se ostali v parlamentu, čeprav se njihov prostor v tej državi začasno oži. Ostali pa so zaslugi strankinih odborov, naj centra, ki delujejo v smislu, da je množici potrebno odgovorjati z gestami in dejanostmi.

STEFAN SNEŽIČ

NOVO! NOVO!

Trgovina KOZEL, ŽIBERCI
pri Apačah, telefon: (069) 69 079

ODSLEJ V ZALOGI:

- kmetijski stroji
- ves gradbeni material
- umetna gnojila
- krmila vseh vrst
- soja – ribja moka
- krmilna moka
- otrobi in pesni rezanci

PRIPOROČAMO SE ZA NAKUP!

BREZPLAČNI MALI OGLASI
062/25-795
Commerco
OGLASNIK
DOBITE GA V KIOSKIH

VULKANIZERSTVO ŠTEFAN REŽONJA
Dolga ulica 6, Moravska Toplice
telefon: (069) 48 438

AKCIJSKA PRODAJA:

Avtomobil, plaščev SAVA	Traktorskih gum
155-13 – 3.950,00 SIT	600-16 vodilna 6.350,00 SIT
165-13 – 4.400,00 SIT	750-16 vodilna 8.500,00 SIT
165-15 – 4.900,00 SIT	600-16 pogonska 6.700,00 SIT
185-14 – 5.250,00 SIT	750-16 pogonska 8.700,00 SIT
155/70-13 – 4.350,00 SIT	11-2-28 – 21.500,00 SIT
175/70-13 – 4.600,00 SIT	12-4-28 – 24.200,00 SIT
	14-9-28 – 35.400,00 SIT

BREZPLAČNA MONTAŽA!

8 strank v parlamentu, seštevek glasov vseh volilnih enot

LDS	23,3%
SKD	14,5%
Združena lista	13,6%
SNS	9,9%
SLS	8,8%
Demokratska stranka	5,0%
Zeleni	3,7%
SDSS	3,3%

Ali tudi verouk trka na šolska vrata?

Boljši so lastni prostori

V zadnjem času je ena od aktualnih tem pri nas tudi, ali naj šole odprejo svoja vrata tudi za verouk. Nekaterim se zdi, da bi bilo najenostavneje in najboljše, če otrokom ne bi bilo treba hoditi k verouku v cerkvene prostore, ki so ponekod daleč, zato so otroci na poti do tja in nazaj izpostavljeni nevarnostim na cestah; poleg jih je potrebno pozimi dodatno ogrevati. Na videz je takim predlogom težko oporekati. Toda večina duhovnikov ni navdušena nad takšnim razmišljanjem. Drugo pa je uvedba religioznega pouka (veroznanstva) v šole. Zanj je vsekakor v Cerkvah velik interes, le da se bo treba o tem prej odločiti in temeljito dogovoriti z Ministrstvom za šolstvo in šport. Cerkev namreč ni vseeno, ali tudi šoli ne, kdo bi nastavljal učitelje in kakšen učni načrt naj bi veljal. Da bi to temo osvetlili še nekoliko širše, smo obiskali župnika v Ljutomeru IZIDORJA VELEBERJA, ki je obenem tudi dekan za ljutomersko in radgonsko občino.

veroučitelji so lahko tudi

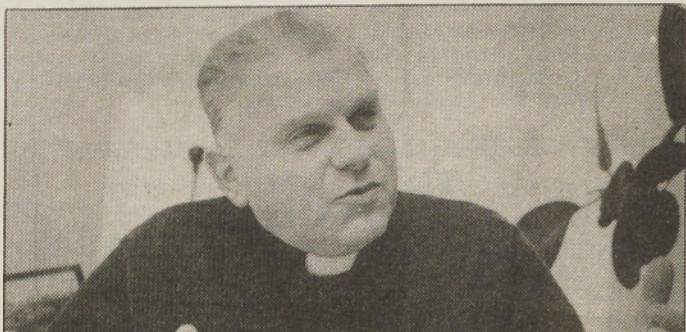
laiki
»Pri nas enačimo verouk s katehezo, čeprav je kateheza v pravem smislu bolj doživljajna, kot pa poučevanje o veri. Vera je duhovna stvar, ki jo moramo doživljati. Gre za doživljanje vere v skupnosti. Pri- demo skupaj, da bi skupaj do- življali vero. To je kateheza v najbolj čistem pomenu be- ne. Verouk pa je nekoliko bolj zastavljen. Seveda pa je tudi osnovni poudarek doživ- ljanje vere. Kateheza se ni to- lako obnesla pri ljudeh v pogo- ru, saj skoraj nihče ne pravi katehet, ampak sestra, župnik ali duhovnik.«

– Kdo pa je lahko katehet veroučitelj? Obstaja tudi amatorski poklic?

»Pri nas so v večini primerov kateheti duhovniki ali sestre. To torej ni njihov osnovni po- kljic, ampak ga opravljajo ob svojem drugem delu. Lahko pa tudi opravi poseben tečaj in prav tako usposobi za kate- het. Poleg tega obstaja študij laike na teološki fakulteti, da bodo potem v cerkveni službi kot kateheti. V Evropi je dolgaletna praksa in tudi amatorski poklic.«

– Nekoliko čudno je slišati pa katehet. Ali to sploh gre skupaj?

»Jaz sem duhovnik katehet in lahko bi bil samo župnik, ne pa tudi katehet, če ne bi poučeval verouka. Laik katehet pa ne more, to je vernik, ki se uspo- sobi samo za poučevanje vero- uka za veroučitelja. Takšni primeri so tudi v Pomurju, in sicer v Murski Soboti, Bogo- križevcih in drugod. To je pomanjkanje duhovni- kov. Gre pa tudi za to, da cer- kva odpira vrata laikom – po- boljša bi lepše rekli vernikom, laiki imajo slab prizvok – da bi aktivno vključevali v cerk- veno delo, da svoje doživljanje

Izidor Veleber, župnik v Ljutomeru ter dekan za ljutomersko in radgonsko občino. (Fotografija: Nataša Juhnov)

vere posredujejo drugim. Lju- dje mislijo, da mi moramo tako govoriti, ker smo duhovniki. Če pa poučuje verouk nekdo, ki ni duhovnik ali sestra, ta- kega se miselno drugače sprejme, ker je pač vernik in to dela poleg svoje posvetne službe.«

Zdaj je drugače

– Kakšen pa je predmetnik za verouk in kako je z učnimi pripomočki?

»Naši učbeniki so katekizmi, in to za vsak razred s posebno snovjo. Osnovni cilj je razode- vati skrivnost Boga. Osrednja tema 1. razreda je *Pojdimo k Jezusu*, 2. *Hodimo z jezu- som*, 3. *Bog nas vodi v srečno življenje*, 4. *Znamenja na poti k Bogu*, 5. *Naša rast v veri*, 6. *Naše življenje s cerkvijo*, 7. *Kri- stus naš vzornik* in 8. *Pojdi v življenje*. Pri verouku pa imamo še druge dejavnosti. Pojemo, pripravljamo pro- grame za cerkvene praznike, nastopamo, prižigamo sveče, imamo miklavževanje, obdaro- vanje, gledamo diapozitive in filme z versko vebino... Otroke tudi vzgajamo, da bi bili doberdelni ali da bi se znali čemu odpovedati – v korist do- berdelnih akcij.«

– Kako pa je z ocenjeva- njem pri verouku? Ali morajo otroci ponavljati razred? Ali se lahko vključijo tudi kas-

neje?

»Otroci dobivajo ocene, vendar ne zaostanejo. Četudi niso uspešni pri delu. Gre za informacijo staršem, ali njihovi otroci dovolj delajo pri vero- uku. Otroci se lahko vključijo tudi kasneje, ne da bi moral najprej obiskovati 1. razred, ampak hodi skupaj s svojimi vrstniki. Najbrž bi bilo precej nerodno, če bi moral osmošol- lec sedeti skupaj s prvošolci.«

– Najbrž se je sedaj, ko ni več Zveze komunistov, ki je

svojim članom prepovedovala obiskovanje verskih obredov, število otrok pri verouku povečalo?

»Da, število otrok, ki obi- skujejo verouk, je nekoliko po- raslo. Več je zlasti otrok učite- ljev, ki jih prej niso upali pu- stiti k verouku. Nekaterim pa so približali vero sošolci in sku- paj z njimi so prihajali brez vednosti staršev. Za takšnega otroka je bilo težje, ker ni imel verskega življenja v družinski skupnosti. Zdaj je vsekakor

Če se ozremo drugod po Evropi, kako so tamkaj rešili vprašanje verouka, dobimo dokaj pisano sliko. Tako je v Franciji cerkev dosledno ločena od države. Verskega pouka (kot rednega predmeta) v šolah ni, učenci pa imajo prost dan za verouk, za katere skrbi izključno Cerkev. V Nemčiji imajo pouk o religijah kot redni šolski predmet, na Švedskem pa je luteranski pouk redni šolski predmet. V Italiji, Španiji in Avstriji je katoliški verski pouk obvezen le za učence rimokatoliške veroizpovedi. Glede na tako različne modele se je torej težko zgledovati po drugih. Najbrž pa bo pri nas še vedno uveden v šole religiozno- etični pouk kot izbirni ali fakultativni predmet, pri katerem bodo seznanjali šolarje s temeljnimi duhovnimi in etičnimi vrednotami evropske civilizacije. Te vsebine pa je možno vključiti tudi v druge šolske predmete (zgodovina, spozna- vanje narave in družbe idr.).

bolj sproščeno. Nihče se več ne boji iti v cerkev in k cerkvenim obredom. Novi časi so prinesli otopletev napetosti, zadržano- sti... Je pa nevarnost razvred- notenja, če gre ljudem za mno-

žičnost, ne pa predvsem za du- hovno bogastvo.«

Različni pogledi in rešitve

– Kako pa je s prostori za verouk? Bi bilo bolje, če bi vam odprle vrata šole?

»V javnosti so prizadevanja, da bi verouk preselili v šole. Drugi temu nasprotujejo. Tudi med duhovniki so različni po- gledi. Osebo sem zato, pa tudi mnogi duhovniki, naj ostane kateheza v cerkvenih prostorih, ker je v njih bolj pristno, drugačno okolje. Ne pa za vsako ceno, ker v slabih prostorih težko doživljajš nekaj lepega. Mislim, da je dolžnost župnijske skupnosti in nas du- hovnikov, da si zgradimo ozi- roma uredimo lastne prostore, ki bodo primerni za doživljanje vere kot nekaj lepega, ne pa videti rešitve v šoli in imeti ve- rouk podobno kot so to šolski predmeti. Na območju deka- nije Ljutomer (ljutomerska in radgonska občina) so sicer pri- meri, ko je verouk zunaj cerk- venih prostorov. Tako tudi v Stročji vasi, kjer smo se mo- rali zbirati prej v vaški kapeli, v tesnem prostoru ob zelo pro- metni cesti. Tam res niso bili primerni pogoji. Šola nam je odstopila prostor, uredili smo si ga samo zase in lepo nam je tam. Tudi na Cenu je v domu posebna soba za verouk. Gre za naše otroke. Razkrije naj bi bila začasna rešitev.

Kje naj bo verouk, je treba vsekakor dobro pretehtati. Ni- kakor ne opravimo dovolj, če lahko rečemo, naš otrok hodi k verouku. Ne vprašamo pa se,

ali otrok gre k verouku zato, da bo doživel vero. To je pod- cenjevanje verouka, da bi ne- kaj enostavno rešili. Poceni re- šitve pa so lahko zelo slabe re- šitve.«

JOŽE GRAJ

Ko bo manjši pokojninski in zdravstveni prispevek

Pa si dajmo na mizo zahtevo po zniževanju prispevkov in davkov ter s tem razbremenjevanjem gospodarstva brez političnih predz- nakov.

Dejstvo je, da je obremenitev gospodarstva in plač v Sloveniji najvišja v Evropi, vendar če pogledamo slovensko davčno spiralo, ugotovimo, da imamo kar 31 vrst davkov in prispevkov, vendar jih samo sedem predstavlja kar 93,13 odstotka vseh prihodkov javne porabe (obdobja januar-september), vseh preostalih 24 pa pred- stavlja manj kot 7 odstotkov prihodkov javne porabe. Pogled na teh sedem pravih pa pove, da je krepko na prvem mestu prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (28,64 odstotka vseh prihodkov javne porabe), na drugem davki od prometa proizvodov in storitev (21,99 odstotkov), na tretjem mestu je prispevek za zdravstveno varstvo (17,61), na četrtem davek od osebnih prejem- kov (14,84), potem carine in uvozne dajatve od pravnih oseb (4,60), prispevek za zaposlovanje (3,05) ter na sedmem mestu posebne uvozne davčine (2,40 odstotka vseh javnih prihodkov).

Če upoštevamo zahtevo po razbremenitvi gospodarstva, je jasno, da bi razbremenitev dosegli, če bi znižali prispevke in davke, ki jih morajo podjetja plačevati neposredno. Najbolj obre- menjujoči pa so prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarova- nje, zdravstveno varstvo ter davek od osebnih prejemkov, medtem ko so drugi drobiž. Tako pa se nam pri socialni varnosti postavljajo možnosti:

– ali znižati »najtežja« prispevka, kar posečno pomeni tudi znižanje ravni ali pravic iz socialne varnosti,

– ali s plačevanjem iz lastnega žepa za socialnovarnostne pra- vice nadomestiti primanjkljaj ob zmanjšanem prispevku podjetij,

– ali s preostalimi davki zbrati več denarja, ki bi se preliv v zdravstveni in pokojninski sistem, ki sta sicer povsem samostojna sistema,

– ali »napajanje« pokojninskega sistema iz kapitalnega sklada (kar bo možno šele v prihodnjem času).

Pokojninski sistem z manj denarja – katastrofa

Kaj bi torej pomenilo za pokojninski sistem v tem trenutku znižanje prihodkov?

V obdobju od 1978 do 1991 se je število upokojencev povečalo za 182 tisoč, število zaposlenih pa je bilo manjše kot leta 1978. V zadnjih desetih letih so se ob večanju števila upokojencev širile tudi pravice. Prvi poseg vanje je vlada naredila lanskega marca, ko je s sklepom spremenila sistem usklajevanja pokojnin in določila, da povprečna pokojnina ne sme preseči 85 odstotkov povprečnega osebnega dohodka. Ob 10,4-odstotni stopnji upokojevanja se je število zavezancev za plačilo prispevka zmanjšalo za 7,7 odstotka, tako da je bilo konec lanskega leta razmerje 1:1,82 (leta 1980 pa še 1 upokojenec na 3,6 zavezanca prispevka).

V lanskem letu se je razmerje med pokojninami in osebnimi dohodki poslabšalo v škodo pokojnin, varstveni dodatek pa je prejemalo skoraj 60 tisoč upokojencev. Število upokojencev s to socialno varovalko se je lani povečalo.

Kljub vsemu pa je imel lani pokojninski sistem kar neverjetnih 6 milijard 400 milijonov presežka. To pa preprosto zato, ker je imel zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje visoke pri- hodke od dokupa delovne dobe ali 41 odstotkov celotnih presež- kov.

Pa ponovno vprašanje, kaj bi se zgodilo, če bi pokojninskemu sistemu odtegnili finančno injekcijo. Doživel bi infarkt, kar bi pomenilo, da bi se podrla socialna varnost 420 tisoč upokojencev. Ali bo za delovanje pokojninskega sistema dovolj za dober odstotek povzročena prispevna stopnja, kot je sprejela vlada, in ostajanje pokojnin na tistih 85 odstotkih povprečnega osebnega dohodka? Pokojninski sistem je že v velikih škripih in ni pričakovati, da bo z višjo prispevno stopnjo rešen finančnih težav. Vlada pa je s sklepom o povišanju prispevka pristala, da se pokojninski sistem pač napaja še naprej neposredno od podjetij in mu ni pripravljena primakniti iz drugih virov.

V zdravstvu so pravice že porezali

Naj bo isto vprašanje tudi za zdravstveni sistem. Kaj se bo premaknilo, če se bo znižala prispevna stopnja?

Vlada je že sprejela sklep o znižanju prispevka za dober odstotek, saj je tudi zdravstveni zavod nabral presežke. To pomeni, da je poteza že storjena. Če sedaj primerjamo pokojninski in zdrav- stveni sistem, potem vidimo, da je v pokojninskem sistemu skoraj ves denar namenjen za pravice iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja (lani le 3 odstotke denarja porabili za izvajanje zava- rovanja), v zdravstvenem sistemu pa sta dva »porabnika« denarja, zavarovanci za svoje pravice ter izvajalci zdravstvenega varstva oziroma zdravstvene ustanove.

V povprečju se je število uporabnikov zdravstvenega varstva lani znižalo od enega do dva odstotka, na račun upokojevanja pa se je znižalo tudi število zavarovanih delavcev in njihovih svojcev, kar pomeni manjše število aktivnih zavarovancev. Ob znižanju števila zavarovancev pa se je znižalo tudi število izvenbolnišničnih dejav- nosti, torej v splošnih ambulantah ter v ambulantah medicine dela. Za deset odstotkov se je zmanjšalo število negovanih bolnikov na domu (predvsem bolnih otrok), zmanjšala pa se je tudi časovna odsotnost z dela zaradi bolezni ali poškodbe. Zdravniki so predpi- sili za 19 odstotkov manj receptov za zdravila, pa tudi na rehabilita- cijo v zdravilišča je bilo nepotenih manj bolnikov.

Izvajalci zdravstvenega varstva so zmanjšali število zaposlenih, v letošnjem letu pa se jim je nekoliko popravil tudi finančni položaj, toda še daleč od tega, da bi prišli tako daleč, da bi obnavljali medicinsko opremo.

Potemtakem lahko ugotovimo, da je rez v pravice zdravstvenih zavarovancev že bil storjen, nenapovedano ter potihoma postopno kot posledica racionalizacij v zdravstvu, čeprav so zatrjevali, da se ob teh ukrepih ne bodo in ne smejo zmanjšati pravice zavarovan- cev. To, da z novim letom začnemo uvajati prostovoljno zdrav- stveno zavarovanje, pa ni nič drugega kot rezanje pravic zdravstve- nim zavarovancem in sprejemanje tiste možnosti, da primanjkljaj ob zmanjševanju prispevne stopnje plačamo iz svojega žepa.

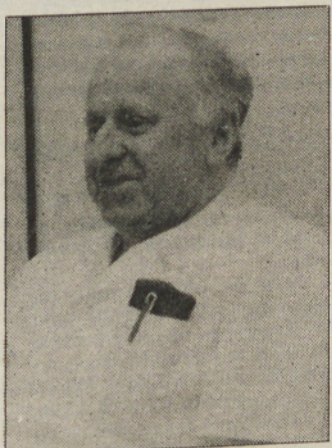
MAJDA HORVAT

Castni znak svobode dr. Štefanu Kousu

Predsedstvo Republike Slovenije je podelilo za izjemne zasluge pri obrambi svobode in uveljavljanju suverenosti odlikovanja z rednim častnim znakom svobode Republike Slovenije. Pred- sednik Milan Kučan je odlikovanja podelil štirim bolnišnicam in enemu posamezniku, med njimi tudi dr. Štefanu Kousu, pred- stojniku kirurškega oddelka soboške bolnišnice.

priznanjem sem zelo za- neno. Vsak je prispeval svoj de- lež, tisto, kar mu je bilo nalo- ženo. Res je, da kirurgi in

delek res deloval zelo organizi- rano. Vsak je prispeval svoj de- lež, tisto, kar mu je bilo nalo- ženo. Res je, da kirurgi in

zdravniki poznamo nekaj voj- nomedicinske doktrine, tako da smo nekoliko lažje organizi- rali delo, vendar so se tudi tisti,

ki tega ne poznajo, dobro vključevali.«

– Odlikovanje, ki ste ga pre- jeli, je priznanje za delo v naši vojni. V državah nekdanje Ju- goslavije pa vojna traja.

»Tako sem ga sprejel, da je povezano s to našo vojno, mo- ram pa povedati, da sem bil zelo presenečen. Sicer vesel, vendar z negotovostjo sem šel na to podelitev. Tega nisem pričakoval in nihče mi tega prej ni omenil.

To, kar se dogaja v nekdanji Jugoslaviji, pa je katastrofa za nedolžen narod. Poglejte, ta- krat ko je bila pri nas vojna, smo se tolažili s tem, da zdrav- stveni objekti ne bodo napa- deni. To je vojna na Hrvaškem in v Bosni popolnoma deman- tiral.

Ko sem bil študent, pozneje pa specializant in na strokov- nem izpitu, pa tudi na sodni medicini smo nekaj slišali o konvencijah, vojnih ujetni- kih, zdravstvenih ustanovah, o dajanju pomoči. Danes mo- ram žal ugotoviti, da v sedanji vojni to ne velja več. Rdeči križ ne pomeni več nobene zaščite. Mi smo ga v naši vojni upora-

bili, vendar sedaj vidimo, da je lahko le dobra markacija za so- vražnika.«

– S priznanji se je Predse- stvo republike Slovenije spom- nilo na vas, zdravstvene de- lavce.

»Zdravstveni delavci smo skromni, to moram povedati, pa čeprav kdo misli drugače. Mi zdravstveni delavci smo namreč redkokdaj deležni ka- kršnih koli priznanj, zato se mi zdi ta gesta zelo primerna. Vsaj nekaj smo zdravstveni delavci tudi dobili, priznanje, čeprav vojna za nas zdravstvene de- lavce na srečo ni bila toliko obremenjujoča kot morda za koga drugega.

Devetinsedemdeset poško- dovanec, ki smo jih v teh de- setih dneh oskrbeli, ni toliko, da tako organizirana zdrav- stvena služba tega ne bi zmogla in da bi predstavljalo izredno breme. Seveda govorim o no- vem oddelku. Če bi se to zgo- dil, ko smo delali še v starih prostorih, bi lahko bila kata- strofa. Tako pa smo lahko v naših sedmih operacijskih dvoranah oskrbeli vse.«

MH

EKO Murska Sobota d.o.o.

IŠČE INTERESE

za najem poslovnih prostorov

1.00. Predmet najema:

je kompletna stavba »MESTNE HIŠE« Ljutomer, Glavni trg 1, ki bo v celoti sanirana, adaptirana do V. gradbene faze, opremljena z inštalacijami ter pripravljena za predajo najemniku do 1. 9. 1993.

2.00 Namembnost poslovnih prostorov

2.10. pritličje

- kavarna v povezavi z galerijo (zaželjen je tip dunajske kavarne s stalno ali občasno prodajno galerijo),
- bistro oziroma kava bar,
- kraperija – lep gostinski lokal s ponudbo značilnih domačih jedi in priležnih vin,
- manjše trgovine ali butiki (vinoteka, tobakni izdelki, loterija, cvetličarna, antikvariat, poročne obleke...),
- storitvene dejavnosti v povezavi s trgovino (fotograf, zlatar, torbar, modni dodatki, optik, frizer...)
- predstavništva z okenci za stranke (turistične agencije, banke, zavarovalnice).

2.20. nadstropje

- knjižnica s čitalnico,
- županstvo s spremljajočimi prostori,
- poročna dvorana,
- muzej,
- poslovni prostori.

2.30. mansarda

- poslovni prostori za različne mirne dejavnosti,
- medicinske ali zobozdravstvene ordinacije,
- ateljeji,
- studio kabelske televizije in podobno.

3.00. Izhodiščna cena najemnine:

Izhodiščna cena najemnine, ki vključuje neto najemnino s prometnim davkom ter vse stroške obratovanja in vzdrževanja objekta (razen stroškov telefona) znaša:

– za lokale v pritličju	35 DEM/m ²
– za prostore v 1. nadstropju	28 DEM/m ²
– za prostore v mansardi	25 DEM/m ²

vse v tolaški protivrednosti po srednjem tečaju Banke Slovenije na zadnji dan v preteklem mesecu za tekoči mesec.

4.00. Trajanje najema

Z izbranimi najemniki bo najemna pogodba sklenjena za nedoločen čas z možnostjo prenosa najemnine pogodbe na potomce najemnikov, če bodo obdržali dejavnost iz najemne pogodbe.

5.00. Posebni pogoji razpisa

- ker je objekt spomeniško zaščiten, se bodo morali ponudniki v celoti podrediti zahtevam načrtovalcev pri sanacijskih delih in urejanju fasade objekta,
- zaradi odlične lokacije in predvidenega namena objekta bodo obvezna tudi oblikovalska merila pri urejanju interiera, ki jih bo predpisal načrtovalec celotne sanacije in oblikovanja vizualne podobe objekta.

6.00. Informacije

- Podrobnejše informacije in napotke lahko interesi dobijo pred oddajo ponudbe pri firmi EEK-EKO, d.o.o., Murska Sobota, Slovenska 25, ali po telefonu: (069) 31 680 in 31 681 (g. Jože SRAKA, dipl. inž. arh.)

7.00. Prednost pri izbiri

Prednost pri izbiri bodo imeli kandidati,

- ki bodo ponudili višjo mesečno najemnino od razpisane s tem, da mora biti vsako ponujeno povišanje najmanj 2DEM ali mnogokratnik od 2DEM – ta element vpliva na izbor 30%,
- ki bodo ponudili sofinansiranje za adaptacijska in sanacijska dela ter izvedbo inštalacij v znesku 1.350DEM/m², kar se jim z obrestmi vred obračuna z najemnino – ta element vpliva na izbor 70%,
- dosednji najemniki v primeru, da sprejmejo pogoje razpisa in njihova dejavnost ustreza razpisani,
- pri pridobitvi telefonskega priključka bodo imeli prednost kandidati, ki prenašajo na novo lokacijo svoje dosedanje številke.

8.00. Rok za oddajo ponudb

Zadnji rok za oddajo ponudb je 23. 12. 1992 do 12. ure na naslov razpisovalca:

EEK – EKO, d.o.o.

69000 MURSKA SOBOTA, Slovenska 25

Ponudniki morajo v ponudbi obvezno navesti:

- ponudbeno ceno oziroma možnost sofinansiranja revitalizacije objekta,
- predvideno velikost najemnih površin,
- namen, za katerega bodo uporabljali poslovni prostor – za kar je potrebno priložiti dokazila, da izpolnjujejo pogoje za opravljanje dejavnosti oziroma overjen izpisek iz sodnega registra,
- točen naslov in telefonsko številko ponudnika.

9.00. Roka za izbiro ponudnikov

Vsi ponudniki bodo od 6. 1. do 30. 1. 1993 povabljeni na pogovor o možnosti njihove vključitve v najem poslovnih prostorov. Do 15. 2. 1993 bodo vsi ponudniki pisno obveščeni o odločitvi razpisovalca.

Dogajanja na ljubljanski borzi

Poročilo z Ljubljanske borze vrednostnih papirjev 3. 12. 1992 bom tokrat začela z delnicami. To pa iz razloga, ker se je na tem borznem sestanku vodstvo borze odločilo, da korigira tečaj delnic navzdol. Vodstvo borze ima namreč po uzancah pravico korigirati tečaje vseh vrednostnih papirjev navzgor ali navzdol, če tečaji odstopajo za več kot 10% glede na prejšnji sestanek. Tako v Uradni tečajnici Ljubljanske borze vrednostnih papirjev zasledimo, da so vse delnice, s katerimi se je trgovalo, narasle za 10%, to pa so delnice Dadas, delnica NIKA in delnica MK Založba. Tako je sedaj vrednost delnice Dadas 7.783,00 tolarjev (čeprav so bili sklenjeni posli tudi po več kot 8.100,00 tolarjev), delnica NIKA 32.908,00 tolarjev (določeni posli so bili sklenjeni tudi po 34.000,00 tolarjev) in MK Založba 1.288,00 tolarjev.

Tako visoki dvigi tečajev delnic, čemur smo pričeli že na nekaj borznih sestankih, pa so prav gotovo posledica tudi tega, da so se tečaji obveznic dokaj stabilizirali, saj so nihanja tečajev le teh zelo majhna. Pri stabilnem tečaju obveznic tolaška vrednost obveznic tako naraste le toliko, kolikor prinese porast srednjega tečaja DEM (saj vemo da so obveznice nominirane v DEM) in pa kar prinesejo obresti same obveznice ob vnovčenju njenih kuponov, le te pa se gibljejo od 8 do 12% na letni ravni. Kot ugotavljamo, pa je v zadnjem času porast srednjega tečaja marke dokaj prilagojen stopnji revalorizacije. Iz tega razloga so obveznice postale manj zanimive za investitorje, kapital pa se je začel seliti v delnice. Na borzi pa trenutno kotira le osem delnic, od katerih je le polovica likvidnih, zato je zanje toliko večje zanimanje.

Kar se tiče obveznic, sta na tem sestanku ostala enaka tečaja obveznic RSL 2 in sicer 91,0 prometa z njo pa je bilo za 1340 lotov in obveznice Gorenje, katere enotni tečaj je bil 93,9 (1000 lotov prometa).

Neznatno je padel tečaj obveznic RSL 1, ki je pristala na 116,7 (znižanje za 0,1 odstotne točke) ter tečaj obveznice PTT Ljubljana (-0,7).

Porast tečajev pa beležimo pri obveznicah Občina Zagorje (+0,3), Občina Laško (+0,3) ter Lesnina (+0,7) glede na tečaj 26. 11., ko se je z njo nazadnje trgovalo. Na tem borznem sestanku se je trgovalo tudi z deviznimi deli dodelnih blagajniških zapisov BS in sicer z malimi loti je bilo za 20 lotov prometa po tečaju 121,4 in 6 lotov prometa z velikimi loti po tečaju 121,5. Prijavljen pa je bil aplikacijski posel za 22 lotov blagajniških zapisov BS po tečaju 60,8 (aplikacija isti borzni posrednik kupi in proda vrednostni papir za dve različni stranki).

Na borznem sestanku 8. 12. 1992 lahko ugotovimo, kar se obveznic tiče, da tudi na tem sestanku ni bilo večjih porastov ali padcev tečajev obveznic, razen pri obveznici Gorenje, katere tečaj je padel kar za 1,1 odstotno točko tako, da se je oblikoval na 92,8.

Na enakem tečaju kot na prejšnjem sestanku je ostala obveznica Občine Zagorje, torej 87,8, prometa pa je bilo za 400 lotov.

Porast tečaja opazimo pri obveznici RS 1 za 0,1 odstotne točke (enotni tečaj 116,8), prometa pa je

bilo z njo za 500 lotov, pri obveznici Lesnina za 0,2 odstotne točke (enotni tečaj 85,2), prometa pa je bilo za 80 lotov, pri obveznici Rogaska 2 za 0,5 odstotne točke (enotni tečaj 48,9), enak porast in tečaj kot obveznica Lesnina pa je dosegla obveznica Občine Laško, le da je bilo z njo za 1304 lote prometa.

Tečaj pa je padel obveznici RS 2 in sicer neznatno (0,1 odstotne točke) tako da je enotni tečaj oblikovan na 90,9, prometa z njo pa je bilo za 640 lotov, prav tako obveznic Mesto Ljubljana, katere tečaj je padel na 91,00 (-0,2 odstotne točke) obveznici Laško na 102,7 (-0,2 odstotne točke) glede na borzni sestanek 1. 12. 1992, saj na predzadnjem sestanku z njo ni bilo prometa. Po 24. 11. se je ponovno trgovalo z obveznico LEK 2, njen

tečaj pa je padel za 0,3 odstotne točke (enotni tečaj 98,4) in pa po 26. 11. z obveznico Rogaska 1, njen tečaj pa je prav tako padel in sicer za 0,4 odstotne točke in se tokrat oblikoval na 88,6.

Pri delnicah pa se je vodstvo borze ponovno poslužilo pravice iz uzanc. Razen tega, da je limitirala objave tečajev na maksimalno 10% odstopanja glede na prejšnji sestanek, se na tem sestanku tudi trgovati ni moglo po več kot 10% višji ceni, kakor na prejšnjem borznem sestanku. Tako se je na tem sestanku trgovalo z delnicami NIKA po tečajih med 36150 in 36199, enotni tečaj pa se je izoblikoval na 36190, prometa pa je bilo za 214 lotov, z delnico Rogaska prednostna med tečajema 2960 in 3200, enotni tečaj pa je znašal 3014, prometa z njo pa je bilo za

210 lotov. Po 27. 10. 1992 se je na tem borznem sestanku ponovno trgovalo z delnicami SKB banke, enotni tečaj te delnice pa se je oblikoval pri 60042, nekateri posli pa so bili opravljeni tudi po tečaju 61500, prometa pa je bilo za 14 lotov. Prijavljen pa je bil tudi aplikacijski posel z delnico Dadas po tečaju 8561 za 7 lotov.

Po daljšem času se je trgovalo tudi z delnicama Salus (zadnji posel je bil sklenjen 3. 11.), tečaj na tem borznem sestanku pa je porasel za 440, tako je sedanjí tečaj te obveznice 4000 in Lek (zadnji posel 17. 11.), katere enotni tečaj je sedaj 7511, kar pomeni porast za 611. Kot sem že zapisala v prejšnjih člankih kotirajo delnice v tolarjih.

TONČKA BOŽINOVIČ

Pravnik svetuje

12. Kaj je osebni dohodek oz. ali spada vanj prehrana, prevoz na delo?

Osebni dohodek (ali plača) so v bistvu prejemki delavca za opravljeno delo oz. izpolnjenih zahtevah dela oz. pričakovanih delovnih rezultatih. Tako lahko izberemo iz določb 30. člena splošne kolektivne pogodbe za gospodarstvo. Med osebni dohodek delavca seveda ne sodijo prejemki, ki se nanašajo na pokrivanje materialnih izdatkov – npr. dnevnice, terenski dodatek, povrnitev stroškov za prevoz na delo, povrnitev stroškov za prehrano ipd. Nedvomno ti prejemki ne sodijo v bruto osebni dohodek delavca, od teh prejemkov se tudi ne plačuje davek.

13. Delavcu pripravniku pripada osebni dohodek v višini 70% izhodiščnega osebnega dohodka za tarifni razred, v katerega je uvrščen. Ali je upravičen do višine zajamčenega osebnega dohodka, če njegov tako izračunan osebni dohodek ne dosega zajamčenega?

Glede na določbe zakona o zajamčenih osebnih dohodkih je vsakemu delavcu iz dela zajamčen osebni dohodek, ki mu zago-

taavlja materialno in socialno varnost. Tudi pripravniku, ki opravlja dela s polnim delovnim časom, gre najmanj pravica do zajamčenega osebnega dohodka, ki je trenutno 21.330,00 SIT bruto. V primeru pa, če gre za odstopnost z dela s pravico nadomestila osebnega dohodka, lahko dosega višino nadomestila 80% zajamčenega osebnega dohodka.

14. Ali ima delavka s težje prizadetim otrokom pravico do daljšega dopusta?

Delavci, ki negujejo in varujejo težje telesno ali pa zmerno, težje ali težko duševno prizadeto osebo, imajo po 56. členu zakona o delovnih razmerjih Republike Slovenije pravico do povečanega letnega dopusta. Meril za povečanje zakon ne določa.

Zakon o temeljnih pravicah iz delovnega razmerja v 31. členu predpisuje, da dolžino letnega dopusta določi pristojni organ v organizaciji na podlagi meril, določenih s splošnim aktom oz. kolektivno pogodbo.

Splošna kolektivna pogodba za gospodarstvo ne vsebuje posebnih določb glede teh meril. Če teh ne vsebujejo ustrezne kolek-

tivne pogodbe dejavnosti, se merila za dolžino letnega dopusta in tako tudi merila za navedeno osnovno določijo v splošnem aktu ali v podjetniški kolektivni pogodbi.

Menim, da pravica do podaljšanega dopusta pripada delavki (delavcu) tudi, če takemu otroku ne nudi vsakodnevnega varstva oz. nege. V tem primeru vpliva to dejstvo le na število delovnih dni povečanja dopusta in ne tako, da se delavki pri odmen dopusta ta osnova sploh ne bi upoštevala.

15. V podjetju je bila sprejeta nova sistematizacija. Ali je potrebno delavce ob razporeditvi razvrstiti v tarifne razrede?

Sprememba akta o sistematizaciji delovnih mest ni nujno povezana z razporeditvijo delavcev na delovna mesta. Morebitne razporeditve so predvsem odvisne od vsebine novostimiziranih delovnih mest. Če se z novimi aktom ista vsebina dela samo drugače poimenuje, ne gre za razporeditev na drugo delovno mesto.

V takem primeru bi bilo delavca potrebno le obvestiti o spremembi sistematizacije. Tako obvestilo pa ne pomeni, da gre ponovno za razporeditev na isto delo, kot ga je že doslej opravljal.

Razvrstitve v tarifne razrede na podlagi splošne kolektivne pogodbe oz. posameznih pomembnih kolektivnih pogodb ni nujno povezana z novimi razporeditvami delavcev.

ODHOD K ZDRAVNIKU

Prostovoljno zdravstveno zavarovanje

Še preden bomo zapisali odgovore na vaša vprašanja, ki ste nam jih poslali na Vestnik, bi nekaj pojasnil. Med ljudmi se je namreč razširilo mnenje, da starejšim nad 75 let in invalidom s priznanim najmanj 70-odstotno stopnjo invalidnosti ne bo potrebno doplačevati k zdravstvenim storitvam in se jim zato ni potrebno prostovoljno zdravstveno zavarovati. Vendar to ni res. Zakon o zdravstvenem varstvu v 25. členu res govori, da invalidom, starejšim in socialno ogroženim ni potrebno doplačevati pri zdravstvenih storitvah, vendar samo takrat, kadar gre za nujno zdravljenje. Nujno zdravljenje pa po zakonu pomeni obseg neodložljivih zdravstvenih storitev oživljanja, ohranjanja življenja in preprečitve poslabšanja zdravstvenega stanja obolelega ali poškodovanega. Kmalu naj bi dobili seznam vsega, kar bo spadalo v nujno zdravljenje in kaj ne. To bomo predstavili tudi v našem časopisu. To pomeni, da bodo tudi ostareli in invalidi morali doplačevati tiste zdravstvene storitve, ki ne bodo sodile v seznam storitev nujnega zdravljenja.

– Pišete, da ste vdova in po moči prejemate pokojnino ter varstveni dodatek. Ker je to za vas edini vir preživljanja, sprašujete, ali se morate prostovoljno zavarovati?

Tudi upokojenci, ki prejemajo varstveni dodatek, morajo doplačevati zdravstvene storitve ali se prostovoljno zdravstveno zavarovati. Če na Zavod za zdravstveno zavarovanje še niste poslali prijavnico za skupinsko prostovoljno zavarovanje, to lahko še storite ali pa se oglasite na enoti Zavoda za zdravstveno zavarovanje v Murski Soboti ali na občin-

skih izpostavah, kjer vas bodo zavarovali.

– Ali prostovoljno zdravstveno zavarovanje velja, če grem k zasebnemu zobozdravniku?

Če se zavarujete za paket polno zdravstveno zavarovanje, po novem letu ne boste doplačevali tudi za zobozdravstvene storitve. To velja tudi, če obiskujete zasebnega zobozdravnika, ki ima z zdravstveno zavarovalnico pogodbo. Če pa obiskujete zasebnega zdravnika, ki te pogodbe nima, prostovoljno zavarovanje ne velja.

– V pismu ste zapisali dva primera, in sicer doplačilo k zdravstvenim storitvam v bolnišnici ter doplačilo nemedicinskega dela oskrbe ter znesek doplačila po starem in po novem. Sprašujete, ali zneski veljajo en ali za enajst dni bivanja v bolnišnici.

Zavarovanec bo za nemedicinski del oskrbe v bolnišnici moral doplačati 5 odstotkov cene storitev, če gre za bolezen, in kar 20 odstotkov, če gre za zdravljenje zaradi poškodbe zunaj dela. Prav tako 5 odstotkov bo treba doplačati za storitve v specializirani ambulanti in 20 odstotkov, če bo potrebno zdravljenje zaradi poškodbe zunaj dela. Znesek doplačila pa bodo po gornjih odstotkih izračunali od skupnih stroškov zdravljenja, pa če je to samo dan, dva ali deset dni.

Vaši zneski, ki ste jih navedli v pismu, lahko veljajo, vendar v prvem primeru zaradi poškodbe zunaj dela, kjer je delež doplačila 20-odstoten, v drugem pa zaradi bolezni, kjer je določilo 5-odstotno.

NIKA
BORZNO
POSREDNIŠKA
HIŠA d.d.

Cesta prvih borcev II. Brežice 68250

☎ 0608 62-236. Telefaks 0608 62-852

POSLOVALNICA LJUBLJANA

Slovenska cesta 54, Ljubljana 61000

☎ 061 131-155. Telefaks 061 131-347

POSLOVALNICA MARIBOR

Partizanska cesta 3-5, 62000 Maribor

☎ 062 29-460. Telefaks 062 29-460

**Gostišče
KAMIN,**

Moravske Toplice,

sprejema rezervacije za

skupine ob koncu star-

rega leta,

● Cene zelo ugodne.

Tel.: 48 427

Za večji red v gozdovih

Nered, ki je že nekaj časa v gozdarstvu, je marsikje povzročil nepopravljivo škodo. Gozdarji krivdo za to pripisujejo predvsem voditeljem Slovenske kmetijske zveze, ki so s svojimi razpravami in izjavami vnesli pravo mero. Res da dosedanja gozdarska zakonodaja marsikomu ni bila po volji, saj je bila preveč etatistična in je lastnika postavljala ob rob odgovornosti, vendar je bil v gozdarstvu vsaj red. Čeprav stari zakon o gozdovih še velja, se ga mnogi ne držijo in v gozdarstvu vlada pravi nered.

Stari zakon o gozdovih je postavljala gozdarsko službo v položaj, da je morala igrati dvojno vlogo. Po eni strani je odkazovala posek lesa, po drugi pa je lastnikom jemala sredstva, saj niso mogli razpolagati z lesom, del sredstev od prodanega lesa pa so morali nameniti za finančiranje gozdarstva. Lastniki so morali les obvezno prodati gozdarski organizaciji, ki je tudi določala cene, kar velikokrat ni bilo povsem pošteno. Večina sredstev se je vračala v gozdove, saj je bila gozdarska služba tista, ki je skrbela za vzdrževanje in obnovo gozdov, pa tudi za vzdrževanje gozdnih poti, vendar pa je bil dober del teh sredstev namenjen tudi za delovanje gozdarske službe. Zdaj lastniki gozdov sredstev za to več ne prispevajo, sredstva za delovanje gozdarske službe pa mora zagotavljati država. Manj sredstev pomeni tudi manj dela in to se ponekod v gozdovih že pozna, saj bodo morali lastniki gozdov sami skrbeti za njihovo vzdrževanje in obnovo. Tam, kjer so lastniki odvisni od dohodka iz gozda, je njihova skrb zanj primerna, žal pa to ne drži za manjše lastnike, ki jim je odnos do gozda največkrat deveta skrb.

Po podatkih, ki so jih zbrale gozdarske inšpekcije, je bilo v Sloveniji v polrednem letu zaradi nepriprave gospodarjenja z gozdovi nastale velike škode, svoje pa je prispeval tudi zakon o denacionalizaciji. Marsikje so tisti, ki pričakujejo vrnitev svojih gozdov, nenamerno posekali vse gozdove, še huje pa je, da so se takšnih posegov izkazalo tudi nekatere gozdarske organizacije. Po zagotovilih Jožeta Poljičiča, pomurskega gozdarskega inšpektorja, v Pomurju večjih nepravilnosti v tem času ni bilo, so pa v zvezi z kršitvi zakona in so jih predlagali za kaznovanje. Če-

prav nekatera določila starega gozdarskega zakona ne veljajo, to še ne pomeni, da je popolno brezvladje. Velja namreč še enkrat ponoviti, da je odkazilo v gozdovih obvezno. Odkazati je potrebno vsako drevo, ki je debelejšje od 10 centimetrov, ne glede na namen uporabe. K temu je treba dodati, da lastnik z lesom prosto razpolaga, saj ga zakon ne obvezuje, da bi ga prodal gozdarski organizaciji, prav tako pa promet z lesom ni obremenjen z nobenimi finančnimi obveznostmi.

Lastniki gozdov, ki so opravili posek brez odkazila, so storili prekršek in jih bodo prijavi v kaznovanje. Po podatkih pomurskega gozdarskega inšpektorja je bilo v Pomurju takšnih, ki so brez odkazila posekali manjše količine lesa, veliko, medtem ko ni bilo večjega števila večjih kršiteljev. V kaznovanje so prijavi v glavnem tiste, ki so posekali več kot 10 kubičnih metrov lesa, takšnih pa so letos odkrili 36. V Pomurju je namreč le en gozdarski inšpektor, ta pa je lahko učinkovit le, če tudi gozdarska služba dobro dela.

Smo pred novo sečno sezono, zato naj se slabe izkušnje iz zadnjih dveh let ne bi ponovile. Tisti, ki se bodo odločili za sečnjo, naj to prijavijo svojemu revirnemu gozdarju, ki bo opravil odkazilo, sicer

pa naj z gozdom ravnajo kot dobri gospodarji. Gozdarska služba lastnike gozdov predvsem opozarja, da po poseku sečišče primerno uredijo. Les iglavcev in panje je potrebno obeliti, veje pa spraviti na kup, da bi tako preprečili razvoj smrekovega lubadarja. Prav zaradi gozdnega nereda je namreč ta škodljivec letos naredil v nekaterih smrekovih gozdovih veliko materialno škodo. Po novem zakonu o gozdovih bodo lastniki v prihodnje sami gospodarili z gozdovi, to pa pomeni, da bodo morali sami tudi financirati vsa vzdrževalna in negovalna dela. Če se bodo pri tem obnašali tako neodgovorno, kot so nekateri to delali v zadnjih dveh letih, potem se upravičeno lahko vprašamo, kakšna bo usoda naših gozdov.

LUDVIK KOVAČ

Do boljše cene lesa

V splošnem upoštevamo pri krojenju listavcev tale načela:

- večje napake izločimo tako, da jih iztagamo ali izkrojimo v nadmerno in zaščito čela,
- krojimo tako, da ostanemo napake čim bolj na koncu dela,
- čela sortimentov zaščitimo pred poškodbami s prerezi skozi grče med njimi ali ob njih,
- v gozdu izdelamo čim daljše sortimente in čim več kombiniranih hlodov ob upoštevanju možnosti spravila.

Krojenje drogov

V nasprotju s krojenjem drugih sortimentov krojimo drogeve od vrha proti korenovcu. Vzrok zato je, da morata biti po predpisih debelina zgornjega konca in dolžina droga v določenem sorazmerju. Obenem pa mora biti zadnji meter droga čim bolj gladek, brez grč. Poleg tega je treba presoditi še kakovost, zdravost in krivost droga. Če krojimo gozdne lesne sortimente za trg, moramo biti seznanjeni s cenami na lesnem trgu. V TOK-u gozdarstvo Radgona imamo cenik gozdnih lesnih sortimentov za zasebni sektor. Cenik velja od 27. 11. 1992 in se sproti vsklajuje s pogoji trženja. Cenik velja za odkupljeni les ob kamionski cesti. Plačilo lesa se opravi v 10 dneh po nastanku plačilne obveznosti, ta pa nastane vsak ponedeljek. Pri odkupu lesa zunaj območja občin Radgona in Lenart plača lastnik oziroma prodajalec lesa prevoz po veljavnih cenah. Odkupujemo vse gozdne sortimente in sadno drevje, za lažje razumevanje pomena krojenja po kakovosti, pogledimo cene bukve in hrasta:

gozdni sorti- ment	en. m.	kako- vost	neto odkup- na cena
Bukovi	m ³	F	12.000
hlodi	m ³	L	9.000
	m ³	J	6.700

Bukev,	m ³	II	5.700
pragovska	m ³	III	4.200
Hrast, m ³	m ³	F	22.000
	m ³	F2	16.000
	m ³	I	9.000
	m ³	II	7.000
	m ³	III	4.800
Hrast,	m ³		
prago-			
vška hl.	m ³		6.000

Po pravilnem krojenju in ugotovitvi kakovosti (klase) določenega hloda nas zanima tudi njegova kubatura. Za izračunavanje kubature okroglega sortimenta moramo izmeriti njegov premer in dolžino. Premer merimo brez lubja, na sredini sortimenta in na 1 cm natančno. Premer izmerimo s premerko (»klupo«). Če je sortiment ovalen, moramo izmeriti največji in najmanjši premer (navzkrižno). Dejanski premer sortimenta, ki ga bomo upoštevali pri izračunavanju

Primer:

Srednji premer (cm)	Hlod, dolg (m)					
	3	4	5	6	7	8
	meri (m ³)					
20	0,09	0,13	0,16	0,19	0,22	0,25
21	0,10	0,14	0,17	0,21	0,24	0,28
22	0,11	0,15	0,19	0,23	0,27	0,30
23	0,12	0,17	0,21	0,25	0,29	0,33
24	0,14	0,18	0,23	0,27	0,32	0,36
25	0,15	0,20	0,25	0,29	0,34	0,39
30	0,21	0,28	0,35	0,42	0,49	0,57
35	0,29	0,38	0,48	0,58	0,67	0,77
40	0,38	0,50	0,63	0,75	0,88	1,01
60	0,85	1,13	1,41	1,70	1,98	2,26

Tablico uporabljamo tako:

v koloni, kjer so označeni premeri, se pri znanem premeru toliko časa pomikamo v vrstici, da pridemo do kolone, kjer je označena znana dolžina sortimenta. Na tem mestu odčitamo kubaturo. Zgled: hlod,

debel 40 cm in dolg 4 m, meri 0.50 m³.

Poleg kubičnega metra (m³), katerega uporabljamo, praviloma za oblovinu, uporabljamo za prostorninski les prostorninske mere (znak je prm), o tem pa drugič.

Miha Strah

Kako pridelati zdravo sadje

Poseben pomen pri naravi pridelavi sadja ima varstvo nasadov. Škodljivi organizmi morajo biti pod pragom škodljivosti. Seveda se kemičnim sredstvom ne moremo popolnoma odpovedati, moramo pa izbrati tista, ki za okolje niso prenevarna (so prijazna) in ne ovirajo razvoja koristnih živih bitij v nasadu. Moramo uporabljati mehanične, biološke in biotehniške metode.

Mehanične metode

Z njimi lahko veliko naredimo za sadjarstvo, posebno pa je ta metoda primerna v integralni pridelavi. Močno plesnive mladice izrezujemo in jih sežemo, prav tako tudi rakaste tvorbe na vejah in debelih. Koščičasto drevje režemo v živo, ko je drevo zeleno, odstranjevati pa moramo tudi gnile sadije, parazitske rastline (bela omela) itd.

Biološki poseg

Je pomemben ukrep pri zaščiti nasada; pospeševati moramo razvoj koristnih živali v nasadu, po možnosti pa jih celo vnašati vanj. Tam, kjer ni v bližini gozda ali grmičevja, moramo zasaditi živo mejo ali grmičevje, kjer se bodo lahko skrivali koristne živali (ječ, podlasica). Veliko koristi napravi v nasadu tudi lisice, mačke, kune, dihurji in ptice ujede (roparice), te živali prihajajo v nasad. Postaviti moramo visoke drogove s prečko s 5-centimetrskim premerom, od koder bo imela ptica pregled po ruši - za voluharjem. Ne smejo manjkati hišice za ptice (siničke), premer luknje 28-30 mm, ki mora biti obrnjena proti jugovzhodni strani. Vnašati moramo večjice, kjer so razmnožene roparske pršice itd. Moramo pa zaščititi in pospešiti razvoj najezdnikov, tančičaric, roparskih stenic, pikapolonice, trepetalk.

Biotehniški ukrepi

Biotehniški postopki, ki slonijo na novih spoznavanjih znanosti in tehnike, ne prispevajo k uspešnosti biološkega boja v sadovnjaku. To so feromonske vabe, različna možnost ulova žuželk, metoda konfuzije itd.

Kemični ukrepi

Z mehaničnimi, biološkimi in biotehničnimi metodami ne moremo preprečiti bolezni in škodljivcev, ki napadajo drevo. Zato moramo poseči po kemičnih sredstvih. Ta pa naj bodo takšna, da bodo čim manj škodljiva za okolje, ljudi in koristne živali, morajo pa biti dovolj učinkovita proti boleznim in škodljivcem. Dovoljena kemična sredstva lahko uporabimo samo v predpisani količini. Glede na velikost drevesa, moramo škropiti z malo vode, da ostane škropivo na zelenem delu drevesa in da bo odteka-

nje škropiva na tla čim manjše. Regulatorji rasti in fitohormoni so prepovedani.

Tehnični ukrepi

Traktorji naj bodo čim ožji, prilagojeni delu v nasadu. Pršilniki morajo imeti atest, obnovljen vsaka tri leta. Poudarek je na majhni porabi vode. Za integralno pridelavo sadja so mulčarji nujni.

V integralni pridelavi je zelo pomembna dokumentacija. Vse zapisujemo, opravljena dela morajo biti zapisana. Poleg lastnika nasada mora biti vodja opravil v nasadu, ki je odgovoren za pridelavo. Zapisati moramo lego in velikost nasada, strukturo in sistem, podatke o analizi tal ali foliarni analizi in gnojjenju. Opazovanje - razvojni stadij, pojav bolezni in škodljivcev in koristnih živali (pikapolonice, tančičarice, roparske ptice). Tehnični ukrepi - rez, redčenje plovov, mulčenje, čiščenje pasov, količina porabljenega sredstva in čas.

sada, strukturo in sistem, podatke o analizi tal ali foliarni analizi in gnojjenju. Opazovanje - razvojni stadij, pojav bolezni in škodljivcev in koristnih živali (pikapolonice, tančičarice, roparske ptice). Tehnični ukrepi - rez, redčenje plovov, mulčenje, čiščenje pasov, količina porabljenega sredstva in čas.

Kontrola

Kontrolo opravljajo strokovne komisije, katerih naloge so:

- osnovni pregledi
- vmesni pregledi med vegetacijo
- ocene pridelka in predlog za podelitev točk
- končni pregled

Naloga komisije je tudi kontrola hladilnic, organizacij in posameznikov, ki prodajajo to sadje.

Zaščitna znamka

Je stilizirana sinica z napisom SIPS (Slovensko integralno pridelovanje sadja). S tem jamčita komisija in pridelovalec sadja, da je sadje pridelano po predpisih - naravi prijazno.

V letu 1992 je bila v Pomurju sinička podeljena štirim pridelovalcem jabolk: Ludviku Novaku, Ivanovci; Alojzu Mariču, Rogasovci; Mirku Rengeu, Šalovci in Vladu Smodišu, Otovci.

(Nadaljevanje prihodnjič)
VLADO SMOĐIŠ, inž. agr.

Cene sadja in zelenjave

VRSTA	TRŽNICA	ZELENJAVA POMURKA
Jabolka	80,00	63,00
Mandarine	140,00	100,00
Pomaranče	140,00	100,00
Banane	80,00	85,00
Limonje	150,00	140,00
Kivi	200,00	220,00
Kaki	180,00	120,00
Sadno aliivo	350,00	340,00
Čokolata	150,00	130,00
Čokolata	60,00	40,00
Čokolata	280,00	300,00
Čokolata	50,00	60,00
Čokolata	90,00	65,00
Čokolata	13,00	12,00
Oreh, jedrca	1200,00	1200,00

Gozd bo spet oživel

Belšakovci iz Bodislavec v ljutomerski občini imajo 13-hektarsko posestvo, vendar je od tega obdelovalne zemlje le 7 hektarjev, saj imajo 6 hektarjev gozda. Žal pa te drevesne površine zdaj niso bogve kaj; z leti so na tem območju nekaj več kubičnih metrov lesa, kot pa je bil prirastek. Porabili so pa tudi ostrejša stavb, ki so jih gradili doma in v sorodstvu. Gozdnega posestva seveda ne bodo izkrčili, ampak ga bodo čim bolj zasadi z ustreznimi gozdni sadikami. Morda se bo s to nalogo spoprijel Branko (sin gospodarja Milana in Kristine), ki je ostal na kmetiji, medtem ko sta se njegovi sestrski izšolali in odšli na nova doma. Je pa prišla k hiši Simona, ki živi v Ljubljani, se je Branko poročil.

Ki smo stopili na dvorišče Belšakovcev, smo takoj opazili kmetijsko kolesa nekdanjega kmeč-

kega voza. Ta pri hiši zdaj, ko imajo traktor, res ni več potreben. Kmetija premore tudi druge stroje.

zato je obdelovanje polj lažje, žal tudi nevarnejše. Več obdelovalnih površin je na strmih pobočjih, zato je treba biti med vožnjo ali oranjem zares previden. Sicer se lahko zgodi nesreča. Doslej je šlo in so lahko obdelali ne le svojih sedem hektarjev njivskih površin, ampak še tri hektarje, ki so jih najeli od tistih, ki sami ne morejo več na polja ali nimajo delovnih pripomočkov.

Gospodinja Kristina in bodoči uradni gospodar Branko sta bila ob

našem obisku sama doma. Povedala sta, da imajo zdaj, ko je gozd še precej izčrpan, iz njega le toliko koristi, da jim ni treba kupiti drv. Glavnino dohodka pa prinese govedoreja. V hlevu smo našli pet krav in štiri bike. Približno toliko pitancev prodajo letno. Krave pa dajejo teličke in mleko. Nekaj ga porabijo doma, vse krave pa ne dajejo mleka vseskozi, zato ga odajajo dnevno v povprečju po 20 litrov, čez vse leto pa nekaj čez 8.000 litrov. Dohodki pa so še od reje bekonov. V ta namen dobivajo od zadruge 20-kilogramske odojke, ki jih vzredijo do teže 100 kilogramov. Za paitanje dobijo tudi krmila, vendar pokladajo tudi doma pridelano hrano, da je potem izkupiček

MATI IN SIN - Belšakova Kristina in njen sin Branko sta nam pripovedovala o življenju in delu na kmetiji. Upamo, da smo vse dobro zapisali, sicer druga dva člana družine, ki sta bila ob našem obisku z doma, ne bosta zadovoljna. Foto: Š. S.

nekoliko boljši, kot bi bil, če bi živalim pokladali zgolj iz vreče. Oče Milan se odpravlja v pokoj. Ker so možnosti za zaposlitev zunaj kmetijstva zelo slabe, čeprav Branko dela v poletnih mesecih kot vzdrževalec v Moravskih Toplicah pri Mlad Nedelji, vse kaže, da bosta mlada prej ali slej še bolj zavahala rokave. To smo začeli verjeti potem, ko je Branko povedal,

da bo treba najeti večjo vsoto denarja zaradi širitve proizvodnje. Pri tem sicer ni bil konkreten, domnevamo pa, da je mislil na gradnjo večjih hlevov. Bo v njih goveja živina ali pa morda »prsečnice« (plemenske svinje); to naj ostane njegova poslovna skrivnost. Kmetija pa ima (dobro in tudi slabo) izkušnje z obojim. Zdaj imajo le dve plemenski svinji. Š. SOBOČAN

lip bled
lesna industrija
64260 bled, ljubljanska c.32

VELIKA RAZPRODAJA POHIŠTVA IZ OPUŠČENEGA PROGRAMA LIP BLED

do 50% popusta

– prevoz do 100 km – brezplačen prevoz
pri nakupu nad 75.000 SIT
– možnost obročnega odplačevanja

POHITITE, KOLIČINE SO OMEJENE

TRGOVINA LIP BLED V
Murski Soboti, Cvetkova 1a
telefon: 069/22 941, 22 942

**KLI
LOGATEC**

Podjetje za lesno in
strojno proizvodnjo,
trgovino in inženiring, p. o.
61370 Logatec
Tel.: (061) 741 711
Telefax: (060) 741 279

**Izredna priložnost za nakup
stavnega pohištva iz programa
KLI Logatec**
Od 10. 12. 92. do 15. 1. 1993

- redni program s posebno ugodnimi plačilnimi pogoji in popustom
- opuščeni domači in izvozni program, **do 50% popusta**

Informacije:
Prodajni salon KLI Logatec, tel. (061) 741 711
Maribor, Barbi, tel. (062) 510 901
Sp. Duplek, Kemdi, tel. (062) 681 320

Vestnik – Vestnik – Vestnik

ODSEVI MLADOSTI

V Ormožu in Ljutomeru

Naš cilj je bil Ormož.
Po krajši vožnji smo prestopili reko Muro. Kmalu nato smo se pripeljali do tovarne sladkorja. Z avtobusom smo dvakrat obkrožili poslopje tovarne. Ob razlagi vodičke smo opazovali velike kamione s sladkorno peso in vodni top, ki je peso čistil. Ogledali smo si, kakó peso predelujejo. Na tekočem traku jo narežejo na rezance, ki jih potem stisnejo v prešah in dajo kuhat.

Ogledali smo si tudi obrat predelave plastičnih mas. Povedali so nam, da 95% proizvodov izvozijo na tuja tržišča. Zanimiv se nam je zdel podatek, da je to edina tovarna pezz figuric na svetu.

Na poti proti domu smo se ustavili še v Ljutomeru, kjer smo si ogledali muzej taborskega gibanja. Vodič nas je seznanil s taborskimi gibanji na Slovenskem.

Domov smo se vračali bogati z novimi spoznanji.

ALES DUH, 7.c
OŠ Turnišče

Müra, Müra...

(Zapis v prekmurskem narečju)

Ednuga lejpuga dneva san se odpelau k Möri, ka bi vido, kakše je življeje pa kakša je voda v njoj. Vido san, ka je jako zamazana. V njoj je plavalu drevou, fičkova streha pa razne druge kaštule. Pijtau san se, zakoj ščejo lidje vničiti tou lejpo vodou pa zelenje ob Müri. Pouleg je bilou več smetišč, pa san se tudi pitau, zakoj lidje tou delajo. Začutu san, kak da bi me Müra štela praviti: »Zakoj me vničujete? Pomagajte mi, lidje! Či te tak dele delali, bon čistja gnojšnica.«

Pa tudi ftičice so tistoga dneva bole žalostno spejvale.

JERNEJ HANČ, 4. a
OŠ Franceta Prešerna Črešovci

Šola

V šoli se učimo,
da z znanjem se obogatimo.
Če pa se ne bi učili,
v male glave ne bi nič dobili,
učitelji bi same enke nam delili.
Mi, učenci, pa imamo petke radi,
da bi z njimi se bahali
in vsem okrog nas dokazali,
da v male glave veliko znanja smo
že dali.

MATEJ KOVAČ, 3. b
OŠ Apače

Mačka

Mačka mijavka,
suče se okrog nog,
dokler ne dobi
nekaj za pod zob.

Na soncu se greje,
se umiva in prede,
poslane pa tako lena,
da jo miš iz luknje gleda.

VESNA TIVADAR, 4. r.
OŠ Odranci

Ali veste?

Res je, največji kopenski orjak je afriški slon. Čez pleča je visok okrog 4 metre, težak pa je tudi čez 4 tone. Pri žrebanju smo najprej potegnili dopisnico, ki nam jo je poslala Zala Gorza iz Murske Sobotice, vendar pa ni priložila kupona iz Vestnika, zato smo žrebali še enkrat in nagrajenka je **Melita Ferencek iz Vučje Gomile**. Čestitamo!

KUPON št. 15

Ali veste, če živijo divji prašiči tudi v Afriki? Odgovore pošljite najkasneje do 17. decembra in ne pozabite priložiti (nalepiti) kupona!

Bila sem

V šoli smo igrali igrice. Moja prijateljica Manica je bila maskerka, Janja pa režiserka. Nastopali smo vsi učenci. Jaz sem igrala vlogo kokoši. Maskerka nas je pred nastopom lepo uredila, režiserka pa odločila, kdo bo kaj zaigral. Bilo je zanimivo in lepo. Še večkrat bi rada nastopala v kakšni igrici.

ANDREJA DENKO, 3. a
OŠ Bakovci

Kapljica pripoveduje

Nekega dne je deževalo. Čas bi bil, da tudi jaz spoznam zemljo! Vse moje prijateljice so že odšle. Samo jaz še ne. Koliko pisanih dežnikov! Kako je mehko! Koliko polj, travnikov, kolikó dreves! Še nikoli nisem videla strojev in ljudi. Potem je zapihal močan veter. Tedaj sem padla v lužo in odplaval v kanalizacijo, kjer so bile vse moje sestrice. Morala sem ostati v smrdi mlaki. Tu sem tudi umrla.

Žalostno, kaj ne?

ZANETA RIBIČ, 4. c
OŠ III M. Sobota

Pri frizerju

Prišel sem v frizerski salon. Tam je bilo že polno ljudi. Sedel sem mednje. Vzel sem si revije, ki so bile na stolu. Poiskal sem frizuro, ki mi je bila všeč. Zagledal sem tudi prijatelja. Zacelil sva se pogovarjati. Čez čas sem prišel na vrsto za striženje las. Pokazal sem v reviji, kakšno frizuro si želim. Frizerka me je najprej ognila s plaščem in mi rekla, naj grem k umivalniku. Odšel sem tja, sedel in počakal, da mi je oprala lase. Po pranju sem se preselil na drugi stol. Tam mi je skrajšala lase, jih namazala z želejem, posušila in počesala. Vprašal sem jo račun, plačal in lep odšel domov.

MATEJ ŠINKO, 4. c
OŠ III M. Sobota

Lendavčani v Ljubljani

Pred dnevi smo sedmošolci naše šole občutili utrip glavnega mesta naše države. Udeležili smo se namreč gledališkega živčava v Cankarjevem domu. O vtisih smo povprašali nekaj sošolcev.

– Zame je bilo super to, da je Ljubljana tako veliko mesto in sem imela veliko prostora za sprehod. (Marjetka)

– Najboljše je bilo, ko smo videli avstrijskega kanclerja Vranitzkega. (Tomi)

– Najlepše so se mi zdele trgovine. (Alen)

– Bil sem razočaran nad izbiro kaset in posterjev. Nisem si mogel kupiti, kar sem hotel, kar niso imeli. (Milko)

– V primerjavi z Lendavo je bilo to zame veliko mesto. Kar me je motilo, so bile visoke cene v trgovinah. (Sašo)

– Pizza je bila najbolj razveseljiva zadeva. (Nataša)

– Slab zrak, velike zgradbe in ni veliko rastlin. (Vlado)

– Imeli smo zelo malo časa. Veliko SO₂ (žveplovega oksida) je bilo v zraku. Bilo je veliko beračev in pijancev. Skupščina ni bila presenetljiva stvar. (Daniel)

Kako smo si različni! Tako je tudi prav. Čemu bi se kaj dodajali?

Zbrale in uredile:
NATAŠA PRENDL
IDA GAL
KATJA PAL
TANJA VUČKO iz 7. i
Dvojezična OŠ I Lendava

Ptički pozimi

Blíža se zimski čas. Z atjem bova naredila ptičjo krmilnico. Pridno bom skrbel za ptičke. V zahvalo mi bodo prepevale.

TOMAŽ MIHALIČ, 1. b
OŠ Apače

Je Tito spal v postelji Marije Zhichy?

Zakaj tako »pompozno« naslov na strani za kulturo? Kaj dijaki soboške gimnazije iščejo po grajskih ruševinah? V kakšnem jeziku je bila napisana zgodovina Beltinec?

Naslov je malce bulvarski, ker tako zahteva narava obravnavane teme. Če namreč dijaki soboške gimnazije pri pisanju svojih monografij o prekmurskih gradovih in graščinah hodijo po sledih nekdanjih plemenitašev, jim pot prej ali slej prekrižajo komunični grofje, ki so se pri opremljenosti in stanovanju oskrbovali v gradovih in dvorcih bogatašev, ki so jih pregnali. Pred časom smo pisali (Vestnik, št. 47), da je umetnostni zgodovinar prof. Mace Sumi na nedavnem simpoziju umetnostnih zgodovinarjev v Soboti stanje prekmurskih gradov označil kot »neugodno«. Pri tem je seveda mislil na fizično stanje spomenikov, ne na stroko. Zanimanje javnosti za gradove se v zadnjem času izboljšuje. Republiška organizacija Gibanje znanosti mladini vsako leto razpisuje raziskovalne naloge za srednje šole. Na soboški gimnaziji si je toš kar pet dijakov četrtga letnika za predmet svoje raziskave izbralo gradove na levi strani Mure. Mojca Breščak bo pisala o gradu v Beltincih, Erika Žagar o gradu pri Gradu in v Motvarju, Nataša Osterc še izbira med Tišino in Lendavo, Damir Pajter bo pisal o rakičanskem gradu, Aleš Poredoš pa o soboškem.

Na najbolj izčrpnega in naloženega informanta doslej je naletela Mojca Breščak. Na predlog nekega profesorja je napisala pismo nečaku nekdanje beltske grofice Marije Zhichy gospodu Augustu Szechenyju, ki živi na Dunaju. V pismu ga je prosila, če ji lahko pomaga s kakšnimi podatki o beltskem gradu, s splošno opremo, ki je bila v njem, ter s podatki o rodbini.

August Szecheny je po poklicu kmetijski inženir in ljubitelj zgodovinar. Napisal je iz zgodovine in kakor je iz katerega iz navdušenega pisma, katerim je odgovoril mladi beltski kmet, živi gospod Szecheny v dokaj »staroverskem« prepičanju. Piše ji, da ga veseli, ker se mladi ljudje odločajo za zgodovinske raziskave, da »je to naša skupna preteklost«. Pripravljen ji je pomagati in ji kar v prvem pismu pravi, da je njegova teta Maria Szecheny »nekim gospodom« napisala zgodovino Beltinec v vendskem jeziku (podčrtal).

Ker gre pri tem vendskem jeziku očitno za prekmurščino, je gospod Szecheny po vsej verjetnosti eden od tistih, ki prekmurski jezik štejejo za poseben jezik. Kar je kajpada zanimivo

in bi v drugačnih okoliščinah, recimo pred leti, ko je veljalo za uradno resnico, da smo Slovenci južni Slovani, vendske teorije pa še ni bilo, zgrnilo nad etnoteoritika Szechenyja grde očitke.

Danes je drugače. Čeprav se je pred kratkim na Madžarskem ustanovila tako imenovana Venska zveza, to ni nikakršna »raznorodovalnica« in asimilacijski poizkus, kakor se bojuje nekateri. Zadevo je pač potrebno postaviti v sklop vnetologizacije celotnega slovenskega naroda, ki jo zagovarjajo nekateri slovenski zgodovinarji in pisci. Ta teorija pa se povsem sklada z zdaj že uradno etnogenetsko teorijo, ki je prišla že tudi v naše osnovnošolske učbenike, da smo Slovenci del zahodnih oziroma severozahodnih Slovanov, ne pa južnih. Stvar je torej obrnjena. Ne gre več za to, da bi bilo potrebno Prekmurce in Porabce – skupaj z nekaterimi drugimi na Madžarskem živječimi slovenskimi ljudstvi – brniti pred oznakami »Vend«, marveč je potrebno, vsaj v tej zvezi, za Venete oziroma Vende priznati vse Slovence.

V nadaljevanju prijazni gospod Szecheny hlastno našteva nekatere zanimivosti, ki jih tukaj objavljamo, da bi prizadevanje mladih raziskovalcev javnosti bolj zbudilo v oči in bi

Beltinski grad, ko je v njem še bila oprava iz palače Grassi.

z večjim zanimanjem pričakovali dokončanje njihovih raziskav, ki sicer ponavadi ostanejo žalostno neopazene.

August Szecheny piše, sklicujoč se na pripovedovanje očividcev, da je spis o zgodovini Beltinec, ki sta ga napisala grofica Zhichy in nadučitelj Gumilar, po vojni skupaj z drugimi spisi, dokumenti in grajskim pohištvom na tovarnjakih oddrdral proti Beogradu. »Tito naj bi živel v tisti opravi,« nadaljuje Szecheny. Menda je bilo pohištvo in druga oprema, od porcelana in slik do srebrnine, zelo dragocena. Deli te grajske oprave so izvirali iz palače Grassi-Sina v Benetkah, ki je bila last grofice Zhichy, a jo je 1914. prodala. »in dobila«, tako Szecheny, »zaradi inflacije za to komaj kakšno vrednost«. Pohištvo iz beneške palače je Zhichyjeva prepeljala na Dunaj, v palačo na Beckmannngasse 10–12, od tam pa 1943. v Beltince, od koder naj bi jo potem odpeljali v Beograd k Titu.

Vsekakor zelo zanimiv začetek raziskovalne naloge. Prijazni nečak nekdanje beltske grofice je v pismu Mojci Breščakovi naštel mnoga imena svojih razlaščenih stanovskih kolegov, ki bi po njegovem prepričanju radi pomagali ostalim raziskovalcem. Vsak s svojimi zanimivimi zgodbami o svojem nesojenem gradu, od Tišine, Lendave, Rakičana do Sobote. Danes živijo ti nekda-

nji prekmurski grofje ali njihovi potomci v Avstriji, Švici in na Madžarskem. Gospe in gospodje najbrž ne računajo na vrnitev nekdanje lastnine, saj nikoli niso bili jugoslovanski državljani, kar bi jim dajalo možnost, da se potegujejo za vrnitev premoženja. Njihovo razumevanje zgodovine je, če sodimo po pisanju ex-grofa Augusta Szechenyja, romantično in prepredeno z resignacijo. To dvojje se kot senca iz minulih časov drži njihovega stanu.

Tako je na primer gospod Szecheny pri izpeljevanju in razlaganju imen dokaj prostodušen, ne gre mu toliko za dokazljivost kot za slikanje preteklih zgodovinskih veličin. Ko piše o izvoru imena Beltinci, pravi, da je ime izpeljano iz praimena, ki se je glasila Belasanc. Bela je hunsko ime, prihaja pa od slavnega boga Feničana, Kartažanov in Jebuzitov Bala. »Sanc« pa po madžarsko pomeni nasip, obrambni okop. Beltinci naj bi bili po njegovem nekdanji hunski oziroma avarski tabor. Naselje je bilo obdano z nasipom, katerega sledi naj bi bile še vidne za beltskim gradom.

Prekmurski zgodovinar dr. Jože Smej je drugačnega mnenja, po njegovem je ime Beltinci izpeljano iz zahodnoslovenskega priimka Balata. Pri tej trditvi se sklicuje na zgodovinske zapise.

ŠTEFAN SMEJ

Za zeleni jezik (21)

Bliza se božični in novoletni čas, ko bomo svoje najdražje obdarili z darili, svojim poslovnim partnerjem, kolegom, prijateljem, svojem pa zaželeli mnogo poslovnega uspeha, sreče, zadovoljstva v prihajajočem novem letu. Vernim pa bomo zaželeli veliko Božjega blagoslova in miru za božične praznike. To bomo lahko storili po telefonu, še vedno pa je najlepša tista majhna pozornost v obliki lične čestitke/voščilnice. Ponavadi se že tu zatakne. Izbira voščilnic je pestra: od kičastih do zelo estetskih in tistih že pravih malih umetnin. Ker je voščilnica ogledalo naše kulture, bomo skrbno izbrali najboljše, kar pa ni vselej najdražje.

Ogledalo naše kulture pa je tudi način, kako voščilnico napišemo. Tukaj si ne smemo vselej jemati zgleda po že natisnjem voščilu, saj le-to ni vedno zapisano pravopisno in jezikovno pravilno.

Kaj določa Slovenski pravopis 1990 o pisanju praznikov? »Imena praznikov ali posebnih datumov, razen tistih, ki so izpeljana iz priimkov (Prešernov dan ipd.): prvi maj, dan mladosti, (...) vsi sveti, božič, velika noč, novo leto, svečnica, jurjevo, kres, šmaren, silvestrovo, jožefovo, pust, advent pišemo z malo začetnico.« (Paragraf 150, str. 26)

Pri izrazih posebnega razmerja ali spoštovanja Slovenskih pravopis 1990 dopušča rabo velike in male začetnice. Navajam primera: a) *Draga mama, želim ti mnogo zdravja*, b) *Spoštovani kolega, Vaše strokovno mnenje je nadvse dobrodošlo*.

Z veliko začetnico pišemo osebnostne in svojilne zaimke za ogovorjeno osebo v pismih ali protokolarnih odgovorih: Ti, Vidva/Vedve, Vi/Ve, Tvoj-a-e, Vajin-a-o, Vaš-a-e.

Kadar ogovarjamo kolektiv (npr. komisijo ali odbor), takrat veliko začetnico opustimo, saj gre za množinske oblike osebnih in svojilnih zaimkov za drugo osebo. (Paragraf 113, 114, str. 22). Veliko začetnico lahko opustimo tudi v primerih, ko nas z ogovorjenim veže tesen človeški odnos in ni potrebe po nakazovanju t. i. posebnega razmerja (zgoraj navedeni primer a).

BOŽA IVANUŠA-TRAJBARIČ

Gredice ob Muri in Rabi

Na gredicah moje dežele je knjiga, ki jo je Jože Zadravec, odranski rojak, salezijanski duhovnik, profesor slovenščine, častnik in diplomant gregorijanske univerze, namenil »prelestim« te dežele. V kateri smo bili, kakor piše v uvodu, »še preden smo se v pismenkah zalistali v Brziške spomenike, bili smo tu ljudstvo pod Triglavom, ob morju, ob Soči in Kolpi, med Savo in Dravo, Muro in Rabo«.

Po teh geografskih in duhovnih razsežnostih, kakor bi se nemara reklo po Jožetovo, potuje kot častnik in kot popotnik, tudi tja za zaveso narodovega spomina. Gredice te dežele so danes tam, kjer so se nekdaj, »zgodaj«, pravi Zadravec, oblikovala cerkvena občestva, ti »okopi narodne zavesti in materne besede«. Zdaj so gredice in bodo spet okopi, če bo potrebno.

Knjiga Na gredicah moje dežele je luksuzna, obsega čez 200 strani, s črno belimi in 83 barvnimi fotografijami. Vseh gredic, to je župnij, ki jih pisatelj predstavlja na način, ki naj bo všečen tako kristjanu kot tistemu, »ki to noče biti, a je pripadnik tega naroda, njegovega duha, omike in kulture«, je osemdeset. Ko pisatelj na svojem literarnem zalivanju in negovanju gredic potuje proti vzhodu dežele, se izpod plašča Marije zavetnice na Pruski gori ozre v kraje, iz katerih prihaja luč (ex oriente lux) in potem stopi dol, da bi na tej in oni gredici ostrnil kakšen list,

da bi se pokazalo drobno cvetje tam spodaj. Ormož, Gornja Radgona, Radenci, Ljutomer, Beltinci, Tišina, Murska Soba, Martjanci, Odranci, Bogojina, Sveti Jurij, Turnišče. To so gredice v zavetju domačega vrta.

Gorenji Senik je po pisateljevih besedah »pozabljeni večkrat, nikoli odpisani« vrtiček in gredica obenem. Ločeno leži in potrebuje posebne nege, ker je v njej že veliko odrlo. Po trianonski mirovni pogodbi je prišla župnija s preostalim Porabjem vred pod Madžarsko. leta 1664 so se njene gredice napajale s krvjo turških in krščanskih vojakov, ki jih je vodil knez Montecuccoli, po podatkih iz leta 1978 živi v gornjeseniški župniji 1320 Slovencev, 800 pa jih redno hodi k maši. Dobro negovana gredica, vendar na oni strani zavetrja. V tem smislu je torej Zadraveva knjiga zaslon oziroma, kot pravi Brecht, Knjiga je orožje, vzemi jo v roke!

V. OSREDKAR

Ministrstvo za kulturo naskakuje

V vsej volilni kampanji se je še najmanj lagalo kulturnikom. Kulturno veto po številu izrečenih obljub v stilu, »če bom izvoljen, si bom prizadeval, da bo kultura odmerjen večji delež finančnih sredstev«. Zato, ker so kulturniki razmeroma malotrušna volilna skupina in se meduje ni veliko zahajalo.

Pri financiranju kulture bo potrebno nekaj spremeniti. Ta zgledni stavek je nekak introitus k nadaljevanju znanih litanij o kulturi: da se bo potrebno končno odločiti, če si majhen narod, kot je slovenski, lahko privoščiti, da tako majhen del davkov namenja kulturi, čeprav se uvaja tržno gospodarstvo in s tem drugačen pristop tudi v kulturi, ker se mora tudi kultura obravnavati kot tržno blago; kajti majhen narod, kot je slovenski, ni preživel po zaslugi ekonomije in vojske in politike, marveč po zaslugi kulture, to tako dalje.

Številke okrog financiranja kulture so takšne. Leta 1989., ko je bila inflacija največja, se je za kulturo dalo 1,02 odstotka družbenega proizvoda, leta 1991 je šel za kulturo 0,75-odstotni delež v domačem bruto proizvodu oziroma 0,64 odstotka od »očistnega« družbenega proizvoda.

Financiranje kulture se centralizira. Do leta 1987 je šlo iz republiške mathe za kulturo manj kot iz vseh občinskih malih skupaj. V letu 1988 je republika prevzela od občin financiranje vseh malih ustanov, arhivov in zavodov za varovanje naravnih in kulturne dediščine, pa tudi nekaj občinskih kulturnih pojavov. Od leta 1990 se iz republiškega proračuna plačujejo tudi gledališča, glasbene ustanove, muzeji, galerije in še nekatere druge ustanove. V kulturi razmerje plačevanja 47:53 v prid občin, je zdaj že 60:40, 31,5 v prid republike.

To najbrž niti ne bi bilo slabo, če skupnega denarja, ki ga mati država nameni za kulturo, ne bi bilo tudi čedalje manj. Ministrstvo za kulturo je zato opisalo, kakšno je stanje v kulturi, gradivo je dalo naslov Proračunska sredstva za kulturo v Republiki Sloveniji in s tem ho skušalo v razpravah o proračunu za leto 1993 pokazati več denarja za duhovno kri naroda, za kulturo.

Š. SMEJ

kulturni koledar

RAZSTAVE

MURSKA SOBOTA: V galeriji je razstava Pannonia 1992. Razstavljajo umetniki iz Avstrije, Madžarske in Slovenije. Razstava bo odprta do 13. decembra.

LENDAVA: V grajskih prostorih je na ogled razstava o srednjeveškem razvoju Lendave. Pripravi sta jo Pokrajinski arhiv iz Maribora in Županijski arhiv iz Zalaegerszega. Razstava bo odprta do konca januarja prihodnjega leta.

LJUTOMER: V galeriji Antea Trstenjaka je razstava Skavti in gozdovniki na Slovenskem. Pripravi jo je Ljudska univerza. Razstava bo odprta do 12. decembra.

RADENCI: V razstavnem salonu hotela Radin razstavlja akademski slikar Ludvik Pandur. Razstava bo odprta do 15. decembra.

MURSKA SOBOTA: V prostorih zavarovalnice Triglav je na ogled razstava Poti naših zdomcev, ki jo je pripravila Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Soba.

MURSKA SOBOTA: V pokrajinskem muzeju sta na ogled stalna zbirka in stalna likovna razstava. Razstava je odprta vsak dan razen nedelje od 10. do 12. ure.

PIREDITVE

LENDAVA: 12. decembra bo v hotelu Lipa tradicionalni Čardasbal s cigansko godbo iz Egra in šaljivim kabaretom iz Lentija.

MURSKA SOBOTA: Zveza kulturnih organizacij in Glasbena mladina Slovenije vabita na koncert Ljubljanskega kvinteta trobil, ki bo 10. decembra ob 19. uri v grajski dvorani.

KNJIŽNICE

MURSKA SOBOTA: Pokrajinska in študijska knjižnica je odprta vsak dan od 8. do 18. ure, ob sobotah pa od 8. do 12. ure.

LENDAVA: Knjižnica je odprta v ponedeljek, sredo in petek od 10. do 18. ure, ob sobotah pa od 8. do 12. ure. Odprta je tudi čitalnica.

LJUTOMER: Knjižnica je odprta v ponedeljek, sredo in četrtek od 8. do 17. ure, ob torkih in petkih pa od 8. do 12. ure.

USPEŠNICE

V knjigarni Dobra knjiga vam za ta teden priporočajo: Mateja Reba: Grega in Jakob, Založba Harlekin Kamnik Bogdan Novak: Morska skrivnost, Mladinska knjiga Charles Dickens: Božična pesem in prozi, Založba Obzorja

Ljubljanski pihalni kvintet

10. decembra 1992 ob 19.00 bo v Grajski dvorani v M. Soboti nastopil Ljubljanski kvintet trobil, ki ga sestavljajo Tibor Kerekes, trobenta, David Špec, trobenta, Metod Tomac, rog, Aleš Šnofl, pozavna in Damjan Jureš, tuba. Predstavili bodo Victorja Ewala Symphony for Brass Choir, Aleksandra Aratunjana Armenian Scenes, Patatino Marka Miheva, Kolovrat Uroša Kreka in Music Suite Josepha Horovitz.

ŠSM

Svet zavoda GALERIJE Murska Soba, Kocljeva 7

razpisuje dela in naloge

RAVNATELJA

Galerije za dobro štirih let.

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje:

- visokošolska izobrazba – umetnostni zgodovinar,
- strokovni izpit in najmanj 5 let delovnih izkušenj v galerijski stroki,
- poznavanje kulturnih dejavnosti in posebej likovne dejavnosti,
- aktivno znanje najmanj enega svetovnih jezikov,
- ustrezne organizacijske in vodstvene sposobnosti.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili v 15 dneh po objavi razpisa na gornji naslov.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v zakonskem roku.

ne zgodi se vsak dan

In zdaj še koledar

Pri 34 letih se Madonni še vedno zdi, da se mora nenehno potrjevati. Čeprav njenim projektom nikoli ni manjkalo spolnosti, se zdi, da jo je zadnje čase to do celja obsedlo. Svoje najnovejše erotične fantazije je udeležila v napol pornografskem koledarju za leto 1993, o katerem že nekaj časa vsi govorijo. Najavila ga je »v živo« na zdaj že legendarni modni reviji pri Gaultierju.

Živi fosili

Peklenski smrad je zajel delavce, ki so leta 1986 v apnenčastem skalovju romunske Dobrudže začeli poskusno vrtati v zemljišče, kjer naj bi stala nova elektrarna. Iz globlin kraškega sveta je kvišku planil žveplovodik z metanom. Delavcem se je zdelo, da so v domovini grofa Drakule, smrdeče votline pa so skrivale geološko senzacijo.

Skupina francosko-romunskih raziskovalcev je odkrila velikanski podzemni svet, v katerem že milijone let živi edinstvena življenjska skupnost – praorganizmi, na primer mesojede žuželke, pajki, pijavke. V jamah, kjer ni dnevne svetlobe, se je razvila skupnost nenavadnih bitij, ki jih niso motile podnebne spremembe in premiki zemeljske skorje. V doslej raziskanih votlinah so našli dvoživke pijavke, stonoge in mesojede žuželke, ki živijo pod površino vode in dihaajo s pomočjo cevke na trebuhu. Hranijo se s preprostim oblikami črvov. Analiza vode je pokazala, da so se živi fosili zares razvijali ločeno od zunanjega sveta. Vse površinske vodovje v pokrajini zaradi nesreče v jedrski elektrarni v Černobilu vsebuje cezij 137, v jamah pa niso našli nobenega sledu radioaktivnosti.

Kremeljske cerkve vrnilo prpravoslavni cerkvi

Ruska pravoslavna cerkev je dobila nazaj kremeljske cerkve, sporazum o tem sta podpisala poglavar ruske pravoslavne cerkve Aleksij in ruski minister za kulturo Sidorov. V cerkvah s pozlačenimi čebulastimi kupolami bodo lahko prvič po 75 letih spet opravljali božjo službo. Med najbolj znamenitimi kremeljskimi božjimi hrami sta cerkvi Marijinega oznanjenja in nadangela Mihaela, ki je po krščanskem nauku premagal Satana. Zunanaj Rusije najbolj poznana pa je cerkev Vasilija Blaženega. Stoji na Rdečem trgu zunaj kremeljskega obzidja, nedaleč stran od Leninevega mavzoleja. Ko so leta 1917 boljševiki prevzeli oblast, so zasegli tudi cerkve.

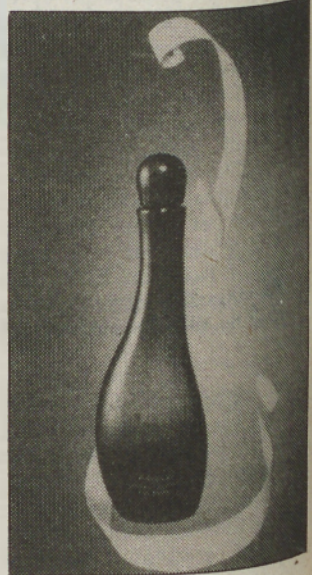

Zbiralec elastik

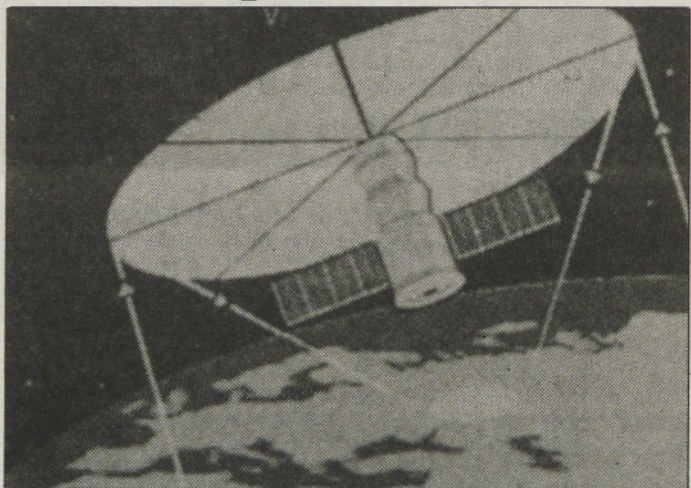
Zbiralec iz ameriške države Michigan John Yancy ne more mimo gumijaste elastike, ne da bi jo pobral. Zbiral jih je in zbiral ter iz njih oblikoval žogo, ki tehta 12 kilogramov. Koliko elastičnih obročkov je v tej krogli, pa Yancy ne ve povedati, ker jih ni štel.

Dragocene stekleničke

Nova dišava na svetovnem trgu je tvegana zadeva. Konkurenca je obupna in zadeva ne sme biti poceni. Kako jo torej prodati? Izdelovalci dragih parfumov se zato vse bolj posvečajo embalaži. Nekateri kot Japonci pri Shiseidu, se zatekajo v ponarejanje, drugi spet v razkošje. Ta drugi je tako »iznašel« najdražji parfem na svetu, ki ga mora tudi ustrezno prodati: steklenička zanj iz posebej brušenega stekla je tako rekoč dragulj.

Cestna razsvetljava iz vesolja

Ruska vesoljska agencija NPO Energija namerava med arktično zimo osvetljevati mesta in industrijske komplekse na severu Rusije iz vesolja. Okoli našega planeta naj bi v višini 1550 do 5530 kilometrov krožilo sto okroglih ogledal in zbrano sončno svetlobo projiciralo na Zemljo. Rusi nameravajo že v decembru poslati v to krožnico prototip takšnega vesoljskega ogledala s premerom 20 metrov. Zloženo, z aluminijasto plastjo prevlečeno ploščo so namestili na konico vesoljskega plovila Progres, ki nosi rezervne dele za vesoljsko ladjo Mir. Dvanajst minut po tem, ko bo kapsula Progres zapustila Mir, se bo začela vrteti okrog svoje osi. Zaradi tako nastale sredobežne sile se bo kot nekakšen dežnik odprl reflektor, sestavljen iz osmih delov. Eksperimentalno ogledalo za zdaj še ne bo veliko prispevalo k svetlosti ruskih mest. V krožnici okoli Zemlje moč sončne svetlobe sicer znaša 1400 vatov na kvadratni meter, zemeljsko površje pa doseže le približno 70 vatov na kvadratni meter.

Gospodje ali tovariši?

Mica je postregla s kavico in hitela pripovedovati: »Vsi bomo leteli na cesto, ta stari bo prodal firmo nekim tujcem. On bo igral nekakšnega šefa in zaradi le nekaj ljudi.«

»Ph,« je rekel Cene. »Si pa kratak,« je rekla Mica. »Škoda je izgubljati besede, vsak dan katera od vas pride s takšno ali drugačno zgodbo. Samo paniko širite in nič več. Na koncu bo čisto drugače, kakor si kdor koli predstavlja.«

»Boljše ali slabše?«

»Najbrž res slabše, vendar drugače.«

Tedaj se je Frančišek nena doma prebudil in rekel: »Saj res, kdo nas bo v bistvu spravil na cesto, gospodje ali tovariši?«

»Vidiš,« je takoj hvaležno zagrabil za to temo Cene, »to je zelo kompleksno vprašanje, lahko bi rekli filozofsko.«

»Oslarija,« je rekel Žožo, ki je pisal ponudbo na neki razpis, »le kdo bo vzel v službo petinpetdesetletnega pravnika.«

Cene se ni menil, takoj je začel obdelovati novo teorijo: »Na cesto nas bodo spravili tako gospodje kot tovariši.«

»Tega pa ne razumem,« je rekla Mimica. »Ali eni ali drugi, nikakor pa oboji.«

»Boš videla, ti bom dokazal,« je rekel Cene. »Poglej na-

šega ta starega, Matica Strigalica, kaj je on?«

»Ja, čedalje bolj postaja ve gospod,« je rekla Mica, »nekaj je pa bil tak tovariš. Se spomniš, pred leti, ko si govoril, da bo še do cekaja prigrul?«

»Pa smo tam, vidiš! Toda to je le en vidik zgodbe. Poglejmo celo zadevo še z druge strani. Nekdanji tovariši, so vse to povzročili, sedaj smo na robu, sedanji gospodje pa vneta povzročajo, namesto da bi zavirali.«

»Temu pravimo sedaj tržno gospodarstvo,« je rekel Frančišek, ne da bi dvignil pogled od svoje skodelice.

»Je to tržno gospodarstvo, bomo vsi na cesti?« je vprašala Mica.

»Da, to! Toda ne maram, da me prekinjate,« je rekel Cene. Torej tovariši in gospodje pogledajo zadevo še z druge strani, da se ne bi kdo čutil zaplaničenega. Nekdanji tovariši so daj že v večini primerov gospodje ali drugače, sedanji gospodje so bili včasih skoraj tovariši. Vam je sedaj jasno?

»Potem, če sem te prav razumela, nimamo koga sovražiti, je vprašala Mica.

»Tudi tako se lahko to zloži. Vse ostane doma, v družini.«

BORIVOJ REPE

Po ton veselon Miklošev senji, gda je tudi Mikloš vse zmantrani svoj prazen kos ta luč, nan ne prestane drugo, kak ka se obrnemo na dedeka Mrza, šteri nan je v letošnjem leti tudi zadnje vupanje po ton velkon cirkusi okouli volitev. Tak se je tudi od Belekovoga bratrance vnukec obrno s pismom na dedeka Mrza:

Dragi ljubeni dedek Mrza! Pijšen ti eto pijsmo v prekmurščini, zatou ka san Mikloš pijs v slovenščini, pa je znankar nej razno ka san napišo zatou, ka mi je nika nej prneso. Je bi strašno rad, ka bi prneso eden, nej prevec volki čun na vesla. Mij stanijemo v Kocljevi ulici, tan ge je Panonkina bauta, pa ge so odzaji na dvorišči podzemne garaže. V tej podzemni garaži je sigdar voda, samo v največji sluji je nej bilou. Po vekton deži je vekska, pa globša voda, po mešon deži je, pa malo plitvejša. Vsi šteri majo avtoje v garaži, jako neradi v svetešnji punčukaj pa svetešnji lačaj po vodej do svojoga avtoja idejo, pa bi jes s tistim čunon na vesla lidij po vodi do avtoja vozo. Jes bi kakši tringeld douba, ovi bi pa sluji do avtoja prišli. Za zimski čas, gda ta voda zmzne, mo pa nūco edne sanj, pa korčule (drsalke), ka mo tudi po ledi šofere do avtoja vozo. Gda de pa garaža prazna, te pa kakši hokej na ledi vrejšemo, mīlajši, pa mi zavolo toga prnesi ešče eden bot za hokej. Posin te, boj tak dober, prnesi mi vse, ka san te prosa, pa te lipou pozdravljan. Z velkin respektom do vode, kak ga majo tudi odgovorni, vas pozdravlja, brat Džouži

zvezde vam kažejo

OVEN

BIK

DVOJČKA

RAK

LEV

DEVICA

TEHTNICA

ŠKORPIJON

STRELEC

KOZOROG

VODNAR

RIBI

ONA: Tokrat boš storila zelo pametno potazo, ki ti bo prihranila kar nekaj časa. Tako boš lahko postorila še marsikaj drugega, česar sicer ne bi mogla. Kar se ljubzni liče, bo najbolje, da še nekaj časa počakaš.

ON: Moral se boš zelo potruditi, če boš želel realizirati svoje načrte, ki nikakor niso majhni. Nekdo ti pri tem hoče pomagati.

ONA: Nikoli se ne boš rešila podzavestnega občutka krivde, če boš v nedogled požirala drobne žaljivke. V medsebojne odnose boš morala vložiti malo več energije, če nočeš, da ti bodo vedno hodili po glavi.

ON: Ko se boš znašel pred pomembno odločitvijo, boš okleval. Doslej si zagovarjal lahkotnejše in brezskrbno življenje, sedaj pa ti ne kaže drugega, kot da poprimeš za delo.

ONA: Že dalj časa spoznavas, da moraš z nenavadnimi ljudmi ravnati rahlo drugače, če hočeš z njimi dobro shajati. Dolgo si potrebovala, da si prišla do tega spoznanja, vendar se bo izplečalo. Tvoji čari nekoga vedno bolj vznemirjajo.

ON: Kmalu boš prebolel manjšo krizo, nato boš s podvojenim veseljem obnovil staro prijateljstvo. Nekomu si dolžen obisk in še nekaj. Ne pozabi izpolniti svojih obveznosti in dolžnosti, da ti ne bodo očitali malomarnosti. Odprsi srce, olajšaj si dušo in končno priznaj, da si se ponovno zaljubil.

ONA: Namesto da se posmehuješ prijateljevemu spodrsčaju, poglej raje na svojo vlogo v nedolžnih dogodkih. Ne zahtevaj od prijatelja, da si pove resnico, če sama veš, da jo težko prenašaš. Ko boš najbolj potrta, boš ugotovila, da je nekemu zelo veliko do tvoje družbe.

ON: Kar moraš na hitro preveriti, je stvar, ki zadeva tvojo prihodnost. Ne oklevaj, ko bo potrebno poseči v dogajanje. Po neuspehu v srčnih zadevah si boš presenetljivo hitro opomogel in se vrnil na stare poti.

ONA: Ne bodi naivna in ne skušaj sreče. Partnerja že dolgo poznaš in veš, da boš zelo težko našla boljšega. Zato raje pusti misli na avanturo, ki te preganja, saj lahko s tem samo izgubiš. Trenutni princ iz sanj namreč še zdaleč ni to, za kar se predstavlja.

ON: Še vedno ti ne bo uspelo pozabiti osebe, ki ti je v preteklosti ogromno pomenila. Nastalo praznino boš sicer skušal nadomestiti z občasnimi avanturami, vendar te to ne bo zadovoljevalo.

ONA: Ne naredi vsega, kar ti pade na pamet. Sicer bi ti bilo to zelo všeč, vendar bi si storila medvedjo uslugo. Lahko bi škodovala tako sebi kot prijateljem. Tega ti ne bi zlepa odpustili, saj ti to ne bi bilo prvič.

ON: Prijetno doživljaj bo pozivilo tvoje drugače dolgočasno življenje. Dobro pramišlji, ali je to res samo naključje ali dobro premišljen plan, kako priti do tvojega srca. Ne dovoli, da te zmedejo.

ONA: Hrepeneče boš pogledovala tja, kjer slutiš razumevala srca in vroča čustva. Ne boš govorila veliko o sebi, zato pa bo tvoj prijatelj govoril veliko več tudi o stvareh, ki te ne zanimajo.

ON: Nikar ne meči poslovnih in ljubezenskih zadev v isti koš, sicer se boš kaj kmalu znašel v težavah, ki ti bodo v veliki meri zagrenile vsakdanje življenje. Umiri se in si prvočisti krajši počitek, saj bi ti to po daljšem času vsekakor koristilo.

ONA: Z iskreno besedo boš skušala utrditi zvezo, pa jo boš le še bolj načela. V odnosu do prijatelja boš morala biti malo bolj strpna, pa se boš izognila mnogim preprirom. Na sorodnike in znanca se raje ne zanašaj.

ON: Spoznal boš, da si v bistvu šele na začetku poti in da je še vse pred teboj. Nekdo ti bo vrnil nekdanjo uslugo in ti s tem v veliki meri pomagal pri reševanju trenutne situacije.

ONA: Konec tedna se boš hudo jezila, ker ne bo vse potekalo tako, kakor si si zamislila. Ne pretiravaj prevec s huki krvi, da ne boš kasneje obžalovala. Nova sodelavka t bo vse in med vama se bo hitro razvil pristno prijateljstvo.

ON: Če ti bodo trenutni mali uspehi stopili v glavo, si ti zne to v prihodnosti še kako masčevati. To te lahko stane marsikakega velikega uspeha. Samo počasi, pa boš gotovo prišel do končnega uspeha.

ONA: V zadnjem času si zanemarila svojih dobre prijatelje. To tudi sama zelo dobro veš, zato bi bilo dobro, da bi se dogovorila za kakšno srečanje. Tako boš lahko popravila napako, ki ti nikakor ni v čast.

ON: Čeprav občuduješ prijateljčine odlike, se prev zavzame njih niti pripravljene odreci svojemu prepričanju. Prav kmalu boš sklenil razmišljanje o zvestobi in nezvestobi. Poskusi boš uveljaviti svojo voljo, vendar brez večjega uspeha.

ONA: Zmotila si se, vendar je še čas, da to popraviš in popraviš. Si tik pred ciljem za katerega si nekdo prizadeval, toliko kot ti, če ne še bolj. Znanci te bodo sproli obveščali o stvareh, ki se dogajajo v družbi, ki te zanima. Brez truda ni bo zmaga, vendar boš za trud pošlono poplačana.

ON: Čaka te prijetna avantura, ki pa bo zelo praznoročna karakterja, zato ne vlagaj v to prevec čustev. Pusli življenja gre svoj tok. Prihaja tvoj čas, zato se pripravi, da boš v dobi formi.

ONA: Kar si storila, boš krepko obžalovala in tega se boš sama zavedala. Ne kaže vedno vrteti vsega, kar ti poteka. Vedeti bi že morala, da pri tem v večini mislijo nasledaj groznjani in ne odstopaj od svojih načrtov.

ON: Spoznal boš, da ni nujno, da vedno ohranjaš svoj beseda. To te bo resda od začelka rahlo jezilo, vendar boš kmalu ugotovila, da tudi druga nananta ni tako napačna. No, goča pa je celo bolj ugodna. Kdo bi vedel...

za vsakogar nekaj

Adventno-božično ozračje

Različne tradicionalne adventne venčke lahko vidite in kupite v cvetličarnah že danes. Razstavljene pa so še druge adventno-božične dekoracije. Predbožično ozračje si lahko ustvarimo tudi brez umetnih dodatkov (dodatki iz domače šrambe – orehi, sveža jabolka, posušeno sadje, dišavnice). Brez rdečih božičnih zvezd (Euphorbia pulcherrima) seveda v predbožičnih trenutkih ne gre. Te dekorativne lončnice nas z malo oskrbe razveseljujejo tudi dolgo po novem letu. Na voljo so tudi božične zvezde s kremno ali rožnato obarvanimi vrhnjimi listi. Pred časom je bila to zelo priljubljena rastlina za rezanje cvetov. Ker se pri rezi izcedi več belega soka (mlečka), moramo rastlino za nekaj trenutkov potopiti v vročo vodo (90°C), nato pa postopno v mlačno vodo.

Pohištevni stili strank so zelo različni. Pohištvo sicer ne igra odločilne vloge, so pa fiksne točke, ki jih pogosto ne menjavamo. Vajnejši so stanovanjski elementi, ki pa se pogosto menjajo, tapete, zavese, namizni prt. Le-ti ustvarjajo atmosfero in so za stranko odločilni pri nakupu v cvetličarnah, s katerimi bi dali stanovanjskemu prostoru neki koncept.

Centrarna barva je zlata z mnogimi rdečimi otenki. Vsak od nas je zdaj občutljivejši za lepše, kajti živimo v zelo dekorativnem času.

Sveča igra v adventno-božičnem času veliko vlogo. Ne pozabimo si priskrbeti dišeče sveče.

Posebno v adventnem času so ljudje dovzetnejši za vtise, v pričakovanju velikega praznika so za razpoloženske impresije morda bolj občutljivi kot sicer, tako da je mogoče vplivati na vseh petero čutov. Poleg vida, vonja in tipa sta v adventu navzoča še sluh in okus. Vonje razširjajo jelke, bori in drugi iglavci. Dišavni šopki, sveče... res velike možnosti, da se dišave vključijo v advent tudi s floristiko.

Ali ne bi bilo škoda, da si takega ozračja ne bi ustvarili?

OLGA VARGA

Sadni madeži

Tudi zdaj je veliko priložnosti, da staknete sadne madeže, a ne veste, kako bi se jih znebili. Načinov za to je veliko. Lahko jih zdrgnete z 10-odstotno raztopino citronske ali vinske kisline in temeljito operete s čisto vodo. Madeže na pisnem bombažu ali perilu, ki ga lahko kuhate, podrite nad loncem in jih tako dolgo polivajte s tankim curkom vrele vode, da izginejo. Starejše madeže na takšnem blagu zdrgnite z vročim mlekom, pustite delovati nekaj časa in dobro splaknite s čisto vodo. Madeže na belem blagu odstranite s kuhanjem v raztopini močnega pralnega praška ali jih zdrgnite z limoninim sokom, pustite delovati in splaknite z omeščano vodo.

Revmatizem se oglaša

Neprijazno jesensko vreme je krivo, da se oglasijo prva znamenja revmatizma: bolečine v vratu in ramenih, v hrbtu ali sklepih, za povrh pa še splošno slabo počutje. Namesto da tarnamo, poskusimo slabo počutje preprečiti ali vsaj blažiti.

Kadar se vreme spreminja, kadar je deževno, moko in hladno, se pojavijo bolečine. Čim starejši smo, tem bolj občutimo tovrstne nadležnosti. Če so bolečine pogoste, se jim skušamo prilagoditi. Vselej pa

ni krivo le vlažno jesensko vreme. Pogosto nastopijo bolečine tudi potem, ko napačno dvignemo bremena, ko se dlje časa napačno držimo (v pisarni ali pri vožnji z avtomobilom), ko smo izpostavljeni prepihu. Poskusimo živeti bolj modro, bolj zdravo, izognimo se bolečinam, preden se nas loti. Vedno bodimo primerno oblečeni. Jeseni se oblačimo v topla, nepremočljiva oblačila. Če gremo iz zakurjenega prostora v hlad, se prej dobro oblecimo, da se ne prehladimo.

Redno se gibljemo, telovadimo, ukvarjamo se s športom, če le imamo priložnost. S tem si okrepimo mišice in povečamo odpornost organizma. Nikoli ne nosimo težkih bremen le v eni roki. Težjo porazdelimo na obe roki. Če tehtamo več, kot bi smeli, shujšajmo. Prevelika teža obremenjuje sklepe.

Pri prvih bolečinah, ki bi utegnile biti revmatičnega izvora, pomagajo zdravila (mazila), ki jih dobimo v lekarni. Pospešujejo prekrvavitev, s tem pa se tkivo okrepi. Mišice postanejo prožnejše, bolečine izginejo.

Kuhinjski slovarček

Kečup – vrsta začimbne omake iz zrelega paradižnika

Kikiriki – plodovi istoimenskega grma v obliki stroka

Komis – vojaški kruh

Koriander – začimbna rastlina

Kornet – rogljiček

Krambambuli – alkoholna topla pijača s suhim sadjem

Kreker – trdo, krhko drobno pecivo

Krokant – slaščica iz mandeljnov ali orehov

Krokoti – hrustavci

Kuskus – severnoafriška jed

Lasagne – italijanski široki rezanci

Madeira – sladko vino iz Španije

Maizena – koruzni škrob v prahu

Majoneza – omaka iz rumenjaka, olja in kisa

Makroni – pecivo iz mandeljnov, sladkorja in beljakov

Mango scutny – ostra indijska začimba

Maraska – dalmatinska višnja

(Se nadaljuje)

Kuhajte z nami

Pisane čokoladne rezine za praznične dni

Potrebujemo: 30 dag maslenih keksov, 10 dag jedilne čokolade, 10 dag zmehčanega masla, 20 dag sladkorja, 1 jajce, 5 dag kakava v prahu, žlico dobrega žganja.

Preliv: 10 dag čokolade, 6 dag masla.

Maslene kekse drobno nalomimo ali stremo z lesenim valjarjem. Vmes naj ostanejo kot koruzno zrno veliki kosčki. Jedilno čokolado razlomimo in zmehčamo v vodni kopeli. Surovo maslo zmehčamo z mešalnikom, dodamo jajce in sladkor in še mešamo, da se močno speni. Primešamo zmehčano, a ne pretoplo čokolado, presejan kakav v prahu, žganje in drobne kekse. Z leseno kuhaličnico dobro premešamo in oblikujemo svaljek v premeru 5 cm (približno). Svaljek zavijemo v alu folijo in shranimo v hladilniku. Čez 6 ur, ko se dodobra strdi, ga oblijemo s čokolado, počakamo, da se le-ta strdi in svaljek ponovno zavijemo in hranimo v hladilniku. Tam naj ostane vsaj 12 ur, da se popolnoma strdi. Tedaj svaljek razrežemo na slab za centimeter debele rezine in vsako posebej zavijemo v tanko srebrno ali zlato alu folijo.

SESTAVIL MARKO NARPAŠT	NERESNIČNA, IZ MISLJENJA VEST	TKANINA Z VRTNJSKIM VZORCEM	OPERA VARTOSLAVA LISINSKEGA	NAJVEČJI ITALIJANSKI NAFTNI KONCERN	NEUGLAJENOST	OSAMLO	KRAJ V OKOLICI MARIBORA
CESARSTVO							
NALEZ-LIVA ZVALSKA BOLEZEN							
SLOVENSKO MESTO OB DRAVI							
REKA NA PELOPO-NEZU				ANGLEŠKO SVETLO PIVO			
NALEZ-LIVO VNETJE KOZE				TANGENS ŠVEDSKA PEVKA (ZARAH)			
LITER		ANEMIČEN ČLOVEK	FRANCOSKI PISATELJ (PIERRE) RIM. 1501				
BRITANSKI KOLONIALNI POLITIK (1853-1917)							
BIZANSKA POGGANA Z DRAGIM KRIZNOM							
ALKALOID V ČAJU					EDEN OD ČUTOV	KRATICA DRŽAVE OREGON V ZDA	ČAS MED DVEMA VOJNAMA
IVAN MINATTI			SKEPSA, NEGOTOVOST				
SUDANSKI DRŽAVNIK (DZAFAR EL)			MOLODEN				
DELAVEC, KI DELA NA AKORD							

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE – Vodoravno: premier, robanka, esejist, gin, Got, AK, Loti, NASA, Ig. J. Osaka, Ankanan, Varna, Iza, gib, citrona, AV, Enns.

Zračna blazina za zadnje sedeže

Varnostna zračna blazina, ki se pri trčenju napihne v delčku sekunde in tako zaščiti voznika, se hitro uveljavlja kot učinkovito dopolnilo varnostnemu pasu, vendar so jo vse doslej vgrajevali samo spredaj in je pred poškodbami varovala le voznika in sopotnika ob njem. Japonska avtomobilska tovarna Nissan pa je te dni napovedala, da bo v začetku prihodnjega leta začela vgrajevati v nekatere modele Nissanov zračne blazine tudi za zaščito potnikov na zadnjih sedežih, česar doslej ni storila nobena avtomobilska tovarna na svetu. V začetku jih bodo imeli le avti za domače kupce.

Preden spečemo piškote...

Pekli bomo piškote: imamo doma vse potrebne sestavine? Vemo, katere dišave in začimbe dodajamo drobnemu pecivu, da tako zapeljivo diši?

Pecilni prašek: Če zamešamo med moko pecilni prašek, je pecivo rahlejšje in se med peko dvigne. Pecilni prašek je v glavnem natrijev karbonat. Uporabljamo ga pri pripravi umešanega testa. Krhko testo ali testo iz mletih orehov in lešnikov ne potrebuje tega dodatka.

Maslo in margarina: Maščoba, ki jo uporabimo za pripravo umešanega testa, naj bo zmehčana pri sobni temperaturi. Testo pa naj bo mrzlo in trdo, naravnost iz hladilnika.

Jajca: Če se ravnamo natančno po receptih, vzamemo jajca vedne velikosti – da se količine ujemajo. Jajca naj bodo kar se da sveža. Lažje ločimo rumenjak in beljak, pa tudi sneg iz svežega beljaka je čvrstjši.

Kjavi sladkor: Je bolj aromatičen od običajnega kristalnega sladkorja, primeren pa je zlasti za temno testo in medenjake. Ima rahel priokus karamela.

Fige: V sadnih kruhkih uporabljamo tudi suhe fige. Nič zato, če ne prekrizate z belo plastjo, to ni plesen, ampak kristalizirana glukoza.

Lešniki: Zmeljemo jih šle, tik preden jih uporabimo, ker sicer hitro postanejo žarki. Če želimo lešnike olupiti, jih popražimo na pekaču v pečici, da začne lupinica odstopati. Nato stresemo lešnike na krpo in jih odrgnemo.

Glasbene lestvice

LESTVICA TUJIH SKLADB NSTSNMV

1. WATCHING THE WORLD GO BY – Gun
2. WHEN I LOOK INTO YOUR EYES – Firehouse
3. SUSPICIOUS MINDS – Dwight Yoakam
4. I WISH I WAS YOUR LOVER – Sophie B. Hawkins
5. YESTERDAYS – Guns N' Roses
6. WE FOUND LOVE – Suzi Quatro
7. 360 – The Beautiful South

PREDLOGI:

1. EROTICA – Madonna
2. KEEP THE FAITH – Bon Jovi
3. BE MY BABY – Vanessa Paradis

LESTVICA SLOVENSKE ZABAVNE GLASBE 7 VELIČASTNIH

1. NE BOJDI OBJESTNO DEKLE – Janko Ropret in Don Mentony band
2. TUJEC – Be Radio
3. JAZ SEM TA – Čudežna polja
4. PRAVLJICA O MAVRIČNIH LJUDEH – Sank rock
5. SM – RDEČA PESEM – Dušan Uršič
6. TISI MOJ SONČEK – Agropop
7. PRVI ŠOLSKI DAN – Avtomobili

PREDLOGI:

1. SONČEK SVETI ZA OBA – Peter Pan
2. ATT – Avia band
3. DAN KOT PREJŠNJIH SIO – Royal Flash

LESTVICA NARODNOZABAVNE GLASBE S KRŠČAKOM, CEKRON PA Z MARELOF

1. UPOKOJENSKA – Modra kronika
2. ČUČKA, VRNI SE ZDRAV – Katarina in ans. Slovenja
3. NI NEVESTE – Ans. Jožeta Šumaha
4. IZ BLEDA V BOHINI – Slovenski kvintet
5. NAS ATA NI COPATA – Igor in Zlati zvoki
6. PESEM NIKOLI NE UMRE – Brayje iz Oplotnice
7. SREČNO SLOVENSKI VOJAK – Ans. Toneta Čucka

PREDLOGI:

1. NIČ NI LEPŠEGA – Ans. Tonija Verderberja
2. KADAR GREM NA POT – Ans. Gašparji
3. NAŠA DRUŽINA – Ans. Henček

Izpolnjene kupone pošljite do četrтка, 17. decembra 1992, na naslov: Murski vest, Slovenska 41, 69000 Murska Sobota, za glasbene lestvice.

Kupon št. 42

Glasujem za skladbo:

- tuja
- domača
- narodnozabavna

Ine in priimek ter naslov

podlistki

STROJNA

ŽALEC

PROIZVODNJA KMETIJSKIH STROJEV

IN OPREME d.o.o.

63310 Žalec /SLO/ Cesta ob železnici 1, telefon: 063/714 621, telefax: 063/713 195

MESEC UGODNIH NAKUPOV V STROJNI ŽALEC!

STROJNA ŽALEC VAM V ČASU OD 1. 12. 1992 DO 15. 1. 1993 OMOGOČA NAKUP STROJEV Z ZUNAJSEZONSKIM POPUSTOM OD 10 DO 50%:

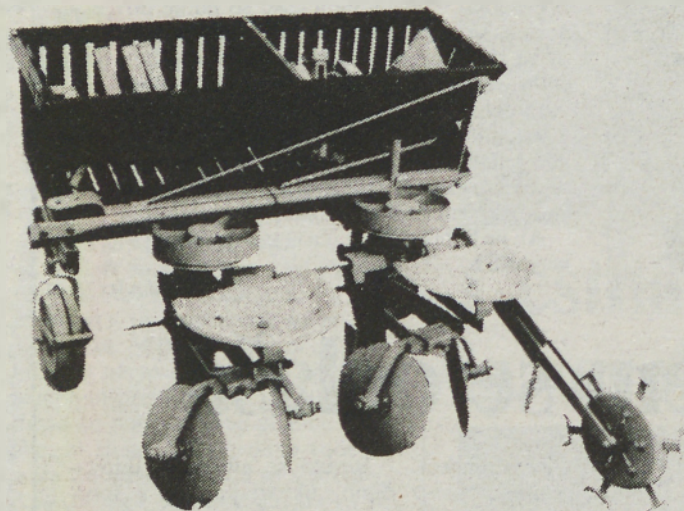
PRI GOTOVINSKEM PLAČILU SO NEKATERE CENE TAKŠNE:

- SADILNIK ZA KROMPIR, POLAVTOMATSKI SK-2	53.587.- SIT
- SADILNIK ZA KROMPIR, AVTOMATSKI ASK-2	113.137.- SIT
- IZKOPALNIK ZA KROMPIR IK-1	58.380.- SIT
- PREBIRALNIK ZA KROMPIR PK-4000	199.927.- SIT
- TROSILNIK MINERALNIH GNOJIL TG-402	38.925.- SIT
- MULČER SMS-230	86.065.- SIT

V CENAH NI VRAČUNAN 5% PROMETNI DAVEK.

POPUST PRIZNAVAMO TUDI ZA DRUGE STROJE IZ NAŠEGA PROIZVODNEGA PROGRAMA: SADJARSKE IN VINOGRADNIŠKE MULČERJE, SEJALNICE ZA VRTNINE, TROSILNIKE MINERALNIH GNOJIL, AVTOMATSKO TEHTNICE ZA KROMPIR, KULTIVATORJE - TILERJE.

PONUJAMO VAM NAKUP STROJEV NA UGODEN 6-MESEČNI KREDIT. NA ZALOGI IMAMO TUDI OBRAČALNE PLUGE VOGEL & NOOT. KOLIČINE SO OMEJENE, ZATO VAS KMALU PRIČAKUJEMO. POKLIČITE NAS PO TELEFONU (063) 714 621

Sadilnik za krompir, polavtomatski, SK-2

Džirlo

Tel.: 061 - 455-381
068 - 46-568

Čang - Šlang shujševalni čaj

Z zmanjševanjem telesne teže krepite organizem

Vsi dosedanja preparati za hujšanje (vitaminske tablete, dietetski preparati) so reševali problem zmanjševanja telesne teže, ne pa tudi ohranjanja idealne telesne teže. Izjema pri tem je Čang - Šlang, čaj za reduciranje telesne teže po kitajski recepturi. Je zdravilen, iz naravnih sestavin in ga lahko uporabljamo za posebno nego telesa, povzroča izgubo teže, plinov, nakopičenih maščob in spodbuja izgubo teka. Z rednim pitjem čaja Čang - Šlang bodo izgorele odvečne telesne maščobe, vaše telo pa bo postalo gladko in gibljivo. Čaj Čang - Šlang je sestavljen iz posebnih sestavin in je primeren za ženske in moške, stare in mlade, za vse starosti.

Čang - Šlang so nekoč pili bogati Kitajci. S pitjem tega čaja so obdržali vitkost in mladost. Tudi vsak obrok hrane so čutili koten sam požirek.

Škatlica Čang - Šlanga vsebuje 40 vrečk čaja, ki so garancija za dosego želene telesne teže. Po pitju čaja ne čutite v želodcu nobene teže niti kakšne druge neprijetnosti, kajti niste pili pivskega kvasa, pač pa Čang - Šlang, čaj s tradicijo več kot 1.700 let.

Za izgubo teže je dovolj, da vsak dan pred obrokom popijete eno skodelico tega čaja in vsi problemi bodo rešeni. Zaradi izgube telesne teže ne boste nervozni, nasprotno, ohranili boste dobro razpoloženje. Isti učinek boste dosegli, če popijete dve skodelici Čang - Šlanga pred spanjem. Čaj Čang - Šlang lahko naročite po pošti na naslov: Džirlo, p. p. 45, 61000 Ljubljana in po telefonu: (061) 40 787, (066) 33 734. Čang - Šlang prodaja na slovenskem tržišču ekskluzivno podjetje Džirlo, d.o.o., Ljubljana.

Cena Čang - Šlanga je 599 SIT + poštni stroški. Plačate po povzetju.

NAROČILNICA	
ime in priimek	
ulica in št.	
poštna št. in kraj	
število zavrtkov	

Naročilnico pošljite na naslov:
Džirlo, p. p. 45, 61000 Ljubljana

MURALES Tovarna masivnega pohištva, p.o.

69240 Ljutomer, Kolodvorska 3, YU, tel. (069) 81-301

telefax 81-208

Tovarna masivnega pohištva MURALES Ljutomer in MURALES - ŽAGA ORMOŽ odkupuje hlodovino in žagan les:

- hrast	- jesen
- bukev	- jelša

Plačilo in način prevzema po dogovoru.

Pokličite nas po telefonu (069) 81301 in 82412 - MURALES LJUTOMER ali 062 701 105 MURALES ŽAGA ORMOŽ, vsak delavnik od 7. do 14.

Zaželeno je, da nas pokličete ob ponedeljkih.

Priporoča se MURALES Ljutomer.

JANEZ BALAZIČ

Johannes Aquila

13

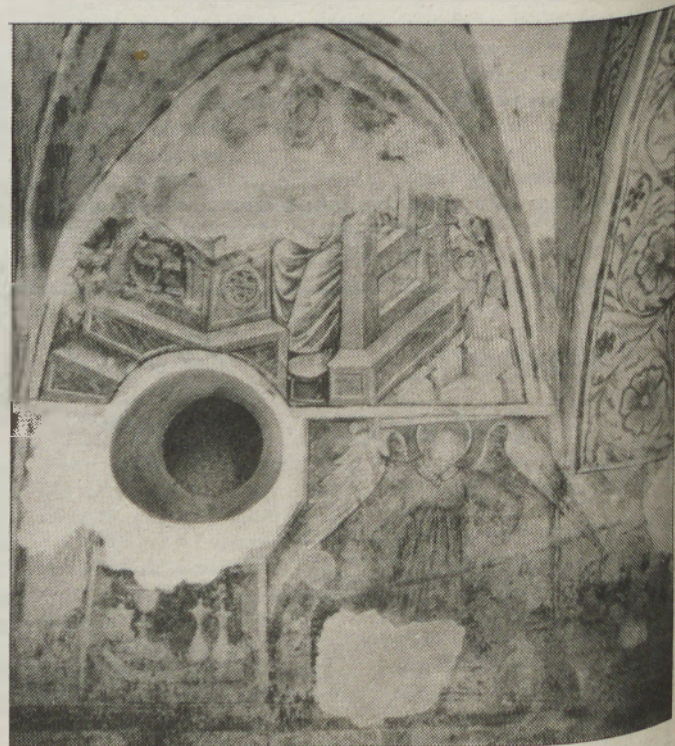
V pritličnem delu južne stene prezbitarija v Velemérju je upodobljen angel Mihael z mečem in tehtnico. Nad glavo vihti meč, z levico pa drži tehtnico. V desni utežni posodi je stiliziran, idealiziran lik duše v podobi gole človeške figure, ki jo »težita« temno-sivo naslikana hudiča. Tu izstopa Belcebub s stolpom v desni. Podoba na pomenski ravni osmišlja ikonografski motiv tehtanja duš oz. psihostazije.

V tem pogledu kaže razumeti tudi drugo stran tehtnice, kjer prevesi v zeleno obličeni angel z modelom cerkve, ki jo drži nad tehnično ostjo. Če skušamo pravilno dojeti prikrito simbolno raven podobe, potlej je interpretacija takšna: človeška stilizirana figura v desni tehnični kupi predstavlja lik donatorja bana Nikolaja Széchyja, ki ob »poslednji sodbi« polaga račune. Prepuščen je satanoma, ki si prizadevata postaviti sojenega v večno temo, toda zmaguje stran tehtnice, na katero je angel prinesel, če ironiziramo, »argumente«, namreč model cerkve, kar naj pač priča o dobrem delu sojenega. V tem vidimo več kot očiten namig na donatorstvo bana Nikolaja Széchyja, hkrati pa tudi simbolno razlago že opisane podobe svetnice z modelom cerkve v roki, upodobljene ravno na nasprotni steni, kar predstavlja edinstveno rešitev t.i. dedikacijske podobe.

Nad angelom Mihaelom je v podolčni ploskvi severne stene upodobljen antropomorfní simbol evangelista Luke. Za bralnim pultom, ki je s sprednje strani odprt in so v nišo položene knjige, sedi lik s človeškim telesom in glavo vola, kar se nanaša na Ezekijelovo predstavo (Ez 1, 6-12), videnje kerubov, ki anticipirajo simbolno pojavnost evangelistov. Likovna rešitev je izjemno mična, saj se po eni strani naslanja na biblično Ezekijelovo predstavo, po drugi pa kaže na močno tipološko tradicijo v vrsti iluminacij, ki jim lahko sledimo vse do t.i. irskih rokopisov 7. oz. 8. stoletja. Ob tem je zanimivo, da v neposredni bližini ne najdemo sorodnih rešitev tega motiva, najbližjo znano tako upodobitev srečamo na t.i. procesijskem križu iz Melka.²

Poslikava v prezbitariju se končuje, z dekoracijo slavoločne stene. Tu je površina okrašena s stilizirano vitico, s tricilindričnim diskom v sredini. Spodnji del slavoloka je poslikan z cvetličnim motivom t.i. pasijonke. Tudi tu dekoracija kaže, da gre za krasilne vzorce, ki so običajnejši v rokopisnem slikarstvu, zato se sama po sebi ponuja domneva, da je mojster Akvila le te pridobil v nekem samostanskem skriptoriju.

Ob prezbitariju je v Velemérju poslikana tudi ladja. Tu je v pritlič-

Velemér, južna stena prezbitarija, angel Mihael s tehtnico in simbol evangelista Luke (fotografija: Marjan Smerke)

nem delu slavoločne stene na levi severni polovici prizor križanja, na desni južni polovici pa je Ana Samotretja. Križanje kaže v tipološkem pogledu rešitev, kjer sta poleg Kristusa na križu naslikana še - na levi - Marija in - na desni - Janez Evangelist. Janez Evangelist je upodobljen z običajnim atributom učencev, s knjigo. Marija pa, nekoliko »zvita« v t.i. S-linija, sklepa roki v molitev. Med njo in Križanim poteka napis *Mulier ecce filius tuus*, torej »žena, glej tvoj sin«. Upodobitev v posamičnostih kaže, da gre za lastnoročno delo mojstra Janeza Akvila, še zlasti, če nadrobneje opazujemo poteze oblikovanja draperije, ki je slikana v iskanju učinka plastičnosti. Posebno vrednost in prepoznavnost najdemo v obrazni tipiki upodobljenih, saj gre za - na predstavnici ravni - ponotranjene izraze in še več: upodobljeni izžarevajo, neko notranjo lirsko razpoloženje in poduhovljenost.

Podobna oznaka tipov velja tudi za motiv Ane Samotretje, ki jo je Akvila naslikal na desni južni polovici slavoločne stene. Videti je namreč lik Ane, ki v naročju drži Marijo, in Jezuščka, vsi skupaj pa so naslikani pod baldahinom. V ikonografskem pogledu gre torej za motiv, ki je dokaj pogosten prav v gotskem slikarstvu in izhaja iz predstave o t.i. svetem sorodstvu, temelječe na apokrifih, tj. na nepristnih evangelijih. Podoba Ane Samotretje spremlja že precej uni-

čen napis *S(ecta) Anna / filia / Maria / cu(m) filio / suo / CCC LXX / VII* in nam sporoča, kaj predstavlja upodobitev. Ne najdemo pa je, da iz napisu izvirajo letnico poslikave. Slikarje v Velemérju so torej nastale leta 1377. (Nadaljevanje prihodnje)

¹ Tünde Wehli, Bemerkungen zu den Darstellungen einer weiblichen Heiligen mit Kirchenmodell und Selenwung im Kirchenchor zu Velemér, in: Johannes Aquila und die Wandmalerei des 14. Jahrhunderts (Zbornik razprav Budimpešta 1989, 82 SS).
² Na tako zvezo je opozoril Gyula Dienes Radocsay: Wandgemälde im mittelalterlichen Ungarn, Budapest 1977, 27. Prozessionskriuz datiran v leto 1362.

AUTORECEK 8384
W. Minihof 113
tel. 9943/3156 2269
NADOMESTNI DELI, NOVI
ALI RABLJENI
BENCINSKI IN DIZELSKI
MOTORJI
DRUGI PLOČEVINASTI DELI

Berite
Vestnik

kronika

Iz župnijskih kronik: Mala Nedelja

Cerkvica, stara 340 let

Čprav so v petdesetih letih spremenili ime Male Nedelje bučkove, je župnija ves čas ohranjala svoje prvotno ime. Vaški župnik, sicer pa cerkveni ključar Ludvik Rudolf je povedal, da se Mala Nedelja omenja že 1441. leta. Še več: legenda pravi, da bi sveta brata Ciril in Metod med svojim misijonarskim potovanjem v 9. stoletju prišla tudi v Mala Nedeljo in ljudi krsila pri cerkvi, ki stoji še danes, pravijo pa mu Krsovsčak.

Duhovnije župnija

Danes spadajo v župnijo Presvete Trojice Mala Nedelja, ki je vasi z enakim imenom še Radoslavci, Moravci, Kuršinci, Sitarovci, Bučkovi. Tako ime je nastala v 16. stoletju, ko je tedanji sekovski (graški) Martin Bremen nastavlil duhovnika Lenarta Keriča. Župnija pa je nastala 1748. leta, prvi župnik je bil Karol Štanfer. Z ustanovitvijo župnije so postali ti kraji v verodostojnem pogledu samostojni, kajti prej, dokler je bila v Mali Nedelji duhovnija, so spadali pod župnijo sv. Jurij ob Ščavnici. Od ustanovitve župnije do danes dne se je »zvrstilo« 12 duhovnikov (in še več kaplanov). Od 16. junija 1985. župnikuje g. Branko Ogrič, rojen sicer v Veržetu. Najbolj znani župnik malonedeljske župnije pa naj bi bil Anton Štanfer, ki je bil narodni buditelj, govornik, ki se je močno prizadeval za slovensko besedo; bil je več knjig, med njimi Dogodivščine štajerske zemlje, ki so izšle v knjigi 1845. leta, eno leto po njegovi smrti.

Župniji v Mali Nedelji je deloval od 1836. do 1844. leta. Rokopis njegove knjige, kateri opisuje »zgodovino« župnije pred našim štetjem (pred Kristusom) pa vse do 1843. leta, se je ohranil pri Antonu Božiču v Radoslavcih. Omenjena knjiga (ti-tul seveda) pa je izšla pred letom 1906. Seveda je tudi bil nabožni pisatelj. V letu 1906, so mu v Mali Nedelji odkrili spomenik.

Nastalo srebrni zvon

Pri pisanju utrinkov iz življenja malonedeljske župnije pa je v veliko pomoč ne le že omenjeni vaški zgodovinar Ludvik Rudolf, na katerega usmeril vaški župnik.

ampak knjiga profesorja Frana Kovačiča iz leta 1926, v kateri opisuje zgodovino trga in sreza Ljutomer. Od tam tudi povzema mnenje, da naj bi prvo cerkev sezidali v Mali Nedelji 1441. leta, od katere se je ohranila do današnjih dni le leva manjša »ladja«. Leta 1695 je do tal pogorelo takratno leseno župnišče, z njim pa tudi vsi zapiski dotedanjih župnikov. V letih 1521-1547 so k še stoječemu delu cerkve (ladji) prizidali nove stene, naredili ostrešje, ne pa tudi prezbitereja, ki je prišel na vrsto šele v 17. stoletju. Sedanja cerkev ima zdaj dve ladji - večjo in manjšo. Prvi zvon je iz 1509. leta, ulili pa naj bi ga v Grčiji.

Čprav je iz srebra in bron, je počil, vendar se je ohranil do današnjih dni in je najstarejši na štajerskem. Druga dva zvonova so kupili pozneje, a ju ni več, kajti med prvo svetovno vojno so ju morali sneti, odpeljali so ju v topilnico in predelali v topovske granate. Leta 1924, so verniki in drugi dobrotniki zbrali denar za dva nadomestna zvonova, ki pa sta vabila k molitvi in oznanjala smrt župljanov tja do 1944. leta, ko so nanju postali pozorni Nemci. Spet so ju morali sneti in doživela sta enako usodo kot njuna predhodnika - šla sta za topovske granate.

Vse do 1965. leta je v cerkvi Presvete Trojice v Mali Nedelji pel le en zvon iz 1509. leta, ko so z darovi župljanov končno kupili nova zvonova. Sicer pa so verniki (nekateri tudi zaradi izpolnitve zaobljube) darovali ne le za gradnjo cerkve, za zvonove, ampak tudi za križev pot. Slike s 14 postajami Jezusovega poslednjega zemeljskega življenja je 1845. leta kupil dr. Lovro Vogrin. Velikodušna je bila tudi vdova Katarina Znidarič, ki je 1888. leta kupila kip lurske Matere božje. Prenosni tron za procesije in kip brezmadežne Device Marije pa je kupila 1869. leta Dekliška družba.

Skale iz Oseka

Sedanja malonedeljska cerkev presvete Trojice (Oče, Sin in sv. Duh) je bila dograjena 1547. leta, vendar so jo opremili postopoma. Nekaj poznejših pridobitev sem že navedel. Zanimivo pa je, da je dobila

Cerkve presvete Trojice iz Male Nedelje je bila zgrajena v letih 1521-1547. Ker je vse-skozi obnavljajo in utrjujejo pobočje, na katerem stoji, je še dobro ohranjena, le freske so uničili. Fotografija: Š. S.

tlak iz cementnih plošč šele 1887. leta. Do leta 1800 je imela cerkev leseni kor. Tega leta pa je dal župnik Sebastijan Grampušič sezidati nov kor in do njega dal speljati stopnice zunaj cerkve. Prve orgle je dobila malonedeljska cerkev 1810. leta, ki pa so jih pozneje prodali in 1926. leta dali izdelati pri mojstru Brandlu v Mariboru nove orgle. Leta 1986 so dali orgle nekoliko popraviti, a ni veliko pomagalo, saj ne pojejo tako, kot bi to radi čuli glasbeno nadarjeni ljudje, zato bodo sedanje orgle postopoma temeljito obnovili. Niso pa se še odločili, kdo bo »navdihnil« nov glas: škofijska orglarska delavnica v Hočah ali kateri od drugih znanih orglarskih zasebnih mojstrov. Sploh pa vzorno skrbce tudi za cerkveno opremo. Tako so imeli 1986. leta akcijo, v kateri je sodeloval Ciril Muhič iz Drakovca, ki dela kot restavrador v Nemčiji in z ustreznimi posegi in sredstvi (kemikalijami) umočili vse lesne zajedalce. Leto dni pozneje so obnovili tudi notranjost cerkve. Žal pa s tem niso rešili fresk (stenskih slikarij). Obnovili so tudi pročelje cerkve pa ostrešje, ki so ga 1982. leta pre-

krili z bobrovcem. Cerkev ima tudi ogrevanje. Od leta 1965 pa ne potrebuje več zvonarja, kajti uredili so električno zvonjenje. Žal pa se je že pred leti ustavila cerkvena ura, kar je seveda velika škoda. Pisca teh vrstic se zdi nerazumljivo, da je ne dajo popraviti, saj bi ljudje prav gotovo primaknili ustrezen denar za obnovo. To bi bilo veliko lažje breme, kot pa so bile žrtve pred 345 leti, ko so gradili cerkev in zanje vozili skale iz kamfroloma v Oseku pri Lenartu, ali pa delali opeko na bližnjih »glinokopih«, jo žgali, postavljali v skladownice, vozili na gradbišče in tako naprej. Prvotno, do 1788. leta, je bilo okrog cerkve v Mali Nedelji pokopališče. Potem so uredili novo pokopališče na drugem mestu, v spomin na pri cerkvi pokopane rajne pa so (na cerkvi) odkrili spominsko ploščo. Podobno ploščo so ob 200-letnici preselitve (1988. leta) odkrili tudi na novem pokopališču. Vse to je blagoslovil g. škof Jože Smej. Leta 1974 obnovljen cerkveni stolp je delo mojstra Jožeta Geršaka iz Šent Petra ob Sotli in njegovih delavcev. V svetem letu odrešenja so v malonedeljski župniji obnovili 19 vaških križev, pozneje še več kapelic. Utrdili so zemljišče, na katerem stoji (na vzpetini) cerkev, saj so naredili »škarpo« iz betona, za kar so porabili čez 100 kubičnih metrov gramoza, 350 vreč cementa in 1500 ur dobrovoljnega dela. Leta 1987 so z zanimanjem poslušali misijonarja iz afriške države Burundi Gusteka Horvata, ki jim je govoril o življenju (in trpljenju) na »črnem kontinentu«.

Tako. To je bilo nekaj utrinkov iz župnije presvete Trojice iz Male Nedelje. Nanizal sem zgolj zunanjo podobo tega občestva, ne pa tudi vsebino verskega življenja. Za to pa skrbi sedanji župnik. Sem pa prebral v Stopinjah za leto 1986, da je »naraslo število nedeljskih obiskovalcev božje službe«. Malonedeljska župnija ima okrog 2000-člansko občestvo, zato mi ne gre v glavo, da toliko ljudi ne more vzdrževati svojega dušnega pastirja, ampak semora le-ta ukvarjati se s poljedelstvom in živinorejo.

Zapisal: ŠTEFAN SOBOČAN

nosti je z avtom trčil v tovorni avto s priklopnikom, ki ga je »parkiral« na cesti neki madžarski državljani. Gmotna škoda na obeh vozilih je 450.000 tolarjev, k sreči pa telesnih poškodb ni bilo. Oba so prijavili sodniku za prekrške.

Otrok pritekel pred avto

Drago Lupša iz Okoslavec se je peljal 2. decembra ob 14.30 po regionalni cesti skozi Okoslavec. Vozil naj bi z neprimerno hitrostjo. Med vožnjo je z voznirove desne strani pritekel na cesto otrok T. P. iz Okoslavec. Pri tem je bil otrok hudo telesno poškodovan, zato so ga prepeljali v bolnišnico v Mursko Soboto.

Semtertja po vasi in mestu

V sredo, 2. decembra, okrog 14. ure so mnogi ljudje opazovali Jožeta K. iz Rakičana, ki je hodil semtertja po Slovenski ulici v Murski Soboti. Očitno je bilo, da je bil v družbi z alkoholom. Ni se nienil za dobronamerne nasvete, naj se ne izpostavlja nevarnostim, zato so ga policisti odvedli in pridržali do iztreznitve. Peter Z. iz Brezovice pa je v petek, 5. decembra, okrog 17. ure med vožnjo s kolesom po domači vasi padel in se hudo poškodoval. Vozil naj bi pod učinkom alkohola.

Kradljivec v zamrzovalniku

Iz Lendave so nam sporočili, da je nekdo v noči s 4. na 5. december vlomil v klet Franca N. iz Lendave. Tam je pokukal v zamrzovalno skrinjo in vzel iz nje meso v vrednosti 12.000 tolarjev. V isti noči je bilo vlomljeno v stanovanjsko hišo Mirka Č. v Petišovcih. Storitelj je sunil telefonski aparat, nekaj živil in par oblačil. Škoda znaša 20.000 tolarjev. Še ga iščejo.

Prekmurski Grubelič?

Urad kriminalistične službe uprave za notranje zadeve Murska Sobota upravičeno

Po material v Obrtniško ulico

Med 18. novembrom in 3. decembrom je bilo vlomljeno v barako podjetja POM-GRAD Murska Sobota, ki je na gradbišču v Obrtniški ulici v Murski Soboti. Storitelj je prišel vanjo potem, ko je odstranil dve deski. Odnasel je 22 opažnih plošč, radiator in dva gasilna aparata. Povzročil je za 60.000 tolarjev škodo. Domnevajo, da gre za bodočega graditelja.

PRAZNIČNI SUPER CENIK

sušilni stroj SP 600 GORENJE	61.344
pralni stroj 350 GORENJE	54.536
štedilnik K 39.11 GORENJE	47.820
mikser M 202 GORENJE	2.399
podstavek za mikser GORENJE	1.677
mikser set 202 GORENJE	4.113
multipraktik SS 101 GORENJE	10.411
kavni mlinček GORENJE	1.818
varilec folije GORENJE	2.909
rezalni stroj SR 501 GORENJE	11.244
rezalni stroj SR 403 GORENJE	3.940
BTX NOKIA 3712 37cm	39.686
radiokasetofon NOKIA Camping	17.841
BTX DAEWOO 51 cm	43.302
BTX DAEWOO 55 cm	46.912
garnitura KOZARCI 12 kom	1.225
grt. jedilni servis SONJA	7.590
MLINČEK za mletje orehov	1.299
2-tarifni 3-fazni elekt. števec ISKRA	22.900
žarnice PHILIPS 40-100W	79.30
električni kabel PPR 3 X 1.5	53.40
električni kabel PPR 3 X 2.5	74.90
vibracijski vrtalnik ISKRA VV 458	9.990
grt. spiralnih svetrov 1-10/19 kom	1.932
rezalke za kovino 178 COMET	298
STIKALA TEM Čatež	25% POPUST
ura budilka ISKRA	893.40
sesalec TS 700 CORONA	7.522
prekopne LOPATE	756
SANI-lesene	3.700
mehčalec 4L WÄSCHEWEICH	315.50
pralni prašek JOLLY 3kg	391
toaletni papir-UVOZ	198
papirne serviete 160.kom-UVOZ	199
umetni sneg ŠAMPIONKA	330
NOVOTERM Lip 10 cm	338.40
strešna lepenka TIM 10 m ²	650.40
ker. ploščice GORENJE, INKER	20% POPUST
RADIATORJI DE LONGHI, AKLIMAT, VOGEL NOOT	
NAJBOLJŠI KREDITNI POGOJI IN PRODAJA NA ČEKE	
ZA VSE OSTALE NAKUPE Z GOTOVINO	
NAD 12.000 SIT 10% POPUST	
ZDRAVJA IN OSEBNE SREČE VOŠČIMO	
KOVINOTEHNA	

šport

Prvi del nogometašem Tišine

Nogomet ima na Tišini dolgoletno tradicijo, saj so klub ustanovili leta 1959. V tekmovalni sezoni 1973/74 je Tišina prvič postala pomurski prvak, potem ko je kot prvak zahodne premagala prvaka vzhodne skupine Petišovce. V tekmovalni sezoni 1974/75 je Tišina eno leto tekmovala v vzhodni conski nogometni ligi. Po jesenskem delu prvenstva v prvi medobčinski nogometni ligi Murska Sobotica je Tišina na prvem mestu z 21 točkami, kolikor jih imajo tudi nogometaši Bakovec. Tišina je v jesenskem delu tekmovala osemkrat zmagala, petkrat igrala neodločeno in kot edino moštvo ni nobenkrat izgubilo. Kot nam je povedal trener članskega moštva Tišine Evgen Sapač, so na tihem upali na prvo mesto, zato so z doseženim uspehom zelo zadovoljni. Njihov uspeh pa bi bil lahko še večji, saj so kakšno točko izgubili po nepotrebnem. Poleg tega pa so na nekatere rezultate vplivali tudi kartoni in poškodbe. V svojih vrstah imajo tudi najboljšega strelca lige, saj je dal Oršoš 16 golov. Poleg članskega moštva pa imajo na Tišini tudi dobre mladince, saj so s 24 točkami

Nogometaši Tišine – jesenski prvaki v prvi medobčinski nogometni ligi Murska Sobotica. Stojijo od leve: Sapač (trener), Hauko, Cigut, Puljič, Kos, Tuškei, Flegar, Gujt, Flisar, Simič, čepijo: Buzeti, Novak, Pucko, Pršoš, Farič, Prša in Širovnik, manjkajo: Serec, Štivan, Seršen, Gregorinčič in Gider. Foto: N. Juhnov

na tretjem mestu z enakim številom točk kot jih imajo prvi Bakovci in drugi Beltrans iz Veržeja. Pri nogometnem klubu Tišina si želijo, da bi prvo mesto osvojili tudi na koncu prvenstva, saj bi jim to omogočilo kvalifikacije za vstop v tretjo slovensko nogometno ligo. Načrtujejo, da bi se okrepili z enim vratarjem, v prvo moštvo pa nameravajo vključiti nekatere obetavne

mladince. V programu imajo tudi žično ograjo okrog igrišča, kar je pogoj za sodelovanje v tretji slovenski nogometni ligi. Zelo si želijo, da bi se v delo kluba vključili nekdanji nogometaši ter tako popestrili delo. Zdaj namreč delajo le nekateri člani izvršnega odbora kluba. Upajo, da jim bo to uspelo in da tudi v prihodnje uspehi ne bodo izostali.

F. MAUČEC

Karate

Svetovni pionirski pokal

V Miškolcu na Madžarskem je bilo pionirsko tekmovalno karateistov za svetovni pokal. Sodelovalo je 777 tekmovalcev in tekmovalk iz 16 držav. Med njimi so bili tudi mladi tekmovalci iz Pomurja in dosegli solidne uvrstitve. V katah se je pri dečkih najbolje odrezal Štici, ki je zasedel 5. do 8. mesto, Skandali je bil deveti. Zrim in Pivec sta pristala na 12. do 16. mesto, Rus in Stolnik pa med 16. in 20. mestom. Pri dekletih je Zadravčeva v svoji starostni skupini zasedla šesto mesto, Jakovljevičeva pa sedmo. Med 12. do 16. mestom je pristala Gaberjeva, med 16. in 20. mestom pa Tuševa. V borbah je Skandali zasedel 5. do 8. mesto, Pivec pa 9. do 15. mesto. (ds)

Šah

Prvenstvo Radenske Pomurja

V Murski Soboti so odigrali drugo in tretje kolo odprtega prvenstva Šahovskega društva Radenska Pomurje. **Rezultati – 2. kolo:** A. Kos-Studnička 1:0, Ružič-Režonja remi, Havaš-B. Hari remi, Gabor-Kelemen 1:0, Glavač-Radosavljevič 0:12, D. Hari-Kovač remi, A. Marič-Cvetko 1:0, Vučko-Lainščak remi in Štrok-Brunčič remi. **Rezultati 3. kola:** Radosavljevič-A. Kos remi, Režonja-Gabor remi, B. Hari-Ružič 1:0, Studnička-Havaš remi, Brunčič-D. Hari 0:1, Kelemen-A. Marič 0:1, Benko-Kovač 0:1, Lainšček-T. Marič remi, Šarkan-Vučko 1:0, Cvetko-Štrok 1:0. Po treh kolic vodijo: Radosavljevič, A. Kos, Gabor, B. Hari z 2,5 točke pred Rožnjo, A. Maričem, Havašjem in D. Harijem po 2 točki.

Mednarodni turnir v Soboti

Šahovsko društvo Radenska Pomurje iz Murske Sobotice organizira v soboto, 19. decembra 1992, ob 9. uri v soboški Diani mednarodni šahovski turnir po hitrejšem tempu. Vabijo k sodelovanju čimveč šahistov. Hitropotezni turnir Radenske Pomurja, ki je vsak mesec 15., bo tokrat 22. decembra ob 18.00 v Diani.

Badminton

Za Miklavžev pokal

Športno društvo Mladost iz Lendave je pripravilo prvi turnir v badmintonu za Miklavžev pokal. Med 50 tekmovalci in tekmovalkami iz Madžarske, Hrvaške in Slovenije so v obliki konkurenca zmagali predstavniki iz Madžarske. Pri pionirjih je zmagala Mesterhazy (Madžarska), domačin Pečanič je bil drugi, Nagy, Horvat, Novak in Miholič pa so se uvrstili med 5. do 8. mestom. Med pionirkami je bila najboljša Galova (Madžarska). Geričeva iz Lendave je bila tretja, Bukovčeva in Zoldoševa pa sta se uvrstili med 5. do 8. mestom.

BRAMAC

Bramac, d.o.o., Škocjan – vse za streho

Strešna kritina
vrhunske evropske
kakovosti

BOŽIČNO-NOVOLETNE UGODNOSTI

Vse informacije v vseh dobrih trgovinah z gradbenim materialom ali po telefonu 068/22016, 068/76494, 0602/85074

Kegljanje

Radenska vodi

V predzadnjem kolu tekmovalja v območni kegljaški ligi je Radenska v Prevaljah premagala Korotan s 5:3. Za Radensko so tekmovali: Kovačič 850, Mundjar 869, Šalamun 805, Drvarič 807, Kučan 862 in Steržaj 885 kegljev. Radenska, ki vodi na lestvici, bo v zadnjem kolu gostila ekipo Ingrad iz Celja. (mš)

Lendavčani na Madžarskem

V Zalacgerszegu na Madžarskem so gostovali kegljanci in kegljavke Nafta iz Lendave in se pomerili z domačini. Kegljavci Nafta so podrl 2309 kegljev (Radaković 141, Kopinja 408, Matjašič 390), kegljavke Nafta pa 2088 kegljev (Varga 392, Žalik 385 in Utroša 365). (mž)

Judo

Žilavec in Hašaj

V avstrijskem Kirchbachu je bilo mednarodno tekmovalno pionirjev v judu. Sodelovalo je 235 tekmovalcev iz štirih držav, med njimi so bili tudi tekmovalci iz Murske Sobotice. Najbolje sta se odrezala Žilavec (38kg) in Hašaj (44kg), saj sta zasedla prvi mesti. Rancigaj (34kg), Erniša (48kg) in Čuk (55kg) so bili tretji, Bobič (38kg) in Horvat (48kg) pa peta. (tk)

Košarka

Derbi dobila Radgona

V tekmovalju območne mladinske košarkarske lige je Radgona v pomurskem derbiju premagala Pomurje iz Murske Sobotice z 90:77. Strelci: Niderl 29, Karlo 21. Bratkovič 16, Flisar 10 in Habjanič 10 za Radgono ter Balažic 22, Gonter 22, Žunec 12, Ivanc 10 in Kar 6 za Pomurje. (bd)

Taekwon do Črenšovci Najuspešnejši Horvat

V Zagorju je bilo tekmovalje v SEMI CONTACTU, ki so se ga prvič udeležili tudi tekmovalci iz Črenšovci. Najuspešnejši med njimi je bil Gorazd Horvat. Med 29 tekmovalci se je uvrstil med 7. in 14. mestom (d).

I. SRL – moški

Pivovarna	9 8 1 0 216:145 17
N. Oprema	9 5 3 1 183:167 13
Gorenje	9 5 1 3 196:181 11
Presad	9 5 1 3 179:173 11
Kolinska	9 4 2 3 181:187 10
Jadran	9 4 1 4 191:187 9
Ajdovščina	9 4 1 4 180:177 9
Rudar	9 4 1 4 173:190 9
Ribnica	9 3 2 4 172:190 8
Drava	9 4 0 5 173:196 8
Pomurka	9 1 0 8 163:200 2
Dobova	9 0 1 8 165:216 1

II. SRL – moški

Kriško	9 7 1 1 207:172 15
V. Nedelja	9 6 2 1 206:169 14
KROG	9 6 0 3 192:177 12
Zagorje	9 4 2 3 215:212 10
Hrastnik	9 4 1 4 208:191 9
RADGONA	9 4 0 5 181:200 8
Celje	9 3 1 5 212:215 7
Ormož	9 3 0 6 171:187 6
Radeče	9 3 0 6 170:197 6
POLET	9 1 1 7 178:209 3

III. SRL – moški

Drava II	9 8 0 1 220:167 16
N. Oprema II	9 7 1 1 266:195 15
Gorenje II	9 7 0 2 227:152 14
MLADINEC	9 6 0 3 205:195 12
POMURKA II	9 5 0 4 188:173 10
Moškanjci	9 3 1 5 198:207 7
Fužinar	9 1 4 4 172:190 6
RADGONA II (-1)	9 2 2 5 170:217 5
RAZKRIŽJE	9 1 2 6 154:194 4
A. Besednjak	9 0 0 9 168:278 0

I. SOL – moški

Salonit	8 8 0 24:1 16
Pionir	8 7 1 21:5 14
Kamnik	8 7 1 21:6 14
Olimpija	8 6 2 18:8 12
VIGROS P.	8 4 4 14:17 8
Fužinar	8 3 5 12:16 6
Bled	8 2 6 13:20 4
Prom	8 1 7 6:22 2
Granit	8 1 7 6:23 2
Sempeter	8 1 7 5:22 2

II. SOL – moški

LJUTOMER	10 9 1 27:6 18
Topolšica	10 8 2 26:9 16
Olimpija II	10 6 4 22:15 12
Salonit II	10 6 4 21:16 12
Izola	10 5 5 18:17 10
Vileda II	10 5 5 18:17 10
Braslovče	10 5 5 16:18 10
Mislinja	10 4 6 16:18 8
Mežica	10 4 6 15:24 8
Pionir II	10 2 8 11:27 4
Celje	10 0 10 3:30 0

PKL – moški

Rezultati – 3. kolo	
Lindau : Radenska	42:78
Stil : Pomurje	70:82
Sobota : Sebeborci	65:61

Radenska	3 3 0 237:153 6
Sobota	3 3 0 225:176 6
Sebeborci	3 2 1 187:154 5
Pomurje	3 1 2 185:205 4
Banco di Stil	3 0 3 189:253 3
Lindau	3 0 3 135:217 3

II. SKL – moški

Prebold	10 8 2 847:747 18
Zagorje	10 8 2 838:714 18
Slivnica	10 7 3 782:692 17
Pivovarna	10 7 3 942:774 17
RADGONA	10 5 5 817:850 15
Rudar	10 4 6 746:802 14
Bistrica	10 4 6 779:848 14
St. Gradec	10 3 7 788:887 13
Ruše	10 3 7 794:873 13
Meja	10 1 9 742:905 11

OMNL

Kovinar (Š)	11 6 5 0 28:11 17
Drava	11 7 2 2 27:18 16
Impol	11 6 2 3 27:18 14
NAFTA	11 6 2 3 22:22 14
Pohorje	11 6 1 4 27:17 13
Radlje	11 5 2 4 22:24 12
POTROŠNIK	11 4 3 4 18:13 11
Dravinja	11 3 4 4 19:15 10
Rače	11 4 2 5 17:17 10
Svoboda	11 2 3 6 14:24 7
Aluminij	11 2 2 7 12:27 6
Steklar	11 1 0 10 8:35 2

I. ONL Lendava

Dobrovnik	11 9 1 1 25:6 19
Odranci	11 7 4 0 28:10 18
Nedelica	11 5 3 3 17:14 13
Bistrica	11 6 1 4 19:18 13
Črenšovci	11 4 3 4 20:13 11
Mostje	11 4 3 4 17:19 11
Hotiza	11 4 2 5 28:22 10
Renkovič	11 3 4 4 18:18 10
Mladost	11 4 1 6 19:20 9
Kobek	11 3 3 5 13:16 9
Polana	11 2 4 5 14:25 8
Kapca	11 0 1 10 7:44 1

Namizni tenis – I. TOP RS

Peto mesto za Ungerja

Na prvem državnem TOP-turnirju za člane RS, ki je bil v Murski Soboti, niso mogli nastopiti slovenski igralci, ki igrajo v tujini, zato pa so igrali vsi najboljši iz sedmih slovenskih klubov. Od osmih Pomurcev je najboljšo igro prikazal igralec Potrošnika Mirko Unger, ki je v prvi skupini zasedel zelo dobro peto mesto, kar je ena od njegovih najboljših uvrstitev na tovrstnih turnirjih. V predtekmovalni skupini je tudi premagal državnega reprezentanta Škafarja s 3:1 in v boju za peto mesto Rihtariča prav tako s 3:1. Rihtarič je zasedel pričakovano šesto mesto, čeprav je bil priložnost za kaj več. Sedmo mesto Benkoviča ter dobra igra je bila spodbudno, bil pa je edini, ki je v predtekmovalni skupini premagal kasnejšega zmagovalca turnirja Šmrekarja s 3:2. Komac in Lasan sta pristala na 9. oziroma 10. mestu, kar je manj od pričakovanj. V drugi skupini so gostitelji z Orijem ter Kusom računali, da se bo vsaj eden od njiju potegoval za prvo mesto ter uvrstitev v prvo skupino, vendar od tega ni bilo nič, saj je Ori zasedel četrto mesto – edini pa je v predtekmovalni skupini premagal zmagovalca Kuntnerja – Kus pa je s sedmim mestom popolnoma razočaral, tako z igro kot odnosom do tekmovalja. Fridrih je prišel na turnir kot rezervna, je zasedel 12. mesto. Sicer je turnir pokazal veliko izenačenost igralcev, veliko bojevitost vsaj pri večini igralcev. Pomurcem pa, da se v članski konkurenci lahko kosajo z najboljšimi Organizacija v rokah namiznotenških delavcev Potrošnika je bila zhibna. M. U.

Prva slovenska moška odbojbarska liga

Zmaga in poraz Vigrosa

V sedmem kolu prvenstva v prvi slovenski moški odbojbarski ligi je Vigros Pomurje iz Murske Sobotice po pričakovanju premagal ekipo Froma iz Zirovnice s 3:0 (15:10, 16:14, 15:10). Najbolj razburljiv je bil drugi set, ko so gostje imeli že dve sklepni žogi. Zmaga Sobočanov je povzročila zaslužena. Igrali so: Ratkai, Žalik, Gobec, Vnuk, R. Poredoš, Josipovič, Novak, Belec, Mašič, Marič, B. Poredoš, Prša.

V osmem kolu tekmovalja pa je Olimpija v Ljubljani premagala Vigros Pomurje s 3:1 (9:15, 15:8, 15:11, 15:9). Sobočani so nastopili v isti postavi kot na srečanju s Fromom. V zadnjem jesenskem kolu igra Vigros Pomurje v Murski Soboti z ekipo Bleda.

Druga slovenska moška odbojbarska liga

Ljutomer jesenski prvak

V predzadnjem kolu prvenstva v drugi slovenski moški odbojbarski ligi je Ljutomer brez posebnih težav zmagal v Izoli nad istoimenskim moštvom s 3:0 (15:11, 15:10, 15:4). S to zmago so si Ljutomerčani zagotovili naslov jesenskega prvaka. Za Ljutomer so igrali: Drvan, Rajnar, Krajcar, Savič, Zidar, Grut, Onišak, Kavnik, Škrobar. V zadnjem kolu igra Ljutomer doma z drugo ekipo Salonita.

Prva slovenska moška rokometna liga

Poraz Pomurke na Ptujju

V devetem kolu prvenstva v prvi slovenski moški rokometni ligi je Drava na Ptujju premagala Pomurko iz Bakovec z 21:16. Na tekmi so je poškodovani Lovenjak, tako da so Bakovčani igrali oslajbljeni. Strelci za Pomurko: Okreša 4, Meolic 3, Škraban 3, Kušter 3, Žugelj 2 in Buzeti 1. V predzadnjem kolu igra Pomurka v Murski Soboti z ekipo trboveljske Rudarja.

Druga slovenska moška rokometna liga

Prva zmaga Poleta

V zadnjem jesenskem kolu prvenstva v drugi slovenski moški rokometni ligi je Polet iz Murske Sobotice premagal Hrastnik s 23:22 in prvič zmagal. Strelci za Polet: Černela 6, Kreft 6, Murgelj 5, Kovačič 3, Feter 2 in Merica 1. Krog je v Radečah premagal Papirničarja z visokim rezultatom 22:15. Strelci za Krog: D. Kolmanko 7, Varga 5, A. Kolmanko 3, Šernek 3, Lukač 2, Roškar in Titan po enega. Zagorje pa je premagalo Radgono s tesnim izidom 28:27. Strelci za Radgono: Zalodec 9, Horvat 7, Merčnik, Grah in Ambuš po 3 ter Cajnkari 2.

Prva slovenska strelska liga

Tišina zmagala

V četrtem kolu tekmovalja v prvi slovenski strelski ligi je ekipa Kolomana Flisara s Tišine gostovala v Slovenj Gradcu in premagala ekipo NTU s 1658:1607 krogov. Posamezno: Pertoci 560, Bukovec 558 in Flisar 540 krogov. V naslednjem kolu na Tišini gostuje ekipa Kamnika.

Druga slovenska strelska liga

Derbija Pomurki in Turnišču

V četrtem kolu tekmovalja v drugi slovenski strelski ligi sta bili na sporedu dva pomurska derbija. Pomurka MI iz Murske Sobotice je v gostih premagala Ljutomer s 1651:1630 krogov. Posamezno: Škedelj 558, Vajda 552 in Kreft 541 krogov za Pomurko ter Robnik 562, Spindler 542, Horvat 526 krogov za Ljutomer. Ekipa Štefana Kovača iz Turnišča je premagala ekipo Jova Jurkoviča iz Vidma s 1677:1641 krogov. Posamezno: Markoja 576, Maučec 552 in Draškovič 549 za Turnišče ter Kocbek 554, Štergar 547 in A. Kocbek 540 krogov za Videm. Bled in Gornje Radgone pa je premagal Kovinarja iz Štor s 1584:1563 krogov. Posamezno: Svetec 537, Slanič 533 in Horvat 514 krogov.

Druga slovenska košarkarska liga

Pivovarna premagala Radgono

V enajstem kolu prvenstva v drugi slovenski moški košarkarski ligi je Pivovarna Laško premagala Radgono s 84:63 (42:30). Gostje so si že na začetku tekme ustvarili primerno prednost desetih točk in jo tudi zmagali. Strelci za Radgono: Gomboc 12, Ulaga 12, Karlo 9, Buzeti 8, Rožič 6, Bratkovič 5, Cigut 4, Niderl 4 in Vukotič 2. V prihodnjem kolu gostuje Radgona v Zagorju. (bd)

šport

1. SNL	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1. OLIMPIJA		5:1	3:0	1:1	0:0	0:1	0:1	5:0	2:1	1:1	3:0	4:1	2:2	2:1	0:0	8:0	4:0	6:0
2. LJUBLJANA	1:5		0:3	0:0	2:1	1:0	1:2	2:0	1:0	1:1	1:0	1:1	3:0	1:1	1:1	3:0	3:2	5:1
3. MARIBOR	0:3	3:0		0:2	1:1	1:0	3:0	2:0	3:1	1:2	4:0	1:1	3:0	1:0	0:0	1:1	1:1	2:2
4. MURA	1:1	0:0	2:0		2:0	1:1	0:1	3:0	1:1	3:1	1:0	1:5	1:0	0:0	1:0	1:1	4:2	0:2
5. KOMPAS H.	0:0	1:2	1:1	0:2		0:0	3:1	0:4	2:2	0:0	1:2	1:0	3:0	2:0	2:0	1:0	3:0	4:1
6. STUDIO D	1:0	0:1	0:1	1:1	0:0		1:1	0:2	0:0	0:0	1:0	1:0	2:2	2:1	2:0	2:1	1:1	2:0
7. ŽIVILA NAKLO	1:0	2:1	0:3	1:0	1:3	1:1		3:1	0:2	0:0	2:2	2:3	2:5	3:1	1:1	3:0	3:1	3:1
8. RUDAR (V)	0:5	0:2	0:2	0:3	4:0	2:0	1:3		2:1	6:3	2:0	0:0	3:1	1:0	0:3	4:1	3:0	0:2
9. ZAGORJE	1:2	0:1	1:3	1:1	2:2	0:0	2:0	1:2		2:0	1:0	1:1	1:0	0:2	3:1	0:0	0:3	2:1
10. KOPER	1:1	1:1	2:1	1:3	0:0	0:0	0:0	3:6	0:2		0:3	1:1	0:0	0:0	1:0	2:2	0:0	1:0
11. PUBLIKUM	0:3	0:1	0:4	0:1	2:1	0:1	2:2	0:2	0:1	3:0		1:0	3:1	0:2	2:1	1:1	1:0	2:2
12. SLOVAN	1:4	1:1	1:1	5:1	0:1	0:1	3:2	0:0	1:1	1:1	0:1		1:2	0:1	2:1	2:3	2:2	6:2
13. GORICA	2:2	0:3	0:3	0:1	0:3	2:2	5:2	1:3	0:1	0:0	1:3	2:1		1:0	5:0	0:0	1:2	1:0
14. IZOLA	1:2	1:1	0:1	0:0	0:2	1:2	1:3	0:1	2:0	0:0	2:0	1:0	0:1		1:3	3:3	2:0	3:3
15. ŽELEZNIČAR	0:0	1:1	0:0	0:1	0:2	0:2	1:1	3:0	1:3	0:1	1:2	1:2	0:5	3:1		3:1	0:3	1:0
16. STEKLAR	0:8	0:3	1:1	1:1	0:1	1:2	0:3	1:4	0:0	2:2	1:1	3:2	0:0	3:3	1:3		0:0	3:1
17. NAFTA	0:4	2:3	1:1	2:4	0:3	1:1	1:3	0:3	3:0	0:0	0:1	2:2	2:1	0:2	3:0	0:0		0:2
18. POTROŠNIK	0:6	1:5	2:2	2:0	1:4	0:2	1:3	2:0	1:2	0:1	2:2	2:6	0:1	3:3	0:1	1:3	2:0	

Nogometaši Mure iz Murske Sobote. Stojijo od leve: Prašnikar (trener), Omerovič, Jakovljevič, Lebar, Cifer, Belec, Jančar, dr. Korošec (klubski zdravnik) in Kerčmar (tehnični vodja), čepijo: Slavič, Vori, Vickovič, K. Cener in Kokaš. Foto: N. J.

Nogometaši Nafta iz Lendave. Stojijo od leve: Gros (tajnik), Prekarič (trener), Drvarič, Djurdjevič, Novak, Varga, Herceg, Markac, Veselič, Rob, Preradović (pom. trenerja) in Gašpar (klubski zdravnik), čepijo: Kusek, Lukič (fizioterapevt), Hranilović, Car, Baša, Horvat, Bubek, manjkajo: Šabjan, Balantič, in Ballai. Foto: F. Bobovec

Nogometaši Potrošnika iz Beltincev. Stojijo od leve: Horvat (teh. vodja), dr. Perkič (klubski zdravnik), Sečkar (trener), Prekarič, Mauc, Mauc, Gašević, Hartman, Forjan, Čontala, Marič, Skaper, čepijo: Gruškovič, Virag (fizioterapevt), Zver, Godina, in Mundjar, Baranja in Zrim. Foto: N. Juhnov.

Pokalni nogomet

Tudi Nafta izpadla

Prvi krog finala nogometnega pokala Slovenije je Publika v Lendavi igrala Nafto po streljanju sedemmetrov s 4:1. V regularnem času se je Nafta s 1:1 neodločno igrala. Nafta je prišla v vodstvo z golom Hercega, ki je Belec iz enajstmetrovke iz belih točk sta za Nafto dosegla. Nafta je v 87. minuti izpadla iz nadaljnjega pokalnega tekmovanja.

Ocene nogometašev

Irgolič pred Jančarjem

Po ocenah novinarjev, ki spremljajo tekmovanje v prvi državni ligi, je bil od pomurskih nogometašev v jesenskem delu prvenstva najboljše ocenjeni igral je devet tekem) vratar Mure Janko Irgolič pred klubskim kolegom Bojanom Jančarjem. Vrstni red je naslednji:

- 7,2 – Irgolič (Mura);
- 7,0 – Jančar (Mura);
- 6,8 – Kosi (Mura) in David (Potrošnik);
- 6,6 – K. Cener (Mura), Herceg (Nafta);
- 6,5 – Granov, Slavič, Omerovič, Belec in Vori (vsi Mura);
- 6,4 – Veselič, Novak, Drvarič, Bubek (vsi Nafta) in Cifer (Mura);
- 6,3 – Mundjar, Skaper, Godina (vsi Potrošnik), S. Cener in Lebar (oba Mura), Hranilović (Nafta);
- 6,2 – Tratnjek, Gašević, Hartman, Jelavič (vsi Potrošnik) in Šabjan (Nafta).

Največ gledalcev ima Mura

V Pomurju je izredno veliko zanimanje za nogomet, o tem zgovorno pričajo obiski gledalcev na tekmah Mure, Potrošnika in Nafta. V jesenskem delu prvenstva v SNL so imela moštva naslednje število gledalcev:

- 1. MURA 19.800
- 2. Studio D 19.800
- 3. Živila 14.100
- 4. POTROŠNIK 11.200
- 5. Koper 10.900
- 6. Maribor 10.500
- 7. Olimpija 9.000
- 8. Gorica 8.100
- 9. NAFTA 6.900
- 10. Izola 6.800
- 11. Železničar 6.500
- 12. Rudar 6.100
- 13. Slovan 5.000
- 14. Steklar 4.500
- 15. Zagorje 4.400
- 16. Kompas H. 4.000
- 17. Publika 3.300
- 18. Ljubljana 2.500

Prva državna nogometna liga

Mura pri vrhu, Nafta in Potrošnik na dnu

Za nami je jesenski del prvenstva v prvi državni nogometni ligi, ki je bil za pomurske ligaše zelo razburljiv. Po prvem delu tekmovanja je soboška Mura pristala pri vrhu in obdržala korak s kandidati za visoko uvrstitev. Nafta iz Lendave in Potrošnik iz Beltincev pa sta pristala na dnu lestvice v zelo neugodnem položaju. Ob naši oceni jesenskega dela prvenstva nas je zanimalo, kako ob takih uvrstitvah razmišljajo v posameznih klubih, zato smo se obrnili na najodgovornejše pri Muri, Nafti in Potrošniku.

Irgolič zopet v голу, tri nove okrepitve

Soboška Mura je po jesenskem delu prvenstva v prvi državni nogometni ligi na četrtem mestu lestvice z 22 točkami, toliko jih ima tudi tretji Maribor Branik. Druga Ljubljana ima eno, prva Olimpija pa tri točke več. S to uvrstitvijo so pri Muri le delno zadovoljni, saj ugotavljajo, da so pred začetkom prvenstva ustvarili solidno moštvo, ki pa je igralo predvsem zaradi poškodb in kartonov spremenljivo, kar se je videlo tudi pri rezultatih. V vodstvu kluba pa so povsem zadovoljni, da so ustvarili maksimalne možnosti za delo vsem selekcijam in da po besedah predsednika kluba Milana Moreca uresničujejo naloge, ki so si jih zadali pred dvema letoma, ko so se v klubu zbrali prijatelji. To je, da bodo Muri vrnili ugled, ki ga je imela pred leti, da bo zopet pri vrhu prve slovenske nogometne lige in se uvrstili na evropsko tekmovanje. Da so pri Muri trdno odločeni doseči zastavljene cilje, pove tudi to, da so po nekaj kolih prvenstva zamenjali tre-

nerja Milovana Tarbuka s selektorjem slovenske nogometne reprezentance Bojanom Prašnikarjem. Klub pa je najbolj prizadela poškodba vratarja Jana Irgoliča, ki je precej vplivala na igro soboškega prvoligaša. Poleg njega pa so bili poškodovani še Kosi, Granov, Lebar, S. Cener, K. Cener in Baranja. Zanimivo je tudi, da je soboška Mura bolj igrala na gostovanjih, kjer je osvojila 13 točk, in je daleč najuspešnejše moštvo, saj druga Olimpija zaostaja za 5 točk. Na gostovanju je Mura le enkrat izgubila v Ljubljani s Slovanom, trikrat igrala neodločeno in petkrat zmagala. Doma pa so Soboščani le trikrat zmagali, trikrat igrali neodločeno in dvakrat izgubili ter so na petnajstem mestu. Pri Muri niso povsem zadovoljni s sojenjem tekem, saj ugotavljajo, da so jih moštvo v črnem oškodovali. Zlasti je bilo veliko pripomb na mariborskega sodnika Jamška. Zelo pa so vesel, da se povečuje število gledalcev na tekmah, saj je osem tekem v jesenskem delu prven-

stva, ki jih je Mura odigrala na domačem igrišču, obiskalo 19.800 gledalcev, kar je največ na vseh tekmah prve državne lige. V klubu pa si jih želijo še več, zato razmišljajo o novih tribunah.

Da bi dosegli zaželeni cilj, to je priti v evropski pokal, pri Muri načrtujejo nekatere okrepitve, s katerimi bi dosegli stabilnejšo igro moštva. V spomladanskem delu prvenstva bo zopet v vrstah Irgolič (Jakovljevič je bil angažiran le za jesenski del prvenstva), v klub pa nameravajo pritegniti tri nove igralce, ki bi okrepili obrambo, vezno vrsto in napad. Ker pogovori s posameznimi igralci že potekajo, nam niso mogli postreči z imeni. O tem bomo javnost pravočasno seznanili.

Obljubljuje pa, da bodo v klubu še naprej korektno in pošteno delali, pričakujejo pa, da bo NZS poskrbel, da bo prvenstvo normalno potekalo in spoznala, da se tudi v Pomurju igra kakovosten nogomet.

Z novim moštvom obdržati prvoligaški sistem

Nogometaši Nafta iz Lendave so osvojili v jesenskem delu prvenstva v prvi državni ligi 11 točk in zasedli predzadnje mesto ter se znašli v nezaželenem položaju. S to uvrstitvijo pri Nafti niso zadovoljni še posebno zato, ker so odlično štartali in na začetku prvenstva osvojili dragocene točke na gostovanjih, saj so bili po sedmem kolu z 9 točkami na odličnem drugem mestu lestvice za ljubljansko Olimpijo. Za Nafto je bil usoden nesrečni poraz v zadnjih minutah igre s soboško Muro v pomurskem derbiju, saj je Nafta po prvem polčasu vodila z 2:0, nato pa izgubila z 2:4. Po tem porazu so Lendavčani do konca prvenstva osvojili vsega dve točki. Nafta je doma osvojila vsega 7 točk in od nje je samo beltinski Potrošnik doma osvojil točko manj. Z gostovanja pa so Lendavčani prinesli 4 točke. Na igre Nafta so vsakega vplivale poškodbe in kartoni nekaterih standardnih igralcev (No-

vak, Bubek, Herceg), saj zanje v klubu niso imeli primernih nadomestitev. Tudi Rob, ki se je po poškodbi iz prejšnje sezone vrnil na igrišče, se nikakor ni mogel vključiti v moštvo in zaigrati tako, kot zna in kot smo ga bili vajeni. Težave so bile tudi, ker njihov najboljši strelec Herceg še ni dobil slovenskega državljanstva, od petih tujih igralcev, ki jih imajo v klubu, pa lahko naenkrat igrajo samo trije. Odpovedali so tudi napadalci, saj niso izkoristili vrste idealnih priložnosti za gol. Sicer pa je Nafta nekaj točk izgubila po nepotrebnem in v zadnjih minutah igre (Studio D, Mura, Ljubljana, Slovan). V Celju na tekmi s Publikumom pa jih je za točke oškodoval sodnik Horvat iz Vrhnik. Zaradi neuspehov so v klubu razmišljali tudi o zamenjavi trenerja Željka Orehovca, vendar so ugotovili, da to ne bi rešilo problema saj dobro dela. Zato naj bi v klubu delal še naprej.

Kljub nezavidljivemu položaju na lestvici pa pri Nafti ne razmišljajo o izpadu iz prve državne lige. Odločili so se, da bodo za spomladanski del prvenstva v klub pritegnili več dobrih igralcev in sestavili novo moštvo, ki bi bilo Lendavčanom sposobno zagotoviti obstanek med najboljšimi slovenskimi moštvi. V klubu so prepričani, da bi lahko s kakovostnim strokovnim delom in okrepitvami dosegli cilj. Po besedah tehničnega vodje Aleksandra Gašparja in sekretarja kluba Branka Grosa imajo voljo in sposobnost, kar so dokazali tudi v prejšnji tekmovalni sezoni. V teh prizadevanjih pa tudi pričakujejo pomoč ljubiteljev nogometa v Lendavi in širšo podporo. O listi novih igralcev, ki jih mislijo pritegniti, nam tokrat niso mogli povedati, saj pogovori še tečejo.

Proste roke pa bodo dobili tisti nogometaši, ki niso upravičeni pričakovani.

Markovič, Stankovič in Džafič pri Potrošniku

Beltinski Potrošnik je po prvem delu prvenstva v prvi državni ligi v nezavidljivem položaju, saj je z 9 točkami na zadnjem mestu. Teka gotovo niso pričakovali niti v klubu niti ljubitelji nogometa. Kljub slabi uvrstitvi ima namreč beltinski prvoligaš še vedno veliko gledalcev, saj so jih v jesenskem delu prvenstva našli kar 11.200, kar jih uvršča na četrto mesto med gledalci klubov slovenske lige. Da Potrošnik ni dosegel pričakovanih rezultatov, je vzrok za oslabitvi moštva. Klub so po lanski tekmovalni sezoni zapustili trije standardni igralci: Irgolič, Kosi in Mertük, primernih nadomestil pa niso našli. Klub je zapustil tudi trener in morali so iskati drugega, pri čemer pa niso imeli najbolj srečne roke, saj so se med tekmovanjem izmenjali kar štiri trenerji, kar je tudi negativno vplivalo na rezultate. Nazadnje pa je moral odgovorno nalogo prevzeti mladinski trener Jože Sečkar, ki je moštvo Potrošnika vodil na zadnjih tekmah. Do spremembe je prišlo tudi v vodstvu kluba. Predsednika kluba Jožeta Horvata je zamenjal Viktor Ketler, izkušeni športni delavec. Nogometaši Potrošnika iz Beltincev so zlasti slabo igrali pred domačim občinstvom, saj so na devetih tekmah osvojili samo 6 točk. Vzrok je treba iskati v premajhni zavzetosti in srčnosti igralcev na tekmah, kar je bila odlika beltinskega prvoligaša v prejšnji tekmovalni sezoni. Da znajo igrati, pa so dokazali na obeh pomurskih tekmah z Nafto in Muro ter velenjskim Rudarjem, kjer so zmagali. Težave pa so bile tudi z vratarji, zaradi česar je Potrošnik tudi prejel daleč največje število golov.

Klub zadnjemu mestu na lestvici pa ima po besedah predsednika kluba Viktorja Ketlerja Potrošnik še vedno dovolj možnosti za obstanek

v ligi. Zato so pritegnili novega, izkušenega trenerja Džalmo Markoviča iz Zagreba, ki je v preteklosti uspešno vodil številne priznane klube v državi in tujini. Prav tako so v klub pritegnili novega vratarja Gorana Stankoviča in igralca Emirja Džafiča, ki sta doslej nastopala za celjski Publikum. Džafič je trenutno v vojski. Računajo pa še na nekatere okrepitve. Tako okrepjeno moštvo Potrošnika s trenerjem in igralci iz slovenskih klubov ter dobrih strokovnimi pripravami, zlasti pa s spremenjenim odnosom igralcev do igre in gledalcev, bi lahko nadomestilo zamujene točke iz jesenskega dela prvenstva in si zagotovilo mesto med najboljšimi slovenskimi moštvi. V Beltincih tudi pričakujejo, da bodo sodniki korektni saj jim doslej niso bili naklonjeni in so jih oškodovali za nekaj točk.

iz naših krajev

Tudi to se zgodi

Zaradi kitare ob službo?

Franc Šeligo od Negove se nam je potožil čez svojega šefa v enem od mariborskih podjetij, ker ni imel nobenega razumevanja za njegov konjiček – igranje na instrumente – zato mu je nagajal. Četokrat ga je namreč razporedil na delo v soboto, to pa je dan, ki ga je imel »rezerviranega« za »muziko«. Prišlo je celo tako daleč, da je moral k direktorju. Pa ne da bi mu zaigral, ampak da bi Franc poslušal pridigo. Tako se je med prvimi znašel na listi čakajočih na delo, kjer je še danes. Zdaj je seveda razočaran, saj ne more razumeti, da mu niso le nagajali, ampak so se mu celo maščevali. Vprašanje je namreč, ali se bo še kdaj vrnil na delo, kajti »njegova« tovarna je v škripcih. Delavec je naenkrat preveč.

Veseli trio Mercedes od Negove.

Kaj storiti? Franc Šeligo ne bo šel na beraško palico, kajti – iznajdljiv kot je, se bo spet postavil na noge. Tako je bilo tudi vselej doslej. Zaupal mi je, da ni ničesar podedoval, ni si pomagal s posojili, pač pa sta si dom pri Negovi, kjer živi z družino. (z)gradila z ženo tako rekoč sama. »Marsikatera noč je bila neprespansa in tudi marsičemu smo se morali odpovedati. Ponosen sem, ker spadam med poštene in delavne Slovence. Če bi bili vsi približno taki, bi bila naša Slovenija še bogatejša.« je povedal s ponosom. Že nekaj časa je član tria Mercedes. Gre za glasbeno-humoriistično šov skupino, v kateri nastopata še Slavko Unger z Vukovskega vrha pri Jarenini in Franc Kerenc iz Maribora. Franc Šeligo igra na ritem kitaro, poleg tega pa je še dvojnik, saj se preoblači v žensko Treziko. Tisti, ki so videli in čuli te zabavljalce v živo, vedo povedati, da so resnično dobri. Ni čudno, da jih vabijo vsenaokrog, posneli pa so jih tudi na lasersko ploščo, ki jo predvajajo na Murskem valu.

V daljšem pogovoru mi je Franc priznal, da ima zdaj, ko je na čakalju, veliko časa za glasbo, vendar ve, da se kot glasbenik in humorist ne bo mogel potrtjevati v nedogled. Ustrezno socialno varnost prinaša le redna zaposlitev, zato si bo prizadeval za vrnitev v svojo tovarno. Upa pa, da bo tedaj manj nesporazumov oziroma več človeške solidarnosti. Konkretno: da ga bo kdo nadomestil tedaj, ko bo moral kam igrati. Upanje tli tudi zato, ker je nagajivi šef medtem zapustil tovarno in postal zasebni podjetnik.

Š. SOBOČAN

TURNIŠČE – Krajevna skupnost Turnišče čaka v prihodnje več nalog. Tako načrtujejo v Gomilici gradnjo ulične razsvetljave, urediti pa nameravajo tudi odtok odpadnih in meteoritnih voda. V Turnišču bi radi čimprej končali gradnjo vaško-gasilskega doma. V vseh vaseh pa čutijo tudi potrebo po širitvi telefonskega omrežja. Tudi zato, ker se je povečalo število obrtnikov. (J. Ž.)

TROTKOVA – Ta vasica spada v krajevno skupnost Benedikt. Vasica je v zadnjem obdobju veliko pridobila, saj so asfaltirali kilometer dolgo cesto od Runekovega križa do Bračkove kapele. Vaščani, ki so bliže ceste, so primaknili po 50.000 tolarjev, oni, ki pa so malo vstran, pa so dali iz denarnice od 10.000 do 20.000 tolarjev. Na vodovodno omrežje pa se je priključilo 20 gospodinjstev. Posamezna so dala kar po 77.000 tolarjev za omrežje in povrh še po 20.000 tolarjev za priključek. Le koliko denarja bi morali dodati, ko ne bi nekaterih del opravili sami? (L. Kr.)

APAČE – Na tukajšnji osnovni šoli posvečamo veliko skrb izobraževanju učiteljev. Pred kratkim je imel predavanje dipl. psiholog Nace Gerič pod naslovom Pasti in zadrege mladostnika, nato pa smo se z njim še pogovarjali na to temo. Pred tem pa so učitelji z osnovnih šol Kapela in Radenci poslušali predavanje prof. Egidije Novljanove. Prvo je bilo pod naslovom Opazovanje učne ure nekoliko drugače, druga tema pa je bila pod naslovom Oblike in načini dela s starši. Takšnih izobraževalnih oblik si še želimo. (B. M.)

KOT – Četudi je to najmanjša vas, torej vasica, so krajsani delavni. Nazadnje so obnovili vodovodno črpalnico in vaško-gasilski dom. Skozi vas so sicer uspeli modernizirati cesto, vendar imajo še veliko tako imenovanih poljskih poti, za katere pa storijo veliko že s tem, da jih utrjujejo z gramozom. Zdaj stoji pred dvema naloga: položitev fine asfaltne prevleke in ureditev ulične razsvetljave. Ker obojega ne bodo zmogli hkrati, se bodo pač po temeljitem premisleku odločili, kaj bo na vrsti prej. (J. Ž.)

TIŠINA – Pred dvema letoma so prekrili streho tiškega gradu, žal pa je pročelje ostalo še naprej zanemarjeno. Stavba je v neposredni bližini ceste, zato kazi tudi podoba parka, v katerem sicer stoji. Tudi svinjaki, ki jih imajo grajski stanovalci, niso ravno v čast ne njim ne Tišini. Vprašanje: kdo se bo podvzimal in kdaj se bo stanje gradu in okolice spremenilo? Na bolje seveda!

Iz hišnega pripora v Nemčijo

Vsem vam, ki v našem listu prebirate pisma bralcev, ime našega sogovornika ni tuje; že nekaj časa se občasno oglašja iz Nemčije, vsebina pisem pa je vselej aktualna. Pred 30 leti, ko je še živel doma (rodil se je v Veliki Polani), pa je še bolj pridno dopisoval v Vestnik. Leta 1956 je zapisal o združbi: »Lepo je Prekmurje in dobri so njegovi ljudje. Kar pogledite jih, kako se mučijo, kako uporni in vztrajni so; z neuničljivo vero v življenje. Ste mogoče opazili, kako težko se poslavljajo od doma, kako žalostno se jim pri odhodu obračajo oči nazaj k skromni cimprani hiši, skriti nekje med jelšami in košatimi jablanami...«

Tudi sam med zdomce

V tistem času Ivan Kramar niti slutil ni, da bo tudi on moral »spakirati« kovček in oditi na delo v tujino, čeprav je bil uslužbenec. O tem mi je povedal:

»Pred odhodom v Nemčijo (21. novembra 1962. leta) sem bil šef občinskega odseka za zdravstvo in socialno varstvo, bil sem tudi matičar in še marsikak drug poklic v državni upravi sem opravljal. Bil sem tudi sindikalni delavec. Poznal sem naše ljudi in vsakega prestopnika nisem imel za zločinca. Tudi zastopal sem jih pred »zakonom« in imel tudi uspeh. Toda delati z ljudmi tedanjega strokovnega nivoja je bila prava katastrofa. Le redki so bili izjeme. Zaradi tega se še sedaj čudim, da naš tedanji zunanji minister ni razumel, kaj je pluralizem.«

»Zakaj pa ste odšli v tujino, ko pa ste najbrž slutili, da tam ne boste delali v pisarni?«

»V Nemčijo sem moral oditi, kajti doma sem ostal naenkrat »persona non grata«. Doma sem bil v hišnem priporu. Zameril sem se ljudem, ki so predstavljali partijo brez ljudstva. Moja edina napaka je bila, da sem globoko verjel v socialistično demokracijo brez intrig. Prav zaradi tega sem se postavil na pot ljudem, ki so silili v ospredje. Če bi hotel opisati vse, kar se je dogajalo, bi bilo tega za zajetno knjigo. Moja »linija« je bila nasprotna tedanji »zvlečavni« liniji. To pa je postalo za moje življenje usodno.«

»Ponemčil se nisem«

»Imam občutek, da se niste, čeprav ste v tujini že 30 let. Še vedno spretno sučete pero.«

»Moj »duševni oče« je bil sovaščan Miško Kranjec. Tudi njegova mati. Kranjeva knjižnica je bila moj učni prostor. Toliko njegovega je v meni, da se tega res ni mogoče znebiti. Ne morem tudi mimo njegove zidanice v Lendavskih goricah, seveda ko pridem domov. Veliko sem pridobil s samoizobra-

ževanjem. Ponemčil pa se nisem, saj bi bil potem že nemški državljan. Ves čas sem spremljal vsa dogajanja v prejšnji Jugoslaviji. Veselil sem se uspehov domačega političnega in gospodarskega življenja in trpel zaradi razočaranj, ki so bila čedalje pogostejša.«

»Ste zato, ker je šla Jugoslavija narazen, razočarani? Imam občutek, da ste. Tako ste 22. avgusta 1991 v pisnih bralcev v Vestniku zapisali: Ne trgajte nam domovine! Mislili ste na Jugoslavijo.«

»Jugoslavija kot samostojna in enotna država je postala – gledano tudi od zunaj – nepotni in neprimerna. To me je bolelo. Tudi množica drugih je enakega mnenja. Nismo zaman zanosno peli: Jugoslavija, Jugoslavija... Prav zaradi tega, ker sem v tujini spoznaval občutja naših ljudi, sem v vaš list zapisal: Ne trgajte nam domovine! To je zločin, ki ga prej ali slej kaznuje zgodovina. Ob stikih s tujci iz drugih dežel sem zaznal, da Jugoslavija kot celota uživa ugled v tujini, da je njena multikultura cenjena in spoštovana in je celo za zgled v svetu. Jugoslavije niti niso več primerjali z vzhodnimi diktaturami. In ravno zaradi tega sem videl, da se bo razbijanje te celote maščevalo in zahtevalo ogromne žrtve. Materialne dobrane se sicer dajo nadomestiti, ljudska življenja pa ne. Neznanost je trpljenje ranjencev in invalidov, pa tudi otroci, ki so preživeli te fizične in psihične strahote, si dolgo ne bodo opomogli.«

Za samostojno Slovenijo

Na podlagi tega, kar je doslej povedal Ivan Kramar, ima morda bralec občutek, da je »agent bivše Jugoslavije«. V pogovoru je še posebej poudaril, da je velik simpatizer samostojnosti Slovenije, le da način, kako je prišlo do »razdružitve« (vojne grozote), ni dostojen.

»Razumeti morate, da smo vse do tega časa živeli složno – z ramo ob rami – na delov-

nem mestu in v sosedstvu. Samostojnost Slovenije pa sem moral pozdraviti, saj jo je neposredno izglasovalo ljudstvo. Najbrž se boste strinjali z menoj, da je 70 let skupnega življenja v eni državi pustilo posledice v populaciji, zato bi se morali toliko bolj potruditi, da bi določena vprašanja rešili po mirni poti, brez bolečin, kot so to v Češko-Slovaški.«

Nemci so nas politično in moralno podpirali pri naših prizadevanjih za samostojno

Ivan Kramar, naš nekdanji dopisnik, ki pa se tudi zdaj, ko je v Nemčiji in od tam opazuje življenje pri nas, često usede za pisalni stroj in kaj napiše za Vestnik.

Slovenijo. Večkrat slišimo, da v svetu ne ločijo med Slovenijo in Slavonijo in menijo, da je pri nas še vojna.«

»Nemci že dolgo ločijo Slovenijo in Slavonijo. Za to je zaslužen ansambel Slavka Avsenika. O strankarskem boju, ki se je razvil tudi v Sloveniji, pa tole: vprašanje je, kaj ste čutili ob tem: več demokracije ali – birokracije. Sam sem v Nemčiji več kot 17 let pripadnik nemške SPD. V njej nisem prav aktiven član. Vseeno pa vam lahko odkrito povem, da večina njenega članstva obsoja tako nekulturen način razbitja suverene države v središču Evrope.«

Nacionalizem iz Jugoslavije?

»Nemčija je svojčas odprla vrata ne le za ekonomske, ampak tudi politične emigrante. Zdaj jih je že nekoliko priprla. V zadnjem času oživlja nacionalizem, zlasti na območju nekdanje NDR. Kako se počutite tujci?«

»Dogodki v nekdanji Jugoslaviji so na splošno pozitivni nemški nacionalizem. Nacionalizem v sedanjem času je največji strup človeštva, ogabnost, ki prehaja v fašizem.«

Ivan Kramar je na splošno kritičen, tudi do Cerkev kot ustanove, še zlasti do njenega ravnanja med drugo svetovno vojno in še veliko časa pred njo.

»Mar niste preveč kritični, kajti Cerkev priznava svoj zmote in je nedavno rehabilitirala znanega znanstvenika, ki je svoj čas učil »krivo vero«.

»Priznam, da je moje stališče do katoliške cerkve krutno. Menda nisem sam takega mnenja. Katoliška cerkev po starih jih priznava svoj strašen greh (saj kaj takega ne smemo imeti za napako), ki ga je sveta inkvizicija storila nad ljudmi, ki bi jih pravzaprav sedaj morali priznati za svetnike. Le kolikšna »coprnica« je moralo zgoreti na grmadah, obsojali so znanstvenike, kot je bil na primer Galilej, ki je zagovarjal Kopernikovo nauk. Grehov ne delajo niki, oni si delajo iluzije, greh dela cerkev.«

Tako moj sogovornik Ivan Kramar, ki je po daljšem času znova obiskal svojo domovino, iz katere je moral oditi. Čeprav bo bralec morda slutil, da je sevedno »jugoslovansko« mnenje Slovenec, pa sem si sam ustvaril drugačen vtis: le nudo mu je, da je razdružitve terjala (in še terja) človeške žrtve – življenja kot največjo vrednoto. Zgodovina nas žal uči, da je tak boj čestokrat neizogiben za dosego »druge« vrednote: samostojnega gospodarjenja in življenja na svoji zemlji.

Pogovarjal se je
ŠTEFAN SOBOČAN

Urejanje območja Male Nedelje

Dolgoročni načrt Republike Slovenije za obdobje do leta 2000 opredeljuje pospeševanje skladnega regionalnega razvoja kot eno od temeljnih razvojnih usmeritev. Pri tem namenja posebno pozornost demografsko ogroženim oziroma manj razvitim območjem in hribovitim območjem, da bi zmanjšali razlike v stopnji razvitosti med posameznimi predeli v državi. Med demografsko ogrožena območja sodijo tudi Slovenske gorice, ki se raztezajo v občinah Ljutomer, Lenart, Pesnica, Gornja Radgona in delu Ptuj.

Da bi oživili slovenske gorice, upoštevajoč razne naravne danosti, značilnosti in primerjalne prednosti glede na možne tržne usmeritve, so se tudi v Ljutomerski občini odločili, da spodbudijo razvoj nekaterih demografsko ogroženih območij. Med te sodi tudi krajevna skupnost Mala Nedelja. V ta namen so pripravili projekt »Celostno urejanje območja Mala Nedelja«, v katerega so vključeni šolski in zdravstveni objekti ter otroško varstvo v KS Mala Nedelja in Radoslavci, poleg tega pa še kmetijstvo, malo gospodarstvo in okolje. Med petimi kandidati, ki so jim ponudili vodenje projekta, se je Ljutomerski izvršni svet odločil za Podjetje za razvoj podjetništva INPO iz Ljutomerja kot izvajalca.

Cilj razvojnega projekta je predvsem v tem, da se obranijo poseljena območja in kulturna krajina, kakor tudi zagotovijo razvoj glede boljšega izkoriščanja naravnih danosti in izboljšanje kakovosti življenja ljudi. Ker je to območje že zajeto v razvojnem programu Slovenskih goric, so se odločili, da osnovne usmeritve vključijo v omenjeni projekt. Z njegovim izvajanjem so začeli že sепtembra. Posebno skrb so namenili celostni ureditvi KS Mala Nedelja, ki zajema okolje, izrazbo zemljišč in geotermalne energije, podjetništvo, infrastrukturo in izobraževanje.

Pomembno je, da so v posamezne raziskovalne skupine vključili domače strokovnjake, ki dobro poznajo tamkajšnje razmere in se zavedajo, da morajo biti njihovi izsledki čimbolj uporabni v praksi. Računajo, da bo projekt končan v trinajstih tednih. Poleg tega so sproti spremlja in ocenjuje Ljutomerski izvršni svet. Poleg tega so skupino 24 prebivalcev krajevne skupnosti Mala Nedelja opravili seminar po metodi medsebojnega sodelovanja pod vodstvom dr. Franca Sunciča. Tako so s pomočjo prebivalcev ugotovili, ki bodo ključni problemi, da bi čimprej prišli do skupnih rešitev, ki bodo v obojestransko korist.

MILAN JERŠE

MILAN JERŠE

Kdaj obojestranska kolesarska steza do Černelavec?

Kolesarska steza iz Černelavec proti Murski Soboti že nekaj časa buri duhove. Mnogi namreč menijo, da je treba proučiti varnost kolesarjev in pešcev, ki se vsak dan vozijo v občinski središč. Javno vprašanje je zato naslovljeno tudi na svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu. Komisija za tehnično ureditev prometa pri omenjenem svetu je obravnavala tudi ta predlog in se z njim v celoti strinja.

Povejmo, da projekt predvideva dvostransko kolesarsko stezo od križišča z Avnojsko cesto v Černelavcih do križišča ulice Štefana Kovača s Kocljevo ulico v Murski Soboti. Zaradi pomanjkanja denarja gradijo kolesarsko stezo postopoma. V prvi etapi so že zgradili enostransko kolesarsko stezo. Sicer pa je po mnenju komisije za tehnično ureditev prometa sedanje stanje na tem odseku ceste nevarnejše, kot če steze sploh ne bi bilo. Člani komisije namreč že dlje časa dajejo podporo projektu steze, ki naj bi bila obojestranska, pa tudi graditvi mostu čez kanal.

Vse to pa zaenkrat ne pomaga kaj dosti, saj je svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu le posvetovalni organ, ki lahko samo predlaga in svetuje, saj nima denarja. Zato je treba odgovor zahtevati od tistih, ki imajo denar. Od njih je namreč odvisno, kako hitro bo možno uresničiti to in podobne naložbe, ki so velikega pomena za večjo varnost udeležencev v cestnem prometu.

MILAN JERŠE

iz naših krajev

Srečanje z jubilantom iz Kroga

Sreča na vasi

Na vprašanje, ki sem ga zastavil 80-letnemu Antonu Obalu in njegovi 75 let stari zakonski družici Tereziji, kdaj je bila večja gostinja – ali te dni, ko sta praznovala zlato poroko ali pa ko sta sklenila zakonsko zvezo – sta oba v en glas povedala, da je bilo večje slavlje 21. novembra letos, torej pred nekaj tedni.

»Poročila sva se 21. novembra 1942. leta. Bil je to čas druge svetovne vojne, ko smo čutili pomanjkanje, zato si nisimo mogli privoščiti razkošne pojedine. Pa tudi mati so rekli: ne bosta vztrajala pri gostinji, potem bosta imela kruh

močnik. Leta 1939 je naredil še mojstrski izpit in bil potem nekaj let zasebni mizarski obrtnik, nazadnje pa je obrtno dovoljenje vrnil, kajti »občinarji« so preveč pritiskali z davki.

»Mizarsko delavnico sem si uredil ob stanovanjski stavbi,

vornih avtomobilov. Vse to sem tudi popravil. Ko pa je zašla moja firma v težave, sem se poslovil in leta 1960 odšel v Avstrijo, kjer sem delal v mizarski delavnici vse do 1977. leta, ko sem se upokojil.«

Tako Anton. Žena Terezija je bila do 50. leta starosti prav tako zaposlena. Delala je v soboški Muri, potem pa se je povsem posvetila gospodinjstvu, delu na manjši kmetiji in svojim trem otrokom: Mariji, Francu in Emilu. Vsi so končali ustrezne šole. Domov se je poročil Franc, vendar je s svojo ženo Marijo že več kot 20 let v Nemčiji. Pa ne zastoj, kajti z združenimi močmi so postavili hišo, ki je ena od najlepših v Krogu. Zasluge za to ima tudi sin Emil, ki je sicer po poklicu prosvetni delavec, je pa tudi mojster za vse, o čemer sem se prepračil na lastne oči. ko me je popeljal v »letno rezi-

denco«, pa v kletne prostore, kjer je treba le še postaviti točilno mizo pa bo pravi hišni bife. Napeljal je tudi zahtevno električno instalacijo. Zahvala, da je v Krogu že zelo zgodaj (1952. leta) zasijala električna luč, gre jublantu Antonu, kajti skupaj s takratnim šolnikom Donezijem Harijem je agitiral pri ljudeh, naj ja gredo v elektrifikacijo. Pa je šlo!

Obrada zlate poroke Terezije in Antona Obala sta bila, sodeč po pripovedovanju, lepa. Civilnega je opravil predsednik skupščine občine Murska Sobota, Andrej Gerencner, verskega pa soboški župnik Franc Režonja. Poročna pojedina pa je bila v vaški gostilni in na njej veliko ljudi. Spodobni se, da človek, ki se dvakrat poroči, ima vsaj enkrat pravo gostijo, mar ne?

Š. SOBOČAN

ZLATOPOROČENCA KRALJ – 14. novembra sta praznovala 50 let skupnega zakonskega življenja Janez in Alojzija Kralj iz Desnjaka pri Ljutomeru. V zakonu se jima je rodilo 6 otrok, zdaj pa imata že 11 vnukov in 3 pravnuke. Le-ti so jima v veliko veselje. Sicer pa živita Kraljeva srečno skupno življenje v krogu svojih najdražjih. Prijetno pa je bilo seveda tudi na zlati poroki. Fotografija: M. TIVADAR.

V vsaki vasi kabelska TV?

Vse kaže, da bomo imeli v prihodnosti v vsaki vasi kabelsko TV, namesto da bi se dogovorili za večje sisteme (več vasi skupaj), kar bi delo nedvomno pocenilo. Tako bodo imeli kabelsko televizijo v Lakošu, Turnišču, Odrančih, v Lendavi in morda še v drugih vaseh. Kabelska televizija je postala nekakšna moda. V krajevni skupnosti Lendava so se nekoč pogovarjali, da bi napeljali omrežje kabelske televizije za mesto in okoliške vasi, a kaže, da neuspešno. Tako bodo imeli kabelsko televizijo le v Lendavi in Lendavskih Goricah, začeli bodo tudi v Čentibi, kot že rečeno, pa v Lakošu napeljujejo svoj sistem. In kako daleč je delo napredovalo v Lendavi? Že nekaj več kot 100 gospodinjstev ima kabelsko televizijo, dela potekajo še naprej, končala pa naj bi se v prihodnjem letu. Če upoštevamo, da imamo v krajevni skupnosti okoli 1300 gospodinjstev in okoli 5000 prebivalcev, lahko razberemo, da za kabelsko televizijo ni pretiranega zanimanja, posebej v današnjem času ne, ko je veliko ljudi brez dela in se bori za preživetje. Morda se bo kabelska televizija bolj razširila, ko bodo boljši časi, takrat pa naj bi v Lendavi uredili tudi interni kanal, ob pomoči katerega bi lahko prebivalce seznanjali z domačimi novicami in dogodki.

JD

ZLATOPOROČENCA MAGDIČ – Štefan in Marija Magdič iz Renkovec sta prežvela 50 let srečnega zakona. Medtem ko je bil on nakupovalec jajčk, po domače »kupinar«, prevoznik s konji in traktorjem, je žena delala doma in skrbela za štiri otroke. Zdaj imata že devet vnukov in enega pravnuke. Ob svojem zlatem jubileju sta se spomnila mladostnih dni, v katerih pa je bilo veliko pomanjkanja, a ju je družila ljubezen. Fotografija: J. ŽERDIN.

PISMA, MNENJA, STALIŠČA

Zbogom Kalimero!

Najem nestrpna do prišlekov, tudi z Jugo ne, vas Anej Sam, pa sem takrat, ko ste se pisali še Spaso Čanković, celo predavala na Kulturnih obzorjih, ko sem jih urejala. Pa bolj spoznavam, da niste vredni pozornosti, ne bralci Vestnika, kot tudi očino niste bili gostoljubja gorških svetov v Gornjih Slavečih. Da ne navajam težav, ki jih imajo z vami, kot neplačnikom v Moravskih toplicah!

Toliko nas blatite, da se čudim, kako vam na straneh domačega tednika, predvsem pa kot Večera, sploh dajejo prostor za jamraje »kalimerstvo« v katerem smo za vaš, neuspeh krivi vsi, razen vas samih. Na vašem mestu bi se poglublili vase in skušali najti razloge v sebi, kar sem vam dobrohotno svetovala, ko ste me v vrsti drugih ljudi iz prvič javno napadli. Kajti prav nenavadno je da ste »žrtve« neposlušnih drugih. Ne cenim delomrznosti in tako nisem bila pripravljena služiti vam v iskanju primerne prostora za vaše »kulturno poslanstvo« – kakor bi bilo tronično poimenovale pomanjkanje vaše neposlovnosti, s katero ste tako uspešno vodili za nos tiste, ki so se vam pač dali. Zato nimate pravice vpletanja v moje zasebne zadeve: kaj počne moj mož, je njegova stvar, saj trdo dela, vsem, ko vi živite na tuj račun, ceno pa plačujemo da kopicevalci.

O tem, koliko blokiram ali prispevam h kulturni iniciativi, je prav gotovo ne morete soditi, kot si tudi veliko preveč dovolite v sodbah pisanja Tanje Torbarine ali koga drugega iz novinarskih vrst. Razmere v Bosni, od koder se komentirate »iz varnega« zapečka« hotela Ajda, saj je bil »kur« počnete človeka nevedno sprenevedanje, medtem, ko drugi tam padajo, mi rukaj pa zares rešujemo problem beguincev in si zato ne pojmimo slavošpevov, ter tudi jadiku-jemo ne nad za to porabljenim časom in sredstvi. Slednja bi že kako potrebovali, da odpremo nova delovna mesta za naše mlade ljudi, ki so polni energije in znanja ter za ostarele in pomoči potrebne. Zato ne zlorabljajte našega gostoljubja in naši tolerance ne, sicer pa lahko tako kot ste prišli, tudi odide. Z veseljem vam bom posodila kovček, čeprav sem prepričana, da mi ga nikoli ne bi vrnil!

Brigita Bavčar

Gospod Anej Sam!

Vi naj bi bili dezavuator in maščevalec? Slišal sem, da vam bodo kot takemu odgovarjali nekateri, ki ste jih imenovali v ogletem pismu gospe Benkovi. Sam Vas hočem imeti za razočaranca in mučenika. Bilo ste očarani nad Premur, zato ste prišli sem, tako ste nekoč izjavili, in reči moram, da moji premurski nečimernosti to zelo godi. Tako kot Vam, ki ste razočarani, da je čar popustil, da Vas človeški del pokrajine opeharil za pričakovanja in zdaj živite med nami kot mučenik, kot ujeti pišč. Svojimi in nevarni način eksihibicijskega pisanja, kakor to hočem, ne zaradi Vas, marveč zaradi lastne nečimernosti in nore vere v pokrajino, dati Vam na uslugo in ponovni očaranosti. Samo rečite kako! Prosim, da mi v prihodnje kooperacije, da pojasnite, pa Vas, v luči te prihodnje kooperacije, da pojasnite, Vam moj način čisto tako nevarni, perfiden in eksihibicijski. Kar tako navržena ta obožba zveni zelo stali-

nistično, ali, če Vam je tako ljubše, inkvizicijsko. Storit to in rad bom storil svoje, samo nečesa se bojim: da Vam ne bom v veliko pomoč, ko boste skušali čas za per, šest let vrniti nazaj. Zakaj pa se Vam pravzaprav tako zelo kolca po letu 1992 minus pet, šest let? Kar nekajkrat namreč omenjate, kako lepo in dobro je bilo »pet, šest let nazaj«.

Omenili ste nekaj katastrofičnih opustitev, ki da jih je zagrešil Vestnik, ker ni raziskoval in razkrinal primerov »Obal« (asfaltiranje ceste do vikenda), »Škofova« (spodobna plača za slabo režiranega Brečta), »Bavčarjeva« (blokira regijsko kulturo). Kaj drugega jim preostane, kot da se branijo. Mi pa imamo svoj imperativ, ki mu bomo sledili!

Š. SMEJ

Spoštovani Leon!

Ko si se že tako lepo znašel in si z odgovorom počakal do vršaca predvolilne kampanje, ko si se oglasil, da prideš v javnost, sem ti hotel pri »samoreklamiranju« pomoči in sem ti ta kratki odgovor napisal že za prejšnjo številko, a zaradi stiske s prostorom, ki jo je seveda povzročilo samoreklamiranje političnih kandidatov, ni mogel biti objavljen.

Naj te torej zdaj vprašam: katero letnico izida pa nosi tista »Mala politična enciklopedija«, ki jo priporočam za kanonsko izhodišče? K zadnji sam pa tole: temeljni pojmi, ki jih omenjaš, se ne definirajo kanonsko, marveč v aplikaciji. Živa teorija naj pride na mesto mrtve črke, analitiki namesto knjigočavcev. Oh, očka Marx!

Š. SMEJ

Še enkrat »Sanitarni inšpektorji nepotrebni«

V vašem članku »Sanitarni inšpektorji nepotrebni« ste zapisali izjavo vodje mejne veterinarske službe g. Maia Trojanoviča. Med drugim je govoril tudi o podvajanju pregledov, saj morajo pošiljke živil živalskega izvora, ki jih pregledajo mejni veterinarski inšpektorji, pregledati tudi mejni sanitarni inšpektorji.

Po 4. členu ustavnega zakona za izvedbo temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije (ur. list RS št. 1/91) se v Republiki Sloveniji do izdaje ustreznih predpisov Republike Slovenije smiselno uporabljajo kot republiški predpisi tisti zvezni predpisi, ki so veljali v Republiki Sloveniji ob uveljavitvi tega zakona.

Živila in predmeti splošne rabe, ki se uvažajo, da bi bili dani v promet na domačem trgu, morajo glede zdravstvene neoporečnosti ustrezati pogojem, ki jih predpisuje zakon o zdravstveni neoporečnosti živil in predmetov splošne rabe (Ur. list SFRJ št. 55/78, 58/85). Brez zdravstvenega (sanitarnega) pregleda se omenjeni izdelki ne smejo dati v prost promet v Sloveniji. Sanitarni pregled se opravi na mejni ali v določenih krajih znotraj države. Organi carinske službe ne

smejo cariniti živil in predmetov za splošno rabo, ki se uvažajo, dokler ne dobijo potrdila, da pošiljka ustreza pogojem, ki so predpisani. Živil po tem zakonu je mišljeno vse, kar uporabljajo ljudje za hrano in pijačo v predelani ali nepredelani stanju, prav tako pa tudi začimbe, barve in vse druge stvari, ki se dodajajo živilom, da se konzervirajo, da se jim popravi videz, okus ali vonj, da se obogatijo ali da se doseže kakšna druga lastnost.

Posiljke živali, izdelkov, surovin in odpadkov živalskega izvora, semena za umetno osemenje, oplojenih jajčnih celic za oplojevanje živali in drugih predmetov, s katerimi se ugotovijo prenašalci kužnih bolezni živali, se smejo izvažati, uvažati in prevažati samo čez mejne prehode v določenih krajih, ker so ustanovljene mejne veterinarske postaje. Izdelki živalskega izvora po zakonu o varstvu živali pred kužnimi boleznimi, ki ogrožajo vso državo (Ur. list SFRJ št. 43/86) so sestavni deli živalskega telesa v surovem ali predelanim stanju, ki so namenjeni za prehrano ljudi, mleka, jajca, mlečni in jajčni izdelki ter med. Omenjene izdelke pri uvozu, izvozu in tranzitu blaga spremlja veterinarsko potrdilo. Kljub potrdilu, ki spremlja blago, mora pregled navedenega blaga opraviti pristojni mejni veterinarski inšpektor in sicer pred carinjenjem blaga ali prenapotitvijo blaga zaradi carinjenja drugi carinarnici.

Posamezni kmetijski in živilski proizvodi ter njihovi izdelki, ki so namenjeni izvozu ali se uvažajo, so po zakonu o kontroli kakovosti kmetijskih in živilskih proizvodov v zunanjetrgovinskem prometu (Ur. list SFRJ št. 28/75, 70/78) zavezani kontroli kakovosti, količine, pakiranja, označevanja, embalaže, prevoznih sredstev in transportiranja. Kontrola kakovosti v smislu tega zakona se ne nanaša na zdravstveno (sanitarno), veterinarsko-sanitarno in fitosanitarno brezhbičnost. S kontrola kakovosti po izvozu, ki so namenjeni izvozu, se ugotovi, ali ti proizvodi ustrezajo izvoznim kakovostim. S kontrola kakovosti proizvodov, ki se uvažajo, se ugotovi, ali ti proizvodi ustrezajo kakovosti in drugim lastnostim, predpisanim za dajanje takšnih proizvodov v promet na naitranjem trgu. Kontrola kakovosti proizvodov, ki se uvažajo, poteka v kraju carinjenja blaga neposredno pred carinjenjem in jo izvaja tržni inšpektorat.

Fitosanitarno brezhbičnost rastlin ugotavlja inšpektor za varstvo rastlin v smislu določil Zakona o varstvu rastlin pred boleznimi in škodljivci, ki ogrožajo vso državo (Ur. list SFRJ št. 74/89) in sicer že na mejnem prehodu.

Iz navedenega izhaja, da dejanska prihaja do podvajanja pregledov na mejnem prehodu zaradi veljavnih predpisov. Živila živalskega izvora morata pregledati veterinarski in sanitarni inšpektor, živila rastlinskega izvora pa inšpektor za varstvo rastlin in sanitarni inšpektor, vsak v okviru svojih pooblastil in predpisov.

Neposredno pred carinjenjem pa so kmetijski in živilski proizvodi pregledani še s strani tržnega inšpektorja. Vsaka inšpekcijska služba – sanitarna, veterinarska, fitosanitarna in tržna mora za svoje potrebe, glede na predpise, vzeti tudi vzorce pregledanega blaga in o tem izdajo zapisnik o vzetih vzorcih z vpisano količino vzete blaga.

V carinski službi predpisuje pogoje in način jemanja vzorcev blaga po pravilih o jemanju vzorcev in carinskih znakov (Ur. list SFRJ št. 37/76, 51/80, 71/80). Vzorce blaga se vzamejo, če je za ugotovitev vrste in kakovosti blaga v carinskem postopku potrebna kemično-tehnoška ali kakšna druga preiskava. Od vsake vrste blaga se vzamejo po trije

vzorci v količini, ki je potrebna za preiskavo in je predpisana v pravilniku. Tudi inšpekcijske službe imajo svoje predpise o jemanju vzorcev.

Upam, da smo s tem razčistili eventuelne probleme, ki so nastali zaradi vašega članka. Sanitarni inšpektorji delajo po zakonu o zdravstveni neoporečnosti živil in predmetov splošne rabe, veterinarski inšpektorji po zakonu o varstvu živali pred kužnimi boleznimi, ki ogrožajo vso državo, inšpektorji za varstvo rastlin pa po zakonu o varstvu rastlin pred boleznimi in škodljivci, ki ogrožajo vso državo. Kot izhaja iz naslovov zakonov sanitarni inšpektorji delajo na zaščiti človekovega zdravja, veterinarski inšpektorji prvenstveno delajo na varstvu živali, fitopatologi na varstvu rastlin, vsem trem pa se pooblastila pri živilih prekrivajo.

S spoštovanjem

Direktor
REPUBLIŠKE CARINSKE UPRAVE
FRANC KOŠIR

Ali so pomurska podjetja res ukradena?

Poslovni sistem Mercator, d. d. Ljubljana, Mercator-Sloga, d. o. o. Gornja Radgona in Mercator-Univerzal, d. o. o. Lendava odgovarjamo na članek »Ukradena pomurska podjetja«, ki je bil izpod peresa gospe Bernarde B. Peček objavljen v Pomurskem Vestniku 20. 11. 92.

Če že spregledamo namigovanja in žaljivke, ki s posploševanjem dajejo prispevku hujskaško zabelo, pa ne moremo mimo »resnice«, ki jih ponuja avtorica. Še posebej, ker je očitno, da v članku ne gre le za nepoučenost in neznanje, ampak za zavajanje javnosti in grobo manipuliranje s čustvi delavcev in občanov. Drugače si ne znamo razlagati naslova, prispevka in poziva, da »bomo morali s silo pridobiti nazaj, kar je naše«.

Lastnimenje in privatizacija pomenita proces, na podlagi katerega bo družbena lastnina dobila znane lastnike. Kapitalna razmerja med Poslovnim sistemom Mercator in njegovimi podjetji so rezultat dolgoročnih skupnih odnosov, ki so že doslej v veliki meri prispevala k razvoju obeh pomurskih podjetij in bodo tudi v bodoče. Zato ta podjetja niso nič manj »domača pomurska«, razen če avtorica članka misli, da je vsak slovenski kapital tuj, razen istega iz domačega zelnjaka.

Glede na pravkar sprejeti lastninski zakon in strategijo privatizacije Mercatorja zaposleni ne izgubljajo svojih podjetij, saj bodo ostala v Pomurju in se naprej razvijala, že doslej in tudi v bodoče uspešneje, kot če bi bila sama in nepovezana. Celotno več, postali bodo delničarji celotnega Poslovnega sistema Mercator, lahko pa po svoji odločitvi tudi delničarji podjetja, v katerem so zaposleni, skupaj z upokojenci in družinskimi člani.

Predsednik Poslovnega sistema Mercator: Miran Goslar
Direktor Mercator-Sloga: Gašper Budimir
Direktor Mercator-Univerzal: Ostrič Vendel

NEKOČ ZADRUGE VČERAJ ČEBELICA DANES MI!

Mnogi od vas že poznajo naše prednosti:
zanesljivost, tradicija, prodornost in poštenost.

**Zavod za organizacijo in izvajanje
vzajemne pomoči članom, p.o., Ljubljana**

daje vašemu denarju - večjo vrednost!

Za vse tiste, ki vedo, da imamo skupaj več,
za tiste, ki si sami ustvarjajo svojo prihodnost.

Odslej višji zgornji limiti in možnost plačila
članarine v 3 obrokih.

Odprite vrata naših poslovalnic in se prepričajte:
Murska Sobota, Lendavska 39a, tel. 069/33-000,

Delovni čas ob ponedeljkih od 8. do 18. ure, od torka do
petka od 8. do 16. ure.

... z Vami v stiski in obilju ...

PRIPOROČAMO PRIPOROČAMO PRIPOROČAMO

"KOVINOPLASTIKA"

Paulinšek ing. Stefan, ing. Irena

Murska Sobota, Temilnova 4, tel. (069) 25 174, 21 903

PRIPOROČAMO SE Z NAŠIMI IZDELKI

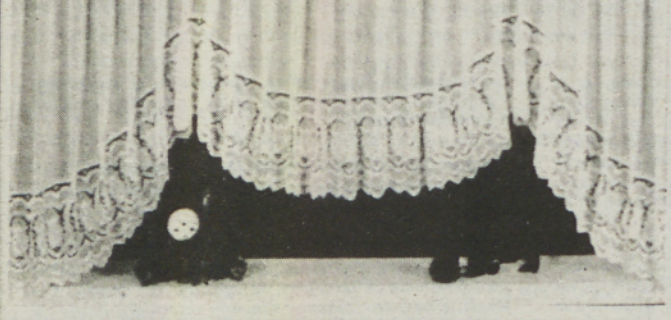
- posode za kisanje zelja in repe
- posode za razsoljevanje mesa
- kadi in sodi za vinogradništvo
- cvetična korita različnih velikosti
- plastične plošče za razsekavanje mesa
- prirezovanje pleksi stekla za traktorske kabine
- modeli za vliivanje betona
- reklamni napisi

PRIPOROČAMO PRIPOROČAMO PRIPOROČAMO

*Olepšajte svoj dom
z našimi zavesami!*

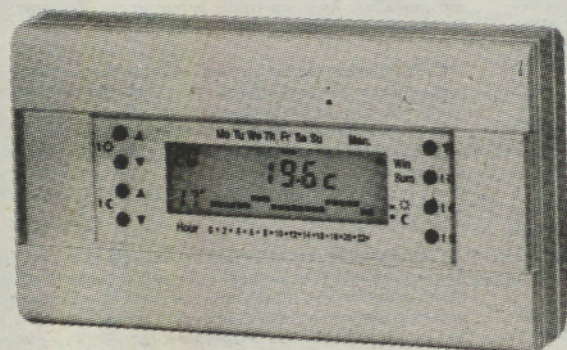
Informacije in nakup: HOČE, Stara c. 42, telefon: (062) 611-062

KOVAČ d.o.o.

Moravske Toplice tel.: 069/48/428
Dolga ul. 103 fax.: 069/48/699

**DIGITALNI SOBNI
TERMOSTAT iz uvoza**

Prednosti digitalnega sobnega termostata:

- dnevna nastavitve temperature
- in nastavitve po dnevih za ves teden vnaprej.

Cena samo 16.800,00 SIT
V ceno je vključena tudi montaža

Za gotovinsko plačilo 5% popust, možnost obročnega
odplačevanja.

Priporočamo se!

Trgovsko-obrtna zadruga **PREKMURKA** Murska Sobota,
Slomškova 25, razpisuje po sklepu upravnega odbora za-
druge delovno mesto

direktorja.

Kandidat mora poleg splošnih pogojev izpolnjevati še nasled-
nje:

- da ima najmanj srednješolsko izobrazbo,
- da ima 5 let delovnih izkušenj, od tega 2 leti na vodilnih
delovnih mestih,
- da obvlada en tuji jezik.

Kandidat bo izbran za nedoločen čas s 6-mesečno poskusno
dobo.

Kandidati naj pošljejo prošnje z dokazili o izpolnjevanju pogojev
v 10 dneh po objavi na gornji naslov z oznako »za upravni odbor«.

TPG STORITVE, d.o.o.,
Žnidaričevo nabrežje 11, PTUJ
Telefon (062) 772 539
Telefaks (062) 772 537

objavlja prosto delovno mesto

POTNIKA NA TERENU

za območje severovzhodne Slovenije (Lendava, Murska So-
bota, Gornja Radgona) in Medžimurja

Pogoji:

- srednja šola ustrezne smeri
- izpit B-kategorije in osebni avtomobil
- telefon

Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas s trimesečnim
poskusnim delom.

Pisne prijave sprejemamo v 8 dneh po objavi na naslov: TPG
STORITVE, d.o.o., Žnidaričevo nabrežje 11, 62250 PTUJ.

BLAGOVNICA

Csemege ABC

**Trgovina na veliko in drobno
Lenti, Kossuth u. 5**

Božični in novoletni nakup začnite pri nas v blagovnici
CSEMEGE v Lentiji.

- Velika ponudba madžarskih in uvoženih živilskih izdel-
kov
- Vsak dan sveže svinjsko, telečje, puranje in gosje meso
- Kakovostne madžarske klobase in »pick salama«
- Mlečni izdelki, siri
- Velika ponudba izdelkov za gospodinjstvo in kozmetike
- Pestra izbira raznih vrst vin in šampanjca
- Sadje, južno sadje in zelenjava

NAGRADNO ŽREBANJE za vse tiste, ki so pri nas naku-
pili za več kot 1000 forintov. Glavna nagrada žensko kolo
in več bogatih delikatesnih košaric.

OD JANUARJA bodo imeli tudi naši stalni kupci iz Slove-
nije potrošniške kartice - z njimi ob vsakem nakupu 2%
popusta.

DELOVNI ČAS 6.30-18.00

v soboto 6.30-13.00

**Na srebrno in zlato nedeljo delamo od
6.30 do 11.00.**

Pričakujemo Vas!

ŠE SREČA VNEŠREČ

ŠE SREČA, DA

**SEM
ZAVAROVAN
PRI
TRIGLAVU**

Ko gre za naš avto, smo vsi zelo
občutljivi. Trenutek naše ali tuje
nepazljivosti nas lahko precej stane.
Prav tako je nemogoče predvideti višjo silo.
Ko ostanemo brez avta, nas zgrabi panika.
Kako homo prišli v službo, kako homo
peljali otroke v vrtec, in seveda, kako
homo plačali nastalo škodo. Zato je
najbolje, da smo popolnoma zavarovani.
Dosedanje možnosti avtomobilskega
zavarovanja poznamo.
Zavarovalnica Triglav je v prizadevanju za
celovitejšo zavarovalniško ponudbo
oblikovala vrsto novosti:

**PAKETNO
AVTOMOBILSKO
ZAVAROVANJE**

**PERMANENTNI
NAČIN
ZAVAROVANJA**

**NOV
BONUS - MALUS
SISTEM.**

V Sloveniji imamo tako prvič možnost,
da naš avto in vse druge vrste motornih
vozil res popolnoma zavarujemo.

**Odlomek iz novih prednosti in koristi
za zavarovance:**

- prepičljivi popusti
- ugodnejši pogoji plačevanja premij
- brezplačne zavarovalne vrste
- brezplačni tehnični in preventivni
pregledi vozil
- enkratno zavarovanje s polico,
ki se po želji avtomatično podaljšuje
- brezplačno število kombinacij
zavarovanja
- bonus se ohranja in prenaša

*Vseh ugodnosti, prednosti
in koristi, ki jih prinaša nova
ponudba ZAVAROVALNICE
TRIGLAV, je toliko, da si boste
želeli imeti avto samo zato,
da bi ga lahko zavarovali.*

*P.S.
Dodatne informacije
dobite na vseh
poslovnih mestih
Zavarovalnice Triglav*

zavarovalnica triglav d.d.

TV SLOVENIJA 1

Telovadka, franc. nadaljevanka
Lutkovna igrice - 9.50 Po sledeh
nadaljevka - 10.15 Življenje s sevanjem
Poslovna borza - 12.00 Poročila
Riff-Raff, angleški film - 16.20
Gospodarska oddaja - 17.00 Dnevnik
Tok tok - 19.10 Risanka - 19.30
Dnevnik 2 - 20.00 Forum - 20.30 Uspeh,
nadaljevanka - 21.15 Bagdad
Lutkovna, amer. nanizanka - 21.50 Dnevnik
3 - 22.20 Sova: Sam Sobota, angl. nani-
zanka - 22.50 Sova: Nepoboljšljiva optimista, irski film

Drugi program

10.40 Sova - 18.00 Studio Maribor - 19.00
Jazz in blues - 19.30 Dnevnik RAI - 20.00
Pust. TV igra - 20.30 Gozdarska hiša Fal-
kenau, nemška nadaljevanka - 20.55 Ve-
černi gost - 21.10 Studio City - 23.15
Koncerti orkestra Slovenske filharmonije

HTV 1

7.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05
Šolski program - 12.00 Poročila - 12.05
Svet se vrti - 13.30 Mikser M - 14.00
Poročila - 14.05 Slika na sliko - 14.50
Wynne in Penkowsky, serijski film - 16.00
Poročila - 16.05 Nemščina - 16.35 Beverly
Hills - 17.30 Hrvaška država in ljudje
- 18.00 Poročila - 18.05 Alpe-Donava-
Jadrana - 18.35 Santa Barbara - 19.30
Dnevnik 1 - 20.35 Moulin Rouge, ameri-
ški film - 22.35 Dnevnik 2 - 23.00 Slika na
sliko - 23.50 Poročila

TV AVSTRIJA 1

9.00 Čas v sliki - 9.05 Hooperman - 9.30
Avstrija v sliki - 10.00 Ruščina - 10.30
Naš Willi je najboljši, komedija - 12.00
Raj za živali - 12.15 Domače reportaže
- 13.00 Čas v sliki - 13.10 Mi - 13.35 Sinha
Moca - 14.00 Tekmeci na dirkalni stezi
- 14.45 Mojstri jurniškega dne - 15.00 Jaz
in ti - 15.05 Otroški spored - 16.30 Video-
uspešnice - 17.00 Čas v sliki - 17.10 Spo-
red po željah - 18.05 Mi - 18.30 Blago-
slovljena dvojica - 19.30 Čas v sliki - 20.00
Šport - 20.15 Derrick - 21.25 Pogledi
s strani - 21.35 Vražji sosedi, komedija
- 23.10 Čas v sliki - 23.35 Calamity Jane,
vestern - 1.10 Manix - 1.55 Poročila

TV MADŽARSKA

5.40 Dobro jutro, Madžarska, magazin
- 8.35 Čez dan, informativni program
- 9.00 Sosedje, po. TV-romana - 9.50
Loto - 10.00 Dallas, 147 del: Zbogom,
Cliff Barnes! - 10.50 Igra - 11.05 Sotrpini
- 11.20 Pomoč v duševni stiski - 12.00
Poročila - 17.00 Popoldanski saldo, pre-
gled dogodkov dneva - 17.10 Šola za po-
djetnike - 17.45 Svet denarja - 18.00
Okno - 18.55 Vprašanja kristjanov - 19.00
Zabavna glasba s toplisto - 19.25 Igra
- 19.40 Večerna pravljica - 20.00 Dnev-
nik, telešport - 20.40 Dallas, ponovitev
- 21.40 Panorama, svetovna politika
- 22.45 Avanturisti izključeni, iskanje dru-
žice, druga - 23.10 Zdravniki za človeka
- 0.40 Dnevnik, dnevnik BBC-ja

RTL

6.00 Jutranji program - 9.10 Dr. Welby
- 10.00 Bogati in lepi - 10.30 Cena je
vroča - 11.00 Tvegano - 11.30 Družinski
dvoboj - 12.00 Opoldanski magazin
- 12.30 Mladi in strastni - 13.20 Kalifornij-
ski klan - 14.15 Springfieldova zgodba
- 15.00 Quincy - 16.00 Hans Meiser
- 17.00 Kdo je šef? - 17.30 Grozljivo
prijetna družina - 18.00 Enajst 99 - 18.45
Poročila - 19.15 Eksplozivno - 19.45 Do-
bri časi, slabi časi - 20.15 Domači napavi
- 21.15 Dvorec ob Vrbskem jezeru - 22.15
Na življenje in smrt - 23.15 Gottschalk
- 0.00 Rosno mlade in strastne - 1.30 Tutti
Frutti - 2.20 In zvečer v Scala

TV SLOVENIJA 1

7.50 Radovedni Taček - 8.15 Lonček, ku-
haj! - 9.15 Klub Klobuk - 11.10 Zgodbe iz
školkje - 12.00 Poročila - 13.45 Večerni
gost - 14.35 Tednik - 15.25 Ostržkovce
prigode - 16.25 Marjana, risanka - 17.00
Dnevnik 1 - 17.10 Clive James kot avto-
mobilski dirkač - 18.00 Priljubljeno tišini
- 18.30 Kuharski nasveti Paula Bocuseja
- 19.00 Risanka - 19.15 Zrebanje
3 x 3 - 19.30 Dnevnik 2 - 20.00 Utrip
- 20.30 Križkrač - 21.35 Hilton Bangkok,
avstral. nadaljevanka - 22.15 Dnevnik
3 - 22.50 Sova: Popolna tujca, amer. nani-
zanka; Želite, milord?, angl. nanizanka;
Obsedenost, ameriški film

Drugi program

10.45 Tok tok - 12.30 Sova - 13.55 Munc-
hen: Tenis, prenos - 17.45 Poglej in za-
deni - 18.00 Izbor miss sveta, prenos iz
Bocvane - 20.15 Feliks 92, prenos iz Ber-
lina - 22.15 Tračarije - 23.15 Posnetek
tenisa

HTV 1

9.00 Dobro jutro - 10.30 Oddaja za mlade
- 11.30 Hrvaške zgodbe in novete - 12.00
Poročila - 12.05 Moč in slava - 12.35
Halo, halo - 13.15 Slika na sliko - 14.00
Poročila - 14.35 Šaljivi hišni video - 15.15
Beverly Hills - 16.00 Poročila - 16.40
Blufonci, risana serija - 16.35 Alpe-Do-
nava-Jadrana - 17.30 Televizija o televiziji
- 18.00 Poročila - 18.05 TV-razstava
- 18.20 Santa Barbara - 19.30 Dnevnik
1 - 20.05 Zagreb Fest 92, prenos - 22.35
Dnevnik 2 - 23.00 Slika na sliko - 23.50
Poročila

TV AVSTRIJA 1

6.00 Čas v sliki - 9.05 Hooperman - 9.30
Zgodbe iz Avstrije - 10.30 Buddy v Hong-
kongu - 12.20 Ugodni vabijo k mizi
- 12.30 Halo, Avstrija - 13.00 Čas v sliki
- 13.10 Mi - 13.35 Maskarada, film
- 15.25 Risanke - 16.00 Spored po željah
- 17.00 Mini Čas v sliki - 17.10 Moja
knjiga o džungli - 17.30 Nadaljevanja ni
- 18.00 Čas v sliki - 18.05 Avstrija v sliki
- 18.30 Dvorec ob Vrbskem jezeru - 19.30
Čas v sliki - 20.00 Šport - 20.15 Sov
Rudija Carella - 21.50 Zlata dekleta
- 22.15 Oni živijo, film - 23.45 Čas v sliki
- 23.50 Bike pustite plesati, film - 1.20
Manix - 2.15 Tisoč mojstrov

TV MADŽARSKA

16.10 Vaška TV, za vašim doktorjem
8.05 Za reformatsko mladino - 8.15 Za
otroke in ne le zanje - 12.00 TV-magister,
izobraževalni program - 13.30 Panorama,
svetovna politika - 14.30 Za ljubitelje
rocka in heavy metala - 15.00 Komunika-
cije sveta, 6. del - 15.30 Pokrajine, mesta,
ljudje - 16.00 Popoldne z Disneyjem,
ameriški film - 17.35 Tele video '92
- 17.50 Naša pot v Evropo, gospodarski
magazin - 18.10 Kultura bivanja - 18.35
Nagovor Józsefa Antalla - 19.20 Zaklad
templarjev, mladinska serija - 20.00
Dnevnik, telešport - 20.40 Miami Vice,
ameriška kriminalka - 21.35 Michael
Jackson, posnetek koncerta v Bukarešti
- 23.45 Balada Gregoria Corteza, ameri-
ški film - 1.25 Dnevnik

RTL

6.00 Različne mladinske oddaje - 12.00
Opoldanski magazin - 14.55 Knight Rider
- 15.55 Ekipa A - 16.50 21. Jump Street
- 17.45 Vroč nagrada - 18.15 Družinski
dvoboj - 18.45 Poročila - 19.15 Beverly
Hills - 20.15 Gledališka predstava - 22.00
Kontaktna oddaja - 23.00 Zapeljevanje na
šolski klopi, nemški erotični film - 0.20
Charleyeve nečakinje, erotični film - 1.35
Tutti Frutti

TV SLOVENIJA 1

9.45 Živ žav - 10.35 Folklorna skupina
Emona - 11.05 Sprehodi po stari Ljubljani
- 11.30 Obzorja duha - 12.00 Poročila
- 12.05 Kmetijska oddaja - 12.35 Vide-
omeh - 13.05 Begunci - 13.20 Slovenci
v zamejstvu - 15.35 Življenje Klma Sam-
gina - 17.00 Dnevnik 1 - 17.10 Smrto-
nosna magija, ameriški film - 19.20 Slo-
venski loto - 19.30 Dnevnik 2 - 20.00
Zrcalo tedna - 20.30 Zdravo - 21.35
O praznikih: Božič - 21.50 Življenjske
preizkušnje - 22.40 Dnevnik 3 - 23.25
Sova: Družina Adams, amer. nanizanka;
Želite, milord?, angl. nanizanka

Drugi program

11.00 Sova - 12.25 Športna nedelja - 19.30
Dnevnik - 20.00 Videogodba - 20.35 Po
puščavskem viharju, angl. oddaja - 21.25
Leninov vlak, nadaljevanka - 22.25 Mali
koncerti - 22.20 Športni pregled

HTV 1

8.30 Poročila - 8.45 Slika na sliko - 9.30
Huckleberry Finn in prijatelji - 10.00 Po-
ročila - 10.05 Hišni ljubljenci - 10.30 Ne-
deljski živec - 11.30 Narodna glasba
- 12.00 Poročila - 12.05 Kmetijska oddaja
- 13.30 Komedije Charlieja Chaplina
- 15.00 Opera Box - 15.30 Poročila
- 15.35 Družinski zahavnik - 17.15 Borci,
ameriški film - 18.45 Risanke - 19.30
Dnevnik 1 - 20.05 Michelangelova pu-
mlad - 20.55 Sedma noč - 22.40 Dnevnik
2 - 23.05 Slika na sliko - 23.55 Poročila

TV AVSTRIJA 1

9.00 Čas v sliki - 9.05 Pozor, kultura
- 9.30 Kultura za zajtrk - 10.15 Sveta noč,
blažena noč - 10.50 Tisoč mojstrov
- 11.00 Tiskovna konferenca - 12.30 Ori-
entacija - 13.00 Čas v sliki - 13.10 Otok na
koncu sveta - 13.40 Očetova vrnitev, film
- 15.15 Otroški spored - 17.00 Mini Čas
v sliki - 17.10 Deset glasbenih uspešnic
- 18.00 Čas v sliki - 18.05 X-Large - 18.30
Blagoslovljena dvojica - 19.30 Sov Petra
Aleksandra - 21.15 Matere - 22.05 Felix
- 23.35 Manuel de Falla: njegovo življe-
nje, njegova glasba - 1.05 Tisoč mojstro-
vin

TV MADŽARSKA

6.40 Vaška TV, magazin - 7.25 Za otroke
- 7.50 Biblijsko sporočilo - 8.05 Kava
s smetano, jutranje kramljanje - 8.30 Ne-
deljski magazin z nedeljsko kuhinjo
- 11.00 Pred prazniki - 11.15 Rana ura
- zlata ura, češki mladinski film - 12.40
Pogled domov - 13.30 Golf, Sopianae
Open '92 - 14.15 Serijski film - 15.05
Stabat Mater, balet - 16.00 Igra Bar-
kocbha - 16.40 Evangelikiški verski pro-
gram - 17.00 Disney: Racman - Zorro
- Poslednji vitez - Gumijasti medvedki
- 18.45 Srečanje, reportaža - 19.30 Teden,
dnevnik, telešport - 20.40 Zavzemi se
zame, ameriški film - 22.40 Srečanja nul-
tega tipa, sci-fi magazin - 23.00 Dirigira
Arturo Tisciani, ameriški 8h film

RTL

6.00 Različne mladinske oddaje - 12.00
Opoldanski magazin - 13.00 Otroška pa-
rada - 13.30 Moja zgodnja leta pri UFA
- 15.15 Ekipa A - 16.15 Gottschalk
- 17.00 Aladin, film - 19.10 Dan kot no-
ben drug - 20.15 Sanjska poroka - 22.00
Spieglov tv magazin - 23.00 Ljubezenske
urice - 24.00 Kanal 4 - 0.55 Grozljivo
prijetna družina

TV SLOVENIJA 1

9.35 Lutkovna igrice - 10.10 Uspeh, nem-
ška nadaljevanka - 10.55 Mernik, Forum,
Utrip - 12.00 Poročila - 16.20 Dober dan,
Koroška - 17.00 Dnevnik 1 - 17.10 Otro-
ški program - 18.20 Obzorja duha - 18.50
Moja knjiga o džungli - 19.30 Dnevnik
2 - 20.05 - Žarišče - 20.35 Dosje - 21.20
Herakleja v drugo, drama MTV - 22.45
Dnevnik 3 - 23.20 Sova: Korak za kora-
kom, amer. nanizanka; Želite, milord?,
angl. nanizanka; Znaki zodiaka, nemška
nanizanka

Drugi program

16.10 Sova - 17.30 Športni pregled - 18.00
Studio 1, ljubljana - 19.00 Videošpon
- 19.30 Dnevnik RAI - 20.00 16 črk, TV
igra - 20.30 Gozdarska hiša Falkenau
- 21.00 Gospodarska oddaja - 21.30
Sedma steza, športna oddaja - 22.00 Zgo-
dovina Slovencev v filmskih freskah
- 22.40 Diva, francoski film

HTV 1

7.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05
Šolski program - 12.00 Poročila - 12.05
Svet se vrti - 14.00 Poročila - 14.05 Slika
na sliko - 14.50 Zlata leta, serijski film
- 16.00 Poročila - 16.05 Učimo se o Hrva-
ški - 16.35 Huckleberry Finn in prijatelji
- 17.30 Hrvaška država in ljudje - 18.00
Poročila - 18.05 Besede, besede - 18.35
Santa Barbara - 19.30 Dnevnik 1 - 20.05
Hrvaška s svetu - 20.55 Angel, ameriški
film - 22.35 Dnevnik 2 - 23.00 Slika na
sliko - 23.50 Poročila

TV AVSTRIJA 1

9.00 Čas v sliki - 9.05 Hooperman - 9.30
Jour Fixe - 10.30 Vražji sosedi - 12.10
Kuharski nasveti - 12.15 Šiling - 13.00 Čas
v sliki - 13.10 Raj za živali - 13.35 Sinha
Moca - 14.00 Tekmeci na dirkališču
- 14.45 Tramvaji sveta: Lizbona - 15.00
Otroški spored - 17.10 Mini Čas v sliki
- 17.10 Spored po željah - 18.00 Čas v sliki
- 18.05 Mi - 18.30 Blagoslovljena dvojica
- 19.30 Čas v sliki - 20.00 Šport - 20.15
Športna arena - 21.25 Super tipa v Mi-
amiju - 22.50 Iz filmskega sveta - 23.20
Oči morja - 1.15 Tisoč mojstrov

TV MADŽARSKA

5.40 Dobro jutro, Madžarska, magazin
- 8.05 Financial Times za Vzhodno
Evropo - 8.35 Čez dan, informativni pro-
gram - 9.00 Disnejevski filmi in risanke,
ponovitve - 10.45 Igra - 12.00 Poročila
- 17.00 Popoldanski saldo, pregled dogo-
kov dneva - 17.10 Kupi hom to žensko,
115. del mehiške serije - 17.40 Videospoti
- 17.50 Svet denarja - 18.00 Svaki, repo-
rtaža - 18.45 Katoliška kronika - 18.55 Čez
dan - 19.15 Igra - 19.35 O veri za otroke
- 19.40 Večerna pravljica - 20.00 Dnev-
nik, telešport - 20.40 Paglavci, predstavi-
tev musicala - 21.05 Sheridan: Sola obre-
kovanja, TV-igra - 22.35 Kronika, 2.
madžarska armada na Donu, dokumen-
tarna serija - 24.00 Dnevnik, dnevnik
BBC-ja

RTL

6.00 Poročila - 7.00 Dobro jutro, Nemčija
- 8.50 Različne nadaljevanke - 12.00
Opoldanski magazin - 12.30 Mladi in
strastni - 13.20 Kalifornijski klan - 14.15
Springfieldova zgodba - 15.00 Modra kri
- 16.00 Hans Meiser - 17.00 Kdo je tukaj
šef? - 17.30 Grozljivo prijatna družina
- 18.00 Enajst 99 - 18.45 Poročila - 19.15
Eksplozivno - 19.45 Dobri časi, slabi časi
- 20.15 Columbo: Starost ne varuje pred
umori, kriminalka - 22.45 Kulturni maga-
zin - 23.15 Gottschalk - 0.00 Tropska
vročina - 1.00 Grozljivo prijatna družina
- 1.35 Kdo je tukaj šef?

15 DECEMBER TOREK

TV SLOVENIJA 1

9.05 Zgodbe iz šolke - 10.05 Šolski program - 11.10 Sedma steza - 11.40 Zdravila - 12.00 Poročila - 14.15 Zgodovina Slovencev - 14.55 Diva, francoski film - 17.00 Dnevnik 1 - 17.10 Lonček, kuhaj! - 17.25 Risanke - 18.45 Portret: Ladko Korošec - 19.30 Dnevnik 2 - 20.05 Žarišče - 20.35 Osmi dan - 21.40 Sestre, amer. nadaljevanka - 22.30 Dnevnik 3 - 23.40 Sova: Fina gospa, angl. nanizanka; Želite, milord?, angl. nanizanka

Drugi program

14.50 Dosje - 15.30 Sova - 17.20 Svet poroča - 18.00 Studio Koper - 19.00 Orion - 19.30 Dnevnik ORF - 20.00 16 črk, TV igra - 20.30 Gozdarska hiša Falkenau - 21.00 Portret princa Charlesa - 22.00 Omizje - 0.00 Svet poroča

HTV 1

7.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Šolski program - 11.30 Majhen svet - 12.00 Poročila - 12.05 Svet se vrti - 14.00 Poročila - 14.05 Slika na sliko - 14.50 Veliko pričakovanje, serijski film - 16.00 Poročila - 16.35 Malavizija - 17.30 Hrvaška država in ljudje - 18.00 Poročila - 18.05 Govorimo o zdravju - 18.35 Santa Barbara - 19.30 Dnevnik 2 - 20.05 Življenje Jeana Paula Sartra - 21.00 V velikem planu - 22.35 Dnevnik 2 - 23.00 Slika na sliko - 23.50 Poročila

TV AVSTRIJA 1

9.00 Čas v sliki - 9.05 Hooperman - 9.30 Klub za starejše - 10.30 Očetova vrnitev - 12.05 Video razglednica - 12.15 Po sledih erozije - 13.00 Čas v sliki - 13.10 Mi - 13.35 Sinha Moca - 14.00 Tekmeci na dirkališču - 14.45 Jutrišnji mojstri - 15.00 Otroški spored - 15.00 Kralk iz Narnije - 17.00 Mini Čas v sliki - 17.10 Spored po željah - 18.00 Čas v sliki - 18.05 Mi - 18.30 Blagoslovljena dvojica - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Šport - 20.15 Zaznana strast, film - 22.45 Jacknife, film - 0.25 Čas v sliki - 0.30 Manix - 1.20 Tisoč mojstrov

TV MADŽARSKA

5.40 Dobro jutro, Madžarska, magazin - 8.10 Alternativa medicina - 8.30 Čez dan, informativni program - 8.40 Viljem Tell, francoska serija - 9.00 Telcelo - 10.00 Škorpionov ples, francoski film - 11.20 Igra - 12.00 Poročila - 17.00 Popoldanski saldo, pregled dogodkov dneva - 17.10 Kupil bom to žensko, 116. del mehiške serije - 17.40 Videospoti - 18.00 Dejstva, družbeni reportaže - 18.45 Čez dan - 19.20 Rezerviran čas - 19.35 Večerna pravljica - 20.00 Dnevnik, telešport - 20.40 Dinastija Strauss, avstrijska serija: Schani po mnogih peripetijah postane glasbeni direktor dvora - 21.45 Aktualno - 22.10 Čar športa: italijanski nogomet, ameriška košarka in drugi čudeži - 23.50 Dnevnik, dnevnik BBC-ja

RTL

6.00 Dobro jutro in poročila - 8.50 Ponovitev različnih nadaljevanj - 11.00 Viva - 11.30 Družinski dvoboj - 12.00 Opoldanski magazin - 12.30 Mladi in strastni - 13.20 Kalifornijski klan - 14.15 Springfieldova zgodba - 15.00 Quincy - 17.00 Tvegano - 17.30 Kdo je tukaj šef? - 18.00 Enajst 99 - 18.45 Poročila - 19.15 Eksplozivno - 19.45 Dobri časi, slabi časi - 20.15 Nepojasnjene skrivnosti - 21.15 Zor, moški brez meja - 22.15 Eksplozivno - 23.15 Gottschalk - 0.00 Zakon in red - 1.00 Grozljivo prijetna družina - 1.30 Kdo je tukaj šef?

16 DECEMBER SREDA

TV SLOVENIJA 1

10.05 Otroški program - 11.00 Sestre, amer. nad. - 12.00 Poročila - 14.50 Omizje - 17.00 Dnevnik 1 - 17.10 Klub Klobuk - 19.30 Dnevnik 2 - 20.05 Žarišče - 20.35 Film tedna: Pristržno dobrodošli, sodobni nemški film - 22.10 Dnevnik 3 - 22.45 Sova: Radio FM, amer. naziv; Želite, milord?, angl. nanizanka

Drugi program

15.50 Osmi dan - 16.40 Sova - 18.00 Studio Maribor - 19.00 Psiho - 19.30 Dnevnik HTV - 20.00 Športna sredi - 22.00 Škofjeloški oktet

HTV 1

7.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Šolski program - 11.30 Zgodbe o lisici - 12.00 Poročila - 12.05 Svet se vrti - 14.00 Poročila - 14.05 Slika na sliko - 14.50 Veliko pričakovanje, serijski film - 16.00 Poročila - 16.35 Malavizija - 17.30 Hrvaška država in ljudje - 18.00 Poročila - 18.05 Dubrovnik - 18.35 Santa Barbara - 19.30 Dnevnik 1 - 20.05 Klub, avstralski film - 21.40 Obnova Hrvaške - 22.35 Dnevnik 2 - 23.00 Slika na sliko - 23.50 Poročila

TV AVSTRIJA 1

9.00 Čas v sliki - 9.05 Hooperman - 9.30 Kultura - 10.00 Angleščina - 10.30 Archie in Harry, film - 12.10 Reportaže iz tujine - 13.00 Čas v sliki - 13.10 Mi - 13.35 Sinha Moca - 14.00 Tekmeci na dirkališču - 14.45 Družina Meier - 15.00 Otroški spored - 17.00 Mini Čas v sliki - 17.10 Spored po željah - 18.00 Čas v sliki - 18.05 Me ženske - 18.30 Blagoslovljena dvojica - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Šport - 20.15 Papagaj, film - 21.50 Pogledi s strani - 22.00 Aljaska - 22.55 Splendor, film - 0.35 Čas v sliki - 0.40 Ples mrtvih duš, kriminalka - 2.05 Tisoč mojstrov

TV MADŽARSKA

5.40 Dobro jutro, Madžarska, magazin - 8.35 Čez dan, informativni program - 9.00 Viljem Tell, francoska serija - 10.00 Miami Vice, ameriška kriminalka - 11.00 Igra - 11.15 ZOOM, Your English Magazine - 12.00 Poročila - 17.00 Popoldanski saldo, pregled dogodkov dneva - 17.10 Kupil bom to žensko, 177. del mehiške serije - 17.40 Videospoti - 17.50 Svet denarja - 18.00 Za mnogostransko mladino - 18.30 Kulturni referent - 18.45 Za boljši jezik - 18.55 Čez dan - 19.15 Igra - 19.35 Za otroke - 20.00 Dnevnik, telešport - 20.40 To + ono, zabavni magazin - 21.50 Gledališki dnevnik - 22.30 Krog s kredo, politični debatni večer - 0.10 Dnevnik BBC-ja

RTL

6.00 Dobro jutro, Nemčija - 8.50 Ponovitev različnih nadaljevanj - 10.10 Dr. Welby - 11.00 Viva - 11.30 Družinski magazin - 12.30 Mladi in strastni - 13.20 Kalifornijski klan - 14.15 Springfieldova zgodba - 15.00 Modra kri - 17.00 Kdo je tukaj šef? - 17.30 Grozljivo prijetna družina - 18.00 Enajst 99 - 18.45 Poročila - 19.15 Eksplozivno - 19.45 Dobri časi, slabi časi - 20.15 Morilska zvez s kladi-vom, kriminalka

17 DECEMBER ČETREK

TV SLOVENIJA 1

10.10 Otroški program - 10.50 Šolski program - 12.00 Poročila - 14.50 Športna sredi, ponovitev - 17.00 Dnevnik 1 - 17.10 Živ žav - 18.35 Že veste... - 19.30 Dnevnik 2 - 20.05 Žarišče - 20.35 Gore in ljudje - 21.40 Tednik - 22.30 Dnevnik 3 - 23.15 Sova: Dragi John, amer. naziv; Želite, milord?, angl. nanizanka

Drugi program

16.45 Sova - 18.00 Studio Koper - 19.00 Videolestvica - 19.30 Dnevnik TV Koper - 20.00 16 črk, TV igra - 20.35 Po sledih napredka - 21.00 Življenje s sevanjem - 21.30 Umetniški večer: Zagrebška kulturna scena - 23.30 SP v biatlonu: Po sledih napredka - 21.30 Življenje s sevanjem - 22.00 Riff-Raff, angleški film

HTV 1

7.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Šolski program - 12.00 Poročila - 12.05 Svet se vrti - 14.00 Poročila - 14.05 Slika na sliko - 14.50 Veliko pričakovanje - 16.00 Poročila - 16.35 Malavizija - 17.30 Hrvaška država in ljudje - 18.00 Poročila - 18.05 Nobelove nagrade 92 - 18.35 Santa Barbara - 19.30 Dnevnik 1 - 20.05 Spektar - 20.45 Zabavni program - 21.25 Ekrani brez okvirja - 22.35 Dnevnik 2 - 23.00 Slika na sliko - 23.50 Poročila

TV AVSTRIJA 1

9.00 Čas v sliki - 9.05 Hooperman - 9.30 Dežela in ljudje - 10.00 Francoščina - 10.30 Argumenti - 12.15 Teleskop - 13.00 Čas v sliki - 13.10 Me ženske - 13.35 Sinha Moca - 14.00 Tekmeci na dirkališču - 14.45 Antični bogovi in junaki - 15.00 Otroški spored - 17.00 Mini Čas v sliki - 17.10 Spored po željah - 18.05 Mi - 18.30 Blagoslovljena dvojica - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Šport - 20.15 Luce v temi, dobredelniki koncert - 21.50 Pogledi s strani - 22.00 Sedem dni v Memphisu, film - 23.30 Čas v sliki - 23.35 Jaz, najslabši od vseh, film - 1.25 Tisoč mojstrov

TV MADŽARSKA

5.40 Dobro jutro, Madžarska, magazin - 8.05 Financijal Times za Vzhodno Evropo - 8.35 Čez dan, informativni program - 9.00 Viljem Tell, francoska serija - 10.00 Božični glas, ponovitev - 11.00 Igra - 11.15 Letni kolobarji, program za upokojene - 12.00 Poročila - 17.00 Popoldanski saldo, pregled dogodkov dneva - 17.10 Kupil bom to žensko, 118. del mehiške serije - 17.50 Svet denarja - 18.00 Magazin za menedžerje - 18.45 Čez dan - 19.15 Pop rock, intervjuji z zvezdniki - 19.35 Večerna pravljica - 20.00 Dnevnik, telešport - 20.40 Miami Vice, ameriška kriminalka - 21.40 Apropos, Andrés Képes - 22.40 To se je zgodilo, politični pregled - 23.40 Dnevnik BBC-ja

RTL

6.00 Dobro jutro in poročila - 8.50 Ponovitev različnih nadaljevanj - 10.10 Dr. Welby - 11.00 Viva - 11.30 Družinski dvoboj - 12.00 Opoldanski magazin - 12.30 Mladi in strastni - 13.20 Kalifornijski klan - 14.15 Springfieldova zgodba - 15.00 Modra kri - 17.00 Kdo je tukaj šef? - 17.30 Grozljivo prijetna družina - 18.00 Enajst 99 - 18.45 Poročila - 19.15 Eksplozivno - 19.45 Dobri časi, slabi časi - 20.15 Mušketirski obroč, film - 21.15 Klic v sili - 22.15 Športniki leta - 23.15 Gottschalk - 0.00 Zakon v Los Angelesu - 1.00 Grozljivo prijetna družina - 1.30 Kdo je tukaj šef?

RADIO MV - MURSKI VAL - UKV 94.6 MHz (dopolodne tudi SV 648 kHz)

PETEK - 5.40 Prebujajte se z nami - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.15 Začenjamo nov dan... - 7.30 Informacije v slovenščini, nemščini in madžarščini - 8.00 Poročila - 8.10 Dopoldne na MV - 8.15 Mali oglasi - 9.00 Borzni utrip - 9.15 Mariborsko zvočno pismo - 9.30 NSISNMV - lestvica tujih skladb - 10.00 Poročila - 10.30 Prireditve - 11.30 To bi moral biti kabaret - 12.00 Poročila (BBC) - 12.30 Novica dneva - 13.00 Slovo - 16.00 Popoldne na MV - 16.25 Obvestila - 16.30 Poročila - 17.00 Prireditve - 17.30 Alternativno - 18.00 21 232 - 18.30 Poročila (BBC) - 19.00 Vključujemo Radio Slovenija

SOBOTA - 5.40 Prebujajte se z nami - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.15 Začenjamo nov dan... - 7.30 Informacije v slovenščini, nemščini in madžarščini - 7.40 Tržnica - 8.00 Poročila - 8.10 Dopoldne na MV - 8.30 Ponudba v trgovinah - 9.00 Predstavljamo vam - 10.00 Poročila - 10.30 Potepajte se z nami - 11.00 Sobotni gost - 12.00 Poročila (BBC) - 12.30 Novica dneva - 13.00 Slovo - 16.00 Popoldne na MV - 16.25 Obvestila - 16.30 Poročila - 17.00 Prireditve - 17.30 Mali oglasi - 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi - 18.30 Poročila (BBC) - 19.00 Vključujemo Radio Slovenija

NEDELJA - 8.00 Začenjamo nov dan... - 8.30 Horoskop - 8.45 To bi moral biti kabaret - 9.10 Misel in čas - 9.30 Srečanje na Murskem valu - 10.30 Nedeljska kuhinja - 12.00 Poročila - 12.15 Nedeljsko postno premišljevanje - 12.30 Minute za kmetovalce - 13.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi - 18.00 Panonski odmevi - 18.30 Poročila (BBC) - 19.00 Vključujemo Radio Slovenija

PONEDELJEK - 5.40 Prebujajte se z nami - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.15 Začenjamo nov dan... - 7.30 Informacije v slovenščini, nemščini in madžarščini - 8.00 Poročila - 8.10 Dopoldne na MV - 8.15 Mali oglasi - 9.00 Porabsko zvočno pismo - 9.15 Zgodilo se je - 10.00 Poročila - 10.30 Šport - 12.00 Poročila (BBC) - 12.30 Novica dneva - 13.00 Slovo in vključitev Radia Slovenija - 16.00 Popoldne na MV - 16.25 Obvestila - 16.30 Poročila - 17.00 Evropa v enem tednu - 17.30 Šport - 18.00 S kranjskim, cekron pa z marelof - lestvica narodnozabavne glasbe - 18.30 Poročila (BBC) - 18.35 Bilo je nekoč - 19.00 Vključujemo Radio Slovenija

TOREK - 5.40 Prebujajte se z nami - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.15 Začenjamo nov dan - 7.30 Informacije v slovenščini, nemščini in madžarščini - 7.45 Ljubljansko zvočno pismo - 8.00 Poročila - 8.10 Dopoldne na MV - 8.30 oziroma gost dneva, mali oglasi, glasba tako in drugače (ob 10.00 poročila)... - 12.00 Poročila (BBC) - 12.30 Novica dneva - 13.00 Slovo - 16.00 Popoldne na MV - 16.25 Obvestila - 16.30 Poročila - 17.00 Kost popoldneva - 17.30 Srebrne niti - 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi - 18.30 Poročila (BBC) - 19.00 Vključujemo Radio Slovenija

SREDA - 5.40 Prebujajte se z nami - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.15 Začenjamo nov dan - 7.30 Informacije v slovenščini, nemščini in madžarščini - 7.45 Zagrebško zvočno pismo - 8.00 Poročila - 8.10 Dopoldne na MV - 8.15 Mali oglasi - 9.00 Kličemo banko - 10.00 Poročila - 10.30 Iščejo za vas - 12.00 Poročila (BBC) - 12.30 Novica dneva - 13.00 Slovo - 16.00 Popoldne na MV - 16.25 Obvestila - 16.30 Poročila - 17.00 Poslušamo vas - 17.30 Mali oglasi - 18.00 Na narodni farmi - 18.30 Poročila (BBC) - 19.00 Vključujemo Radio Slovenija

ČETREK - 5.40 Prebujajte se z nami - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.15 Začenjamo nov dan - 7.30 Informacije v slovenščini, nemščini in madžarščini - 7.35 Svetuje kmetijski strokovnjak - 8.00 Poročila - 8.10 Dopoldne na MV - lestvica domačih zabavnih skladb Sedem veličastnih, kost oziroma gost dneva (ob 10.00 poročila)... - 12.00 Poročila (BBC) - 12.30 Novica dneva - 13.00 Slovo - 16.00 Popoldne na MV - 16.25 Obvestila - 16.30 Poročila - 17.00 Kost popoldneva - 17.30 To sem jaz - 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi - 18.30 Poročila (BBC) - 19.00 Vključujemo Radio Slovenija

Svet zavoda POKRAJINSKE
IN ŠTUDIJSKE KNJIZNICE
Murska Sobota, Grajska 2

razpisuje

RAVNATELJA

Pokrajinske in študijske
knjižnice za dobro štirih let.

Poleg splošnih pogojev morajo
kandidati izpolnjevati še na-
slednje pogoje:

- visokošolska izobrazba hu-
manistične smeri,
- strokovni izpit za bibliote-
karja,
- najmanj 5 let delovnih izku-
šenj po opravljenem stro-
kovnem izpitu,
- da je pri svojem delu dose-
gel delovne rezultate, iz ka-
terih izhaja, da bo lahko
uspešno opravljal delo rav-
natelja.

Kandidati naj pošljejo prijave
z dokazili v 15 dneh po objavi
razpisa na gornji naslov.
Kandidati bodo o izbiri obveš-
čeni v zakonskem roku.

KMETIJSKA ZADRUGA
KAPELA
UPRAVNI ODBOR Kapelski
Vrh 5

razpisuje dela in naloge

DIREKTORJA KZ

Kandidati za razpisana dela in
naloge morajo poleg splošnih
pogojev, določenih z zakonom,
izpolnjevati še naslednje:

- visoka ali višja šola kmet.
- smeri, 3 leta del. izkušenj
- srednja šola kmet. smeri,
- 5 let del. izkušenj

Prijave z dokazili o izpolnjeva-
nju pogojev naj kandidati po-
šljejo v 8 dneh po objavi na
naslov: KZ KAPELA, Kapelski
Vrh 5, 69252 Radenci.

BELTINCI, Ravenska 27,
tel.: 42 151
ČRENŠOVCI, Prekmurske
čete 20

UGODNO

pajkice
1.350 SIT

TRSTNE CEPLJENKE

Trsničarske skupnosti Jur-
šinci
lahko naročite - kupite tudi
letos pri gostilni Hančik, Do-
brovnik 238, tel.: 79 029.

Cene so iste kot v Juršincih
pozitivna selekcija 100 SIT/kos
klon, selekcija 120 SIT/kos

Prodajamo samo cepljenke
prve kakovosti.

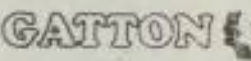
TUDI V POMURJU SLUŠNI APARATI SIEMENS

POCENITEV:

TRITON 3000, trikanalni AGC,
računalniško programiran po
vašem avdiogramu...
NAMESTO 2.000 DEM
V DECEMBRU 700 DEM

SIEMENS

Vsak četrtek
od 9. do 13. ure
ABA OPTIKA
MURSKA SOBOTA
Lendavska 8
Telefon: 21 703

Inf. ob sredah: tel. (062)
513 698
od 19. do 20. ure

OBČINA MURSKA SOBOTA Sekretariat za obč. upravo

razpisuje

JAVNO DRAŽBO

najdenih in odvzetih koles, ki bo v sredo, 16. decembra 1992, ob 14.
ur na dvorišču Komunalnega podjetja Murska Sobota, Kopališka 1,
M. Sobota.

TIPO

Ledavsko nas. 31
(pri starem mlinu)
tel.: 31 250

NAJBOLJE ZALOŽENA TRGOVINA Z AVTOMOBILSKIMI DELI V POMURJU

vam ponuja po najnižjih cenah
- za vsa vozila izpušne lonce in vetrobranska stekla
- sedežne prevleke - modernih vzorcev za vse tipe avtomobilov
- rezervne dele za golf, zastavo, renault, lado, daihatsu
- po naročilu tudi za druge avtomobile
Možnost plačila (nad 10.000 SIT) na dva obroka.
Našim zvestim kupcem se zahvaljujemo za zaupanje in jim želimo
veliko osebnih in delovnih uspehov v novem letu.
Obiščite nas, zadovoljni boste!

VESTNIK

Izdaja podjetje za informiranje

Murska Sobota

Časopisni svet: dr. Jože Bedernjak, Štefan
Cigut, Zlatko Erlih, mag. Dalibor Geder, Cilka
Jakelj, Rajko Stupar, dr. Aleksander Šitar

Uredništvo: Irma Benko (direktorica in glavna urednica), Janez Votek (odgo-
vorni urednik), Ludvik Kovač (namestnik odgovornega urednika), Bernarda
Balažec-Peček, Jani Dominko, Jože Graj, Majda Horvat, Milan Jerše, Feri
Maučec, Štefan Smej, Štefan Šobenčan (novinarji), Ksenija Šomen (tehnična
urednica), Nataša Juhnov (fotografinja), Nevenka Emri (lektorica).

Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Slovenska 41. Telefoni:
novinarji in odgovorni urednik 21-383, 21-064 in 25-019, glavna urednica in
direktorica 22-403, računovodstvo in tajništvo 21-383 in 21-064, GPS (trženje)
22-403, telefaks 22-419. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo.
Naročnina za 4. trimesečje 1992 je 850,00 SIT, za podjetja 1.500,00 SIT, za
naročnike v tujini 80 DEM letno.

Tekoči račun pri SDK Murska Sobota: 51900-603-30005. Devizni račun pri
Abanki Ljubljana 50100-620-00112-5049512.

Tisk: Tiskarna Ljudske pravice, Ljubljana. Na podlagi mnenja Ministrstva za
informiranje št. 16/IB z dne 30. 1. 1992 se šteje tisk Vestnik med proizvode
informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje
pet odstotni davek od prometa proizvodov.

agencija za trženje
Vodja agencije: Renata Bakan - Ficko
Propagandisti: Nataša Praprotnik, Francšek Štefanec, Ro-
bert Perš
Oblikovalec: Endre Gonter

Dajavnost: svetovanje, stiki z javnostjo in publiciteta
(izdelava vseh vrst informacij za javne medije, pisarne,
konference, pokroviteljstva, protokoli), oglaševanje v me-
dijih (oglasni v tiskanih medijih, radijski in televizijski spoti in telopi, plakati,
leptaki, letaki), publikacije (izdelava vseh vrst prospektov, oblikovanje,
lektoriranje in prevajanje), grafično oblikovanje (oblikovanje celostnih
podob in posameznih komunikacijskih sporočil), fotografiranje, organizi-
ranje prireditiv

Naslov agencije: Slovenska 41, M. Sobota
Telefoni: 21 383, 21 064, 22 403
Telefaks: 22 419

TEMPO

Trgovina z mešanim blagom
Lenti, Takarek kôz 8

Če Vas pot pripelje v Lento, obiščite našo trgovino! V decembru
velika božična in novoletna razprodaja:

- plinske peči od 17.000 Ft
- peč na petrole iz Japonske že od 20.700 Ft
- športna oprema - trenirke, športne majice, nogometne žoge od 1300 Ft.

IN ŠE DRUGA PONUDBA:

- gospodinski aparati, kmetijsko in vrtno orodje, razna semena,
škropivo za sadjarje in vinogradnike

DELOVNI ČAS: od 8. do 18. ure, v soboto od 8. do 12. ure.
Na srebrno in zlato nedeljo trgovina odprta od 8. do 17. ure.

MURSKA SOBOTA
Ciril-Metodova ul. 50
Tel.: 32 501

Zima je lepa,
a hladna.
Pravočasno
nas obiščite,
toplo vas
bomo
oblekli!

Že tri leta
smo
z vami!

MURSKA SOBOTA
Sloimškova 55, tel.: 32 502

- eleganca
- udobnost
- uspeh

Obiščite
nas!

PROIZVODNJA, TRGOVINA, VELEPRODAJNO SKLADIŠČE, UPRAVA

MURSKA SOBOTA, Lendavska 29 b
(bivša Platana), tel.: 32 500
Odprto ob delavnikih od 7. do 16.30 ure

Iz lastne proizvodnje nudimo:

- mehčalca za perilo MAXILAN
in BIMOLAN
- tekočino za pranje posode BIMAT
- šampon za pranje las BIMAY
- za vašo prožno, nežno in mehkejšo
kožo uporabljajte BIMO-SAN

motorna vozila

TAM 6500, s kesonom, lahko tudi po
delih, napredaj. Puconci 96. - m-rp
PEUGEOT 405 GR. december 1988,
ugodno prodam. Gornja Bistrica 124. p.
Črenšovci. - m542

FIAT 125 PZ prodam. Nemčavci 7,
tel.: 23 667. - m534

HONDA CIVIC 1600 i. letnik 1990,
motorno kolo BMW 250. letnik 1954,
škopilnico za traktor Tomo Vinkovič in
plug, 10 colni, za traktor Tomo Vinko-
vič, nov, prodam. Tel.: 31 121 ali Ro-
žički Vrh 20 ali Lendavska 43 a. M.
Sobota. - m531

ENOOSNO PREKUCNO PRIKO-
LICO, do 5 ton, lahko z okvaro ali že
dotrajano, kupim. Tel.: 82 265. - m504
FORD ESCORT 1.4i, letnik 1990, ju-
nij, ugodno prodam. Tel.: 65 217, vsak
dan od 16. do 20. ure. - m530

OPEL KADETT, starejši letnik, re-
gistriran do konca junija 1993, prodam.
Janez Golob, Nasova 10, Apače.
- m3416

WARTBURG, starejši letnik, re-
gistriran do septembra 1993, z dodatno
zimsko opremo, prodam. Tel.: 61 568.
- m3413

HYUNDAI PONY 1.5 GLS, letnik
1991, prodam. Tel.: 40 235. - m526

ZASTAVO 101, vozno, starejši let-
nik, prodam v celoti ali po delih.
Turnišče, Št. Kovača 50. - m505

TOVORNO VOZILO TAM 2001
s kontejnerjem za prevoz 30 AŽ panjev,
vozen z B-kategorijo, prodam. Tel. 87
874. - m3988

ZASTAVO 750 SC, registrirano do
oktobra 1993, prodam. Tel.: 24 889.
- m490

MERCEDES 190 E, letnik 1983,
športno opremljen, prodam. Tel.: 87
075. - m496

ZASTAVO 850, neregistrirano, let-
nik 1981, vozno, prodam. Kuzma 12.
- m485

ZASTAVO 101, starejši letnik,
vozno, registrirano do maja, 1.000
DEM, in kamin za 300 DEM ugodno
prodam. Turnišče, Štefana Raja 17.
- m500

GOLF, letnik 78, štiri vrata, registri-
ran do sep. 93, z veliko dodatne
opreme, prodam. Tel.: 41 124. - m483

GOSPODINJE!

Če vam zamrzovalna skrinja
toči ali ledeni, pokličite
IZOLACIJSKI SERVIS
F. HAJDINJAK,
Gornji Slaveči 6, Kuzma
tel.: 55 071

Popravilo z garancijo na va-
šem domu.

kmetijska mehanizacija

NOVO ENOOSNO PRIKOLICO,
4 t, prodam za 200.000 SIT in dvoosno
prikolico z zabojem, 10 m3, 2 mm
stranice, 490.000 SIT. Tel.: 82 580. - m-pf

TRAKTORSKE PLUGE in izruval-
nik krompirja, enoredni, prodam. Me-
loje 34 a, Dokležovje. - m486

TRAKTOR STEYR 188, 28 KS, bre-
zhiben, prodam. J. Halb, Pertoča 63,
tel.: 57 179. - m521

ZETOR 5211 nujno prodam. Jože
Recek, Plince 100, Gornja Radgona.
- m3414

TRAKTOR URUSUS 360 prodam.
Frana Kozarja 10, Veržej. - m343

TRAKTOR IMT 558 ugodno pro-
dam. Drago Rajšp, Kutinci 12, Videm
ob Števanici. - m3415

TRAKTOR IMT 560 s priključki pro-
dam. Korovci 11, tel.: 40 187. - m499

posesti

VINOGRAD, 650 trsov, in počitni-
ško hišico v Pincah zamenjam za počit-
niško hišico na morju. Tel.: 042 814 549.
- m4875

NA GORIČKEM v Moščančah pro-
dam 8.600 m2 zemlje. Tel.: 067 77 864.
- m343

VRSTNO HIŠO v III. gradbeni fazi,
zastekljeno, v stanovanjskem naselju
v Černelavcih ugodno prodam. Tel.: 21
958. - m492492

GOSTINSKI LOKAL na relaciji
Beltinci-Murska Sobota vzajem v na-
jem ali kupim ali kupim primerno za-
dalno parcelo na relaciji. Naslov
v upravi lista. - m490

TRAVNIK v Skakovcih, 56 arov, in
Zastavo 101, neregistrirano, letnik
1977, prodam. Tel.: 46 639. - m518

0,24 HA NJIVE v k.o. Nemčavci,
0,40 ha njive in 0,70 ha gozda v k.o.
Martjanci prodam. Tel.: 24 889. - m490

OGRAJEN VRT v Radostavcih pro-
dam ali dam v najem. Tel.: (062) 775
861. - m3984

VINOGRAD z majhno počitniško hi-
šico v Moravcih, blizu termalnega kopa-
lišča Mala Nedelja (Bučkovič), velikost
20 arov, prodam. Tel.: 87 699, popul-
dan. - m3986

GOZD, 79,20 ara, v Gerlinčih, pro-
dam. Marija Maučec, Kocljeva 14 g. M.
Sobota. - m481

DVOOSNO NOVO STANOVA-
NJE, takoj vseljivo, v Gornji Radgoni
prodam za gotovino.
Informacije po telefonu: 65 377.
- m503

RTV SERVIS
MARJAN ZEMLJIČ
Glavni trg 14
69240 LJUTOMER
tel.: 81 580

POSEBNA PONUDBA - SAT TV
komplet sistem z montažo za spre-
jem satelitskih programov (HI-FI
stereo), antena prem. 90.
CENA: 649 DEM
plačljiva v SIT
garancija 1 leto

POSTANITE NAROČNIK VESTNIKA

Morda boste prav Vi tisti, ki mu
bo sreča namenila NISSAN
SUNNY HATCHBACK.

Lepo, dinamično, mi-
lastno in športno vozilo z
osebno stilom, namen-
jeno ljudem, ki z izbiro av-
tomobila želijo poudariti
lastno osebnost.

Med naročniki ga bomo izžrebali meseca marca 1993.

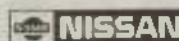
Če se niste naročnik Vestnika, izpolnite prijavnico in postanite član
družine. Če boste to storili do novega leta, boste prejeli božični Vestnik s volodje-
zastonj.

Novi lastnik NISSANA
SUNNY HATCHBACK je med
vami!

NAROČILNICA

Podpisani _____
kraj _____ ulica _____
poštna številka _____ pošta _____
naročam VESTNIK.
Naročnino bom poravnal po prejemu položnice.
Vestnik, Slovenska 41, 69000 Murska Sobota

AVTOHIŠA MURSKA SOBOTA d. o. o.

zavarovalnica triglav d. d.
območna enota M. Sobota

GARAŽO v bližini III. osnovne šole
dam v najem. Tel.: 23 712. - m511
DVOOSNO KOMFORTNO STA-
NOVANJE v Murski Soboti prodam.
Ponudbe pošiljite na upravo lista pod:
DOGOVOR - M488

razno

PREKLIC. Preključnem veljavnost
spričevala o končani OŠ, izdani leta
1989/90 na OŠ Grad. Tadej Ropoša,
Grad 61. - m493

96-BASNO HARMONIKO z 8 regi-
stri Melodija, steklen ustnik za B-klari-
ni znamke Vandore, fotoaparati Zenit
s flešom na več oborok ugodno na-
prodaj. Tel.: 23 619. - m343

BUČNO SEME odkupim in BT 50
prodam po delih. Tel.: 65 329 m536

VINO, belo mešano, z analizo, oce-
njeno s 16,5 točke, več tisoč litrov, pro-
dam. Cena zelo ugodna od 100 do 110
SIT za liter - odvisno od količine. Do-
brovnik 238, tel.: 79 029. - m-pp

HRAST, razžagan, 6 m3, in 2 m3
jesenovega lesa prodam. Tel.: 40 022,
od 7. do 14. ure. - m531

OLJNI GORILNIK THYSEN
z elektronom Dafoss prodam. Casar,
Bogojina 104 b. - m519

NOVO! Uglajevanje in popravilo
klavirjev in pianinov, harmonik, kitar.
Akviziterstvo za izdelke Melodije Men-
geš, Musica - Varga M. Sobota, Koc-
ljeva 2, tel.: 22 040. - m2742

Z MALO KAPITALA do dobrega
zasluka v prostem času. Tel.: 062 302
983. - m519

SATING, individualni satelitski si-
stemi z montažo - 700 DEM. Obročno
odplačevanje. Servis zagotovljen. Slave
Klavore 1. M. Sobota, tel.: 23 433.
- m526

TERVO, I TRDI, 4 in 5 cm, 50 % ce-
neje, prodam. Tel.: 24 929. - m525

KOMBINIRANI OTROŠKI STOL-
ČEK, vzmetnico jogi 60 x 120, otroški
ležajnik, stajico, spalno vrečo, torbo za
doročnika in tekstil (pajacki, plišaste
majčke, hlače, jope), do enega leta star-
osti, po minimalnih cenah naprodaj.
Tel.: 32 123, vsak dan od 17. do 20. ure.
- m515

SMUČI ELAN z vezmi Tirolia in čev-
lje šteje 39-40 prodam. Gornja Bistrica
188, tel.: 70 314. - m514

UGODNE CENE v decembru: Fri-
zerstvo Picolo, Prežihovega Voranca
5 (med kinom in I. osnovno šolo) -
trajna ondulacija od 1300 do 1500,
frizura s fenom od 300 do 400 in vodna
ondulacija samo 300 tolarjev. Tel.: 24
652. - m462

RAGER Radoje Dakić prodam.
Tel.: 41 317. - m484

VEČJO KOLIČINO SENA in bočno
koso Dubrava prodam, Bakovci Panon-
ska 37. - m502

ČESNJEVE IN HRASTOVE SUHE
DESKE, vseh dimenzij, nujno kupim.
Tel.: 70 255. - m495

SKOBELINI STROJ, poravnalko,
leseno ogrodje in krožno žago, cirku-
larko, prodam. Franc Gaber, Banovci
2 c. - m480

LOVSKI PUŠKI, bokarico in puško
prodam. Mauko, Plitviki Vrh 30.
- m3418

ZELO UGODNO - NAJČENJEŠE
IGRAČKE: televizija 1500 SIT, 1500
mobički, daljinski od 500 do 1000
punčka, ki joka in pleza, 1500 SIT, 1500
trgovine in pri nakupu na veliko dodatni
popust. Delavnica-trgovina S. - trgovina
Rugelj, Omega commerce, C.
Gederovska 11. Tel.: 32 920. - m462

PIANINO PETROF, star leta 1950,
prodam. Bagar, Gornji Petuški Vrh 50.
- m513

PEČ ZA CENTRALNO OGREVANJE
FERROTHERM, 40.000 kcal/h, kalori-
čno novo, dvobrazni plug, visoki klienti,
črna bule TV in barvni TV ter avto Ford
XL, prodam. Anton Kocuvan, Prežihovega
Vorca 39. - m3985

živali

PUJSKE prodam. Bertalanek La-
merje 28, p. Puconci. - m482

PSARNA prodaja različne vrste
ovčarja z rodovnikom. Lukov, Koc-
ljeva 2, tel.: 22 040. - m528

PUJSKE prodam. Trupar, Koc-
ljeva 2, tel.: 22 040. - m527

Pri ZAHVALI za

Francem Fajsem

je pri objavi prišlo do napake. Pravilen priimek pokojnika je Fajs in ne Fras, kot je bilo objavljeno v Vestniku. Za napako se prizadeti družini opravičujemo.

DAMIR BANFI

POGREBNE STORITVE
OPREMA IN VZDRŽEVANJE POKOPALIŠČ

odprto od 00.00 do 24.00

Veščica 17
69000 MURSKA SOBOTA
tel: (069) 32 802

Za vse skrbi in vso ljubezen,
kar dragi oče si nam dal,
zdaj ko brez tebe smo ostali,
ti večna bodi hvala.

ZAHVALA

V 68. letu starosti nas je nepričakovano zapustil naš dragi mož, oče, dedi, tast, brat

Bela Hodošček
iz Zenkovec 55

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, darovali vence, šopke in v dobrodelne namene, izrekli ustna in pisna sožalja ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna hvala Lovski družini Cankova in Križevci ter vsem lovskim prijateljem za sodelovanje pri pogrebu, govorniku in rogistom za odigrano slovo ter Tišino. Hvala tudi g. duhovniku za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Žalujoci vsi, ki smo ga imeli radi

Oh, kako boli, ko ljubo mamu izgubiš.
Skrb, delo in trpljenje
tvoje je bilo življenje.
Bolečine si prestala,
zdaj boš v grobu mirno spala.

ZAHVALA

V 84. letu nas je zapustila naša draga žena, mama in stara mama

Marija Magdič
roj. Zver
iz Kamovec 37

Oh boleči izgubi drage mame se zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, darovali vence, šopke, za svete maše in dobre namene ter izrekli ustna in pisna sožalja. Hvala gospodu župniku Krampaču za pogrebni obred, pevcem iz Nedelica za odpete žalostinke in vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti do njenega večnega doma. Vsem Bog plačaj!

Žalujoci: z bolečino v srcu vsi njeni, ki smo jo imeli radi

Rad bi ohranil samo to malo,
kar je najbolj moje,
kar se v drugih ne ponovi,
kak droben spomin, ki ne bo minil,
da bo priča zame: Nekoč je bil...
(E. Fritz)

ZAHVALA

V 67. letu starosti nas je nenadoma zapustil naš dragi mož, oče in stari oče

Janez Lukač
iz Puconec

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v tem težkem trenutku stali ob strani. Hvala g. duhovniku za obred, pevcem za odpete žalostinke ter govornici KS za besede slovesa ob odprtem grobu. Hvala vsem, ki ste darovali vence in cvetje ali pa denar za darovanje cvetje namenili za dobrodelne namene. Hvala delavcem podjetja Agromerur. Hvala vsem, ki ste pokojnika pospremili k poslednjemu počitku.

Žalujoci: žena Marija, sin Stefan z družino in drugo sorodstvo

V SPOMIN

Boleč in žalosten je spomin na 10. december, ko mineva leto žalosti, odkar nas je za vedno zapustila naša draga

Marija Horvat-Vogrinc
iz Murske Sobote

Žalostni in potrti obiskujemo tvoj grob. Hvaležni smo za vse, kar nam je dalo tvoje dobro srce. Prisrčna hvala vsem, ki obiskujete njen grob, ji prinašate cvetje in prižigate sveče.

Vsi njeni

Že leto dni te zemlja krije,
v grobu mirno spiš,
a med nami še živiš.

13. decembra bo minilo leto dni, odkar nas je zapustil naš dragi življenjski sopotnik, atek, sin, brat in stric

Valter Zadravec
iz Fulneške ulice
v Ljutomeru

Hvala vsem, ki se ga spominjate

Umrla je naša upokojenka

Julijana Kikec
babica

Dolgoletno sodelavko bomo ohranili v lepem spominu.

Zdravstveni dom Murska Sobota

Niti z bogom nisi rekla
niti roke nam podala,
smri prerana se je vzela,
a v naših srcih boš ostala.

ZAHVALA

V 32. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga mama, hčerka, sestra in nečakinja

Marija Koren
iz Lipe 128

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam pomagali v najtežjih trenutkih, nam izrekli sožalje, darovali vence, cvetje in za svete maše ter jo spremljali na njeni zadnji poti. Posebna hvala g. kaplanu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku za poslovilni govor. Vsem še enkrat - iskrena hvala.

Žalujoci: hčerka Monika, mama Marjeta, sestra Zalika in brat Francek z družinami ter teta Marija in strici Jožek, Pištek in Avgust z družinami

Oh, kako boli, ko ljubo mamu izgubiš.
Skrb, delo in trpljenje
tvoje je bilo življenje.
Bolečine si prestala,
zdaj boš v grobu mirno spala.

ZAHVALA

V 61. letu starosti nas je zapustila draga žena, mama, babica in sestra

Gizela Huber
roj. Grah
iz Kruplivenika 68

Z žalostjo v srcih se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, znancem prijateljem in vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, darovali vence, šopke in sveče ter nam izrekli sožalja. Posebna hvala kirurškemu oddelku, dr. Urbancu, g. duhovniku Kuharju za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke. Hvala kolektivu Zvezde, sodelavcem z Dunaja, iz Mure, Name ter DPG-ja iz Velenja. Vsem še enkrat - iskrena hvala.

Žalujoci: mož Franc, hčerka Agica z Danielom, sin Franc z otrokoma, hčerke Angela, Dragica, Marjana, Cilika z družinami, sestra in brat z družinama

Truplo tvoje zemlja krije,
v hladnem grobu mirno spiš,
tvoje srce več ne bije,
bolečine več ne trpiš.
Nam pa žalost srce trga,
solza lije iz oči,
dom je prazen in otožen,
ker tebe več med nami ni.

ZAHVALA

V 84. letu starosti nas je po težki bolezni zapustil dragi mož, oče in dedek

Andrej Kociper
iz Odranec

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in botrini, ki so nam ob težkih trenutkih stali ob strani, darovali vence, cvetje ter za sv. maše, nam pa izrekli sožalje. Hvala zdravstvenemu osebju internega in kirurškega oddelka. Prisrčna hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke ter govornici za besede slovesa.

Žalujoci z bolečino v srcu: žena Terezija, sinovi Štefan, Martin, Vencislav in hčerka Marija z družinami ter vnuki in pravnuki

S smrtjo sina si omagal
in z življenjem se boril,
vsem si vedno rad pomagal,
mene samo si pustil.

ZAHVALA

V 59. letu starosti me je za vedno zapustil dragi mož

Maks Hafner
iz ulice Staneta Rozmana
v Murski Soboti

Ob boleči izgubi mojega moža se iskreno zahvaljujem vsem, ki ste mi v najtežjih trenutkih stali ob strani, mi kakorkoli pomagali, darovali cvetje in za svete maše, mi izrekli pisno ali ustno sožalje, in vsem, ki ste ga tako množično pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala tudi g. kaplanu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, g. Ružiču za poslovilne besede in g. Marušiču za odigrano Tišino. Hvala tudi sodelavcem SGP Pomgrad.

Murska Sobota, 24. november 1992

Žalujoca žena Marija, bratje in sestre ter drugo sorodstvo

V SPOMIN

14. decembra bo minilo deset žalostnih let, odkar nas je zapustil naš dober mož, oče in dedek

Štefan Lipič
iz Maribora

Težko smo doumeli resnico, da te ni več med nami. Še so ostali sledovi tvojih pridnih rok, a v naših srcih še vedno živiš in boš živel, dokler bomo živeli mi. Hvala vsem, ki se ga še spominjate, obiskujete njegov grob, prinašate cvetje in prižigate sveče.

Žalujoci vsi njegovi

Ne jokajte ob mojem grobu,
le riha k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpela sem,
in večni mir mi zaželite.

ZAHVALA

Po dolgi in težki bolezni nas je v 80. letu starosti zapustila draga mama, tašča, stara mama, prababica, sestra, svakinja, botra, teta in sosed

Karolina Čahuk
roj. Hujs
iz Sercejevega naselja 18
v Murski Soboti

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste jo imeli radi, ji poklonili cvetje, nam izrekli sožalje ter jo spremlili na njeni zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni sosedama gospe Solarjevi in gospe Baranjevi, ki sta nam v težkih trenutkih priskočili na pomoč. Prav tako se zahvaljujemo gospodoma seniorju Novaku in duhovniku Balažicu za lep pogrebni obred. Iskrena hvala pevskega zbora za odpete žalostinke

Vsi njeni

»Presviti, če me bojo Slovenčeki izvolili v državni zbor, Vas budem zaprosil, da bodele moj osebni spovednik in Vam nebude trebalo oditi iz Razkrižja, ki je navek bilo hrvatsko, ali meni bude predcednik moje stranke Ivan Trnovček pomagal, da to opet bude hrvatsko! Vi se bodele vratile me svoje Razkrižance. Bok.« Tole brzopismo, ki ga je kroatoslovenec Dane Franjo Katalinič-Katilina poslal precastitemu razkriškemu župniku Slavičku, so posebni agenti rubrike Kri in zemlja, »Kleklinovi dičacje« imenovani, prestregli na murskem mostu. Katilininemu podpisu na sporočilu je sledilo nekaj podpisov soboških vrteških vzgojiteljic, ki so svojo lojalnost obema gospodoma izprizale še s priloženimi kodri las in nekaj drugimi pilacijskimi dodatki, ki so v purgerskih krogih znani pod nazivom sramne dlake.

Vsa prizadevanja gentilemana dr. Ljuba Sirca – Davamljubimrukujja so padla v vodo. Z izboljšanjem srbsko-slovenskih odnosov ne bo nič, ker na listi liberalnih demokratov ni uspela Zdenka Vidović, uspel pa je Dane Franjo Katalinič-Katilina.

»Saj sem rekel, da je Drnovšek polalbanec, zato v svoji stranki noče Srbov, ampak samo Hrvate,« je izjavil Vito mir Grosslovenec, ko se je približe seznanil s prekmurjskimi kandidati na volitvah.

Ko je narodni demokrat Stanko Maučec videl, kako dobro so se v njegovem volilnem okraju s Hrvatom Kataliničem odrezali liberalni demokrati, je v stranki ustanovil janičarsko sekcijo in za naslednje volitve sklenil angažirati svojega dolgolemega srbskega prijatelja Milorada Vidovića, ki ni v neposrednem sorodstvu z Zdenko Vidović. Vendar je prišel prepozno, ker je Radodela že najel krščanski demokrat Ivan Obal.

Če je Obal avstrijski priimek. Halb, Rajnar, Ali in Turner nemški, Farkaš, Sipoš in Gerencer madžarski, Džuban turški oziroma zaporoški, Novak slovaški, Kelemen medžimurški, Žerdin francoski, Korošec koroški... potem je skrb Prezidija za domačo kri in zemljo razumljiva.

Potem tudi ni čudno, da so na madžarski listi kandidirali Bernjakova, Murišič in Požončeva.

Mariško Pozsoncz, ki jo smemo zdaj, ko je znova poslanka madžarske narodnosti, znova imenovati Marijo Požoncz, je Prezidij prekmurske republike kot politično veteranko povabil v svoje vrste. Odgovorna bo za protokol, ker ima izkustva z rdečimi lupini in častnimi četami. Njeno ljubkovalno ime v tem častitem organu bo »anju Mariška«.

Veliki (debeli) vodja stranke Ka je nega je na vprašanje, zakaj je njegova stranka, ki je na teh volitvah zastopala regionalne interese prekmurske republike, dobila nič glasov, čeprav je prekmurjski regionalizem starejši od štajerskega in primorskega, ki sta bila uspešnejša, odgovoril:

»Zato, ker Prekmurci v teh dneh razmišljajo, če se ne bi znova pridružili zagrebški nadškofiji in so volili Hrvate namesto domorodcev.«

KESEDA NI KONJ

Miklavži – takšni in drugačni

Brez sladkih »vragcov« se z Miklavževim sejma ne sme nihče vrniti.

Miklavž je bil radodaren tudi za naročnike Vestnika: eden njih bo postal srečni lastnik nissana.

»Miklosovo senje« je bilo to leto v Murski Soboti v soboto, 5. decembra, kajti v nedeljo (na sam Miklavžev dan) so bile volitve. Kljub soboti, predvolilnemu molku ter deževnemu in vetrovnemu vremenu, je bila na glavni Slovenski ter stranskih ulicah nepopisna gneča. Tradicija je pač tradicija, na »Miklosovo senje« v Soboti se mora iti, se že najde kakšen razlog. Tudi organizator letošnjega »mikloševanja« je bilo Turistično društvo Murska Soba, izbira je bila »klasična«, kar pomeni, da je bilo še vedno premalo avtentičnih in zanimivih izdelkov – prav gotovo bi jih več našli na podobnem novem sejmu v Ljubljani. Kljub temu pa so obiskovalci, med katerimi je bilo precej Avstrijcev in Madžarov, našli kar precej koristnih in cenejših stvari. In tudi to je smisel sejemskega vrveža, še bolj pa, da se srečaš z znanci, spiješ kozarec kuhane vina in prigrizneš kuhane klobase ali druge dobrote, ki na ulici teknejo bolj kot doma.

bbp
FOTO: Nataša Juhnov

Radgonski mehurčki

Radgonski mehurčki bodo šumeli tudi v prihodnje. Kajti ti mehurčki se ne pridobivajo z milnico, ampak na prav poseben način: osnova mora biti priznana kakovost, ki diši, ima prijetno barvo in vabljeni okus. Temu se prida (kako, to je skrivnost »šampanjezerjev«) primerna količina »pritiska« in ob rahlem stresanju ter ogrevanju prišumijo ti mehurčki na plan. Kako visoko in kako močno bodo prišumeli, je odvisno od stresanja in ogrevanja. Strokovnjaki vam bodo svetovali, da je bolje, če ne pridejo na plan, ampak začnejo šumeti šele v kozarcih.

Tako, to je bila mala lekcija o pridobivanju »radgonskih mehurčkov«, iz katere je razvidno, da se »radgonski mehurčki« ne pridobivajo iz milnice, v kateri se pere umazano perilo (čeprav tudi to ni slaba različica!). Moram pa povedati, da je v Gornji Radgoni in njeni okolici osnove za pridobivanje »radgonskih mehurčkov« več kot dovolj, tako da se ni bati pomanjkanja razvedrila, ki je lahko tudi opozorilo. Samo pogledite, kaj se spet dogaja v občinski stavbi: predsednik proti predsedniku, pa tega ni niti v Ameriki!

Se tudi vam zdi, da sem tokrat malce preveč filozofski? Hočem narediti dober vtis, pa mi ne uspe, še vedno se mi v glavi vrtijo posnetki soočenja, srečanj, predstavitev, vabil... In veste, katero

soočenje mi je najbolj ostalo v spominu? Ne, ne republiško, kjer so se pred kamerami zagrizli predsedniški kandidati! Jaz imam pred sabo še vedno soočenje naših poslancev pred kamerami snemalca internega televizijskega programa, ki je bilo v petek zvečer. Te dni smo imeli res dober program: skoraj vsak dan najprej dve ali tri ure kvazi politike, nato pa za olajšanje in sprostitve film na isti ravni: kung fu ali pornič! To je pač raven za naše gledalce, si mislijo snovalci internega kanala! Hvala lepa. In hvala vam, poslanski kandidati, da skrbite za moje zdravje in preskušate mojo vzdržljivost. Najbolj zanimivi so bili vsekakor odgovori na vprašanje: kakšno mnenje imajo o splavu in legalizaciji javne hiše? Kdo je vedel povedati najbolj natančne podatke o javni hiši v Vidmu ob Ščavnici? Ne boste verjeli, to je bil...

Ne, ne bom vam povedal. Tudi to naj bo nagradno vprašanje, kajti ugotovil sem, da bralci Vestnika radi sodelujejo v nagradnih igrah. Pošljite torej odgovor o tem na uredništvo Vestnika in dobili boste zlat novoletni mehurček.

V eni od prihodnjih števil bom izdal vsebino prejetih odgovorov, ki bodo nadvse zanimivi – to vam obljubljam!

»RADGONČAN«

Salon cvetja
kristal, porcelan...
Grajska 4a,
MURSKA SOBOTA, tel.: 22 193

CIPOT

- **Novo – BIOPOSODA EMO**
Kuhajmo v posodi EMOTON, brez maščobe in vode
- **Velik izbor PORCELANA IZ UVOZA** in jedilnega pribora SOLLINGEN
- **ROGAŠKI KRISTAL**
Vse to vam aranžiramo po najnovejših modnih tokovih.
- **Kot vedno, smo dobro založeni z LONČNICAMI IN SVEŽIM CVETJEM IZ UVOZA.**
Izdelujemo darilne šopke za vsako priložnost, poročne šopke, cvetlične aranžmaje za razne priložnosti, vence ter BOŽIČNE IN NOVOLETNE ARANŽMAJE.
- **Izkoristite božično-novoletni popust! Možnost nakupa na več čerkov!**
- **Smo najboljše založeni.** Pridite in se prepričajte o kakovosti in nizkih cenah!

Za nakupe od 6. do 24. decembra čakajo srečneže BOŽIČNO-NOVOLETNE NAGRADE!

Želimo vam vesele božične praznike in uspešno novo leto 1993!

Lendavski pereci

Čujem praviti, da lendavski pereci na mnogih mizah četrtkova so jed. Pokusi tudi diplomirani jih je igralec, sicer znani interpret Miškovič literarnih del. Zbodla ga bodica o mestni je »ožarjenosti«, pa na svetlo uredniku Pomurca dal je pojasnilo iz debele knjige, ki ime Slovar slovenskega knjižnega jezika ima. Tam res črno na belem piše, da ožariti je (tudi) obdati z močno svetlobo. Od muh pa tudi Naci ni, saj tudi on po bukvah rije: v drugi knjigi, ki nosi ime Slovenski pravopis, pravilno je prepisal, da ožariti je (mogoče) tudi železo. Sicer pa čas je, da besedo oporečnik dobi.

Rajko Stupar
EPIGRAM O DLAKOCE-PCU

Ta, ki lendavske perece poče,
z znanjem ravno ni ožarjen,
saj da žari se jeklo, reče,
ko grad vidi osvetljen.
Se pokvarjen
zdi mu ta izraz
in glasno kot dokaz
kar po svoje akcentira.
Morda mu pa suflira
dlakocepec...?
Izdaja se za učenjaka,
ko dlako v jajcu išče –
najde pa le nekaj rumenjaka.
Tam, kjer dlake ni,
ostane le še
cepec.

Tako zapisal učeni je mož,
kar Naci sploh mu ne zameri,
saj velik postal je pluralist. Ne
domišlja si, da pameten le on
je; če takih bil bi misli, potem
za volitve bi se ponudil. Tja
poklicanih bilo sicer je veliko
uglednih mož, a za Ljubljano
izbranih le nekaj, pa še eskade-
jevec bi moral biti. Te pogoje
spolnil je Ciril, ki posledje ne bo
več finančni policist. Srečo
imela tudi je Marija, saj ugnala
v kozji rog je možake, ki po
njeni so polti hoteli: Jozsef pa še
enega Jozsefa, Gyorgya, Ja-
nosa, Vilija, a tudi Elizabeto.
Kaj mi storiti je, ker majhen
televizijski ekran imam?

Volitve končno so mimo.
Možje, ki na Gospodov dan
trdo so garali, zaslužili so si
počitka. Nekateri bili namreč
so ožarjeni, pa naj bo to od
žara, kot ga razume Rajko, ali
od železa, kot lendavskemu
Naciju se je zapisalo. Dnevi to
naporni so bili, saj ljudem je
bilo treba tudi kaj svetovati,
sicer stavili bi na konja napa-
nega. Izkazalo se je, da 27 od-
stotkov bilo jih je za eskade, 11
odstotkov za elesde in 12 za
zeel, ki bolj znan je kot espede.
Zdelan tudi pisec teh vrstic je,
zato običajen prostor prepustim
še umotvorom drugim.

NACI

VESTNIK in ŠD PARTIZAN

IN NAJMLAJŠI

RAZGLASITEV
POMURSKIH
ŠPORTNIKOV **92**

torek, 15. decembra, ob 17. v športni dvorani 3. osnovne šole v Murski Soboti

PROGRAM:

mažoretke Mure
prikaz dejavnosti ŠD Partizan
tamburaši iz Beltince
razglasitev pomurskih športnikov 92
športnoritmična gimnastika ŠD Partizan
najmlajši iz soboških vrtcev

MURN

VABLJENI!

Odkupne cene živine

BIKI, TELICE	PANONKA	POMURKA
ekstra	260,00	260,00
I.	236,00	232,00
II.	212,00	205,00
KRAVE		
I.	150,00	160,00
II.	136,00	150,00
PRAŠIČI		
do 150 kg	150,00	160,00
nad 150 kg	145,00	157,00

120 let tradicije

Pomurska banka d.d.

Vaša domača banka

Menjalniški tečaj Pomurske banke z dne 8. decembra 1992 od 11.00 dalje
Srednji tečaj Banke Slovenije velja od 8. decembra 1992 od 00.00 dalje

Država	Enota	Banka Slovenije	Nakup	Prodaja
Avstrija	100	862,4211	858,00	885,00
Francija	100	1.783,6396	1.745,00	1.821,00
Nemčija	100	6.067,8332	6.120,00	6.260,00
Italija	100	6,9113	6,45	7,05
Švica	100	6.777,7697	6.750,00	7.000,00
ZDA	1	95,9992	93,90	99,00

Z BANČNO KARTICO DO GOTOVINE!

(24 ur na dan, tudi ob nedeljah in praznikih)
Samo LB – Pomurska banka d.d., vam omogoča, da lahko dvignete gotovino ob katerikoli času!

BANKOMAT

na sedežih poslovnih enot v Murski Soboti, G. Radgoni, Lendavi in Lutomeru in številnih krajih po Sloveniji.
Lastniki tekočih računov! Za dvig gotovine iz bankomata potrebujete poleg bančne kartice še tajno osebno številko, ki jo dobite v svoji enoti LB – Pomurske banke, d.d.

VESTNIK

SONCE IN SNEG NA JUGU AVSTRIJE:

Zimsko veselje za vso družino po res ugodnih cenah!

Izdaja Podjetje za informiranje Murska Sobota.
Odgovorni urednik Janez Votek.

Sedem sanjskih smučišč ob avtocesti Celovec–Gradec obljublja smučarsko veselje tako začetnikom kot tudi dobrim smučarjem. Do smučišč se pripeljemo brez težav in hitro preko vseh prelazov in po vseh cestah – preko Ljubelja, Lavamünda ali Šentilja. Prijatelje belega športa pričakuje paleta možnosti, ki jih je vredno videti. Smučišča med 900 in 2050 m nadmorske višine ponujajo – gostom 43 vlečnic, 80 km prog vseh težavnostnih stopenj, več kot 150 km urejenih tekaških prog, 4 nočna smučišča, proge za sankanje, drsališča itd. Snežni topovi omogočajo neskaljeno smučarsko veselje tudi ob pomanjkanju snega.

WEINEBENE z dobro pripravljenimi položnimi pobočji nudijo idealne pogoje obiskovalcem, ki še niso večji deskanja na snegu. Razen tega se tisti, ki se ne želijo smučati, lahko sankajo na odlično pripravljeni progi.

Ljubitelji globokega snega in grbinastih prog radi prihajajo v **SALZSTIEGEL**, da bi na nesteptanih progah začrtali prve sledi.

V **REICHENFELSU** pa odlično skrbijo za otroke. Na pravljični jasi in v smučarskem otroškem vrtcu poskrbijo izurjeni učitelji, da dobijo otroci veselje do smučanja.

Na **HEBALMU** npr. lahko smučarji in deskalci na snegu (snowboard) uživajo v nočni smuki vse tja do 21. ure. Dobri deskalci se radi zapeljejo na **HITSCHEGG**, da bi švigali po posebej pripravljenih grbinastih progah in skakalnicah.

KLIPPITZTÖRL je vesel gostov, ki imajo radi grbinaste in FIS proge. Seveda imajo tudi tu proge vseh težavnostnih stopenj.

KORALPE so sploh ena od najbolj znanih smučišč na Koroškem. Priljubljene so zaradi slovesa smučišča z dobrimi progami, zahtevnimi smuki in prijetnimi gostišči.

Ugodne cene za družine!

Na vseh smučiščih so zares ugodne cene za družine. Popusti za otroke in skupine so samoumevni. Za smučarje, ki imajo malo časa, so na razpolago karte za uro po želji.

Poldnevne karte za otroke stanejo 115.– ATS, celodnevne pa 145.–

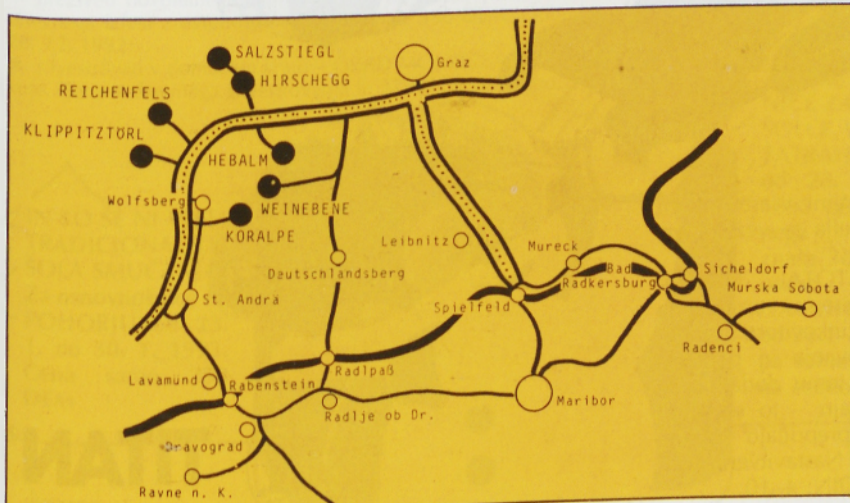
Odrasli plačajo 155.– oz. 200.– ATS.

Dodatne informacije:

Turistična zveza Lavanttal

Tel. 9943 4352 28 78

A–9400 Wolfsberg Bayerhofenstr. 172

Spoštovani bralci, pred vami je turistična priloga tednika Vestnik, ki smo jo izdali z namenom, da vam olajšamo izbiro, kako in kje preživeti zimske počitnice. Za te mnogi pravijo, da so veliko prijetnejše, predvsem pa bolj sproščene in mime kot tiste poletne.

Sliko in besedo vas bomo popeljali na slovenska smučišča, na bližnja avstrijska, na slovensko obalo, kjer je zima prav tako privlačna in vznemirljiva kot poletje, ter v zdravilišča, kjer se zdravstvena oskrba tesno prepleta s pestro turistično ponudbo. Zanimivo in poučno branje bodo prav gotovo tudi nasveti o negi obraza in telesa pozimi, napotki za varno smučanje odraslih in otrok, za shranjevanje smučarske opreme in modo pozimi. Nekaj besed in misli namenjamo tudi strategiji slovenskega turizma in letu turizma, v katerega bomo stopili prihodnje leto, s ciljem, da se bodo turizem in njegove dopolnilne dejavnosti uspešno razvijale in da bo panoga pristala na tistem mestu, ki ji v gospodarstvu pripada. Nenazadnje zaradi ekonomskega pomena turizma, ki lahko učinkovito vpliva na razvoj narodnega gospodarstva, ter posredno na niz drugih gospodarskih dejavnosti.

ZGODOVINSKI PREGLED SMUČANJA

Smučanje je danes najbolj množična oblika zimske rekreacije. Tako ima na primer Japonska več kot 12 milijonov smučarjev. Kljub tej množičnosti pa je smučanje takšno, kot ga poznamo danes, razmeroma mlado, saj segajo začetki alpskega smučanja v konec prejšnjega stoletja. Seveda pa ta ugotovitev ne velja za tisto vrsto smučanja, ki je imelo uporabnostnega značaj. Ljudje so morali namreč v nordijskih deželah, Sibiriji, Kanadi in tudi v drugih deželah s podobnimi klimatskimi razmerami uporabljati v težavnih zimskih razmerah posebne pripomočke za potovanje. Prvotno so v te namene uporabljali »krplje« nato »dolge krplje« oziroma smučke.

Najstarejši viri o smučanju

V antični dobi so uporabljali smučke iz enega kosa lesa. Najstarejši primerki v obliki kosa borove deske, ki meri v dolžino 110, v širino pa 20 cm, so arheologi izkopali l. 1921 v močvirju Helling na Švedskem. Podrobna analiza je pokazala, da je bila ta smučka izdelana pred 4500 leti. Tudi iz jamskih risb lahko ugotovimo, da je sodobnik starogrške civilizacije že poznal primitivno obliko smuč. Stare smuč so se razlikovale tako po obliki kot dolžini in načinu izdelave; mnoge so bile prevlečene tudi z živalsko kožo ali umetelno izrezljane. Še posebno zanimive so bile smučke, pri katerih je bila ena dolga tudi do 2,7 metra, druga, s katero se je smučar pogajal – odrival, pa precej krajša in podložena s krznom. Ta vrsta smuč se je v nordijskih deželah uporabljala vse do 13. stoletja.

Prve zapiske o smučeh zasledimo že v kronikah starih Grkov in Rimljanov. Tako je Herodot že pisal o »lesenih čevljih«, ki so jih uporabljali nekatera maloazijska plemena, ko so potovala po snegu. Plinij starejši je pisal o Hipodih, t.j. ljudeh s konjskimi nogami.

Novejša dogajanja so pokazala, da je rimski zgodovinar pri tem mislil na Fince in Laponce, ki so hodili na smučeh, obloženih s kožuho. Tudi Prokopij iz Cezareje in menih Giordano sta v 6. stoletju pisala o nordijskih plemenih, ki hodijo po deskah. Podobno je zapisal že v 8. stoletju tudi P. Giacomno v knjigi Zgodovina Longobardov. Zgodovina srednjega veka nas uči, da so nordijski vitezi uvedli smučanje v svoj viteški program že leta 1100. Med pomembne zgodovinske prispevke štejemo tudi zapiske švedskega škota Magnusa. Le-ta je v knjigi Zgodovina skandinavskih narodov opisal takšno smučanje, kakršno je videl na svoje oči, saj je živel v krajih, kjer so stoletja uporabljali smuč.

Prvi zapis o smučarjih vojakih je iz leta 1200 in opisuje bitko za Oslo. Tudi ruski car Ivan Grozni je v bojih s Turki uporabljal vojaške oddelke na smučeh.

Za podatke o smučanju v srednjeveški Rusiji je poskrbel naš rojak iz Vipave plemič Herbestein, ki je bil avstrijski poslanik v tedanji Rusiji.

Tudi Gustav II., eden od naslednikov Gustava Vase, je del svojih enot opremlil s smučmi, ko se je leta 1620 bojeval s Poljaki.

Med tridesetletno vojno so bile v majhni avstrijski grofiji Carnioliji tudi enote tega švedskega kralja. Ko so leta 1648 odšli, je za njimi ostalo nekaj parov smuč. Že konec 17. stoletja so v tej grofiji obstajala posebna navodila za izdelavo in uporabo »snežnih desk«.

Na nadaljnji razvoj smučanja je imela izjemno vpliv norveško-švedska vojna v začetku 18. stoletja. V tej vojni je zelo uspešno sodelovala posebna enota dva tisoč norveških vojakov na smučeh. Veliko fantov iz te enote je bilo doma iz doline Telemark.

Po vrnitvi domov so še naprej gojili smučanje ter ga tako širili med prebivalci te doline. Največ navdušencev so seveda našli med mladino. In ko so se nekateri fantje iz te doline vpisali na univerzo v Oslo, so s seboj prinesli tudi smuč. Kmalu se je smučarsko navdušenje oprijelo tudi drugih študentov, pa tudi meščanov Osla. Zato se je temu primerno začela širiti tudi izdelava in prodaja smučarskih potrebščin. Trgovci so prisluhili potrebam časa in na mnogih ulicah Osla so se kaj hitro pojavile stojnice s smučarsko opremo. Iz Osla se je že do sredine 19. stoletja razširilo smučanje nad vso Norveško. Od smučanja za zabavo do tekmovanja seveda ni dolga pot. Tako so že leta 1843 izvedli v mestu Tromsøju, na severu Norveške, prvo smučarsko tekmovanje na svetu. Na pet kilometrov dolgi progi je zmagal neki Laponec, ki je pretekel progo v 29 minutah. V tem času so smučke med prtljago norveških izseljencev prešle Atlantski ocen in leta 1867 so v Ameriki ustanovili tudi prvo smučarsko društvo.

Na razmah smučanja v srednji Evropi je še posebno močno vplivala polarna ekspedicija Fridtjota Nansena v letu 1888. Novinarska poročila o tej ekspediciji in knjiga, ki jo je napisal Nansen, so še posebej poudarjale vlogo smuč pri tej odpravi. Posledica tega je bila, da se je močno povečalo zanimanje za takratni način smučanja. Med planinci je bil najzaslužnejši za širjenje smučarske kulture dr. Paulke. Nordijske smuč je dobil že leta 1883. Kot ugleden alpinističen delavec je veliko pripomogel k širjenju uporabe smuč v Schwarzwald v Nemčiji in Bernskih Alpah v Švici. Njegovo delovanje pri širjenju smučanja v srednji Evropi pomeni temelj za razvoj modernega smučanja, čeprav sam nima neposrednih zaslug pri razvoju tipične alpske smučarske tehnike.

(Rajtmajer, Gartner)
Alpsko smučanje

PRIHODNJE LETO – LETO TURIZMA

Slovenija ima vse možnosti, da postane razvita turistična dežela. To je osnovni cilj, ki mu je dolgoročno podrejena nedavno sprejeta strategija razvoja turizma v Sloveniji, ki je nastala po sodobnih računalniških metodah s sodelovanjem priznanih strokovnjakov in poznavalcev turizma v razvojno-izobraževalnem centru SRC Grimšče pri Bledu, kratkoročno pa številne aktivnosti za leto turizma 93/94.

Osnovni cilji, ki jih želimo doseči v letu turizma, so naslednji: razvoj Slovenije kot turistične dežele, ohranitev ekološko čiste dežele, seznanjanje javnosti o pomenu turizma, povečanje deviznega priliva, povezovanje turizma z drugimi dejavnostmi...

Osnovni pogoj, da bo prihodnje leto res leto turizma, je razvijanje kakovostnega turizma, kar pomeni, da je potrebno panogo razvijati v smeri ekonomsko uspešne dejavnosti, prizanesljive do naravnega okolja in prebivalstva. Ponudbo bo potrebno prilagoditi različnim strukturam gostom, s ciljem popolnitve turističnih zmogljivosti v predsezoni in po njej. Zgraditi bomo morali optimalno strukturo prenočitvenih zmogljivosti in gostinsko ponudbo prilagoditi svetovnim trendom. To pomeni, da bomo v klasične jedilnice vnesli bio prehrano, vegetarijanske obroke, domačo kuhinjo ter ponudbo kakovostnih slovenskih vin.

Svoj projekt razvoja bi moral dobiti mladinski turizem, urediti bo potrebno zabavišča in igrišča za otroke ter, kjer je le mogoče, vojašnice preurediti v turistične objekte. Na področju infrastrukture, ki je velik omejitveni dejavnik za večji in hitrejši razvoj turizma, bo potrebno urediti ceste, izboljšati železniški in avtobusni promet, urediti in posodobiti telefonijo, neopremne oznake za turistična obeležja, vodnike turističnih poti in znamenitosti, specializirati ponudbo trgovin itd.

Ker smo turizem ljudje, bo potrebno nadaljevati s sistematičnim osveščanjem Slovencev za zavedanje lastne kulturne identitete in vzpodbujati pripravljenost ljudi za ureditev svojega in turističnega okolja.

Aktivnosti, ki se bodo začele izvajati v prihodnjem letu, je veliko. Konkretno akcije posameznih nosilcev bodo vsebovane v programu, ki ga pripravlja Turistična zveza Slovenije.

Slovenski turistični strokovnjaki sporočajo:

- Turizem je tudi moja priložnost
- Slovenija – dežela neodkritih zakladov
- Živite s turizmom – živeli boste bolje
- Sprejmi gosta, kot želiš biti sprejet sam
- Slovenija – dežela, kjer zaupamo naravi
- Turizem smo ljudje
- To deželo imam rada
- S turizmom v Evropo in prihodnost
- Smo za kvaliteto življenja

ČLOVEK – SMUČI ČEVELJ – VEZI

Smučanje pomeni skupno delovanje smučarja z vso opremo.

Pri tem je treba upoštevati dve dejstvi:

1.) pri smučanju gre za gibanje človeka, ne pa za vodenje vozila, ki ga upravlja človek. Z vidika opreme bi bilo veliko lažje narediti takšno vozilo, saj ne bi bilo treba upoštevati posebnosti ljudi, ki bi to vozilo uporabljali.

2.) deli smučarjeve opreme delujejo skupno in omogočajo smučarju gibanje. To skusno delovanje velja za izpolnjevanje vseh funkcij pri smučanju, od vodenja smuč v zavoj do varovanja podkolenice pred premočnim nagibom naprej.

Za boljše razumevanje: da bo lahko smučar pravilno postavil smuč na robnike, je odvisno predvsem od njihove pravilne geometrične konstrukcije, prožnosti in vrhnje obdelave in v znatno manjši meri od višjih, trših čevljev in njihovem nagibu ali od boljših lastnosti vezi. Delovanje sil na podkolenico v trenutku sprostitve petne vezi ni odvisno le od nastavljenosti vrednosti petne avtomatike, temveč v veliki meri tudi od višine in trdote zgornjega dela čevlja ter od oblike podplata in drsne ploščice pod podplatom. Pri izbiri opreme je treba upoštevati nasprotno delovanje sestavnih delov smučarske opreme, kar otežuje smučarju izbiro.

Skupek zahtev glede izbire smučarjeve opreme je plod raz-

ziskovalnega dela zadnjih desetih let. Enovitost v delovanju smučka – čevlja – vezi mora ustrezati zahtevam z dveh področij:

- omogočiti moramo optimalen potek gibanja;
- pri padcu mora zmanjšati možnost značilnih smučarskih poškodb in morebitnih drugih posledic. (Primer za prvo: varnostne vezi. Primer za drugo: lovilne naprave; varovalna vloga dobrega smučarskega čevlja.)

Vedeti je treba tole: dobra

rešitev zahtev po varnosti v smučanju zmanjšuje možnost padcev in verjetnost kakršnihkoli poškodb, tako da vsaka izboljšava povečuje varnost pri smučanju.

V znamenju omenjenih dveh zahtev naj bi se razvijali sestavni deli smučarske opreme smuč – čevlji – vezi. Pri tem ni mišljena kakovost izdelave. Ta za kupca pomembna lastnost nima neposrednega vpliva na omenjeni zahtevi.

(Smučanje – enc. priročnik)

**Nakup
TYROLIA vezi
možen v vseh
trgovinah
s športno
opremo**

580 DD

Med športnimi vsestranskimi smučarji velja ta vez za vrhunsko.

POWER TOTAL DIAGONALNI sistem zagotavlja stalno učinkovitost, zanesljivo delovanje in popolno udobje. K temu dodajmo še modni dizajn – to so argumenti, ki prepričajo športne smučarje. Nastavitveno območje po DIN: 4–10.

TITAN
kamnik

ZIMA IN POČITNICE MALCE DRUGAČE

Z NARAVO DO ZDRAVJA

Narava deli svoje darove tam, kjer je najlepša. Zato ni čudno, da je slikovito deželico na sončni strani Alp tako radodarno obdala.

Šestnajst slovenskih naravnih zdravilišč izkorišča njene darove. Nesebično jih s svojo pestro ponudbo podarja naprej bolnim, da ozdravijo in zdravim, da okrepijo telo in duha.

Visoke delovne zahteve, naglica in stresne situacije so žalostni spremljevalci našega vsakdana. Pozabljamo na telesno in duševno zdravje in iščemo pomoči največkrat takrat, ko je že prepozno. Slovenska naravna zdravilišča so zrasla v pokrajini, kjer življenjska moč žubori iz zdravilnih vrelcev, kjer ni industrije in mestnega hrupa, v pokrajini, ki je ohranila nedolžnost ter naravnost. V publikaciji »Z naravo do zdravja« so se slovenska zdravilišča predstavila takole:

»Razvoj in uveljavitev slovenskih zdravilišč je omogočilo bogastvo neokrnjenih naravnih danosti naše dežele. V prvi vrsti so to seveda termalna voda različnih lastnosti in topote (od 32 do 73 stopinj), mineralna voda, organski in anorganski peloidi ter morska, panonska ali predalpska srednjegorska mikroklima. Blagodejne vplive naravnih zdravilnih faktorjev dopolnjujejo najrazličnejše strokovnoizpopolnjene in nadzorovane vrste terapije v sodobno opremljenih zdraviliških objektih.

Zaradi sodobnega načina življenja, ki s sabo prinaša mnoge prej neznanе tegobe, so slovenska zdravilišča ob souporabi naravnih zdravilnih sredstev razvila številne nove metode zdravljenja in nove programe za preprečevanje bolezni, ki v celoti upoštevajo dognanja sodobne medicinske znanosti na posameznem indikacijskem področju. Ohranila so

VABIMO VAS V ZDRAVILIŠČE MORAVSKE TOPLICE

ZDRAVILIŠČE MORAVSKE TOPLICE

Naberite si moči pred prihajajočo zimo. Pripravili smo vam različne pakete:

- kopanje v bazenih s termomineralno vodo, vsak petek in soboto kopanje v bazenih hotela AJDA do 23. ure;
- sauna, aerobika...
- TAVERNA hotela AJDA vsak dan razen ponedeljka in torka igra ansambel PREKMURJE do 01. ure.

Pri nas je tudi pozimi lepo, zato vam daleč od hrupa in vsakdanjega vrveža ponujamo sproščen oddih in prijetne počitnice.

ZDRAVILIŠČE MORAVSKE TOPLICE
Kranjčeva 12
69221 Martjanci
tel.: (069) 48 210
fax: (069) 48 607

poseben status v zdravstvenem sistemu Slovenije, tesno povezanost z zdravstveno stroko in specializacijo glede zdravilne lastnosti naravnih zdravilnih faktorjev.

Poleg tega, da nudijo najboljšo zdravstveno oskrbo, so naša zdravilišča tudi turistični centri in kot taka odlična izhodišča za spoznavanje Slovenije. V njih lahko prebivamo v hotelih različnih kategorij, si privoščimo družinski dopust v prijetnih počitniških naseljih ali bungalovih, če pa si zaželimo še tesnejšega stika z naravo, so tukaj dobro urejeni avtokampi.

V zdraviliščih in njihovi bližini okolici lahko plavamo, tečemo, se sprehajamo, vadimo na rekreacijskih orodjih in igriščih, igramo golf, tenis, kegljamo, jez-

dimo, smučamo, se posvetimo kolesarjenju z gorskimi kolesi, lovu, ribolovu in še marsičemu.

In ker razgibanemu in razigranemu telesu prija tudi razgibanje duha, so dokaj družabne, kulturne in folklorne prireditve ter obilo možnosti za izlete.

Razlogov za obisk slovenskih naravnih zdravilišč je zares obilo. Še poseben pomen jim daje (pregovorno) gostoljubje prijaznih gostiteljev, ki poskrbijo, da obiskovalci v kar v največji meri izkoristijo možnosti zdravilišč in dežele. Tudi zato se gostje vedno radi vračajo. Kot metulji, prevzeti od sladkega nektarja slovenskih naravnih zdravilnih izvirov in gostoljubne lepote dežele.

HOTEL ZDUS d.o.o.
delfin
IZOLA SLOVENIJA

Ste se že odločili za zimski oddih?

Vabimo vas, da ga preživite z nami v prijetnem okolju HOTELA DELFIN v Izoli. Imamo notranji bazen z morsk vodo 31°C, zabavne večere s plesno glasbo, kozmetiko, masažo-pedikuro, frizerski salon, foto atelje, dobro pizzerijo, možnost rekreacije in izletov v okolico ali dlje.

Do 20. decembra nudimo še dodaten 10% POPUST, UPOKOJENCI in otroci pa imajo posebne cene.

Za vse dodatne informacije ali rezervacije smo vam na razpolago: tel.: (066) 63 552 ali 63 554; fax (066) 63 411.

JESEN IN ZIMA NA MORJU

Zdaj, ko je glavna sezona že zdavnaj za nami in mesta ob morju dobivajo svojo pravo podobo, se večkrat sprašujemo, kaj bi sploh lahko počeli na morju? Vendar tam je vsakdo možnost. Na primer že sam sprehod ob obali in mediteransko podnebje bosta vplivala na vaše boljše počutje. V večini hotelov so vam na voljo pokriti bazeni z ogrevano morsk vodo, v katerih se lahko naplavate do mile volje. Vse bolj pa se začne razvijati nova vrsta rekreacije – SMUČANJE NA VODI. Za Slovenijo razmeroma mlada športna zvrst, ki si brez prave tradicije šele utira pot. Ali se je lahko naučiti smučanja na vodi? Vsakdo, ki ima vsaj nekaj čuta za ravnotežje in koordinacijo, je potencialni smučar na vodi. Vse skupaj je odvisno od posameznika – od njegovih gibljivih sposobnosti in časa, ki ga je namenil tej vrsti rekreacije. Ali se lahko sami naučimo smučati na vodi? Da. Le redki smučarji na vodi so obiskovali smučarske šole. Smučanja na vodi se verjetno najlažje sami naučimo izmed vseh dandanašnjih športov, celo če imamo nekaj izkušenj iz smučanja na snegu. Ali so potrebne posebne sposobnosti za to smučanje? Prav nasprotno temu, kar mislijo nekateri ljudje, ki opazujejo smučarje na vodi, lahko trdimo, da za ta šport popolnoma zadoščajo povprečne sposobnosti. Zato so ljudje še pri šestdesetih letih sposobni obvladati osnovno tehniko, da jim je mogoče prijetno smučati in varno vijugati čez valove. Ali je smučanje nevarno? To je eden od najvarnejših vodnih športov. V primerjavi s smučanjem na snegu, kjer so resnejše poškodbe nekaj vsakdanjega, je smučanje na vodi veliko bolj varno. Začetki smučanja na vodi so povezani z nastankom smučanja na deski, v Ameriki sredi dvajsetih let. Smučanje z desko, katero je vlekel čoln je

bilo zelo težko. Verjetno je tudi to privedlo Američana Freda Wallera na misel, da je desko razpolovil in začel smučati s polovico deske na vsaki nogi. Do smučji na vodi je bil nato le še korak. Waller je leta 1925 patentiral prve smučji in tako prišel v zgodovino kot pionir smučanja na vodi.

Kot smo že prej napisali, da je smučanje na vodi varno, a to velja s pridržkom. Varo je le, če upoštevamo vse predvidene varnostne ukrepe, ki so jih izoblikovali udeleženci te vrsti rekreacije na podlagi lastnih napak. Zato je dolžnost vseh, ki se ukvarjajo s smučanjem na vodi, da varnostne ukrepe dobro poznajo in jih vestno izpolnjujejo. Včasih se zdi, da so nekateri varnostni predpisi odveč. Toda izkušnje so pokazale, da se zanemarjanje predpisov večkrat maščuje. Nekaj besed namenimo še opremi. Oprema za smučanje na vodi je pomemben pogoj za uspešnost pri začetnikih ali tistih, ki že obvladajo osnove smučanja. Na žalost je oprema za marsikateri žep predraga, posebej še v zdajšnjih časih, ko so osebni dohodki tako nizki. Zato je koristno, da se predvsem seznanimo z bistveno značilnostjo opreme. Smučji, kot pri smučanju na snegu tako tudi pri smučanju na vodi, delimo na njihovo uporabnost. Standardne smučji uporabljamo za rekreativno smučanje predvsem začetniki. Te smučji so precej neprožne, vendar dajejo občutek varnosti in so primerne za vožnjo po valovih. Smučji za slalom, skoke in figurativno smučanje so namenjene zahtevnejšim smučarjem in tekmovalcem. Če si želite morete privoščiti lastne opreme, si jo lahko sposodite v smučarskih centrih ob obali, ki jih je vedno več in tako izkoristite dopust za nekaj novega...

PRIPELJE SVET DO VAS

69000 Murska Sobota.

Kidričeva 10, telefon (069) 22-649, 22-606.

Zima, zima bela,
vrh gore sedela,
pa tako je pela:

Pridite vsi, ki želite:

telefax (069) 22-718

- * smučati v Kranjski Gori – na razpolago so vam izvrstni smučarski tereni, bogata paleta hotelov in apartmajev. Cene polpenzionirane že od 1.090,00 SIT na osebo/dan;
- * miren zimski oddih na Kopah – 7 dnevni paket, polpenzion v hotelu B-kategorije s smučarsko karto že za 292 DEM;
- * preživeti dolge zimske večere na Koroškem – konectedenski paket že za 83 DEM na osebo;
- * obiskati in doživeti zimo v Kaninski vasi – izbirate lahko med apartmaji za 2, 4 ali 6 oseb ali pa se prepustite gostoljubju hotelov Alp in Kanin. Cene ugodne;
- * občutiti zimsko veselje na Slovaškem. Pričakujejo vas smučarski centri v Visokih in Nizkih Tatrah in najugodnejše cene smučarskih paketov;

- * preživeti najdaljšo noč v letu na Madžarskem, silvestrovanje ob zvoku violine in ritmu čardaša od 30. 12.–2. 1. 93. Cena 331 DEM na osebo;
- * silvestrovati in smučati v mirni vasi Kralova na Slovaškem od 26. 12.–2. 1. 1993. Cena 7-dnevnega silvesterskega paketa samo 286 DEM;
- * preživeti novoletne praznike ob morju v Španiji. Cena 7-dnevnega izleta z avtobusnim prevozom le 350 DEM. Odhod 28. 12. 1992;
- * silvestrovati v domačem kraju – GRAD MOKRICE vas pričakuje. Cena 4-dnevnega silvestrovanja le 329 DEM na osebo.

IN TO ŠE NI VSE!
TRADICIONALNA
ŠOLA SMUČANJA
Za osnovnošolce na
POHORJU od 23.
1. do 30. 1. 1993.
Cena samo 250
DEM

ZIMSKE POČITNICE ZA SREDNJEŠOLCE V VISOKIH TATRAH
od 23. 1.–29. 1. 1993 cena 7-dnevnega aranžmaja znaša 303 DEM na osebo
NA POHORJU
od 23. 1.–29. 1. 1993 pa samo 267 DEM na osebo

GLOBTUR »KAM« RADENCI TURISTIČNA AGENCIJA

Za vas ob vsakem času rezerviramo, organiziramo in posredujemo.

Obiščite nas ali pokličite po telefonu 65-375 in se pripravite, da smo kvalitetni in najcenejši.

Turistična agencija GLOBTUR KAM RADENCI

MARK & TOURS

Lahko bi Vam prodali to, kar imamo.

Pa smo se raje odločili za Vas poiskati to, kar želite.

Oddih, počitnice, izlet... tokrat v znamenju zime. Tu smo zaradi Vas. Hvala za zaupanje.

Hotelsko turistično podjetje d.o.o.
Simonov zaliv
Izola, Moravska Gora, Slovenija
Tel. 066/62221, Fax. 066/62222, Tlx 34186 simon

Impresarijska turistična agencija
San Simon
Izola, Moravska Gora, Slovenija

BOŽIČNE IN NOVOLETNE POČITNICE OB MORJU

Privoščite si nekaj brezskrbnih in veselih dni na slovenski obali. Pripravili smo vam ugodne praznične pakete.

Prestop iz starega v novo leto je pri nas najlepši. Pokličite nas na (066) 62-221 in ne bo vam žal!

ROGLA

ZREŠKO POHORJE

DRUŽINSKI KONECTEDENSKI PAKET (02. 01.–22. 01. 1993) (06. 02.–17. 04. 1993)

- 2 × polni penzion z namestitvijo v hotelu Planja, B-kat.
 - dobrodošlica
 - večerja ob svečah
 - neomejena uporaba hotel. bazena
 - turistična taksa
 - 2 dnevni smučarski vozovnici
- cena: 132 DEM
doplačilo za 1/1: 25 DEM
* otroci do 7. leta brezplačno!
* otroci do 12. leta 75 DEM
* otroci do 14. leta 91 DEM

DRUŽINSKI PAKET, POČITNIŠKI PAKET, (02. 01.–22. 01. 1993), (06. 02.–17. 04. 1993)

- 7 × polni penzion z namestitvijo v hotelu Planja, B-kat.
 - dobrodošlica
 - večerja ob svečah
 - neomejena uporaba hotel. bazena
 - izlet s kopanjem v Termah Zreče
 - turistična taksa
- cena: 234 DEM doplačilo za 1/1: 70 DEM
- * otroci do 7. leta brezplačno
 - * otroci do 12. leta 117 DEM
 - * otroci do 14. leta 164 DEM
 - 5-dnevna smučarska vozovnica 77 DEM
 - * otroci do 6. leta brezplačno
 - * otroci do 14. leta 54 DEM

Klimatsko-turistični center Rogla vam nudi široko športno ponudbo:

- prostrana smučišča na nadmorski višini od 1.050 m do 1.517 m, ki se razprostirajo na 100 hektarjih
- dolžina smučarskih prog je 12.150 m
- 12 vlečnic in dve sedežnici, katerih skupna dolžina je 10.200 m in kapacitete 12.500 smučarjev na uro
- 20 km urejenih tekaških smučarskih prog
- turni smuk Rogla-Skomarje-Ošlakova domačija (ca. 12 km) 2.200 m² velika športna dvorana

Ponudbo pa dopolnjuje zdravilišče TERME ZREČE, ki je od Rogle oddaljeno le 17 km.

LEGENDA	POČITNICE	POČITNICE	POČITNICE	POČITNICE	POČITNICE
1. VLEČNICA	2. VLEČNICA	3. VLEČNICA	4. VLEČNICA	5. VLEČNICA	6. VLEČNICA
7. VLEČNICA	8. VLEČNICA	9. VLEČNICA	10. VLEČNICA	11. VLEČNICA	12. VLEČNICA
13. VLEČNICA	14. VLEČNICA	15. VLEČNICA	16. VLEČNICA	17. VLEČNICA	18. VLEČNICA
19. VLEČNICA	20. VLEČNICA	21. VLEČNICA	22. VLEČNICA	23. VLEČNICA	24. VLEČNICA
25. VLEČNICA	26. VLEČNICA	27. VLEČNICA	28. VLEČNICA	29. VLEČNICA	30. VLEČNICA

BISER ZA VSAK LETNI ČAS

PLANINE, SONCE, SNEG, VODA

WEINEBENE

Smučarski center Weinebene leži na nadmorski višini 1600–1800 metrov na koroško-štajerski meji.

Weinebene so idealne za alpsko smučanje, tek na smučeh in kot izletniška točka.

Dostop do samega smučišča je brez težav, samo ura in pol vožnje od M. Sobote, oziroma 50 minut od Gradca in že ste na samem vrhu. Na voljo vam je več kot 1000 parkirnih prostorov.

KAM? NA WEINEBENE? SMO ŽE TAM!

ALPSKO SMUČANJE

- Vlečnice so bile zgrajene leta 1974, do danes pa je urejenih že 50 hektarjev smučarskih prog.
- 5 vlečnic obratuje vsak dan od 9. do 16. ure.
- 10 smučarskih prog vseh treh težavnostnih stopenj (lahka, srednje zahtevna in zahtevna) je primernih za vsakega smučarja.
- Novo: vlečnica za vajo!
- Trije moderni teptalni stroji stalno skrbijo za urejenost prog.
- Reševalna služba
- Informacije dobite na telefon: 9943 4352/71 200–2

TEK NA SMUČEH

- Odlične dvojne tekaške proge nudijo ljubiteljem tega športa obilo užitka v čudovitih gorskih predelih Weinebene.

– Še posebej zanimivo: možnost izletov na Hebalm ali na Koralpe.

SMUČARSKA ŠOLA

- Za odrasle in otroke
- Tečajji teka na smučeh ter deskanja na snegu

SANKANJE

- Primerna zabava za najmlajše in razvedrilo za odrasle

IZPOSOJA IN POPRAVILO SMUČI

POSEBNA PONUDBA:

Za organizirane skupine (nad 10 ljudi) stane celodnevna karta za odrasle 140.– ATS za otroke 110.– ATS

Celodnevne, tedenske in sezone karte, kupljene na Golici (Weinebene), veljajo za vsa smučišča na območju Südaubahn.

POČITNICE
PLAVANJE
SMUČANJE
ZABAVA

ODDIH
SAVNA
TEK NA
SMUČEH
MIR

SKI PAKET

TERME Topolšica, hotel VESNA in RTC GOLTE (1.410 m, 7500 smučarjev na uro)

CENA: polni penzion v 1/2 sobi (kosilo na smučišču) in smučarska vozovnica za 7 dni – 415 DEM na osebo – otroci do 5 let – brezplačno – otroci do 12 let – 40% popusta

TERME TOPOLŠICA
63326 Topolšica

Telefon: (063) 892 120, 892 141
Telex: 36 606
Telefax: (063) 892 212

FANTASTIČNA SMUKA NA KRVAVCU !

Krvavec, ta prečudoviti svet na začetku Alp! Samo 30 minut iz Ljubljane, 20 minut iz Kranja, 15 minut z ljubljanskega letališča, le dobra ura in pol iz Trsta in Celovca in že lahko uživate v planinah.

Na nadmorski višini 1800 m, se boste ob prijetnem soncu pošteno nasmučali na 110 ha dobro urejenih smučišč, odpočili pa se boste lahko v prijetnih gostinskih lokalih, in tam tudi prenočili.

FOTO: A. FEJZER

ŽIČNICE: 110 ha odlično urejenih prog ♦ dostopna 4-sedežna kabinska žičnica ♦ 6 vlečnic ♦ 1 enosedežnica ♦ 7 dvosedežnic ♦ 8 teptalcev ♦ smučišča na višini od 1450 m do 1971 m ♦ proga z neteptanim snegom ♦ snowboard in monoski ♦ proga za tek na smučeh ♦ sankajska proga ♦ smučarska šola ♦ tekmovalna proga z elektronskim merjenjem časa ♦ servis smučarske in športne opreme ♦ mini trgovina ♦ brezplačna parkišča in prevozi do spodnje postaje dostopne žičnice ♦ organizirana zdravniška in reševalna služba

GOSTIŠČA IN PRENOČIŠČA

Dom na Krvavcu: 192 ležišč v apartmajih, restavracija - Informacije: tel.: 061 314-240

Gostišče - apartmaji Kriška planina: 174 ležišč v apartmajih, restavracija - Informacije: tel.: 064 327-453

Brunarica z dependanso: 70 ležišč, restavracija - Informacije: tel.: 064 211-560

Planinski dom na Gospinci: 60 ležišč, restavracija - Informacije: tel.: 064 212-823 pri PD Kranj

Bifeji na smučišču Snežek, Kekec, Kladarica

Bifeji na spodnji postaji dostopne žičnice

Privatne sobe: Turistično društvo Cerkije - Informacije: Tel: 064 422-506

RTC KRVAVEC SLO-64000 Kranj-Maistrov trg 11 ☎ 064 211-278-Fax: 064 216-871

Slovenija

Golte ali Mozirska planina se strmo dviguje iz doline. Hotel leži na 1410 metrih nadmorske višine, smučišča pa so še višje. Iz Celja ali Ljubljane (preko Černivca in Mozirja) vodi cesta do spodnje postaje gondolske žičnice v Žerkovcu (le 4 km od Mozirja), od koder se lahko odpeljete na planino, lahko pa si izberete pot tudi po cesti. Golte so v mozirski občini in so bile kot naravna znamenitost proglašene za krajinski park.

Na Golteh je hotel B-kategorije z dvo- in tripostelnimi sobami, depandanse in apartmani.

Na razpolago je nihalna žičnica, ena dvosedežnica, ena enosedežnica, trise-dežnica Praprotnica v dolžini 1368m, na uro pa lahko prepe-lje 1300 oseb in pet vlečnic v skupni dol-žini 7.708 metrov.

Vse naprave lahko v eni uri prepeljejo 7.576 smučarjev.

Tekaške proge so urejene v dolžini 1500, 2500 in 24.000m, možna pa je tudi nočna smuka.

Posojamo smučarsko opremo (alpsko, tekaško in turno), deluje tudi servis za popravilo in maza-nje smučí.

RTC Golte ima naprave za umetni sneg!

POČITNICE V MOZIRJU

MOZIRJE - KRAJ ZA MOJE POČITNICE

Staro naselje, ki z ohranjenim trškim prostorom kaže, da je že nekdaj bilo središče širše okolice, je še danes sedež občine za celotno Gornjesavinjsko dolino, leži pa na 347 m nadmorske višine.

KJE BOMO JEDLI IN SPALI?

Na sredi starega trškega jedra stoji daleč poznan Penzion TURIST
Pristna domača hrana, prijeten ambiant, prijazno osebje... to je tisto, kar ste za letos iskali.

oaza alp

BOHINJ

VOGEL

TOPLINA ZIME

TOPLINA ZIME

Vogel je edini smučar-ski center na območju Triglavskega narodnega parka. Leži na jugov-zhodnem obronku Julijskih Alp z nadmorsko višino 1800m in zelo ugodnimi klimatskimi in snežnimi razmerami. Na Voglu traja smučarska se-zona vse od oktobra do maja. Tu si vsakdo izbere svojo smučarsko pot. Glede na to, kaj si želi in seveda glede na to, kaj zmore.

Najmlajši se lahko med igro naučijo osnovne smučarske veščine v smučarskem vrtcu. Za večje in odrasle, ki se trudijo biti boljši, so na voljo smučarski tečaji in tečaji za vaditelje. Še zahtevnejši se lahko preizkusijo na tekmovalni progi za veleslalom. Tekaska proga na Voglu, posebna že zato, ker je visokogor-ska, je razgibana in nare-jena po pravilih FIS-a. Organizirane skupine lahko na Voglu uživajo tudi v nočni smuki.

Seveda si je treba po smučanju tudi oddahniti. In možnosti za to je dovolj. Ob toplem čaju in okusnih jedeh v okrepčevalnicah na smučišču ali v SKI hotelu. Tu je tudi servis za vse tiste, ki imajo morda težave s smučarsko opremo. Če kdo ni nameraval smučati, a si je ob lepoti smučišč premislil, si lahko opremo tudi izposodi.

Vogel pa obiskovalcev ne prepusti le visokogorskim užitek. Predvsem je na njem poskrbljeno za varnost. Proge in žičnice so dnevno vzdrževane in dobro označene.

Informacije dobite po telefonu (064) 723466, 723468

CENIK SMUČARSKIH VOZOVNIC 1992/93

ŽIČNICA	DNEVNA			POLDNEVNA				TERMINSKA		SEZONSKA			
	ODRASLI	OTROCI	DO SENIORJI LETA	DOPOLDANSKA		POPOLDANSKA		7 DNEVNA		ODRASLI	OTROCI	SENIORJI	LETNA PRENO- SNA
				ODRASLI	OTROCI	ODRASLI	OTROCI	ODRASLI	OTROCI				
KRVAVEC	1.500	1.000	14 1.000	1.000	700	1.000	700	6.800	4.550	30.000	19.000	19.000	95.000
KRANJSKA GORA	1.800	1.260	14 1.260	1.080	756	1.260	880	10.710	7.500	36.000	25.200	25.200	108.000
PLANICA, ŠPANOV VRH, MOJSTRANA, GOZD MARTULJEK	1.350			810		945							
VOGEL	1.800	1.260	14 1.530			1.260	880	10.140	7.056	32.400	22.680	27.540	39.600
KOBLA													
21. 12.-3. 1.; 23. 1.-14. 3. do 21. 12.;	1.000	800	14 600	600		600		5.400	4.600	15.000	12.600	9.000	51.800
4. 1.-22. 1.;	900	580	14 540	550		550		5.000	4.200				
od 15. 3. dalje	700	500	14			450		3.000	2.500	17.000			
ZATRNIK	700					400							
STRAŽA	560	400				400	280						
POKLJUKA	1.020	720	15 720			720	600	5.100	3.600	15.000	9.000		
ZELENICA	1.000	700	14 800	700	500	700	500	5.330		18.000		14.400	40.000
STARI VRH IN SORIŠKA PLANINA													
KANIN													
25. 12.-3. 1.;													
24. 4.-2. 5. do 24. 12.;	1.300	1.000	14 1.040			1.000	900	6.500	5.200	17.100	13.600	13.600	57.600
4. 1.-23. 4.;	1.200	900	14 960			800	700	5.600	4.400				
3. 5.-9. 5.													
CERKNO	1.200	840	14 600	840	600	840	600	6.600	4.500	18.000	12.600	9.000	
ČRNI VRH NAD IDRIJO	600	300				400	300	3.500					
KALIČ	900	600	14 600	600	400	600	400	5.800	3.500	15.000	10.000	10.000	
ULOVKA													
VELIKA PLANINA	1.000	700	14 700			700	400	5.000	3.500				
GOLTE	1.200	840	14 840	800	600	800	600	6.300	4.400				
ROGLA	1.300	900	14 1.170	750	500	900	600	6.300	4.400	18.000		16.200	62.700
KOPE	1.000	700	14	700	500	700	500	5.000	3.500	17.000	12.000		
POHORSKA	1.500	1.200	14			1.200	960	7.320	5.880	18.000			48.000
VZPENJAČA													
ROG CRMOŠNJE	700	500	14 350	600	400	600	400	4.000	2.700	12.000		6.000	24.000
ponedeljek-petek													
-vikend, prazniki	900	500	10 450	500	400	500	400						
DOLINE NAD	500	200	10 200	300		300				15.000	5.000		
TROJANAMI													
SMUČIŠČE													
VIDRČAR,	450	350				370	280						
KANDRŠE**													

SENIORJI (ženske nad 55 let in moški nad 60 let) • v ceno je vključena malica
Večina upravljalcev žičnic ima oblikovane cene v DEM. Cene v SIT so preračunane - 1 DEM = 60 SIT

PRAVILNA PRIPRAVA DOMA

To mora vsakdo upoštevati, že ko načrtuje dopust. Kdor vse leto sedi za pisalno mizo in se ne ukvarja s športom, naj ne misli, da mu bo smučarski dopust pomagal nadomestiti zamujeno. Kdor želi aktivneje gojiti zimski šport, mora biti že poprej nekoliko telesno pripravljen, ne pa misliti, da pride to samo od sebe. Pravočasna smučarska gimnastika, kakršno je danes mogoče gojiti, ni priporočljiva le za srce in krvni obtok. Z vadbo najpomembnejših gibov pripravimo mišice, vezi in sklepe. Tako se smučar izogne bolečinam v mišicah ali celo raztrganinam zaradi netreniranosti v prvih dneh smučarskega dopusta.

Na dopust je treba iti pripravljen. Poseben problem pri tem so starejši ljudje. Dobro počutje še ne pomeni, da si zdrav. Prav tako ni nujno, da je zdrav človek tudi dobro telesno pripravljen. Skrite bolezni srca, ožilja in dihalnih organov se lahko pokažejo že na vožnji z žičnico, lahko pa tudi na daljših sprehodih. Tako lahko ugotovimo, da utegne biti alpsko smučanje za starejšega človeka tvegano. Športni načrt za zimski dopust naj ne bo po možnosti naprej dogovorjen, temveč storimo to šele na samem kraju glede na naše počutje. (SMUČANJE: enciklopedični priročnik)

Imitacijski trening – smučarski tečaj na suhem z gimnastiko

Imitacijska vadba je taka smučarska gimnastika, pri kateri smučarji vadijo smučarske gibe na suhem, ob spremljavi glasbe. Vadba more biti posamična, v skupini ali s partnerjem. Obsega številne vaje za vse oblike tehnik in za vse stopnje znanja. Značilne gibe moramo ponavljati. Enako velja za položaje in drže v smučanju.

Hkratni odziv z obema palicama: izdatni zamahi z rokama iz pokončne drže naprej in nazaj. Pri zamahu naprej je smučar vzravnani, pri zamahu nazaj mora upogniti kolena in nekoliko tudi trup. Pri zamahu naprej vdihniti, pri zamahu nazaj in upogibu izdihniti. Poudarjen je zamah nazaj.

Izravnavanje grbin: prehajati iz položaja za smuk naravnost v nizko čepenje. Celo stopalo na tleh mora biti obremenjeno. V počepu se moramo z obema rokama dotikati tal ob strani telesa.

»Vrtenje« nog: iz visoke preže prehod v nižjo, pri tem potiskamo pete navzven. Naprej vadiamo samo na eno stran, nato izmenoma v ritmu z gibanjem navzgor in navzdol.

Smuk naravnost – poševni smuk: menjavanje obeh položajev. Kolena upogniti naprej in v stran, v levo in desno (nastavek robnikov). Vaditi najprej do vzravnave, kasneje v stalnem smučarskem odklonu in s hitrim menjavanjem nastavka robnikov.

»Mambo na smučeh«: ritmično skakanje na mestu, pri tem poskušati usmeriti telo nasprotno od nog.

Pluzni zavoj: postaviti se v pluzni položaj, se vzravnavati in preiti v nižji položaj s poudarjenim upogibom v kolenu naprej in navznoter. Ponovno se vzravnavati v pluzni položaj in preiti v nižjega z upogibom druge noge.

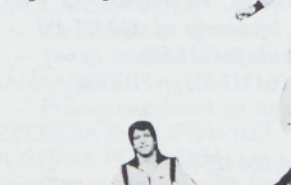

»Charleston«: izmenični skoki z noge na nogo. Prosta noga niha v stran in navzgor. Poskoki morajo biti ritmični s pospešenim odzivom.

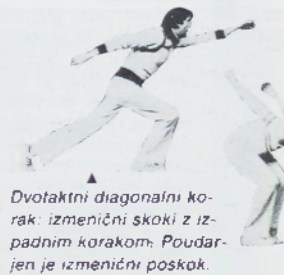
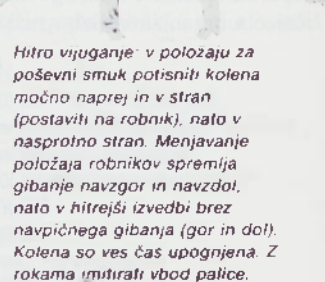

Hitro vijuganje: v položaju za poševni smuk potisniti kolena močno naprej in v stran (postaviti na robnik), nato v nasprotno stran. Menjavanje položaja robnikov spremlja gibanje navzgor in navzdol, nato v hitrejši izvedbi brez navpičnega gibanja (gor in dol). Kolena so ves čas upognjena. Z rokama imitirati vboj palice.

Pospešeno prestopanje: odločno in hitro ritmično skakanje z noge na nogo v stran.

Osnovni zavoj – ritmično izvajanje naslednjega gibanja: smuk poševno, izplužiti in se vzravnavati, hitro preiti v nižji položaj in postaviti stopala vzporedno in razklenjeno v poševni smuk.

Dvotaktni diagonalni korak: izmenični skoki z izpadnim korakom. Poudarjen je izmenični poskok.

Isto vajo izvajamo tako, da izmenoma nakazujemo odziv od noge. Pri zamahu naprej zamah z nogo nazaj, pri zamahu z rokama nazaj nogo priključiti.

Izmenoma prehajati iz položaja za smuk naravnost v položaj za smuk v nizki preži.

Položaj za smuk naravnost: stoja na celotni stopali ene noge. Lahkotno pozibavanje navzgor in navzdol.

Menjavati položaj za smuk naravnost s pluznim položajem. Osnovni položaj – razklenjena drža nog v širini bokov; prehod v nižji položaj in vrtenje stopal ter nog v pluzni položaj. Ritmično menjavanje s spremljajočim gibanjem navzgor in navzdol.

ZA VAREN DOPUST NA SMUČEH

Milijoni smučarjev drvijo vsako zimo po belih poljanah povsod po svetu. To je plaz ne le organiziranih smučarjev, temveč tudi množičnih ljubiteljev bele opojnosti. V skladu s tem je tudi število nesreč na snegu, ki zasenčijo marsikateri sončni dan dopusta. Zato je potrebno poznati nevarnosti, ki nam grozijo:

- tehnično pogojene nevarnosti (oprema),
- krajevno pogojene nevarnosti (smučišča, tekaške proge, prihod na smučišče in odhod),
- klimatsko pogojene nevarnosti (sonce, megla, mraz, plazovi),
- subjektivno pogojene nevarnosti (kondicija, neupoštevanje pravil na progah, slaba smučarska tehnika).

Vsem tem nevarnostim se lahko izognemo, če se bo vsak smučar trudil, da ne bo nikogar poškodoval, da se bo bolje pripravil, da bo ustrezno vadil, da bo imel preizkušeno opremo ter da bo vedno obziren in pripravljen priskočiti na pomoč v nesreči. Veliko nesreč se zgodi zaradi osebnih napak dopustnikov, zaradi slabe informiranosti in vedenja smučarjev na smučišču. Res se lahko danes pred nezgodami zavarujemo, ne moremo pa se obvarovati pred njimi. Zato opreznost nikoli ni odveč.

SMUČANJE ZA OTROKE

Šport je idealno področje, na katerem lahko idealno vzpodbujamo v razvoju osebnosti pomembne učne procese. Njegova vrednost je v tem, da lahko z njim pričnemo že pred vstopom v šolo. Razen tega začetek ni težak, saj se začnemo le z igrami. Pomembne pogoje za kasnejše osvajanje dosežkov si lahko torej pridobimo takorekoč igranje. Starši so prvi in najpomembnejši »trenerji« v življenju svojih otrok. Od njih je odvisno ali bodo otroci obvladovali naloge z veseljem ali ne.

Sprva se potrudite, da boste pazili samo na to, kaj so otroci naredili pravilno. Opozorjajte svojega otroka samo na to, vedno znova, nenehno, vsak dan. Ne trajte časa za to, da bi vbičali otrokom, kaj so naredili napak. S tem obremenjujete malčke dvakratno. Kajti naučiti se morajo ne samo, kako se kaj izvaja pravilno, ampak tudi to, kako se izvaja napak. Mislite na to, da morajo upati na uspeh. K temu pa sodi tudi to, da se učijo oceniti, kaj je uspeh.

Ko bo vaš otrok že nekoliko večji in bo hodil že v šolo, boste morali napredovati tudi sami bolj sistematično. Otroci v tej starosti dobro dojemajo in se učijo dvakrat hitreje kakor odrasli. Zato je pomembno, da znate demonstrirati ves potek gibov pravilno. Malčki opazujejo kot lisjaki in posnemajo vse vaše najmanjše napake in individualne posebnosti v gibanju.

Stvari, ki jih nameravate vaditi, morate tudi pojasnjevati bolj kakor doslej. Vsekakor pa se omejujete na celotno gibanje, ne razcefrajte ga v odseke. Otroci se lažje naučijo celotnega gibanja, kakor pa posameznih gibov, ki smo jih iztrgali iz celote.

Najnapornejši in najtežji, a tudi najpomembnejši in največ obetajoči čas vašega poučevanja pa je še pred vami. Prišel se bo tedaj, ko boste imeli pred sabo mladostnika v puberteti. Puberteta je najburnejša razvojna doba. To je življenjsko obdobje zunanega in notranjega nemira, negotovosti in protesta. Mladostnik ni zadovoljen niti s sabo niti s svetom

okoli sebe. Pojavi se toliko novih in neresenih problemov, da doživlja mladostnik šolo še kot zoprn prisiljevanje. Dosežki se ustrezno zmanjšajo.

Šport je prav posebno primeren za obvladovanje mnogih problemov pubertete. Pomankljivo samozavest in smešno domišljavost je moč s športnim udejstvom spremeniti v zdravo in realistično predstavo o samem sebi. Športni dosežek, tekmovalstvo, imata mnogo skupnega s kasnejšo vsakdanjostjo v poklicu: intenzivno delati, voljo in veselje doseči meje lastnih zmogljivosti, kosati se z nasprotnikom, priznavati in spoštovati pravila. Čim bolj se naučijo tega v mladosti, tem lažje se znajdeš v svetu odraslih.

Najlažje je tistim staršem in trenerjem, ki imajo moderen odnos do mladostnikov. Ne obnašajo se avtoritativno, temveč tolerantno in demokratično.

Smučarska oprema za otroke

Razumljivo je, da se staršev loteva neugodje, kadar pomislijo na nakup smučarske opreme za svoje otroke. Če začno računati, dobijo vsoto, ki bo prav občutno načela družinski proračun. A tudi tukaj se obnese stara modrost, da so »drage stvari naposled vendarle najcenejše«.

Prehudo skoparjenje in v zvezi s tem slabša kakovost ne koristita ne staršem ne otrokom. Zares štedite na napačnem koncu, če nameravate pripeljati malčke na smučanje z neelastičnimi, nerobničnimi smučmi, z zasilnimi vezmi in z običajnimi škornji iz gume. Ne glede na fizikalne probleme, ki bodo otrokom onemogočili hitro in smotno učenje, bo že samo optična primerjava posameznih delov opreme z opremo malih prijateljev na vadbenem pobočju opazno ohladila navdušenje. Kdor želi nakupovati za malčke, naj si za to vzame dovolj časa. V trgovinah s športnimi potrebščinami vam bodo v večini primerov zelo dobro svetovali, a naposled so le starši tisti, ki se morajo odločiti, ali na primer ne bo delovanje izbranih varnostnih vezí mlademu tekmovalcu prekomplikirano in ali se bo v modnem anoraku zares dobro tudi počutil. V vsakem primeru bi morali

Prek igre do znanja

malčkom že ob nakupovanju prepustiti določeno pravico do soodločanja.

Pri nekoliko večjih, ki jih že štejemo k smučarski družini, naj bo oprema približno prilagojena opremi staršev. Vselej do skupnega smučarskega podviga bo hitro splahnelo, če se bodo zaradi slabših vezi ali neprožnih smučí otroci s svojimi šibkejšimi močmi in manjšim znanjem morali truditi bolj kakor odrasli.

Na žalost je zelo razširjena razvada kupovanje »na prihranek«. Včasih je kar nerazumljivo, kako velike čevlje in kako dolge smučí prisojajo starši svojim otrokom. Pusti otroka, da bo »že še zrasel« v opremi, je varčevalni ukrep, ki se ni še nikdar poplačal. Če že lahko zatisnete oko pri obleki, pa boste malčkom učenje več kakor otežkočili, če boste kupili prevelike čevlje ali smučí.

Posebno morate gledati na usklajenost med smučarskimi čevlji in vezmi. Zatevno, naj tudi otroci uporabljajo var-

nostne vezi, vsekakor pozdravljamo, a njena slaba stran je v tem, da prezapletenih tehničnih mehanizmov pogosto ne bodo niti razumeli niti znali uporabljati. Smučarski čevlji se mora po obliki in po višini podplata tako prilagati vezem, da bo sedel trdno v njih in da bodo pri padcih vezi še vedno delovale.

Pri nakupu posameznih delov opreme naj bosta v ospredju vprašanji kvalitete in praktičnosti. Če denarnica dopušča, lahko tudi pri otrocih mislimo v določeni meri še na modo. Zadnji čas v mnogih primerih tudi tekmovalci, kot vzori smučarske mladine, vplivajo na izbiro. Skrajno tesne smučarske hlače, tekmovalne jopiče vseh barv in poslikane čelade najdemo danes skoraj obvezno na seznamih želja naših najmlajših. Res pa je, da so preproste in lanke otroške varnostne čelade dobro obnesle kot zaščita pred poškodbami na glavi, čeprav za najmlajše niso potrebne.

ŠE NEKAJ NASVETOV PRI NAKUPU SMUČI ZA NAJMLAJŠE

Za smučarske pritlikavce, približno od četrtega do šestega leta, vam ni treba zahtevati posebne kakovosti. Za začetek zadoščajo preproste kratke »dilce« iz lesa znamke CICIBAN. Malčki so vendar še zelo oddaljeni od pravega smučanja in naj bi se za začetek samo v igri gibali na snegu (oh tem začutili, kaj je drsenje). Pri tem smučí ne smejo preveč omejevali gibanja. Prav zaradi tega priporočamo dolžino 70–90 cm.

Navadno se otroci s šestimi ali sedmimi leti ne bodo več zadovoljevali s čisto preprostimi smučmi. Čas iger in navajanja na smučke je minil, želijo si poskušati prve zavoje. Zato pa že potrebujejo smučí z ustreznimi obliko, mostičem in opremljene z robniki. Slabe smučí zlahka pokvarijo veselje, razen tega pa samo otežujejo smučanje.

Priporočamo mladinske smučí, ki približno ustrezajo trenutni otrokovi velikosti. Otrokom, ki znajo zelo dobro smučati, lahko izberete smučí, ki so do 15 cm daljše, kot so sami visoki. Ker je krajše smučí lažje obvladovati, je zmerom priporočljivo izbrati krajše.

S približno 12 leti naj bi smučarska mladina, ki se je že naučila zavojev, dobila običajne smučí za odrasle, seveda v primernih dolžinah. Velikost in teža mladincev, konstitucija in smučarsko znanje odločajo sedaj o izbiri dolžine. Tudi na tej stopnji je bolje kupiti nekoliko krajše smučí. Znanje tovarne zadnji čas olajšujejo izbiro z dobro pripravljenimi tabelami, s katerimi si lahko dobro in učinkovito pomagata ob nakupih.

Seveda naj imajo vse smučí dobro drsno oblogo. Otroci s starimi in poškodovanimi smučmi se mnogokrat obupno borijo s snegom, ki se je trdno nalepil na les, kjer se je obloga odluščila.

(SMUČANJE ZA OTROKE)

NEGA POZIMI

Koža opraviža pri človeku zelo važno vlogo. Pokriva vso telesno površino in vpliva tudi na notranjost ter splošno zdravstveno stanje. Kot obrambni plašč varuje človeški organizem pred škodljivim delovanjem zunanjih dejavnikov. Deluje tudi kot čutilo in organ, ki uravnava telesno temperaturo in tvori pregrado med zunanjim svetom in našo notranjostjo. Na koži se zazna utrujenost, nerazpoloženje, duševna preobremenjenost in živčna napetost. Prav posebno se na koži kažejo naše duševno življenje, veselje, žalost, bolečina...

Obraz je edini del človeškega telesa, ki ni zaščiten, kljubovati pa mora vsem vremenskim spremembam v vseh letnih časih. Koža na obrazu ni pokrita, zato mora reagirati na zunanje dejavnike tako, da se jih obrani. Na njej se nabira nečistoča iz okolja, v katerem živimo, zato je zelo pomembno, ali delamo v prašnem ali čistem okolju. Na koži se odlagajo prah, saje in drobni delci umazanije iz zraka, nanjo pa vpliva tudi suh zrak v ogrevanih prostorih. Zdrava in lepa koža je odvisna od pravilne nege in splošne higijene.

Mleko, tonik in krema so tri glavna in osnovna kozmetična sredstva. Mleko kožo čisti, tonik dopolnjuje delovanje mleka in utrjuje kožo, krema pa osveži očiščeno kožo z novim zaščitnim plaščem. Ta tri dermato-kozmetična sredstva pa morajo biti prilagojena vrsti kože.

Ker se nam približuje zima, zahteva naša koža poleg osnovne še dodatno nego. Mrz in suh zrak v centralno zakurjenih prostorih sta huda sovražnika naše kože, če ni pra-

vilno negovana.

Koži, pa tudi naši duši dobro dene, če si enkrat tedensko vzamemo pol ure časa »samo za nas«. Pripravimo si masko. Maska ne služi le lepoti, večini žensk pomeni tudi pomiritev in sprostitve.

Obstajajo maske za vsak tip kože, maske za čiščenje, za pomiritev kože, za poživitev in za sprostitve. Preden si masko namažemo, mora biti koža čista. Maske učinkujejo na dva različna načina. Nekatere se na obrazu posušijo in strdijo ter prekrijejo kožo kot skorja. Pod skorjo se akumulira toplota, koža se močnejše prekrvavi in napne. Maske, ki se ne posušijo, vsebujejo veliko vode, preprijijo kožno plast z vlago, koža se napne in postane rožnata.

OSVEŽILNA MASKA:

na obraz si nanesite jogurt ali skuto, ki ji dodate nekaj kapljic limoninega soka. Maska naj učinkuje do dvajset minut, nato jo izperite z mlačno vodo.

ČISTILNA MASKA: 2 žlici kvasa zmešajte z vodo in nekaj kapljic limoninega soka. Ta maska je priporočljiva za mastno in nečisto kožo. Ko se maska strdi, jo s konicami prstov rahlo zdrgnete, ostanek pa posnemite z vato, namočeno v toplo vodo. Ta maska deluje kot blag »peeling«.

POMIRJEVALNA MASKA:

pri razdraženi koži z rdečimi lisami. Močan kamilični čaj zmešajte z dvema žlicama bele gline v gosto kašo. To namažite na obraz in prekrijte z vlažno krpo. Maska se ne sme posušiti. Čez 15 minut jo sperite z mlačno vodo.

MASKA, KI NAPENJA KOŽO: stepite trd sneg iz beljaka in dodajte nekaj kapljic limonovega soka (ali malo kisle sme-

tane). To namažite na kožo in odstranite čez deset minut z mlačno vodo.

Razumljivo je, da mastna koža ne potrebuje veliko dodatne maščobe, medtem ko suhi koži zelo dobro dene, če jo boste od časa do časa namažali z oljem. Nekaj kapljic rastlinskega olja nanesite na

uporabljate za suho kožo na vratu. Olje malo segrejte, ga vtirite na kožo na vratu, nato pa vrat ovijte s primerno krpo ali brisačo in pustite oljno oblogo čez noč.

Poleg mask in oblog, ki si jih »privoščimo« tedensko, pa je za vsakodnevno nego pozimi priporočljiva še uporaba

vlage. Seveda pa ga moramo vsak večer odstraniti in kožo temeljito očistiti. Osnovni ton naj se samo za odtenek razlikje od naravne barve kože, lahko je svetlejši ali temnejši. Pri pravilnem ličenju bi morali nanesti tekoči puder tudi na vrat in na ušesa. S tem pa si seveda umažemo obleko, zato si vrat in ušesa pudramo samo ob posebnih priložnostih. Pri kupovanju pudra se vedno ravnamo po barvi kože na roki.

Puder uporabljamo tako, da si majhno količino razdelimo na čelo, lice in brado ter z rahlim glajenjem enakomerno razmažemo. Seveda pa mora biti koža prej namažana z dnevno kremo, ki je podlaga za tekoči puder.

Posebno dodatno nego pa zahteva koža tudi v hribih, na primer na smučanju. Takrat si morate obraz dobro zavarovati, vsaj tako dobro kot poleti. Sončni žarki so pozimi celo bolj intenzivni kot poleti, saj se odbijajo od sonca. Za hud mrz so na voljo posebne zaščitne kreme proti mrazu z zaščitnim faktorjem proti soncu. Če si boste primerno dozirali začetek sončenja in si zavarovali kožo s kremo za sončenje, boste porjavili sicer nekoliko počasneje, prihranili pa si boste neprijetne sončne opekline. V prvih dneh uporabljajte kremo z visokim zaščitnim faktorjem, ki ga lahko počasi zmanjšujete.

Dobro si zavarujte tudi ustnice, saj ima tanka koža na njih le malo lastne zaščite. Nekaj sončnih žarkov zdrži že normalno rdečilo za ustnice, učinkovitejši pa so črtalniki za ustnice z visokim zaščitnim faktorjem. Z njimi si namažite ustnice večkrat na dan. Sredstva za sončenje na-

nesite na kožo že trideset minut pred sončenjem, saj se popolna zaščita razvije šele po tem času.

Vsem opozorilom navkljub pa nas hrepenenje po lepo zagoreli polti vedno znova zapelje. Zato se pogosto odločimo za uporabo solarija ali sončne klopi, ki pa so po mnenju dermatologov zelo sporne. Strokovnjaki svarijo pred pogosto uporabo te sončne naprave. Po njihovem mnenju bi si z njimi smeli pomagati kvečjemu v določenih časovnih razmakih, npr. letno dve dvotedenski kurti sončenja v solariju. Čas sončenja naj bo na začetku krajši, nato ga lahko počasi podaljšujete, ob tem da upoštevate navodila proizvajalca. Nikoli ne smemo pozabiti, da zagorelosti ne moremo izsiliti. Če težko porjavite na soncu, vam tudi v solariju ne bo uspelo, ker ste pač svetlopolti. Osnovnih sestavin kože ne more spremeniti nobena tehnika. Če boste kljub vsemu vztrajali, tvegate tudi prezgodnje gube.

Letni čas vpliva tudi na ličenje. Osnovna nega je vedno enaka. Pozimi si moramo kožo vedno zavarovati s kremo in pudrom, make up za oči je nekoliko bolj izrazit, dišave, ki jih uporabljamo, pa bolj močne kot prej.

Vsi ti kozmetični pripomočki pa bodo prišli še bolj do izraza, če bomo živeli zdravo. Priporočljivo je čimveč gibanja na svežem zraku, zdrava prehrana ter dovolj spanja. Vsakdo si mora prizadevati živeti zdravo. Spanje je vir mladosti in krepi učinek kozmetičnih sredstev, pa tudi zdravje in veselje do dela.

Kozmetični salon DARINKA
Zdravilišče Moravske Toplice

kožo, nato pa ga enakomerno porazdelite z nežno masažo. Če je koža čez nekaj minut še vedno videti mastna, odstranite odvečno maščobo s papirnati robčkom.

Olje pa lahko pogosteje

tekočega pudra. Nekatere ženske ga ne uporabljajo, ker so prepričane, da koži škoduje. V resnici pa je ravno nasprotno, puder kožo ščiti pred prahom in umazanijo in prepreči, da ne odda preveč

MODA NA SNEGU

Tudi po smučanju smo lahko športne, modne, tople. Moda nam omogoča, da se izkažemo, predvsem v pletenih materialih, kockastih, toplih lvidih, bukletih, ki pa so vsi spleteni in skani iz čiste volne – po možnosti z dodatkom zajčje dlake. Dolga pletena krila, blače, še vedno iz strega, pa tudi iz štofa, ozke, jahalne ali široke v stilu 30 let. Pulji, kockaste jope, telovniki, enobarvni, karirasti, največ pa v lepih nordijskih vzorcih v barvah polarnega območja. Pomembni so površniki. Lahko uporabimo smučarske puhovke, ki pa naj bi bile iz satenastih, svetlečih pa seveda impregniranih materialov; namesto njih pa se lahko za večerni sprehod ogrnemo s parkami, bluzoni in vestami najrazličnejših krojev, pri čemer ne bo odveč, če bodo modeli oplemeniteni s krznom. Ne pozabimo na vatrane prešite tkanine. **ANDREJA BELE**

MARIBOR IN POHORJE VABITA!

ZIMA, ZIMA...

Zakrožite bivanje v našem mestu z obiskom CASINA MARIBOR! Casino vas pričakuje s francosko in ameriško ruleto ter black-jackom vsak dan od 18. ure dalje. V kavarni, videobaru in snack-baru pa vam bodo izpolnili tudi najbolj skrite gastronomske želje.

PREBIVALCI MESTA IN ŠE POSEBEJ PRELEPA POHORSKA SMUČIŠČA VAS VABIJO, DA PREŽIVITE NEKAJ LEPIH, AKTIVNIH TRENUTKOV MED NAMI. ZA ZIMSKO SEZONO SMO PRIPRAVILI PRECEJ NOVOSTI NA SMUČIŠČIH TER OBOGATILI PROGRAM IN VSEBINO BIVANJA S ŠTEVILNIMI DOBRO UREJENIMI SMUČARSKIMI PROGRAMI. VABIMO PA VAS TUDI V MESTO: V GLEDALIŠČE, GALERIJE, NA KONCERT, V RESTAVRACIJE IN GOSTILNE, NA VINSKO CESTO IN V RAZPOLOŽENE VINOTOČE, V CASINO, NA LENT, NA DRŠALIŠČE, NA NOČNO SMUKO, V POKRITO KOPALIŠČE, NA PRIREDITVE, NA ZLATO LISICO, ... SKRATKA, PRIDITE V MARIBOR – VESELI VAS BOMO! VSE INFORMACIJE GLEDE VAŠEGA OBISKA PRI NAS DOBITE V NAŠI AGENCIJI »MATIC«, GRAJSKI TRG 1, TEL. (062) 211-262; FAX. (062) 25-271.

Hotel Orel je udoben hotel v samem središču Maribora s preurejenim 150 let starim hotelom Zamorc kot dependanso. Od pohorskih smučišč je oddaljen 6 kilometrov. Hotel Orel, Grajski trg 3a, 62000 Maribor tel. (062) 26171, fax. (062) 28497

Prijetno okolje, odlična kuhinja v restavraciji Zimski vrt Zamorc ter razpoložljiva glasba v Orlovi kleti bodo vaše bivanje v hotelu Orel naredili nepozabno.

HOTELI, RESTAVRACIJE, CASINO, DUTY FREE SHOPI Heroja Šlandra 10, Maribor
Informacije dobite po telefonu (062) 23-155

TO JE MARIBORSKO POHORJE

AREH 1250 ZIGARTOV VRH 1347

i+P

ZIGARTOV VRH 1347

P

Mariborsko Pohorje, z najvišjim vrhom 1347m, leži v severovzhodnem delu Slovenije in je oddaljen samo 6km od središča Maribora.

Pohorje sestavlja kopasto hribovje, pokrito z gozdovi in travniki, greben se razteza v dolžino 15 kilometrov z maksimalno višinsko razliko 730 metrov. Urejenih je več kot 150 kilometrov gozdnih cestnih poti z možnostjo sprehodov, jahanja in kolesarjenja z gorskimi kolesi.

Na Mariborskem Pohorju so na razpolago hoteli B-kategorije:

AREH, BELLEVUE, HABAKUK in dvanajst planinskih koč s skupno zmogljivostjo 700 ležišč 1. kategorije.

Šole, ki vas vabijo na Pohorje:

- smučarska šola Pohorje
- šola letenja z jadralnimi padali in zmaji
- snowboard šola

SMUČARSKI KLUB BRANIK
Mladinska 29
62000 Maribor, Slovenija
tel.: (062) 26-240, 23-740
fax: (062) 28-088

XXX. POHORSKI POKAL
MARIBOR '93
WORLD CUP

ZLATA LISICA
5.-6. 1. 1993
SLOVENIJA

PODATKI O SMUČIŠČIH NA POHORJU:

Smučišča na Mariborskem Pohorju se raztezajo nad 220ha. Zmogljivost celotnega sistema žičnic je 16 800 smučarjev na uro. Za tek na smučeh je urejenih 20 kilometrov poti od vrha Mariborskega Pohorja do Areha in 10 kilometrov na samem Areškem Pohorju.

Z zgraditvijo snežnega stadijona, ki se razteza od vznožja Mariborskega Pohorja do vrha (725m višinske razlike), imajo smučarji zagotovljenih najmanj 70 dni smučanja, saj deset snežnih topov to omogoča kljub slabim zimam zadnjih let. Štirje kilometri smučarskih prog, ki so zaznežene s kompaktnim snegom, omogoča tudi vsakoletno izvedbo svetovnega pokala za ženske – tradicionalni Zlata lisica.

